

JEZUS MET HEERLIJKHEID EN EER
GEKROOND

VERKLARING
van het
BOEK DER OPENBARING

DEEL IV

*

door G.Vooy's

UITGEGEVEN IN EIGEN BEHEER

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Gaat uit en aanschouwt, gij dochteren van Sion! de Koning Salomo met de kroon waarmee Zijn moeder Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft en op de dag der vreugde Zijns harten.

Hooglied 3 : 11.

HOOFDSTUK 15

1a *En ik zag een ander groot en wonderlijk teken in de hemel.*

Uit de twee woorden *een ander* blijkt, dat Johannes terugziet op de vorige twee tekenen die hem geopenbaard zijn in 12 : 1 en 3.

Wij zeggen met opzet 'hem geopenbaard zijn', want die vorige twee tekenen heeft Johannes blijkbaar niet zelf gezien.

Om de glorievolle samenstelling der Heilige Schrift ook in deze openbaring aan te wijzen (voornamelijk het onderscheid in de betekenis der aankondigingen van deze drie tekenen) willen wij ze alle drie onder elkaar zetten.

12 : 1a En er wérd een groot teken gezien.

12 : 3a En er wérd een ander teken gezien.

15 : 1 *En ik zag een ander teken, groot én wonderlijk.*

Het eerste teken ziet op de oorsprong en de geboorte der Kerk, op de uitverkiezing der Kerk van eeuwigheid door God de Vader.

Het tweede teken ziet op de oorsprong der zonde en op de vernietiging der zonde door God de Zoon.

Het derde teken zal het oog van Johannes en van de strijdende Kerk gaan richten op het oordeel over de zonden en voorts op de herschepping van alle dingen door God de Heilige Geest.

12 : 1b Een vrouw bekleed met de zon
is het beginsel der Kerk.

12 : 3b Een grote, rode draak
is het beginsel der zonde.

15 : 1b *Een teken groot en wonderlijk*
is het beginsel der herschepping.

Deze drie aankondigingen vermelden:

- a. De heerlijkheid des Vaders in het verlossingsplan.
- b. De heerlijkheid des Zoons in het verlossingswerk.

15 : 1a

- c. De heerlijkheid des Heiligen Geestes in het herscheppingswerk.

Daarom zijn de twee woordjes *ik zag* in ons tekstgedeelte dan ook van uitzonderlijke en geheimenisvolle betekenis, want het verlossingsplán is een verborgenheid van de HEERE onze God. - Deuteronomium 29 : 29.

Het verlossingswérk is de verborgenheid des Zoons, Hij heeft de pers alleen getreden en daar was niemand van de volken met Hem. - Jesaja 63 : 3a.

Maar het herscheppingswerk is een werk van de Heilige Geest dat aan de Kerk zelf verricht wordt.

Daarvan kan zij (door genade) vele malen getuigen. - Handelingen 2 : 47.

De Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

Dit is zichtbaar voor de Gemeente.

Dit is het, waarom Johannes hier zegt: *En ik zag*.

Toch is het opmerkelijk, dat hij deze dingen wederom in *een teken ziet*.

Dit vloeit voort uit het feit dat de dingen die haast geschieden moeten aan Johannes getoond worden - 1 : 1 en 4 : 1 - zoals een maquette van een gebouw soms aan de medewerkers getoond wordt.

De vorige twee tekenen berustten op mededelingen die van buiten af tot hem kwamen, maar in dit *teken* zal hem de ganse glorie van het bouwwerk Gods zelf getoond worden.

Dit zal in het bijzonder in 21 : 10 blijken.

Echter wederom in de volgorde der drie getoonde tekenen.

Doch in beginsel (als in vogelvlucht) aanvangende met het tonen van de vrouw, met de zon bekleed, oorspronkelijk het begin der Kerk uitbeeldende.

In ons hoofdstuk, de verzen 2 t/m 4, wordt in vogelvlucht het beginsel der herschepping voor ogen gesteld.

Vervolgens wordt vanaf vers 5 het oordeel over de grote, rode draak in beginsel aangewezen.

En tenslotte wordt het oordeel over de zonden der mensen aan-

gewezen in de hoofdstukken 16 t/m 18.

En vanaf hoofdstuk 19 tot het einde der openbaring wordt de glorie der herschepping geopenbaard.

Het is vervolgens ook weer buitengewoon opmerkelijk, dat er alleen van dit derde *teken* gezegd wordt, dat het *groot en wonderlijk* is.

Van het eerste teken werd nog wel gezegd dat het groot was.

Van het tweede teken werd niets gezegd, noch dat het groot, noch dat het wonderbaar was.

Maar van dit derde *teken* wordt niet alleen gezegd dat het *groot*, maar bovendien dat het *wonderlijk* is.

Wij voelen dan ook weer onmiddellijk aan, dat hierin een bijzonder geheimenis verborgen is.

Ten eerste blijkt hieruit (ten opzichte van het eerste teken) dat er een stijgende lijn in de Godsopenbaring valt waar te nemen.

Uit het eerste teken blijkt, dat de majesteit Gods in de schepping van alle dingen (maar in het bijzonder in de schepping van de mens, in de formering van Zijn Kerk) groot, grenzeloos groot is.

Maar anderzijds dat de herschepping van alle dingen en in het bijzonder van de mens, niet alleen grenzeloos *groot*, maar bovendien ook *wonderlijk* is.

Tegelijk blijkt hieruit de dwaasheid van ons natuurlijk verstand en gevoel, want wij zijn van nature veel eerder geneigd het teken van de grote, rode draak met zijn zeven koninklijke hoeden op zijn zeven hoofden, groot en wonderbaar te vinden, dan dit derde *teken*.

Wat wordt er aanvankelijk in feite in dit derde *teken* gezien?

Slechts zeven engelen, hebbende de laatste zeven plagen.

Hun voorkomen zou nog enigszins verwondering kunnen wekken, zij zijn namelijk bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels.

Dit is echter niet te vergelijken met het voorkomen van de grote, rode draak.

En toch wordt er juist van dit *teken* gezegd, dat het *groot en wonderlijk* is.

En ómdat dit ervan gezegd wordt, zijn wij van mening, dat er een groot geheimenis in dit *teken* verborgen is.

Naar onze aardse en vleeselijke mening is er in het tweede teken een veel groter geheimenis verborgen.

Hieruit blijkt, hoe blind wij van nature zijn om Goddelijke geheimenissen te kunnen vatten.

Wij zien aan wat voor ogen is, maar God ziet het hart aan.

Hoe ver zich onze blindheid uitstrekt, zelfs in het zien van natuurlijke dingen, maar bovenal in het zien van geestelijke dingen, is onvoorstelbaar.

Hoewel wij menen de onuitsprekelijke grootheid van God te kunnen aanschouwen in Zijn schepping van alle dingen en hoewel het sommigen vergund wordt een blik te slaan in de geestelijke dingen, namelijk in de verborgenheid van Zijn getuigenissen, zo zijn onze waarnemingen in dit alles (zowel ten opzichte van de kennis van Gods schepping als ten opzichte van de kennis van Zijn getuigenissen) niet meer dan een fluisterend stemmetje vergeleken bij een zware donderslag. Dit blijkt uit Job 26 : 14.

Ja, hoe meer wij vorderen in de kennis van Gods schepping of in de kennis van Zijn Woord, hoe meer wij tot de ontdekking komen, dat we in feite weinig of bijna niets weten.

Dit is het, waarom die grote, rode draak veel sterker tot onze verbeelding spreekt dan die andere twee tekenen. Maar dat achter het teken van de grote, rode draak de oorsprong en voor ons de geboorte der zonde schuil gaat, achten wij van minder belang.

Daarom moet dat teken ons meer met ontzetting vervullen dan met verwondering.

Dit derde *teken* dat wij in vergelijking met de andere helemaal niet zo *groot en wonderlijk* achten, zal nochtans de glorie van Gods heilig recht openbaren. En wij merken niet, dat dit het fundament en de vastigheid van Gods Troon is blijkens Psalm 97 : 2b.

En zelfs is dit derde *teken* niet alleen hierom *groot en wonderlijk*, maar meer nog omdat ín dit heilig recht dat aan

15 : 1a

Johannes en door hem aan de strijdende Kerk geopenbaard zal worden, de genadige verlossing van Gods volk besloten is. Namelijk hun verlossing uit de macht en het geweld van het beest dat uit de afgrond opgekomen is.

Dit *teken* is ook daarom *groot en wonderlijk*, omdat het niet in de eerste plaats de majesteit van Gods almacht zal openbaren, maar omdat het enerzijds zal staan in het teken van Zijn genade en anderzijds in het teken van Zijn recht.

Hoewel ál Gods werken zonder onderscheid groot en wonderbaar zijn, is toch de openbaring Zijner genade aan vervloekte en doemschuldige zondaars, en dat nog wel door het bloed des Lams, Zijn geliefde Zoon - Mattheüs 17 : 5b - bovenmate *groot en wonderlijk*.

Evenzo de openbaring van Zijn heilig recht over allen die niet gewild hebben dat Hij Koning over hen zou zijn.

Dit *teken* is nog op een andere wijze *groot en wonderlijk*, omdat er in beginsel de glorie der herschepping in geopenbaard zal worden. - 15 : 2 t/m 4.

In dit *teken* wordt niet een gelukzaligheid getoond van prinsheiligen van eeuwigheid noch een onverstoorde scheppingsglorie, maar een tot rust gekomen oceaan der verbolgenheid des rechtvaardigen Gods.

Dit *teken is groot en wonderlijk*, omdat in dit *teken* (in tegenstelling tot de vorige tekenen) de glorie en de majesteit van de werken des Heiligen Geestes geopenbaard zullen worden.

Van de scheppingsmajesteit van God is voor onze natuurlijke zintuigen nog vrij veel waar te nemen, al begrijpen we er uiteindelijk maar weinig van.

De openbaring der zonden, uitgebeeld in het tweede teken, ervaren we voortdurend, al begrijpen we van onze gruwelijke schuld tegenover de heilige God ook maar zeer weinig.

Van de openbaring van de Heere Jezus, in ons menselijk vlees gekomen, kan men zich nog enige voorstelling maken.

Wanneer echter de Heilige Geest Zich openbaart, is dit voor de mens onvoorstelbaar.

De Heere zei tot Nicodemus: "De wind blaast waarheen hij wil en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, vanwaar hij komt en waar hij heengaat, alzo is een iegelijk die uit de Geest geboren is." - Johannes 3 : 8.

Stel eens dat alleen de woorden "een vrouw, met de zon bekleed" uit het eerste teken - 12 : 1 - gelding zou hebben en dat voorts de ganse hemel en de ganse aarde engelen en mensen zouden bevatten mét en ín een ongeschonden scheppingsluister, dan zou de lof die aan God gebracht zou worden, ongetwijfeld groot zijn geweest vanwege Zijn almacht en vanwege Zijn scheppingsmogelijkheden.

Maar dan zou Zijn Christus Die de Kracht en de Wijsheid Gods is - 1 Corinthhe 1 : 24 - nooit gekend of geëerd zijn.

Maar nu heeft God Hem (Zijn eniggeboren en geliefde Zoon) aan een in schuld en zonden verzonken wereld geschonken, opdat in Hem Zijn Kracht en Wijsheid zouden geopenbaard worden in de door alle schepselen (en vooral door de vorst der duisternis) voor onmogelijk gehouden verlossing van zondaren.

Nu zullen door Hem verlost zondaren tot in alle eeuwigheid aan de glazen zee het lied van vrije genade mogen uitjubelen bij het citerspél der heilige engelen.

Daarom wordt dit *teken groot én wonderlijk* genoemd.

En al is het dat onze zondige en verdorven aard dit niet aanvaardbaar vindt en in opstand komt tegen God, zeggende: "Waarom hebt Gij mij alzo gemaakt?" - Romeinen 9 : 20c - zo doen wij God hiermee toch het allerhoogste onrecht aan, omdat Hij in Zijn Christus een deur ter ontkoming gegeven heeft. Een deur die wij vanwege onze boze natuur en ons in feite haten van God geneigd zijn moedwillig en vrijwillig dicht te werpen.

Laten daarom allen, in wier hart deze boze gedachte opkomt, liever onmiddellijk en met haast de toevlucht nemen tot Zijn geopenbaarde genade in Christus Jezus. Want wie met waarachtig berouw en met schuldgevoel tot Hem komt, zal Hij

15 : 1b

geenzins uitwerpen. - o.a. Johannes 6 : 37b.

Mocht men ons tegenwerpen: Ja, maar deze belofte is alleen geldig voor de gegevenen des Vaders - Johannes 6 : 37a - dan is dit ongetwijfeld waar.

Dit neemt echter onze verantwoordelijkheid niet weg, want "de Geest en de bruid zeggen: Kom! en die dorst heeft, come en die wil, neme het water des levens om niet." - 22 : 17.

Waarom werpen we ons met zo'n grote tegenzin op de eeuwige uitverkiezing van God, terwijl Hij toch deze verborgen dingen aan Zich gehouden heeft?

En waarom geven wij geen acht op Zijn liefdevolle nodiging, daar toch deze geopenbaarde dingen voor ons zijn en voor onze kinderen. - Deuteronomium 29 : 29.

Het is, omdat wij van nature een afkeer hebben van alles wat met God en godsdienst te maken heeft en omdat wij de genoegens van deze wereld liefhebben en deze niet willen missen.

Zonder dat wij er ons van bewust zijn, hebben we de dood liever dan het leven in de gemeenschap met God.

De profeet Agur heeft onze verschrikkelijke doodsstaat aldus beschreven: "Voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand en ik heb geen mensenverstand (dit heb ik door mijn zondige aard verloren) en ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend." - Spreuken 30 : 2 en 3.

"Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet bestraffe en gij leugenachtig bevonden wordt." - Spreuken 30 : 6.

1b Zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen.

In dit tekstgedeelte wordt kennelijk gezien op het drievoudig wee dat de engel die in het midden des hemels vloog, over degenen die op de aarde wonen, uitgeroepen heeft, zoals dit in 8 : 13 vermeld is. (Dit in scherpe tegenstelling tot die andere engel die in het midden des hemels vloog, die het eeuwig Evangelie had om te verkondigen die op de aarde wonen, zoals dit in 14 : 6 vermeld is).

Uit de samenstelling van ons tekstgedeelte blijkt, dat deze *zeven plagen* als een eenheid bij elkaar genomen worden.

Zij staan in verband met en zijn in tegenstelling tot voorafgaande zeventallen.

Er kan uit geconcludeerd worden, dat er ná dit *zevental* geen enkele plaag meer geopenbaard zal worden, "want in deze is de toorn Gods geëindigd" is het besluit van onze tekst.

Wanneer wij nauwlettend acht geven op de samenstelling van ons tekstgedeelte, dan betekent dit niet alléén en uitsluitend een verbinding mét of een tegenstelling tot 8 : 13, want het spreekt ook uitdrukkelijk van *zeven engelen die de zeven plagen hadden*.

Deze *zeven engelen* worden hier ongetwijfeld ook gezien in tegenstelling tot de zeven engelen die voor God stonden, aan wie de zeven bazuinen (des alarmgeklanks) gegeven zijn. - 8 : 2.

Elk dezer zeven engelen heeft ook wel een afzonderlijk alarmgeklank over de wereld uitgebazuind, maar wij hebben steeds voor de aandacht gesteld, dat het alarmgeklank van de zevende engel, wanneer hij bazuinen zal, in geen enkel opzicht te vergelijken zal zijn met het alarmgeklank der vorige bazuinblazers. Dit nu zal in het vervolg gaan blijken.

Toen de zevende engel zijn bazuin geblazen heeft, is als het ware de ganse hemel in beroering gekomen.

Dit is gebleken uit 11 : 15.

Er is niet alleen door de verheerlijkte Kerk gejubeld dat God het Koningschap over hen heeft willen aanvaarden, maar ook hebben zij God dank gebracht, dat Zijn toorn nu geopenbaard zal worden over de volken die toornig geworden waren - 11 : 18 - namelijk de toorn der volken, die zo uitdrukkelijk geopenbaard is in hoofdstuk 13.

Nu is het opmerkelijk, dat bij het blazen der zevende bazuin (dat nog behoort tot de openbaring des Zoons) de jubel der gezaligden als het ware zonder onderbreking in andere toonaarden wordt voortgezet door de overwinnaars aan de glazen

zee in deze openbaring des Heiligen Geestes.

Waar zij geëindigd zijn met hun jubel: "Uw toorn is gekomen" (namelijk over de volken die toornig geworden waren) daar jubelen dézen aan de glazen zee door, daar zij de overwinning hadden van die volkeren, van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams, hebbende de citers Gods: "Wie zou U niet vrezen Heere en Uw Naam niet verheerlijken, want Gij alleen zijt heilig." - 15 : 2 t/m 4.

De gezaligden in de hemel hebben bij het blazen der zevende bazuin ook wel de vreze van de Naam des Heeren in het geding gebracht - 11 : 18 - maar zij stelden dit aldaar als oorzaak voor de zaligheid die zij bij het blazen der zevende bazuin genieten zullen.

Daarom zingen de overwinnaars aan de glazen zee: "Wie zou U niet vrezen Heere en Uw Naam niet verheerlijken, want Gij alleen zijt heilig."

Ook hierom is dit teken groot en wonderbaar, omdat, nu de zevende engel de bazuin geblazen heeft, het Woord van God vervuld zal worden, dat Hij tegen Zijn afkerig volk gesproken heeft, zeggende tot hen: Als gij naar Mij niet horen wilt, zo zal Ik u zevenvoudig tuchtigen over uw zonden. - Leviticus 26 : 18.

Zoals de ontsluiting van het zevende zégel is geweest, dat zeven bazuinblazers hun alarmgeklank over de inwoners der aarde zullen uitbazuinen, zo zal de glorie van de zevende bazuin zijn, dat *zeven engelen* met de *zeven laatste plagen* de fiolen van Gods gramschap zullen uitgieten over de volken die toornig geworden waren. - 8 : 13; 11 : 18; 15 : 2; 16 : 2; e.a. Hieruit blijkt niet alleen de stijgende lijn in de Godsopenbaringen, maar ook de stijgende lijn in de openbaring der zonden.

Daarom zal gaan blijken, dat de toorn van God, zoals deze bij het alarmgeklank der eerste zes bazuinblazers geopenbaard is, gering te achten zal zijn bij de fiolen van Gods gramschap die in het laatste der dagen geopenbaard zullen worden.

15 : 1b

In het bijzonder wanneer de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgegoten zal hebben. - 16 : 17 t/m 21.

Trouwens hiermee zal ook in vervulling gaan, hetgeen de Heere Jezus over deze dingen gezegd heeft. - Mattheüs 24 : 15 t/m 31.

Deze *zeven plagen* zijn tezamen het derde wee, waarvan de engel, in het midden des hemels vliegende - 8 : 13 - zo hartstochtelijk geprofeteerd heeft.

Dit temeer daar met dit laatste wee de geboorte van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde gepaard gaat.

Bij dit wee zullen niet alleen de smarten van het wee geopenbaard worden maar ook de vreugde van de nieuwe geboorte voor allen die niet omgekomen zijn in dit wee.

Nog op een andere wijze zal dit teken groot en wonderbaar blijken te zijn, omdat er (in stijgende lijn) een echo zal weerklinken van het alarmgeklank der eerste zes bazuinen.

Zoals in de eerste wereld de toenemende boosheid der mensen de zondvloed tengevolge gehad heeft (dit als een voorspel der eindtijd) zo zal dit in de uitgieting van Gods gramschap op zevenvoudige wijze geopenbaard worden in de wereld na de zondvloed, doch bovenal in het laatste der dagen, zoals blijkt uit 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5 en 2 Petrus 3 : 5 t/m 7.

Dit alles ligt besloten in deze weinige woorden: *zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen.*

Ook willen wij nog aandacht schenken aan de wonderbare samenstelling van de Heilige Schrift ten opzichte van de plaats van deze tekst.

Als de vijfde engel zijn bazuin geblazen heeft, wordt het in 8 : 13 aangekondigde wee ogenblikkelijk in al zijn vreselijkheid geopenbaard. - 9 : 1 en vervolgens.

Bij het blazen der zesde bazuin heeft er reeds een voorbereiding tot het tweede wee plaatsgevonden. - 9 : 14 en 15.

En wanneer dit tweede wee daarna geopenbaard wordt, blijkt het veel verschrikkelijker te zijn dan het wee dat bij het blazen der vijfde bazuin geopenbaard is.

In dit tweede wee wordt reeds (in beginsel) de glorie der victorie van de machtige Ruiters op het witte paard geopenbaard als de Overwinnaar over het rijk der duisternis, dat gesymboliseerd wordt in de ruiters op het rode paard en zijn gevolg.

Maar de eindvictorie van de Ruiters op het witte paard zal ons bij het blazen der zevende bazuin geopenbaard worden.

Dan zal niet alleen het derde wee met zijn tijdelijke en eeuwige rampzaligheid geopenbaard worden, maar ook en bovenal de glorie van Zijn verlossingswerk in Zijn door Hem verlore Gemeente.

Hierom is de plaats van onze tekst zo wonderbaar, omdat zij dáár staat, waar de openbaring des Zoons in bepaald opzicht geëindigd is en de openbaring des Heiligen Geestes begint en nog voordat er sprake is van de uitgieting der fiolen van Gods gramschap.

Zo oppervlakkig beoordeeld zouden wij van mening kunnen zijn, dat het blazen der zevende bazuin het beslissende einde is van het blazen der bazuinen.

Maar hieruit zou dan noodzakelijk de gevolgtrekking gemaakt moeten worden, dat én de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek én het blazen der bazuinen, alsmede de uitgieting van de fiolen van Gods gramschap elk voor zich afzonderlijke en van elkaar gescheiden openbaringen zouden zijn.

Dit zou dan betekenen, dat er van het derde wee zoals dit aangekondigd is door de vliegende engel, hetwelk bij het blazen der zevende bazuin geopenbaard zou worden, niets gebleken is.

Dit zou weer betekenen, dat de verborgenheid Gods waarvan de uit de hemel gedaalde Engel - 10 : 1 - onder ede betuigd heeft, dat deze bij het blazen der zevende bazuin vervuld zou worden - 10 : 6 en 7 - verborgen zou zijn gebleven.

Ter nadere verklaring voegen wij hieraan toe, dat het verzegelde Boek, hetwelk was in de hand Desgenen Die op de Troon zat, de Raad en de glorie des Vaders bevatte.

Maar in de ontsluiting der zegelen door het Lam en in het bij-

zonder in de ontsluiting van het zevende zegel, is de glorie, de kracht en de Wijsheid Gods in Jezus Christus geopenbaard in het blazen der zeven bazuinen.

En in het blazen der zevende bazuin is de majesteit Gods des Heiligen Geestes geopenbaard Die van de Vader en de Zoon uitgaat - Johannes 15 : 26 - om zo het werk des Zoons te verheerlijken - Johannes 16 : 14 - in de uitgieting van de zeven fiolen van Gods gramschap.

Uit dit alles volgt, dat, hoewel het derde wee - 8 : 13 - geopenbaard zal worden bij het blazen der zevende of laatste bazuin, het toch de glorie der majesteit des Heiligen Geestes zal openbaren, omdat dit alles voortgevloeid is uit de Raad des Vaders, die van oorsprong verborgen was in het verzegelde Boek.

Daarom, zoals de ontsluiting van het verzegelde Boek een volkomen openbaring was, namelijk van de majesteit des Vaders, zo is ook de ontsluiting van het zevende zegel (geopenbaard in het blazen der zeven bazuinen) een volkomen openbaring van de majesteit des Zoons en het blazen der zevende bazuin (geopenbaard in de uitgieting der zeven fiolen van Gods gramschap) een volkomen openbaring, namelijk van de majesteit des Heiligen Geestes.

Daarom wordt in elk dezer openbaringen de volle Raad Gods geopenbaard.

Al zal dit, als gevolg van ons verduisterde verstand, naar onze mening in de openbaring des Heiligen Geestes op meer verborgen wijze blijken te zijn dan in de openbaring des Zoons en die des Vaders.

Dit zal al onmiddellijk blijken uit het vervolg van ons tekstgedeelte.

Nochtans zal, daar elk dezer drie openbaringen volkomen openbaringen zijn en ook wereld- en alle tijden omvattend voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld zijn, ook deze openbaring des Heiligen Geestes en voornamelijk de uitgieting der fiolen van Gods gramschap wederom aan de Kerk voorge-

gesteld worden als het tonen van de maquette van het geestelijke gebouw, maar nu belicht door het werk des Heiligen Geestes.

Van hieruit is de bepaalde overeenkomst tussen het blazen der bazuinen en de uitgieting der fiolen te verklaren.

Het besluit van dit eerste vers is zo mogelijk nog wonderlijker.

1c *Want in deze is de toorn Gods geëindigd.*

Hier zou men dan ook onmiddellijk en terecht de vraag kunnen stellen: Is er dan toch een *einde* aan *de toorn Gods*?

Is er dan ook voor de goddelozen een *einde* aan *de toorn Gods* te verwachten?

Als antwoord zouden wij beslissend kunnen verwijzen naar 14 : 11, waar geschreven staat: "En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid."

Maar hiermee is dit tekstgedeelte als zodanig nog niet verklaard.

Om hiervan een Schriftgetrouwe verklaring te kunnen geven hebben wij te letten op het hieraan voorafgegane tekstgedeelte. Deze zeven laatste plagen bleken tezamen een onverbreekelijke eenheid te vormen.

Zoals ook het blazen der bazuinen des alarmgeklanks een onverbreekelijke eenheid was.

Ja zij beide zijn ontleend aan de plagen der geopenbaarde, heilige oorlog die in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek geopenbaard is.

En van hieruit is in dit laatste zevental der plagen *de toorn Gods geëindigd*.

In dit laatste zevental is de volkomen majesteit des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes in de openbaring des *toorns* des Drieënigen *Gods* tot haar volle wasdom gekomen.

In de ganse Raad des Allerhoogsten Gods, van eeuwigheid bekend geworden in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, op glorievolle wijze geopenbaard en uitgebazuind door de zeven engelen die voor God stonden en die

hier en nu door de zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, geopenbaard zal worden, is op deze wijze *de toorn Gods geëindigd*, namelijk ten opzichte van de openbaring van Gods *toorn* in de tijd, zoals deze aan de strijdende Kerk voor ogen gesteld wordt.

Als zodanig is deze openbaring van *de toorn van God* slechts als een voorspel van *de toorn Gods* die tot in alle eeuwigheid over de goddelozen zal komen.

Dit is het, waarom de Heere Jezus deze verschrikkelijke plagen slechts een beginsel der smarten heeft genoemd. - Mattheüs 24 : 8.

Daarom is in dit opzicht, in dit beginsel der smarten, *de toorn Gods* (geopenbaard in de tijd) *geëindigd*.

Zoals de vertroosting van Gods die Zijn uitverkorenen in dit leven soms te beurt vallen, voor hen slechts een klein voorsmaakje zijn van hun eeuwige vreugde in God, zo zijn de plagen die de goddelozen ten deel vallen op deze aarde, voor hen slechts een beginsel der smarten die tot in alle eeuwigheid hen overkomen zullen.

Zelfs van de zeven brieven die Johannes op bevel van de verheerlijkte Heiland schrijven moest aan de zeven Aziatische Gemeenten, hebben wij gezegd, dat zij wereld- en alle tijden omvattend zijn geweest en als een voorspel van een komend koraal, waarin de registers uitgetrokken zullen worden in het blazen der bazuinen.

Daarom, als deze brieven aan die zeven Gemeenten zelfs een voorspel geweest zijn op hetgeen in de toekomstige tijden geopenbaard zal worden, hoeveel te meer zal de tijd zelf een voorspel zijn (voor alle inwoners der aarde) op de eeuwigheid.

In dit opzicht zijn de zondvloed, de ondergang van Egypte in de Rode Zee ten tijde van Israëls uittocht, het vallen van de muren van Jericho, de inneming van het beloofde land door Israël, de ondergang van Babel en vele andere belangrijke gebeurtenissen ook slechts te zien als een voorspel van de plagen en de gebeurtenissen die in de eindtijd geopenbaard zullen worden.

15 : 2a

En al deze oordelen tezamen zijn als een voorspel van de rechtvaardige oordelen Gods, die in de eeuwigheid geopenbaard zullen worden.

Dit sluit echter niet uit, dat, voorzover het de tijd betreft, bij de uitgieting van de zevende fiool van Gods gramschap *de toorn Gods geëindigd* zal zijn.

Daarom zal er alsdan gezegd worden: "Het is geschied." - 16 : 17.

Eerst wanneer de registers der eeuwigheid uitgetrokken zullen worden zal God zeggen: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. Het is geschied." - 21 : 5a en 6a.

2a En ik zag als een glazen zee, met vuur gemengd.

Wij moeten erop letten, dat Johannes in dit teken voor de tweede maal zegt: *En ik zag*.

Hieruit blijkt, dat het in feite twee openbaringen zijn, die hem in dit gezicht getoond zullen worden.

Bij de vorige twee tekenen, die niet door Johannes zelf gezien zijn, was dit anders.

Toen waren het (om zo te spreken) enkelvoudige tekenen.

In het eerste teken een vrouw, met de zon bekleed, zwanger, in barensood zijnde en in pijn om te baren.

In het tweede teken een grote, rode draak, staande voor de vrouw, opdat hij haar kind zou verslinden, als zij het gebaard zou hebben.

Maar in het derde teken is het alsof in een flits het resultaat van deze twee voorgaande tekenen geopenbaard wordt, zoals een bliksemstraal plotseling zwarte onweerswolken helder verlicht.

Want in dit teken wordt eerst, plotseling, de heerlijkheid van het door God bevrijde Kind geopenbaard Dat weggerukt is uit de klauwen van de draak en gevoerd werd tot God en Zijn Troon.

Want Johannes ziet enerzijds in dit teken de heerlijkheid van dit Kind, uitgebeeld in Zijn jubelende Gemeente aan de *glazen*

15 : 2a

zee, met de citers Gods en anderzijds ziet hij de zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen om het rechtvaardig oordeel Gods over de draak en zijn volgelingen uit te voeren.

Daarom is deze dubbele openbaring hier een gevolg van en een reflex op de eerste twee tekenen.

De plagen die over de draak en zijn aanbidbers geopenbaard zullen worden, zijn in beginsel reeds over hem en zijn volgelingen geopenbaard tijdens het blazen der eerste zes bazuinen.

Maar zoals het met het oude Israël gaan zou, als het de hand des Heeren niet opmerken wilde in Zijn oordelen, dat God hen alsdan zevenvoudig tuchtigen zou - Leviticus 26 : 18 - zo komen evenzo de zeven plagen over de aanbidbers van het beest en zijn beeld in het laatste der dagen.

Daarom worden deze zeven engelen uitgezonden met de zeven laatste plagen.

Maar daarom worden ook aan Johannes van tevoren getoond de zaligheid en de glorie van hen die de overwinning hadden van het beest.

Als wij deze twee uitgangspunten: zeven engelen hebbende de zeven laatste plagen in 15 : 1 en de openbaring der zaligheid en der glorie van de overwinnaars van het beest en van zijn beeld in vers 2 niet voor ogen houden, zou ons ten enenmale de logica van het vervolg in deze tweede tekst ontgaan.

Want wat zou er nu meer voor de hand gelegen hebben dan dat onmiddellijk na vers 1 vers 5 gevolgd was.

De verzen 2, 3 en 4 passen als vervolg op vers 1 nu eenmaal niet in onze natuurlijke overleggingen.

Dit wil echter niet zeggen, dat, al zou vers 5 onmiddellijk gevolgd zijn na vers 1, wij het dan wél volkomen begrepen zouden hebben.

Ook dan nog zou het onze bevattning oneindig ver te boven gegaan zijn, indien het de Heilige Geest niet behaagd zou hebben voor onze van nature verblinde ogen een weinigje van deze sluier op te lichten.

Toch, als wij er maar op gelet hadden dat deze openbaring aan Johannes gegeven is nadat de zevende engel zijn bazuin geblazen had, dan zouden we uit de Heilige Schrift hebben kunnen onderwezen zijn, dat ná en bij het blazen der zevende bazuin zaligheid en oordeel beide tezamen geopenbaard zullen worden. Dit blijkt uit vele plaatsen in de Heilige Schrift.

Wij willen er slechts enige aanwijzen: Handelingen 2 : 20 en 21; 1 Corinthe 15 : 52; 1 Thessalonicensen 4 : 15 t/m 17; Mattheüs 24 : 31, 40 en 41 en vervolgens.

Daarom wordt aan Johannes (nog afgezien van het herhaalde *en ik zag*) in beginsel de zaligheid van Gods uitverkoren volk geopenbaard - 15 : 2 t/m 4 - en daarna worden hem, ook in beginsel, de plagen geopenbaard die over de goddelozen zullen komen.

In dit teken zal nog niet de volle glorie der zaligheid van de overwinnaars en evenmin de volkomenheid van het gericht over de goddelozen geopenbaard worden.

Dit alles zal hem niet door tekenen vanuit de hemel geopenbaard worden, maar zonder tekenen, door onmiddellijk aanschouwen van deze dingen.

Tot nu toe hebben wij in feite slechts behandeld de herhaling van de woorden *en ik zag*, maar het vervolg van dit tekstgedeelte, namelijk *als een glazen zee, met vuur gemengd*, is ongetwijfeld nog veel wonderlijker.

Deze woorden zijn bovenmate vol van verborgenheden.

Ten eerste wordt al door het woordje *als* te kennen gegeven, dat Johannes geen wezenlijke zee van glas gezien heeft, maar *een zee als van glas*.

Zoals die grote berg, van vuur brandende, die in de zee geworpen werd, ook niet een wezenlijke berg geweest is, maar iets als een berg, - 8 : 8.

Nochtans is de *zee* hierdoor reeds *met vuur gemengd* geworden.

Naar aanleiding hiervan willen wij er de aandacht op vestigen, dat zowel in de openbaring des Vaders als in de openbaring

des Zoons als in die des Heiligen Geestes het beeld der *zee* een belangrijke plaats inneemt.

Zij wordt in elk dezer openbaringen in een andere vorm en op andere wijze voor ogen gesteld.

In de openbaring des Vaders was voor de Troon een glazen zee, kristal gelijk. - 4 : 6.

In de openbaring des Zoons was zij met het vuur des satans vermengd. - 8 : 8.

En hier in de openbaring des Heiligen Geestes is zij *als een glazen zee, met vuur gemengd*.

Reeds in de verklaring van 4 : 6a hebben wij gezegd, dat deze kristalzuivere, glazen zee die voor de Troon van God is, als een handwijzer is naar de oevers der heerlijkheid die in ons tekstgedeelte voor de aandacht gesteld worden.

Daarom is het tonen van de *zee* onder deze verschillende beelden van zo buitengewone betekenis.

In de openbaring des Vaders beeldt zij ongetwijfeld de ongeschonden scheppingsglorie uit: klaar als kristal. - Genesis 1 : 31.

In de openbaring des Zoons beeldt zij ongetwijfeld de door de zonden verdorven schepping uit, vermengd met het vuur des satans - 8 : 8 - vanwege die van vuur brandende berg die erin geworpen is.

Maar hier in deze openbaring des Heiligen Geestes beeldt zij ongetwijfeld de gereinigde en herstelde schepping uit.

Dat zij door Johannes gezien wordt *als van glas* zijnde, beeldt enerzijds haar vastheid en eeuwige onbeweeglijkheid uit, maar anderzijds toont het ons hoe zij tot rust gekomen is, nadat die grote, van vuur brandende berg in haar geworpen is, waardoor zij zo geweldig in beroering is gekomen.

Dat zij, hoewel tot rust gekomen zijnde, toch *met vuur vermengd* is, beeldt uit, hoe zij door de heiligende, reinigende en louterende werking van de Heilige Geest geheiligd, gereinigd en gelouterd is.

De kleurenspiegeling die dit heilige *vuur* des Heiligen Geestes in deze *glazen zee* te zien geeft, is als een heenwijzing naar de

15 : 2a

heerlijkheid die in de herschepping van alle dingen geopenbaard zal worden.

Ja, wij zijn van mening, dat door deze kleurenspiegeling groter heerlijkheid geopenbaard wordt en tot in alle eeuwigheid geopenbaard zal worden, dan door de glazen zee, kristal gelijk - 4 : 6 - die van oorsprong voor de Troon van God was.

Wij hebben hiervan een heerlijk voorbeeld in de herbouw van de verwoeste tempel te Jeruzalem.

Want hoe wonderbaar, hoe schoon en majesteteitelijk ook de eerste tempel (de tempel die door Salomo gebouwd is) geweest moge zijn, de HEERE heeft tot Zerubbabel en tot Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, gezegd: "Mijn is het zilver en Mijn is het goud, spreekt de HEERE der heirscharen, de heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen." - Haggai 2 : 9 en 10.

Wie merkt hier niet op het driemaal herhaalde "HEERE der heirscharen" de glorie des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes bij de bouw, de herbouw en de glorievolle voltooiing van dit huis?

Wie merkt hier niet op de glazen zee, kristal gelijk, als het beeld van het gebouw der oorspronkelijke schepping?

Wie merkt hierin niet op de herbouw van de door de brandende berg getroffen zee door de meerdere Zerubbabel en Jozua?

Wie merkt hierin niet op de glorievolle, *glazen zee* als het beeld van het in de herschepping voltooide gebouw?

Aan de oevers van deze *glazen zee* zal het lied van vrije genade uitgejubeld worden.

Vandaar is er geschreven: "De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen." - Haggai 2 : 10.

Dit betekent ook, dat het lied van vrije genade zoveel glorievoller zal zijn dan het lied dat de oorspronkelijke schepping uitgejubeld zou hebben, indien zij ongeschonden

haar jubelzangen aan de glazen zee, kristal gelijk, (niet *met vuur gemengd*) uitgejubeld zou hebben.

Zullen we het verschil weergeven?

Aan de glazen zee, kristal gelijk, jubelde de mens, jubelden de vierentwintig ouderlingen, zittende op tronen, met witte klederen bekleed zijnde en met gouden kronen op hun hoofden: "Gij Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid en de eer en de kracht, want Gij hebt alle dingen geschapen en door Uw wil zijn zij en zijn zij geschapen." - 4 : 4 en 11.

Maar staande aan de *glazen zee, met vuur gemengd*, zingen de verlostten (zij die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams) hebbende de citers Gods, het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, én het gezang des Lams, zeggende: "Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen." - 15 : 3 en 4 en vervolgens.

Hun jubel is nog maar (om zo te spreken) een voorzang tijdens de bouw van de geestelijke tempel, maar in de volmaakte herschepping, als het gebouw van Gods gunstbewijzen voltooid zal zijn, zullen de jubelzangen aanzwellen tot (als het ware) zware donderslagen, zeggende: "Halleluja want de Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap (over ons, arme, verlostte zondaren) aanvaard." - 19 : 6. (vert. N.B.G.).

"Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid." - 19 : 7.

Dit is nog slechts een gering vergezicht op het verschil, want "vele wateren zouden deze liefde (des Lams) niet kunnen uitblussen, ja de rivieren zouden ze niet verdrinken, al gaf iemand al het goed van zijn huis (ja de ganse heerlijkheid der oorspronkelijke schepping) voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten." - Hooglied 8 : 7.

"Want hoe groot zal Zijn goed wezen en hoe groot zal Zijn schoonheid wezen!!! Het koren zal de jongelingen en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken." - Zacharia 9 : 17.

Het volgende gedeelte van onze tekst is wederom verrassend.

2b *En die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams.*

De vert. N.B.G. heeft de woorden *en van zijn merkteken* hier niet. Wij willen dit nu laten voor hetgeen het is, maar toch handhaven wij liever de oude beproefde St.Vert.

Wij zeiden dat dit vervolg verrassend is, want was het vervolg nu zonder meer geweest: En zij, die overwonnen hebben, stonden aan de glazen zee, dan zou dit veel eenvoudiger geweest zijn.

Dan hadden wij die overwinning kunnen combineren met de overwinnaars die genoemd zijn aan het einde van elk der brieven, geschreven aan de zeven Gemeenten die in Klein-Azië zijn.

Aan al deze overwinnaars was immers zo'n glorievolle zaligheid in het vooruitzicht gesteld.

Maar in ons tekstgedeelte heeft het er de schijn van dat deze gelukzaligheid beperkt blijft tot hen (hier aan de glazen zee) die *het beest en zijn beeld* niet aangebeden hebben.

Zo oppervlakkig bezien heeft dit tekstgedeelte er hierdoor de schijn van dat het buitengewoon moeilijk te verklaren zal zijn.

Het is ook nu weer zoals steeds de onnaspeurlijke, glorievolle, buitengewone en wonderlijke samenstelling der Heilige Schrift. Een samenstelling waaruit telkens opnieuw en onweerlegbaar de Goddelijke majesteit van het Woord van God blijkt.

Al blijkt dit hier niet zo duidelijk, toch wordt door deze woorden: *beest, beeld, merkteken, getal zijns naams*, de wereld- en alle tijden omvattende strijd der uitverkorenen des Heeren in de heilige oorlog in het geding gebracht.

De oorlog die in feite door de Ruiters op het witte paard gevoerd is, namelijk met Zijn machtige tegenstander, de grote, rode draak, maar welke oorlog zich voor de Gemeente van de Heere Jezus Christus (voor hen die Hem nagevolgd zijn in

deze strijd) in het laatste der dagen op een bijzondere wijze toegespitst heeft in een beslissende slag tegen het uit de afgrond opgekomen *beest*.

Hierom wordt in feite in ons tekstgedeelte als met één pennestreek de ganse strijd die de Heere en Zijn volgelingen met *het beest* gestreden hebben, voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld.

Dus worden hierdoor en hierin ook de overwinnaars begrepen, aan wie de Heere Zijn beloften gegeven heeft in de Aziatische Gemeenten.

Dit is het, waarom wij van hen verklaard hebben dat zij op profetische wijze de Kerk van alle tijden vertegenwoordigden. Alle strijd die in de heilige oorlog gestreden is, zowel door de Heere Jezus als door Zijn uitverkorenen en die voorts nog door Zijn Kerk gestreden zal worden, is van oorsprong af gericht geweest en zal gericht zijn tegen *het beest* - 12 : 3 t/m 10 - en tegen *zijn beeld* - 13 : 14 en 15 - en tegen *zijn merkteken en het getal zijns naams*. - 13 : 16 t/m 18.

Daarom zal dan ook het gezang van Mozes in het geding gebracht worden, omdat dit ook geboren is uit *de overwinning van het beest*, namelijk van het beest Farao, "de koning van Egypte, die grote zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt." - Ezechiël 29 : 3.

Deze samenvatting van woorden, *beest, beeld, merkteken, getal zijns naams*, vloeit mede voort uit het feit dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is, Wiens werken ook in alle tijden in de Gemeente des Heeren geopenbaard zijn en niet alleen en uitsluitend in de Nieuwtestamentische Gemeenten. Wanneer dit laatste het geval zou zijn, zou ons tekstgedeelte geformuleerd zijn geweest naar de inhoud van b.v. Efeze 1 : 7, waar geschreven staat: "In Welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Zijner genade", of Colossensen 1 : 14, waar staat: "In Dewelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden."

Maar nu deze tekst aldus geformuleerd is, wordt niet alleen de

majesteit van de werken des Heiligen Geestes van alle tijden in de Kerk des Heeren in het geding gebracht, maar ook Zijn majesteit van eeuwigheid in deze gevoerde strijd.

Er gaat nog een andere merkwaardigheid in deze samenstelling der tekst schuil. Namelijk deze: Dit vijftiende hoofdstuk sluit in feite aan op hoofdstuk 13.

Daarom hebben wij bij de aanvang van de verklaring van hoofdstuk 14 gezegd, dat dit hoofdstuk voor Johannes een vreemd en onverwacht vervolg moet geweest zijn, omdat aan het gericht over de gruwelen die in hoofdstuk 13 geopenbaard zijn, schijnbaar geen aandacht geschonken werd.

Blijkbaar is in de hoofdstukken 14 en 15 dezelfde openbaringsvolgorde gevolgd als bij het blazen der zevende bazuin, al was dat slechts een openbaring als in vogelvlucht.

Daarin werd eerst de overwinningsglorie van de Overwinnaar geopenbaard - 11 : 15 t/m 17 - en ook pas daarna de toornigheid der volkeren met het oordeel. - 11 : 18.

Van hieruit is ook de samenstelling te verklaren van 11 : 18. Namelijk:

11 : 18a: "En de volken waren toornig geworden."

11 : 18b: "En Uw toorn is gekomen."

Zij zijn toornig geworden (tegen U) onder invloed van het uit de afgrond opgekomen *beest*. - 13 : 11 t/m 17.

En dat Gods toorn is gekomen wordt vermeld in 14 : 9 t/m 11.

Vandaar in onze tekst: *De glazen zee met vuur gemengd en zij die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld.*

Omdat het blazen der zevende bazuin het beslissende einde der tijdgeschiedenis openbaart, volgt hieruit, dat hierna, in de volgende hoofdstukken, de volle glorie van het blazen der zevende bazuin geopenbaard zal worden, namelijk de overwinningsglorie van de Ruiters op het witte paard met Zijn volk - 19 : 11 t/m 14 - over de gruwelijke toornigheid der volken die zich geconcentreerd had in de aanbidders *van het beest en van zijn beeld*. - 19 : 17 t/m 21.

15 : 2c

Daarom wordt vanaf nu de Overwinnaar verheerlijkt in Zijn heiligen door de Heilige Geest. Vandaar het vervolg:

2c Welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods.

Dit is een wonderlijke standplaats der verlostten, *aan de glazen zee*. Hierin moet ongetwijfeld een groot geheimenis verborgen zijn.

Bovendien moeten wij hierbij in gedachtenis houden, dat ze met vuur gemengd is. Dit is een gans andere plaats dan die der vierentwintig ouderlingen, bekleed met witte klederen en gouden kronen op hun hoofden, zittende op hun tronen aan de glazen zee, kristal gelijk. - 4 : 4 t/m 6. Dat was de uitbeelding van de mens in zijn ongeschonden scheppingsluister.

Iemand zou kunnen zeggen: Toen bestond er nog geen Gemeente des Heeren, want alleen Adam en Eva zijn voor een tijd staande gebleven.

Ons antwoord is: De Heere Jezus heeft Zijn Gemeente vertegenwoordigd bij God van voor de grondlegging der wereld.

Zo vertegenwoordigden de vierentwintig ouderlingen het ganse menselijke geslacht, nog in haar reine staat zijnde.

Vanuit hun scheppingsglorie hebben zij God hulde gebracht - 4 : 10 en 11 - en zijn zij van hun tronen gevallen voor Hem Die op de Troon zat en hebben God aanbeden, hun kronen voor Zijn Troon geworpen en Hem verheerlijkt en grootgemaakt vanwege Zijn scheppingsmajesteit.

Maar *aan de glazen zee* met vuur gemengd, zal de majesteit Gods op andere wijze bejubeld worden, namelijk met verlossingsliederen, aangevuld met het roemen van de rechtvaardigheid en de waarachtigheid Zijner wegen. - 15 : 3.

Hieruit blijkt, dat de reis die de Gemeente des Heeren maakt en gemaakt heeft, aangevangen is in het paradijs en vandaar verdreven zijnde, is het een lange, wonderlijke en benauwende

woestijnreis geworden.

Aan de glazen zee, kristal gelijk, zittende op hun tronen, bekleed zijnde met witte klederen en met gouden kronen op hun hoofden, hebben zij nog op zuivere en hoge tonen Gods scheppingsmajesteit kunnen bejubelen.

Maar deze jubelzangen zijn verstomd, toen de mens God verliet in ongehoorzaamheid en het beest met zijn hoornen, des Lams hoornen gelijk, en zijn verleidelijke spraak "is het ook dat God gezegd heeft" - Genesis 3 : 1 - is gaan aanbidden. Deze jubel is veranderd in een bittere weelklage, de mens vluchtte in de woestijn van het natuurlijke leven, weg van God. - 12 : 6.

Het is alleen door Gods innerlijke barmhartigheden, met ons rampzalig lot bewogen zijnde, dat Hij Zich in Zijn genade over ons ontfermd heeft in deze donkere doodsvalei.

Dwars door het diensthuis van deze Egyptische slavernij heeft Hij ons wederom willen brengen naar de berg Sion. - 14 : 1. Dit is het, waarom de uit de macht van het beest door God verlost (in beginsel) op nieuwe wijze en met nieuwe tongen Gods lof hebben mogen uitjubelen aan de overzijde van de Rode zee, het schaduwbeeld van *de glazen zee* met vuur gemengd. - Exodus 14 : 24 en 15 : 1 t/m 21.

Wanneer de Israëlieten hun woestijnreis volbracht zullen hebben en zij tot rust gekomen zullen zijn in het beloofde land, dan zullen zij hun verlossingsliederen mogen uitjubelen in de tempel Gods te Jeruzalem, waar het Hem behaagd heeft Zijn Troon te stellen. - 1 Koningen 9 : 3b; 2 Kronieken 5 : 13; 2 Kronieken 7 : 6.

Vandaar (omdat nu de openbaring des Heiligen Geestes een aanvang genomen heeft) dat aan de strijdende Kerk de glorie geopenbaard wordt van Hem Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid. - Micha 5 : 1c.

Nu wordt echter het Nieuwtestamentische Israël (verlost zijnde van het beest uit de afgrond) door Hem geleid naar de heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem, zoals die in hoofdstuk 21 geopenbaard zal worden.

Daarom worden ook dezen, die de overwinning van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams hebben, hier gezien, *staande aan de glazen zee*, met vuur gemengd, als een vervulling, als het wezenlijke van de bevrijding uit de Rode Zee, waarop de lichtende vuur- en wolkkolom haar schijnsel heeft laten stralen. - Exodus 14 : 24. De Heere heeft deze, door Zijn sterke oostenwind hoog opgezweept Rode Zee voor Zijn volk wederom tot rust doen komen, zodat ze als een *glazen zee*, met vuur gemengd geworden is, aan welker oevers het verlorene volk het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, kan uitjubelen.

Het is alsof in de teksten 2 en 3 van ons hoofdstuk de Heere gedachtig is aan het klagen van de profeet Jesaja toen hij klaagde over de vergane glorie van zijn volk, zeggende: "Waar is Hij Die hen uit de zee opgebracht heeft, met de herders Zijner kudde? Waar is Hij Die Zijn Heilige Geest in het midden van hen stelde?" - Jesaja 63 : 11.

Het is alsof God hier antwoordt: "Zij die de overwinning hebben van het uit de afgrond opgekomen beest, zullen *staan aan de glazen zee*, zingende het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, God verheerlijkende over de wonderlijke werken Zijner almacht en rechtvaardigheid."

Ja, dit niet alleen, maar zij zullen ook zingen het gezang des Lams, jubelende dat alle volken zullen komen en voor Hem aanbidden, omdat Zijn oordelen openbaar geworden zijn.

Zij stemmen overeen met de jubel van David:

Zij komen aan, door Godd'lijk licht geleid,
om 't nakroost dat de HEER' wordt toebereid,
te melden 't heil van Zijn gerechtigheid
en grote daden.

Psalm 22 : 16 (o.b.)

Het besluit van vers 2 is weer vol van geheimenissen.

Dit zegt namelijk: *hebbende de citers Gods*,

Deze woorden zijn vooral hier weer verbazingwekkend.

Wij zullen dan ook in der eeuwigheid de wondere samenstel-

ling van Gods Woord niet kunnen doorgronden.

Wanneer wij dit korte tekstgedeelte oppervlakkig lezen, valt er beslist niets bijzonders in te ontdekken.

Maar als wij gaan letten op het onderscheid in de begeleiding der gezangen, namelijk van deze en van die welke oorspronkelijk gezongen zijn aan de glazen zee die voor de Troon is en van die welke gezongen zijn aan de oevers van de Rode Zee, dan blijkt onmiddellijk het machtige verschil en de majesteit die in deze weinige woorden verborgen is.

In hun rechte staat, in de openbaring des Vaders (de hoofdstukken 4 t/m 7) had de Gemeente van oorsprong, vertegenwoordigd door de vierentwintig ouderlingen, ja had de ganse schepping, vertegenwoordigd door de vier dieren, elk voor zich *citers* en gouden fiolen, zijnde vol reukwerk om God te loven en te prijzen. - 5 : 8.

Zij beeldden tezamen uit de zuivere, reine en ongeschonden schepping. Want elk schepsel is in den beginne in volmaakte staat door God geschapen.

Het was van nature in hen om God hun Schepper te verheerlijken vanwege Zijn scheppingsalmacht en Zijn onbegrensde majesteit.

Deze *citers* en deze fiolen vol reukwerk zijn in de val der mensen niet alleen volkomen verloren gegaan, maar daarentegen is de ganse schepping tezamen zuchtende geworden als een vrouw die in barensood is tot nu toe. - Romeinen 8 : 22.

En als zij door de Heilige Geest uit deze jammerlijke zee der verlorenheid opgebracht zijn, met de herders Zijner kudde, zoals dit in Jesaja 63 : 11 vermeld is, dan hebben zij zichzelf muziekinstrumenten gemaakt, die aan de vergankelijkheid onderworpen zijn.

En hoewel het een grote genade van God is, dat Hij ons nog heeft willen bevrijden uit onze rampzalige staat en dat we Hem nog mógen loven voor onze bevrijding, is het toch om tranen in de ogen te krijgen, als we letten op onze armelijke trommelen en fluiten en pijpen, waarmee wij trachten om God

15 : 2c

wederom te loven. - Exodus 15 : 20; 1 Samuël 18 : 6.

Als we de waarde zouden kennen van *de citers* en de fiolen vol van reukwerk die verloren zijn gegaan, zouden we meer wenen dan zingen.

Als het ons al eens gegeven wordt, dat wij werkelijk gedrongen worden om bij citerspel psalmen of een nieuw lied te zingen, dan geschiedt dit nog vele malen met een door tranen verstikte stem, wenende en klagende, evenals de ballingen van het oude Israël, die hun harpen in Babylon aan de wilgen gehangen hebben, die daarin zijn. - Psalm 137 : 2; Psalm 42; Job 35 : 10 e.a.

En "als zij die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden en zij die ons overhoop geworpen hadden, vreugd, zeggende: Zingt ons een van de liederen Sions, zeiden wij: Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land." - Psalm 137 : 3 en 4.

En als wij hier in dit vreemde land door de goedertierenheid van God soms nog eens onder geringe verdrukkingen een lied mogen zingen tot Zijn eer, dan is het nog maar een lied met gebroken klanken en op onzuivere tonen.

Wie van ons kan zingen, zoals de heilige Adam en Eva dit voor hun val gedaan hebben?

En wie van Gods volk kan in de strijdende Kerk zingen, zoals de verlostten dit zullen doen voor de Troon van God? - 19 : 5 t/m 7.

Nu wij dit zo voor de aandacht gesteld hebben, is het misschien duidelijk, waarom wij bij het begin van dit tekstgedeelte gezegd hebben, dat wij in der eeuwigheid de wondere glorie van de samenstelling van Gods Woord niet zullen kunnen doorgronden, want nu staat er:

HEBBENDE DE CITERS GODS.

Nieuwe citers!

Al onze muziekinstrumenten: trommelen, fluiten, pijpen, har-

pen, citers, orgels en zoveel meer zullen *aan de glazen zee* afgedaan hebben.

In ijdel, brallend vermaak is er in de wereld vele malen met deze muziekinstrumenten gelasterd en gevloekt.

Ja zelfs in de vergaderingen der Christenheid wordt men blijkbaar vele malen meer bekoord door de schoonheid der instrumenten en door de melodieën der liederen dan door het heilgeheim dat in de liederen verborgen is.

God heeft tot Zijn oude Verbondsvolk reeds gezegd: "Doe het getier uwer liederen van Mij weg, ook mag Ik uwer luiten spel niet horen." - Amos 5 : 23. "Het reukwerk is Mij een gruwel en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel." - Jesaja 1 : 13 en 14.

Daarom ligt er zo'n oneindige vertroosting in deze woorden:

hebbende de citers Gods.

Want de genade, de goedheid, de zaligheid, de heerlijkheid, de vertroosting, Gods liefde, Zijn ontferming en medelijden die verborgen zijn in deze weinige woorden, zijn onpeilbaar.

Want dit betekent niet minder dan dat de vervloekte mens, die zichzelf voor God stinkende gemaakt heeft - Psalm 14 : 3 - zodat zijn keel stinkt als een geopend graf en bij wie van nature slangenvenijn onder zijn lippen is - Romeinen 3 : 13 - wederom in het bezit gesteld wordt van nieuwe *citers* en wel van *citers Gods*.

Als wij iemand in onze natuurlijke liefde en goedheid een geschenk geven en hij vertrapt het voor onze ogen, hoe zou dan onze reactie zijn?

Daarom is de smart en het wenen over de zonden, de verbrijzeling van ons hart om deze onze wandaden Hem om Christus' wille zo aangenaam.

Daarom zijn zij die de overwinning van het beest hadden dat ook in hún harten van nature heerschappij voerde, door de overwinningsglorie van het Lam Dat hen uit deze dood verlost heeft, opnieuw in het bezit gesteld van *de citers Gods* om wederom op zuivere toon een nieuw gezang te zingen voor de Troon van God en voor de vier dieren.

15 : 2c

Ja in feite zullen de gezaligden wederom in het bezit gesteld worden van *de citers Gods* die hun van oorsprong gegeven waren. - 5 : 8. Daarmee zullen zij nu, tezamen met de uitverkoren engelen - 14 : 2c - de herscheppingszangen begeleiden.

Nu geen *citer* meer waarvan de klank weer zou kunnen verstommen door de verleiding van het beest, de grote, rode draak, want die is nu door hun Zaligmaker verpletterd in Zijn lijden en sterven voor hen aan het kruis.

En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams. - 12 : 11.

En zolang zij (namelijk de strijdende Kerk) nog in dit aardse leven vertoeft, zal de God des vredes de satan haast onder haar voeten verpletteren. - Romeinen 16 : 20.

Daarom zal zij in beginsel met de overwinnaars *aan de glazen zee* het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, mee mogen zingen.

Maar de strijdende Kerk (met het oude volk Israël) zingt het als een reislied der verlossing op haar reis naar het Beloofde Land.

Naar dit reislied, naar dit nieuwe gezang dat de van het beest verlost, *staande aan de glazen zee*, zingen, wordt het ook ons vergund te gaan luisteren.

Opdat ook wij met de verlost van het beest Farao, hier in dit tranendal reeds iets zouden mogen leren van het gezang van Mozes en van het lied dat door Mirjam, de profetes, Aärons zuster, gezongen is.

Al is het dan nu nog niet met *de citers Gods*, als wij maar evenals zij, met de vrouwen die haar volgden met trommelen en luiten, mogen jubelen:

Hij heeft het paard en zijn berijder
voor eeuwig, eeuwig doen vergaan.
Lofzingt nu Israëls Bevrijder,
de glorie van Zijn wonderdaân.

naar Exodus 15.

15 : 3a

3a *En zij zongen het gezang van Mozes, de dienstknecht Gods, én het gezang des Lams.*

Uit de samenstelling van dit tekstgedeelte blijkt, dat zij die de overwinning hadden van het beest en zijn beeld...., staande aan de glazen zee, in feite twee afzonderlijke liederen zingen, namelijk *het gezang van Mozes én het gezang des Lams.*

Hieruit kan de gevolgtrekking gemaakt worden, dat *het gezang van Mozes* van lagere orde is en zal zijn dan *het gezang des Lams.*

Het gezang van Mozes had tot grondslag het roemen van de bevrijding van het vleeselijke Israël uit de macht van het vleeselijke beest, de Farao van Egypte.

Maar *het gezang des Lams* heeft tot grondslag het roemen van de bevrijding van het geestelijke Israël uit de macht van het geestelijke beest, namelijk uit de macht van de grote, rode draak die op het rode paard gezeten is.

Uit de samenstelling der woorden van deze twee *gezangen* zal dit echter niet onmiddellijk zo overduidelijk blijken, want het is de openbaring des Heiligen Geestes, zoals Deze Zich geopenbaard heeft ten tijde van Mozes en de profeten en in de verheerlijking van Jezus onder Zijn Nieuwtestamentische Gemeenten.

Dit is het, waarom *het gezang van Mozes* en van de kinderen Israëls, zoals dit beschreven is in Exodus 15 : 1 t/m 19, in twee afzonderlijke gezangen verdeeld kan worden, te weten de verzen 1 t/m 12, waar Gods wonderlijke almacht in de bevrijding van Israël uit de macht van de Farao wordt bejubeld en de verzen 13 t/m 19, waar de leiding van God met Zijn volk naar de berg Sion, de plaats die de HEERE gemaakt heeft tot Zijn woning, wordt bejubeld; "het heiligdom, hetwelk Uw handen gesticht hebben, o HEERE" jubelen zij in 15 : 17.

Daarom is dit tweede deel van *het gezang van Mozes* en de kinderen Israëls als een reislied op hun reis door de woestijn naar het beloofde land.

Wanneer wij hierop letten, is deze indeling van *het gezang van*

15 : 3a

Mozes, zoals dat in ons hoofdstuk weergegeven wordt, óók te zien.

Namelijk vers 3: "Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen" is als een samenvatting van Exodus 15 : 1 t/m 12.

En vers 4 is als een samenvatting van Exodus 15 : 13 t/m 19.

Wanneer Mozes jubelt: "Gij voert hen zachtkens door Uw sterkte" namelijk door Zijn Sterkte, Jezus Christus - 1 Corinthe 1 : 24b - "tot de liefelijke woning Uwer heiligheid" - Exodus 15 : 13 - is dit als *het lied des Lams* Dat door Zijn Sterkte, namelijk door de Heilige Geest, Zijn volk zal leiden naar het nieuwe Jeruzalem.

Het is van buitengewoon belang erop te letten, dat als Mozes en zijn volk dit tweede gedeelte van hun lied zingen, zij zeggen, dat weedom de ingezetenen van Palestina heeft bevangen en dat verbazing, beving, verschrikking en vrees de volkeren bevangen hebben vanwege de oordelen Gods die Hij gebracht heeft over Farao, de koning van Egypte, "die grote zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt." - Ezechiël 29 : 3.

Maar de overwinnaars aan de glazen zee daarentegen zingen: "Wie zou U niet vrezen en Uw Naam niet verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig." - 15 : 4.

Nu Uw oordelen openbaar geworden zijn, zullen alle volken komen en voor U aanbidden.

Dit is de grondtoon van hun jubel in *het lied des Lams*.

Want juist omdat zij gesidderd hebben voor de oordelen Gods die in het Lam openbaar zijn geworden, zijn zij in hun benauwdheid gevluht tot deze enige Rots der behoudenis en hebben de strijd aangeboden tegen het beest en zijn beeld dat ook van nature in hen is.

Zij hebben door Gods genade mogen overwinnen en zijn gekomen tot de glazen zee om voor Zijn aangezicht te aanbidden.

Daarom roemen zij enthousiast: "Alle volken zullen komen en

15 : 3a

voor U aanbidden, want Uw oordelen zijn openbaar geworden.” - 15 : 4.

Hier blijkt, dat *het Lam* de Profeet is Die God verwekt heeft als *Mozes*. - Deuteronomium 18 : 15; Handelingen 3 : 22 en 7 : 37.

Mozes, het volk leidende uit het natuurlijke Egypte, uit de slavernij van de grote zeedraak die Gods volk trachtte te vernietigen, maar de Profeet als *Mozes*, namelijk *het Lam*, door Zijn Heilige Geest Zijn volk leidende uit het geestelijke Egypte, waarin de geestelijke Farao's hun scepter gezwaaid hebben, voornamelijk de pausen van de Roomse Kerk, die ook getracht hebben Gods volk te vernietigen door hun geestelijk geboren kinderen niet alleen in het water maar zelfs in het vuur te werpen.

Door de lofzangen die de overwinnaars hier aan de glazen zee zingen, worden wij onwillekeurig teruggevoerd naar de jubelzangen van de strijdende Kerk en die van de triomferende Kerk, die wij bij de verklaring van 14 : 2b en c bijeengebracht hebben. Niet alleen om op de overeenkomst tussen deze en die te letten, maar ook op het onderscheid.

Wanneer wij op elk dezer gezangen acht geven, blijkt er een stijgende lijn in het zingen der Kerk te zijn.

Wij vestigen er hierbij de aandacht op, dat de eerste drie gezangen die de Kerk gezongen heeft, respectievelijk vermeld in 4 : 11 en 5 : 9 en 7 : 10, de heerlijkheid bejubelen die aan *het Lam* voorgesteld is bij de aanvaarding van Zijn Midde-laarsambt als waarachtig Mens.

Want Hij werd aldaar door Johannes gezien in het midden van de Troon en van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen als een *Lam*, staande als geslacht. - 5 : 6.

In de ontsluiting van de eerste zes zegelen van het verzegelde Boek dat was in de hand Desgenen Die op de Troon zat, is Hem de ganse weg ter verlossing van Gods uitverkorenen als in een vergezicht voorgesteld.

Ook de jubelzangen der uitverkoren engelen, zoals deze in

7 : 9 t/m 17 geopenbaard zijn, hadden hierop betrekking.

Pas bij de ontsluiting van het zevende zegel is Hij daadwerkelijk tot de strijd uitgetogen, hetgeen het stilzwijgen van omtrent een half uur in de hemel tot gevolg heeft gehad.

Wij herinneren er nog even aan, dat dit alles is voortgevloeid uit de Raad des Vredes - Zacharía 6 : 13 - die er tussen die Beiden (namelijk tussen de HEERE der heirscharen en de Man, Wiens Naam is Spruite) gehouden is. - Zacharía 6 : 12. Namelijk een Verbond om de tempel des Heeren te bouwen. Uit dit Verbond is de geestelijke tempel des Heeren geboren. Van hieruit is de eerste jubelzang, als lof op de schepping Gods, geboren. En van daaruit het loflied op de verlossing van het gevallen schepsel.

En van daaruit is aan *het Lam* de verzadiging van Zijn vreugde voorgesteld - Hebreëen 12 : 2 - in de jubel der schare die niemand tellen kan.

De volgende drie gezangen zijn door de Kerk gezongen, nadat Hij de strijd die Hij tijdens het blazen der eerste zes bazuinen gestreden heeft, volbracht had, naar de belofte die Hem gegeven was, namelijk: "Als Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien." - Jesaja 53 : 10c. Daarom werden deze liederen pas gezongen, nadat de zevende engel zijn bazuin geblazen had, ten teken dat de strijd volbracht was.

Hierom is de eerste jubelzang der Kerk een loflied op de hérschepping, namelijk "de koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren én van Zijn Christus en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid." - 11 : 15b.

Hieruit is het tweede drietal liederen geboren, hetwelk de Kerk gezongen heeft of zingen zal:

Een herscheppingsjubel, 't eerste lied van het tweede drietal.

Een verlossingsjubel (*het lied van Mozes*) het tweede lied van het tweede drietal, dit lied als loflied op de glorievolle werking van de Heilige Geest Die de door *het Lam* verworven Gemeente Gods in haar strijd door vuur en water tijdens het

blazen der bazuinen getrouwelijk geleid heeft.

Daaruit voortvloeiende zal het derde gezang van dit tweede drietal een jubelzang zijn die alle vorige jubelzangen zeer verre overtreffen zal, namelijk het gezang dat gezongen zal worden ter voorbereiding van het Avondmaal van de bruiloft des Lams. - 19 : 6.

Dit lied heeft wederom betrekking (evenals het derde lied van het eerste drietal) op de schare die niemand tellen kan. Zingende met een stem als van vele wateren en als een stem van sterke donderslagen: "Halleluja, want de Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap aanvaard." - 19 : 6. (vert. N.B.G.).

Het bijzondere is, dat in feite in elk dezer zes gezangen het voorspel doorklinkt van het zevende gezang, namelijk van het lied dat niemand zal kunnen leren dan de 144000 gekochten van de aarde, namelijk het lied van vrije genade en verlossing, dat door de (van de zonden en van de satan verlost) Gemeente der gezaligden tot in alle eeuwicheden voor de Troon van God uitgejubeld zal worden.

Dit is het gezang dat als een nieuw gezang voor de Troon en voor de vier dieren en de ouderlingen onder begeleiding van het citerspel der engelen gezongen zal worden. (Verklaring 14 : 2 en 3.)

Mede vanuit het voorspel op het zevende lied werd er in 14 : 13 gezegd: "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen."

Zij mochten in het voorspel van dit zevende lied reeds deel hebben aan de woestijnreis van dit leven.

Zo gaan we iets beseffen van de heerlijkheid van *het gezang* der overwinnaars aan de glazen zee.

Namelijk als zij *het gezang van Mozes* zingen, het gezang der verlossing én *het gezang des Lams*, het lied van vrije genade.

Door het oude Verbondsvolk is dit gezang gezongen aan de overzijde van de Rode Zee, toen zij uit de macht van Farao ontkomen waren.

Door de strijdende Kerk wordt dit voortdurend gezongen in de woestijn van het leven.

Voorals ook zij de lijken der Egyptenaren die hén benauwd hebben, dood zien liggen op de oever der zee en zij bij tijd en wijle ervaren mogen, dat zij uit de macht van satan en van hun zonden verlost zijn. Dan is het soms voor hen een vertoeven aan de glazen zee, met vuur gemengd, zingende *het lied van Mozes en het lied des Lams*.

Nochtans is dit alles het tonen van de dingen die haast geschieden zullen, opdat het volk des Heeren met de overwinnaars aan de glazen zee al jubelende zal komen tot de bruiloft des Lams in het nieuwe Jeruzalem.

Van hieruit willen wij naar de inhoud van deze liederen zelf gaan luisteren.

3b *Zeggende:*

*Groot en wonderlijk zijn Uw werken,
Heere, Gij almachtige God,
rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen,
Gij Koning der heiligen.*

Al is dit lied der overwinnaars aan de glazen zee, zoals het hier weergegeven wordt, maar een zeer korte samenvatting van het lied dat Mozes en de kinderen Israëls gezongen hebben aan de oevers van de Rode Zee, toen zij uit het geweld van Farao's macht ontkomen waren, toch valt het onmiddellijk op, dat dit lied, gezongen door de overwinnaars, van hogere orde is dan het lied van Mozes en zijn volk aan de Rode Zee.

Zij hebben daar de majesteit en de grootheid van Gods weldaden geloofd naar aanleiding van hun wonderbare verlossing uit de hand van Farao en zijn volk, maar de triomferende Kerk, hier staande aan de glazen zee met vuur gemengd, roemt van de verlossing uit de macht van de geestelijke Farao.

Namelijk uit de macht van hem die aanvankelijk met allen die

hém gehoorzaam geworden zijn, de heilige Stad tweeënveertig maanden vertreden heeft - 11 : 2 - zodat zij geestelijk tot een Sodom en Egypte geworden is - 11 : 8 - én zij roemt vanwege de verlossing uit de macht van het beest en zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams. - 13 : 11 t/m 17.

Deze overwinnaars roemen de *grootheid* en de *wonderlijkheid* van Gods *werken*, waarin Hij Zijn *almachtige* hulp aan hén betoond heeft in hún verlossing.

Zij roemen ook Gods *rechtvaardigheid* en Zijn *waarachtigheid*, betoond aan Zijn en hun vijanden.

Kennelijk ziende op het oordeel dat over het uit de aarde opgekomen beest gebracht is en over allen die door hetzelfde verleid zijn - 13 : 11 t/m 17 - zoals dit geopenbaard is bij het blazen der zesde bazuin. - 9 : 13 t/m 19.

Ook roemen zij Zijn *Koninklijke* waardigheid die Hij betoond heeft aan Zijn *heiligen* in deze boze aanslagen van de machten der duisternis.

Er is dus een stijgende lijn waar te nemen in het zingen der lofliederen ter ere van God.

Bij de tweede engelenzang - 5 : 12 - hebben we aangetoond, dat het gezang der engelen aldaar van hogere orde was dan het gezang der dieren en der ouderlingen dat in 4 : 11 vermeld is.

Nu wij echter de overwinnaars aan de glazen zee horen zingen en we vergelijken hún gezang met dat der engelen uit 5 : 12, dan valt het meteen op dat hun gezang hier aan de glazen zee van hogere orde is dan het gezang der engelen uit 5 : 12.

Wanneer echter het gezang der overwinnaars aan de glazen zee van hogere orde is dan het lied dat de engelen gezongen hebben, toen aan hen de verlossing der mensen is geopenbaard door het Lam Dat door hen gezien is, staande als geslacht - 5 : 5 en 6 - (hoewel toch hun lied een volmaakt gezang was blijkens de zeven lofakkoorden die zij gezongen hebben) van hoeveel hogere orde is dan het lied der overwinnaars, staande aan de glazen zee, dan het lied der vier dieren en der vierentwintig ouderlingen die Gods scheppingsglorie bejubeld

15 : 3b

hebben. - 4 : 11.

Dat waren dan ook slechts de eerste jubelzangen der mensen in het paradijs. Namelijk de aanvankelijke jubelzangen op de schepping. - Job 38 : 4 t/m 7.

Zo is het lied dat Mozes en Israël aan de oevers van de Rode Zee gezongen hebben ook in aanvang een jubelzang op de verlossing.

Als wij nu het lied der vier dieren en der vierentwintig ouderlingen, dat zij bij de aanvang der schepping gezongen hebben en het lied van Mozes en Israël dat zij als verlossingslied gezongen hebben, vergelijken met het lied der overwinnaars aan de glazen zee, dan kan blijken hoe ver hun zingen dat der vier dieren en der vierentwintig ouderlingen en het gezang van Mozes en zijn volk te boven gaat.

De eersten roemden alleen Gods scheppingsmajesteit, Mozes en zijn volk roemden slechts hun uitwendige verlossing.

Maar de overwinnaars aan de glazen zee roemen in feite de scheppings- én de hérscheppingsmajesteit van God.

Dit blijkt uit de samenstelling der tekst.

Zij brengen namelijk eerst de *grootheid*, de *wonderlijkheid* en de *almacht* van God in het geding en roemen die, maar daarna bejubelen zij Gods *rechtvaardigheid*, Zijn *waarachtigheid* en Zijn *Koningschap over de heiligen*.

Dit betreft slechts het eerste lofakkoord der overwinnaars aan de glazen zee. Het tweede lofakkoord - vers 4 - zal weer een andere glorie openbaren.

En nochtans, ondanks de glorie en de majesteit dezer jubelzang van de overwinnaars aan de glazen zee en ondanks het feit dat zij tot deze hogere rangorde opgeklommen zijn, zal (als alles geschied zal zijn) de jubelzang der gezaligden aan de bruiloft des Lams zijn als een koraal dat dan pas in zijn volle glorie geopenbaard zal worden.

Dan pas zijn alle registers uitgetrokken. Alsdan zal er een lied gehoord worden, dat dit lied der overwinnaars aan de

glazen zee zeer, zeer verre overtreffen zal.

Dan zal blijken dat hun lied slechts een echo geweest is van het voorspel van het gezang dat gezongen is op de berg Sion. - 14 : 3. Dat gezang dat toen reeds niemand kon leren dan de 144000 die van de aarde gekocht waren.

Ja zelfs de engelen niet, omdat zij nimmer gezondigd hebben.

Het gezang dat zij aldaar gezongen hebben, was als een voortplanting (maar dan op nieuwe wijze en op verhoogde toon) van het lied dat zij vele malen treurende en met betraande ogen in de strijdende Kerk gezongen hebben.

Daarom werden deze liederen aldaar niet met woorden uitgedrukt, want wat elk der *heiligen* hierin persoonlijk ervaart, is niet onder woorden te brengen.

Zelfs het gezang dat op de bruiloft des Lams in zijn volmaakte glorie uitgejubeld zal worden, wordt niet in menselijke woorden uitgedrukt, maar in een stem als van zware donderslagen.

Om dit te kunnen verstaan is het noodzakelijk, dat een mens zijn diepe rampzaligheid buiten God leert kennen en tracht in te zien in welk een ellendigheid hij van nature verzonken is. Leert zien wat het betekent, voor eeuwig uit de macht van satan, uit de macht van het beest, verlost te zijn.

Leert zien wat het betekent, voor eeuwig van de rechtvaardige straf van God over zijn zondig leven, uit het helse vuur bevrijd te zijn.

Zo'n mens kent enigszins de waarde van het borgtochtelijke lijden en sterven van de schuldovernemende Middelaar, de Heere Jezus Christus.

Dan pas zal een mens gaan beseffen, dat het geluk dat hem te beurt gevallen is, niet onder woorden te brengen is.

Als Mozes en de kinderen Israëls al zo hogelijk geroemd hebben, dat zij uit de hand van de vleselijke Farao bevrijd zijn en het Nieuwtestamentische Israël, dat het uit de macht van de geestelijke Farao's, de pausen van de Roomse Kerk, ontkomen is en de overwinnaars aan de glazen zee zo hogelijk roemen,

dat zij uit de macht van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken verlost zijn, ja dat zij door Gods goedheid en genade bevrijd zijn van de aanbidding van dit beest en van zijn beeld, waarop God zulke vreselijke en nimmer eindigende straffen gesteld heeft (zoals blijkt uit 14 : 11 t/m 19) hoeveel te meer past het een ieder aan wie dit alles in de verkondiging van het Evangelie duidelijk voor ogen gesteld is, God te loven en te prijzen dat hij nog in het heden der genade is en de weg tot het leven nog voor hem openstaat.

Dit te meer als ons voor ogen gesteld zal worden, dat de hoge jubelzangen, én van Mozes en zijn volk aan de Rode Zee én van de overwinnaars aan de glazen zee, nog zeer, zeer verre overtroffen zullen worden door de jubelzangen van Gods volk aan de bruiloft des Lams.

Alsdan zal het een jubelzang zijn als een stem ener grote schare en als een stem veler wateren en als een stem van sterke donderslagen, die allen als met één stem zullen jubelen: "HALLELUJA, want de Heere, de almachtige God, heeft het Koningschap aanvaard. (vert. N.B.G.).

Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft des Lams is gekomen en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid." - 19 : 6 en 7.

4 Wie zou U niet vrezen, Heere en Uw Naam niet verheerlijken?

Want Gij zijt alleen heilig;

want alle volken zullen komen en voor U aanbidden,

want Uw oordelen zijn openbaar geworden.

Het gezang der overwinnaars aan de glazen zee mag dan van lagere orde zijn en op lagere tonen gezongen worden dan het gezang der grote schare aan de bruiloft des Lams, nochtans zal gaan blijken, dat het zingen der jubelende schare aan de glazen zee ook onbegrijpelijk glorievol is en vol van verborgen geheimenissen.

Ten eerste: Zoals het lied van Mozes en zijn volk aan de

oeveren van de Rode Zee in twee verschillende lofakkoorden verdeeld is, zo ook het zingen der overwinnaars aan de glazen zee. Bovendien komen deze akkoorden met elkaar overeen.

Zoals het gezang van Mozes een bevrijdings- én een reislied was, zo ook het zingen der overwinnaars aan de glazen zee.

Alleen is er dit verschil: Mozes en zijn volk juichen over hun bevrijding van het beest Farao, maar de overwinnaars aan de glazen zee juichen over hun bevrijding van het beest dat uit de afgrond opgekomen is, hetwelk zich aanvankelijk heeft laten vertegenwoordigen door het uit de (volkeren)zee opgekomen beest.

Anderzijds is het zingen der jubelenden aan de glazen zee temeer glorievol, omdat hun tweede gezang het gezang des Lams is, dat voor hen als een reislied is naar de bruiloft des Lams, zoals het tweede gezang van Mozes voor hém en zijn volk was als een reislied naar het beloofde land.

Nu zou het echter de indruk bij ons kunnen wekken, dat de jubel der overwinnaars aan de glazen zee de glorievolle openbaring betekent van de vreugde der verlostten, de vreugde die zij zullen ervaren op de dag in dewelke zij opgenomen zullen worden in de wolken, de Heere tegemoet, zoals dit door Johannes vermeld is in 11 : 12, omdat zij in wezen dezelfde zijn als de twee getuigen die 1260 dagen geprofeteerd hebben - 11 : 3 - met zakken bekleed, tijdens de regering van het uit de zee opgekomen beest en daarna gedood zijn door het uit de afgrond opgekomen beest - 11 : 7 - en nochtans daarna opgewekt zijn en opgenomen zijn in de wolk. - 11 : 11 en 12 en 14 : 14.

Dit temeer daar er van hen in 15 : 2 gezegd is, dat zij overwinnaars zijn van dit uit de afgrond opgekomen beest en van zijn beeld.

Wij zouden ook in deze mening gesterkt kunnen worden, daar in hoofdstuk 13 uitdrukkelijk gebleken is (althans volgens de verklaring van dat hoofdstuk) dat het beest dat uit de afgrond opgekomen is, het volk des Heeren zodanig in het nauw

gebracht zal hebben, dat er geen bestaansmogelijkheid meer voor hen is, daar zij niet meer zullen kunnen kopen of verkopen zonder het merkteken van dit beest te hebben. Dit zal het beslissende einde en de ondergang van deze tegenwoordige wereld tengevolge hebben.

En vanuit dit gezichtsveld wordt onze tekst zo wonderbaar, want desondanks zingen zij: *Want alle volken zullen komen en voor U aanbidden.*

En waarom?

Omdat Uw oordelen openbaar geworden zijn, jubelen zij.

Dit is het, waarom hun zingen, ondanks het feit dat het van lagere orde is dan het zingen der grote schare aan de bruiloft des Lams, toch buitengewoon glorievol is en er een diep geheimenis in verborgen is.

Dit kan (naar onze overtuiging) niet anders verklaard worden dan door te letten op het feit dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is.

Bovendien door er acht op te geven, dat dit het derde teken is dat in de hemel gezien is.

Van dit teken is Johannes zelf ooggetuige geweest en in dit teken wordt de glorie der werken van de Heilige Geest geopenbaard.

In de vorige twee tekenen was dit anders. - 12 : 1 en 3.

In het eerste teken werd de scheppingsglorie des Vaders geopenbaard, namelijk "een vrouw bekleed met de zon."

In het tweede teken de verlossingsglorie van de Zoon "Die alle heidenen zou hoeden met een ijzeren roede."

En zo wordt in dit derde teken de herscheppingsglorie door de Heilige Geest geopenbaard. Met als resultaat: *Alle volken zullen komen en voor U aanbidden.*

Van deze tekenen hebben wij steeds gezegd (evenals van de ganse openbaring) dat het een tonen is van de dingen die haast geschieden moeten. - 1 : 1 en 4 : 1.

Namelijk het tonen van de maquette van het gebouw dat God in Zichzelf voorgenomen heeft te bouwen.

Op gelijke wijze wordt nu in dit derde teken de majesteit van het werk des Heiligen Geestes aan Johannes getoond, namelijk het herscheppingswerk.

Daarom is dit roemen van de overwinnaars aan de glazen zee in feite een roemen door de Heilige Geest van de grote en wonderlijke werken des almachtigen Gods, Wiens oordelen rechtvaardig en waarachtig zijn en Die een Koning der heiligen is.

Hij verheerlijkt hierin de Heere Jezus door het uit het Zijne te nemen en het aan hen te verkondigen. - Johannes 16 : 14. Namelijk aan de heiligen die in Zijn Naam en in Zijn kracht het afgrondsbeest overwonnen hebben dat tegen de Heere Jezus en Zijn Kerk ten strijde getrokken is.

En omdat het een tonen is van de dingen die haast geschieden moeten, blijkt daaruit, dat ook in het laatste der dagen Zijn dienstknechten, die evenals hun Meester gevangen genomen en gedood zullen worden, toch overwinnaars zullen zijn.

Daarom is hun jubel aan de glazen zee, omdat zij in feite reeds bevrijd zijn uit de macht van het beest, zo overweldigend en zo glorievol.

Dit is ook gebleken in de bevrijding van Israël uit de macht van het beest Farao, die grote zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt, zoals dit beschreven is in Ezechiël 29 : 3. Daarom zingen zij, vanwege hún bevrijding uit de macht van het beest uit de afgrond, het gezang van Mozes en het gezang des Lams.

En dit laatste gezang, omdat ook dit teken, evenals de vorige twee tekenen, gezien is nadat de zevende engel de bazuin geblazen heeft. De bazuin der vervulling, waarin alles, ja alles, geopenbaard zal worden.

Zoals in de ontsluiting van het zevende zegel de hoogste glorie en het diepste geheimenis des Vaders geopenbaard is, namelijk het Lam, staande als geslacht, uitgaande tot de strijd met de ruiters op het rode paard (welke strijd geopenbaard is in het blazen der bazuinen des alarmgeklanks) zo is in het blazen der

zevende bazuin de hoogste glorie en het diepste geheimenis des Zoons geopenbaard, namelijk de verwerving van de Heilige Geest voor Gods uitverkorenen, Die Hij op de dag van het Pinksterfeest over Zijn Gemeente uitgestort heeft.

Zo zal de glorie des Vaders én des Zoons geopenbaard worden in de uitgieting van de fiolen van Gods gramschap door de Heilige Geest.

En de hoogste glorie des Heiligen Geestes zal geopenbaard worden in de uitgieting van de zevende fiool van Gods gramschap, als alles geschied zal zijn. In het oordeel over Babylon en in de herschepping aller dingen, wanneer God antwoorden zal: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw." - 21 : 5. Hieruit vloeit voort, dat de openbaring van het blazen der zevende bazuin de openbaring des Heiligen Geestes in zich verborgen heeft, zoals de ontsluiting van het zevende zegel de openbaring des Zoons in zich verborgen heeft.

Daarom is bij het blazen der zevende bazuin de glorie der 144000 gekochten van de aarde door de Zoon geopenbaard en openbaart de Heilige Geest zo de glorie der overwinnaars aan de glazen zee.

En omdat dit de openbaring is des Heiligen Geestes, is deze zee met vuur gemengd.

Dit nu is de oorzaak, waarom deze openbaring des Heiligen Geestes in zo velerlei opzicht (maar in het bijzonder in de uitgieting van de fiolen Zijner gramschap) overeenstemt met hetgeen er geopenbaard is tijdens het blazen der bazuinen.

Dit zal echter ook al onmiddellijk blijken in vers 5.

En zo kunnen wij dit tweede gedeelte van onze tekst gaan verstaan als het gezang des Lams, namelijk *want alle volken zullen komen en voor U aanbidden.*

Dit zingen zij, omdat zij niet alleen in de openbaring des Zoons de 144000 verzegelden uit alle geslachten der kinderen Israëls gezien hebben, maar ook vanwege het vergezicht op de schare der gezaligden die niemand tellen kan, verzameld uit alle natie en geslachten en volken en talen. - 7 : 4 en 9.

15 : 4

En omdat zij zélf behoorden tot de eerstelingen der 144000 gekochten van de aarde - 14 : 3 en 4 - en toegebracht zijn door de Heilige Geest na Zijn glorievolle uitstorting op de dag van het Pinksterfeest, staan zij aan de glazen zee die in het oordeel dat over de Heere Jezus gegaan is tot rust gekomen is. Die voor haar zo vreselijk hoog opgezweepte zee, waarin die grote berg, brandende van vuur, geworpen is. - 8 : 8.

Omdat de Heere Jezus op deze wilde en woeste zee gewandeld heeft, is er grote stilte in haar gekomen en omdat Hij haar gezuiverd heeft van zonden en verderf, is zij geworden als een glazen zee, met vuur vermengd.

Het vuur van de berg heeft Hij uit haar weggenomen, maar het vuur des Heiligen Geestes weerspiegelt zich in haar.

Daarom verheerlijken de overwinnaars, staande aan de glazen zee, God de Almachtige in het Lam, zeggende: *Wie zou U niet vrezen, Heere en Uw Naam niet verheerlijken, want Gij zijt alleen heilig; want alle volken zullen komen en voor U aanbidden; want Uw oordelen zijn openbaar geworden.*

In beginsel is deze *openbaring der oordelen* een verhoring van de gebeden van de zielen onder het altaar - 6 : 10 - hoewel er door deze overwinnaars op profetische wijze geroemd wordt over de oordelen die over het beest en zijn aanbidder gebracht zijn.

En toch wordt er van hen gezegd dat zij de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams, omdat zij in de laatste ure leefden - 1 Johannes 2 : 18 - waarin in feite de glorie der overwinning op het beest plaatsgevonden heeft in de buitenwerping van de overste dezer wereld. - Johannes 12 : 31.

Vandaar het antwoord op de bede van de zielen onder het altaar dat zij nog een kleine tijd rusten moesten. - 6 : 11.

Dit rusten zou tot meerdere glorie van God zijn, omdat *alle volken zullen komen en voor Hem aanbidden.*

Daarom is dit tweede gezang der overwinnaars aan de glazen zee voor hen ook als een reislied, zoals dit ook voor Mozes en zijn volk een reislied was.

Voor hén om jubelende te komen tot het aardse Kanaän, voor de overwinnaars aan de glazen zee om jubelende te komen tot de bruiloft des Lams.

In dit alles zijn ook klaarblijkelijk de profetieën van Jesaja vervuld, die hij in de Naam des Heeren geprofeteerd heeft, zeggende: Als de gerichtens Gods over de aarde zijn, leren de inwoners der wereld gerechtigheid. - Jesaja 26 : 9b.

Dit kan geen betrekking hebben op de oordelen die over het beest en zijn aanbidders geopenbaard zullen worden in de ondergang van Babel. - hoofdstuk 18.

Dus is het klaarblijkelijk, dat deze profetie van Jesaja betrekking heeft op de *oordelen*, op de gerichtens Gods die over de Heere Jezus geopenbaard zijn.

Vast staat, dat velen uit dít *oordeel* gerechtigheid geleerd hebben en tot bekering gekomen zijn.

Dit blijkt mede hieruit, dat zij na de bekendmaking hiervan door Petrus in de rede die hij gehouden heeft op de dag van het Pinksterfeest - Hand. 2 - hen aanvankelijk aansprekende als Joodse mannen - Hand. 2 : 14 - en daarna als Israëlietische mannen - Hand. 2 : 22 - en tenslotte hen aansprekende als mannenbroeders - Hand. 2 : 29 - verslagen werden in het hart en tot Petrus en de overige apostelen zeiden: "Wat zullen wij doen mannenbroeders?" - Hand. 2 : 37.

Vandaar de vraag der overwinnaars aan de glazen zee: *Wie zou U niet vrezen, Heere?*

Want ook zij zijn als eerstelingen tot deze glorie der ruste gekomen én *wie zou Uw Naam niet verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig*, want nu zijn zij (met allen die ná de rede van Petrus tot bekering gekomen zijn) door de onderwijzing van de Heilige Geest tot de kennis gekomen van het onderscheid tussen die Rechtvaardige Die zij aan het kruis genageld hebben en de onrechtvaardigen - Maleachi 3 : 18 - die Hem verstoten hebben.

Het is die allen ongetwijfeld bekend geweest, dat Herodes en de zijnen feest vierden en de rechtvaardige Johannes door dit beest onthoofd werd.

Ja, dat (na de moord op Johannes de Doper en de Heere Jezus, de twee getuigen bij uitnemendheid - 11 : 3 t/m 11) de gehele Gemeente ten dode toe vervolgd is, terwijl de goddelozen die hen vervolgden, meenden geen onrecht gewrocht te hebben, vooral ten opzichte van het doden van de Heere Jezus.

Dit blijkt ten zeerste uit de woorden van Paulus die gezegd heeft, dat hij waarlijk van mening was Gode een dienst te doen toen hij de Gemeente vervolgde.

Maar ontdekt zijnde aan het beest dat van nature in hem woonde, jubelt hij met de overwinnaars aan de glazen zee, die de overwinning hadden van het beest en zijn beeld en van zijn merkteken en van het getal zijns naams: *Wie zou U niet vrezen Heere en Uw Naam niet verheerlijken, want Gij zijt alleen heilig, want alle volken zullen komen en voor U aanbidden, want Uw oordelen zijn openbaar geworden nu een engel, vliegende in het midden des hemels - 14 : 6 -* voorts dit Evangelie zal gaan verkondigen degenen die op de aarde wonen en aan alle natie en geslacht en taal en volk.

En omdat het de Heilige Geest is Die door de mond der apostelen dit eeuwig Evangelie deed verkondigen, jubelen zij: *en voor U aanbidden.*

5a *En na dezen zag ik.*

5b *En ziet, de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel werd geopend.*

Het is verrassend te letten op de overeenkomst tussen de openbaringen die nu gaan volgen en die welke tijdens het blazen der zeven bazuinen geopenbaard zijn.

Dit is het wat wij steeds voor de aandacht gesteld hebben, dat het blazen der bazuinen de openbaring des Zoons is en dat hoofdstuk 15 aanvangt met de openbaring des Heiligen Geestes.

Waar de Zoon (bij het blazen der zevende bazuin) in Zijn heengaan tot de Vader - Johannes 16 : 5 - Zijn Evangelieprediking beëindigd heeft, draagt Hij deze over aan de Heilige

Geest Die voorts dit eeuwig Evangelie door Zijn dienstknechten zal doen verkondigen aan degenen die op de aarde wonen, aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.
Daarom hebben de overwinnaars aan de glazen zee gejubeld: "Alle volken zullen komen en voor U aanbidden."

De overeenkomst tussen de openbaringen des Heiligen Geestes en die des Zoons blijkt al onmiddellijk in onze tekst. Want toen de Heere Jezus Zijn werk op de aarde volbracht had, is de tempel der getuigenis in de hemel geopend. Namelijk de tempel Gods, waarin de ark Zijns Verbonds een plaats gevonden heeft.

Zij is de woning van de Machtige Jakobs. - Psalm 132 : 5.

Deze is geopend, opdat de ark Zijns Verbonds gezien zou worden in Zijn tempel - 11 : 19 - ten bewijze dat God het werk van de Zoon Zijner liefde, in de verzoening der zonden die Hij voor Zijn uitverkorenen volbracht had, volkomen goedkeurde. Hierin is de glorie der genade Gods geopenbaard.

Hij heeft David een hoorn doen uitspruiten en Zijn Gezalfde een lamp toegericht, Zijn vijanden zal God met schaamte bekleden, maar op Hem zal Zijn kroon bloeien. - Psalm 132 : 17 en 18.

Dit alles zal gaan blijken in de openbaring des Heiligen Geestes.

Dit is het sieraad (in het blazen der zevende bazuin) in de openbaring des Zoons. Namelijk: "En de tempel Gods in de hemel is geopend geworden en de ark Zijns Verbonds is gezien in Zijn tempel en daar werden bliksemen en stemmen en donderslagen en aardbeving en grote hagel." - 11 : 19.

Maar dit is ook het sieraad in het blazen der zevende bazuin in de openbaring des Heiligen Geestes, namelijk: God zal Zijn vijanden met schaamte bekleden - Psalm 132 : 18a - en tot Zijn eer zal *de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend* worden, opdat niet alleen de majesteit der bliksemen en der stemmen, maar ook de majesteit der donderslagen, der aardbeving en der grote hagel geopenbaard zal worden in de uitgie-

15 : 5a

ting der fiolen van Gods gramschap.

Nochtans zal ook de majesteit der bliksemen in de openbaring des Heiligen Geestes geopenbaard worden, want Hij is uitgestort als in tongen van vuur op de hoofden der apostelen en op de Gemeente des Nieuwen Testaments.

Eveneens zal de majesteit der stemmen geopenbaard worden in de verkondiging van het eeuwig Evangelie (volken zullen komen en voor U aanbidden).

Evenals in 11 : 15 t/m 19 de glorie des Zoons als in vogelvlucht geopenbaard is, zo wordt hier in 15 : 2 t/m 8 als in vogelvlucht de glorie des Heiligen Geestes geopenbaard.

Zijn volle glorie zal in de volgende drie hoofdstukken geopenbaard worden. Bovenal in de ondergang van het grote Babylon in hoofdstuk 18.

De volle glorie des Zoons zal in hoofdstuk 19, in de bruiloft des Lams en in het oordeel over het beest en de valse profeet geopenbaard worden.

De volle glorie des Drieënigen Gods wordt in hoofdstuk 20 geopenbaard.

En de glorie van God alles en in allen zijnde in de hoofdstukken 21 en 22.

Nu echter, in de aanvang van deze openbaring des Heiligen Geestes, zal *de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend worden*, opdat ook de rechtvaardigheid en de waarachtigheid en de wonderlijke werken des almachtigen Gods, de Koning der heiligen, geopenbaard zullen worden - 15 : 3 - in de glorie der zeven engelen, *uit de tempel komende*, hebbende de zeven laatste plagen.

Maar laat ons liever de tekst op de voet gaan volgen, opdat wij haar geheimenissen en haar wonderen mogen naspeuren.

Johannes zegt:

5a Na dezen zag ik.

Er is een groot onderscheid tussen dit teken en de vorige twee

15 : 5a

tekenen. - 12 : 1 en 12 : 3.

De vorige twee tekenen berustten uitsluitend op mededelingen aan Johannes. Zelf heeft hij ze niet gezien.

Maar van dit derde teken geeft hij tot driemaal toe een ooggetuigenverslag.

Hetgeen Johannes in dit korte tekstgedeelte vermeldt, is onlosmakelijk verbonden met hetgeen hij in de aanvang van dit teken gezien heeft, namelijk zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen.

Wanneer de hele geschiedenis betreffende de overwinnaars aan de glazen zee (vermeld in 15 : 2a, 3 en 4) niet door hem beschreven zou zijn, zou er naar onze mening geen sterveling geweest zijn, die haar gemist zou hebben.

Integendeel, het zou voor ons van nature verduisterd verstand veel meer aanvaardbaar geweest zijn, als dit 5^e vers het rechtstreekse vervolg van vers 1 geweest was.

In de vorige twee tekenen zijn de verborgenheden des Allerhoogsten geopenbaard, waarvan de mens geen ooggetuige is geweest en niet kón zijn ook.

Maar in dit derde teken is dit anders.

Hierin zal het Raadsplan des Heeren betreffende Gods leiding met Zijn Kerk op de aarde aan Johannes getoond worden.

En daarom is dit teken voor hem wél te aanschouwen.

Ja zelfs voor een ieder, wien het de Heere behaagt ogen en hart ervoor te openen.

En juist daarom, omdat in dit teken het Raadsplan des Heeren met Zijn strijdende Kerk hem getoond zal worden, is hierin ook opgenomen het tonen van de jubel van de overwinnaars aan de glazen zee.

En hieruit vloeit dit vervolg voort: *En na dezen zag ik.*

Dit zal betrekking hebben op de rechtvaardige en wonderlijke oordelen van de almachtige God over de vervolgers van Zijn uitverkoren volk, omdat in dit teken de glorie en de majesteit van de Heilige Geest geopenbaard zullen worden.

Dit blijkt ook uit het tweede gedeelte der tekst.

15 : 5b

5b *En ziet, de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel werd geopend.*

De vertalers van het N.B.G. hebben de woordjes *en ziet* niet opgenomen in hun vertaling.

Eén van beide, óf zij hebben een handschrift ter vertaling gebruikt, dat niet gebruikt had moeten worden óf zij hebben de betekenis van dit tekstgedeelte niet begrepen.

Dit willen wij trachten aan te tonen.

Deze woordjes *en ziet* gaan gewoonlijk aan zeer bijzondere zaken of mededelingen vooraf. Dit blijkt ook hier het geval te zijn.

Voor ons van nature verduisterde verstand, vooral in geestelijke zaken, bevat dit tekstgedeelte slechts een uiterst simpele mededeling en nog totaal overbodig ook.

En nochtans staat er *en ziet* ten bewijze dat er een bijzondere en buitengewone mededeling zal volgen, al kan deze ook naar onze natuurlijke begrippen gemakkelijk gemist worden, omdat ze van geen enkele betekenis is.

Daarom moeten we toch wel beschaamd worden, wanneer wij deze twee woordjes *en ziet* weglaten alsof het helemaal geen geheimenisvol tekstgedeelte was.

Maar ook wij willen even onze verdorven natuur volgen, opdat we haar beter leren kennen en de glorie van dit tekstgedeelte er des te groter door worde.

Daartoe lezen we vers 5a en 6a met weglating van ons tekstgedeelte. Dan zal blijken, dat naar onze mening onze verdorven natuur gelijk heeft

Dan komt er het volgende te staan: 'En na dezen zag ik en ziet, de zeven engelen die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel.'

Bovendien sluit het zo ook veel beter en onmiddellijk aan op het eerste vers.

Wij willen de verzen 1, 5a en 6 zo met elkaar verbinden, dan blijkt nog meer dat ons verdorven verstand gelijk heeft.

Dan komt er het volgende te staan: 'En ik zag een ander groot en wonderlijk teken in de hemel (namelijk) zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, want in deze is de toorn Gods geëindigd. En na dezen zag ik en ziet, de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels.'

Dan verwijzen de woordjes *en ziet* tenminste nog naar de kleding en de majesteit der verschijning van deze zeven engelen.

Hieruit blijkt nu nog des te meer de overbodigheid van ons tekstgedeelte, althans naar ons natuurlijke en vervloekte oordeel.

Hoeveel te meer glorie moet er nu achter de woorden *en ziet* in dit tekstgedeelte verborgen zijn.

Als het de Heilige Geest behaagd heeft om deze tekst in dit gedeelte zo samen te stellen, dan moeten die in ons oog overbodige woorden bepaald van hoge en uitzonderlijke betekenis zijn.

Als wij dan ook dit tekstgedeelte gaan onderzoeken, zal dit in nog veel hogere mate het geval blijken te zijn, dan wij zelfs zouden kunnen vermoeden.

Want stel eens dat de samenstelling der teksten 5 en 6 aldus geweest was: 'En na dezen zag ik en ziet, de tempel in de hemel werd geopend en de zeven engelen kwamen uit de tempel' met weglating van de woorden *van de tabernakel der getuigenis*.

Dan voelen wij ongetwijfeld onmiddellijk aan, dat het geheimenis van de woorden *en ziet* verborgen is in deze toevoeging: *van de tabernakel der getuigenis*.

Deze verborgenheid nu is onvoorstelbaar, want hierin wordt de tegenstelling geopenbaard tussen 11 : 19 en ons tekstgedeelte.

Van deze tegenstelling kunnen wij ons ten enenmale geen voorstelling maken, want dat de tempel Gods in de hemel geopend werd, is al eerder gebeurd. Dat was namelijk, toen de zevende engel zijn bazuin geblazen heeft. - 11 : 15 t/m 19.

15 : 5b

Hij is toen geopend om de overwinningsglorie van de machtige Ruiters op het witte paard te openbaren en uit te bazuinen.

Hij is toen geopend om aan de strijdende Kerk de ark des Verbonds (de ark des behouds) te tonen, want deze is toen gezien in Zijn tempel.

Een afschaduwing hiervan was reeds de ark waarin Noach met zijn huisgezin een toevlucht mocht vinden om bewaard te blijven voor de vloedgolf van Gods oordeel die over de wereld gebracht zou worden.

Ook deze bewaring van Noach en de zijnen is hier afgeschaduwd in de overwinnaars aan de glazen zee.

Zoals het scheuren van de voorhang in de aardse tempel te Jeruzalem (toen de Heere Jezus gestorven was) een teken was, enerzijds dat de toegang tot het heiligdom des Heeren voor Gods uitverkorenen door Hem verworven was, maar anderzijds dat de Heere in Zijn toorn Zijn Heiligdom nu verlaten had vanwege de verwerping van de Heere Jezus door het verharde deel van Israël, zo is de tempel Gods enerzijds geopend en is de ark Zijns Verbonds gezien in Zijn tempel, maar anderzijds is hierdoor *de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend* om Zijn vijanden met schaamte te bekleden, zoals dit in Psalm 132 voor de aandacht gesteld wordt.

Dit is het onvoorstelbare verschil tussen het openen van de tempel Gods, die in de hemel is en *het openen van de tempel van de tabernakel der getuigenis*.

In de eerste ontsluiting wordt de genade Gods in Christus Jezus geopenbaard, maar in deze, de tweede, zullen Zijn heilige toorn en Zijn heilig recht geopenbaard worden, namelijk over allen die de Geest der genade smaadheid hebben aangedaan.

Over allen die geweigerd hebben tegen hun goddeloosheden te strijden (voornamelijk tegen de aanbidding van het beest en zijn beeld) en geen toevlucht hebben willen nemen tot de hun voorgestelde verlossing in de Heere Jezus Christus. - Hebreëen 10 : 29.

Er is gezegd, dat deze *tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend is geworden*.

Dit is geen onbetekenend gezegde, maar dit vloeit hieruit voort, dat hij vanwege de algemene goedertierenheden en vanwege de lankmoedigheid Gods soms zeer lang gesloten kan blijven voor de werkers der ongerechtigheid, opdat zij niet, zonder een tijd der genade ontvangen te hebben, onmiddellijk in het eeuwig verderf gestort zouden worden.

De zeven engelen staan wél gereed om de fiolen van Gods toorn over de ongehoorzamen uit te gieten, evenals de vier engelen op de vier hoeken der aarde gereed stonden om de aarde en de zee te beschadigen, namelijk reeds ten tijde van Adam en Eva, toen zij tegen God gezondigd hadden - 7 : 3 - maar ook zij hebben evenals dezen hun standplaats niet kunnen verlaten.

Deze vier engelen die op de vier hoeken der aarde stonden, konden hun standplaats niet verlaten, voordat de dienstknechten Gods aan hun voorhoofden verzegeld waren en de zeven engelen die de zeven plagen hadden konden dat niet, voordat *de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel is geopend geworden*. Vandaar de veelbetekenende en ontzagwekkende woorden: *en ziet*.

De tweede oorzaak van de grote betekenis van ons tekstgedeelte is hierin gelegen, dat zo zeker als de tempel Gods in de hemel geopend werd om de toegang tot het binnenste Heiligdom voor Gods uitverkorenen te ontsluiten, zo zeker zal *de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel ontsloten worden* om Gods heilig recht en Zijn gerechtigheid te openbaren over degenen die niet in Christus Jezus geloofd hebben, over allen die het uit de zee en het uit de aarde opgekomen beest nagevolgd zijn.

Want onder het oordeel van het getuigenis dat door Mozes in de tabernakel in de woestijn is gelegd, blijven allen die niet door Jezus Christus van zijn verdoemende kracht verlost zijn. Er zal geen tittel of jota van deze Wet verloren gaan

15 : 6a

Dit zal nu gaan blijken in de uitgieting van de fiolen van de gramschap Gods des Heiligen Geestes.

Zoals door het openen van de tempel Gods in de hemel de toegang voor Gods uitverkorenen ontsloten is tot het binnenste Heiligdom des Heeren, zo zal ook door het *openen van de tempel van de tabernakel der getuigenis in de hemel* de toegang ontsloten worden tot het oordeel Gods.

Dit oordeel is in beginsel, in de openbaring van Jezus Christus, uitgestort over het aardse Jeruzalem en haar aardse tempel, maar bij de uitgieting der fiolen van Gods gramschap zal het uitgegoten worden over het Nieuwtestamentische (aardse) Jeruzalem van alle tijden, vanwege haar goddeloosheden van den beginne.

Zo stralen in dit uiterlijk onaanzienlijke tekstgedeelte de uitzonderlijke majesteit en de glorie der verborgenheden.

6a En de zeven engelen die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel.

Dit is in feite het derde zevental dat in dit boek der Openbaring een beslissende en allesoverheersende plaats inneemt.

Er zijn nog wel vele andere zeventallen in de Bijbel, waarin op uitzonderlijke wijze óf de majesteit óf de volkomenheid van het getal *zeven* uitblinkt zoals b.v. in het bijzonder de zeven woorden die de Heere Jezus aan het kruis uitgesproken heeft of de zevende dag die als dag der ruste is aangewezen. Of (ten opzichte van het rijk der duisternis) de zeven bergen waarop de grote hoer van Babylon gezeten is en zeer veel andere plaatsen waar het getal *zeven* in het geding gebracht is.

Toch nemen déze drie zeventallen in het boek der Openbaring een geheel enige plaats in, namelijk:

- De ontsluiting der zeven zegelen van het verzegelde Boek.
- Het blazen der zeven bazuinen des alarmgeklanks.
- De uitgieting der zeven fiolen van Gods gramschap.

Deze drie zeventallen nemen naar onze overtuiging niet alleen in dit boek een geheel enige plaats in, maar ook zelfs ten opzichte van het geheel der Heilige Schrift.

In wezen hebben zij in zich verborgen de openbaring der Heilige Drievuldigheid des Allerhoogsten.

Echter niet zo alsof deze alleen en uitsluitend hierin en hierdoor geopenbaard wordt, want de Heilige Schrift geeft hiervan op vele plaatsen een onmiskenbaar getuigenis.

Ja wij zien het zelfs zo, dat zij door haar algemene samenstelling hiervan getuigenis geeft.

Naar ons gevoelen is de Heilige Schrift in drie delen te verdelen, namelijk:

- Een openbaring des Vaders.
- Een openbaring des Zoons.
- Een openbaring des Heiligen Geestes.

Genesis 1 t/m Genesis 17 zien wij in het bijzonder als de openbaring des Vaders, want in Genesis 17 : 1 spreekt God tot Abram nog: "Ik ben God, de Almachtige!"

Maar in de Verbondssluiting met Abram wordt het anders. Dan is het vervolg: Daarna verscheen de HEERE aan A-brá-ham. - Genesis 18 : 1.

Genesis 18 : 1 t/m Johannes 21 is de openbaring des Zoons.

Handelingen 1 t/m Openbaring 22 zien wij als de openbaring des Heiligen Geestes.

Bovendien dragen deze drie openbaringsvormen ook nog hetzelfde kenmerk als dat van de ontsluiting der zegelen, het blazen der bazuinen en de uitgieting der fiolen.

Echter niet zó, en dit willen wij in het bijzonder onderstrepen, alsof elk dezer openbaringen de ene of de andere majesteit des Allerhoogsten uitsluit, want de glorie des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes blijkt welhaast op iedere bladzijde van de Heilige Schrift.

Ter ondersteuning van onze zienswijze willen wij bij elk dezer

openbaringsvormen enige teksten naar voren brengen die hierop betrekking hebben.

Reeds de eerste tekst in de Bijbel wijst in het bijzonder de majesteit des Vaders aan, als er geschreven staat: "In den beginne schiep God de hemel en de aarde."

Afgezien van andere plaatsen wordt onze zienswijze het sterkst bevestigd door de geschiedenis van Melchizedek.

Van deze wordt gezegd: Hij is Koning van Salem. Hij bracht voort brood en wijn ten behoeve van de strijders in het leger van Abraham. En, hij was een priester des allerhoogsten Gods. - Genesis 14 : 18.

De Hebreeënbrieffschrijver zegt van hem: "Aanmerkt nu hoe groot deze geweest is." - Hebreeën 7 : 4a.

En waarom? Omdat de patriarch Abraham aan hem tienden gegeven heeft uit de buit zijner vijanden.

En waarom deed hij dit?

Omdat Melchizedek een schaduwbeeld was en in bepaald opzicht de voorloper van de Heere Jezus.

Op deze plaats: Een voorloper van de Heere Jezus in Zijn Goddelijke Natuur, namelijk in Zijn verschijning in de mens Melchizedek.

"Aanmerkt nu hoe groot deze geweest is", want van Johannes de Doper, die de voorloper van de Heere Jezus geweest is toen Hij als waarachtig Mens op de aarde verschenen is, heeft de Heere Jezus gezegd: "Niemand van degenen die uit vrouwen geboren zijn, is meerder dan Johannes de Doper."

Waarom heeft de Heere Jezus dit zó gezegd?

Waarom niet: 'Van degenen die uit het menselijk geslacht voortgekomen zijn?'

Naar onze overtuiging is dit het antwoord: Om hiermee de glorie van Zijn Goddelijke oorsprong aan te wijzen, die Hij in de mens Melchizedek (als Zijn schaduwbeeld) voornemens was aan de patriarch Abraham (in Zijn Verbondssluiting met hem) van nu af te gaan openbaren.

En aangezien er van Melchizedek, als een schaduwbeeld en voorloper van de Heere Jezus naar Zijn Goddelijke Natuur,

voorzover Hij in Zijn Verbondssluiting met Abraham Zich aan het menselijk geslacht geopenbaard heeft, gezegd is dat hij was: "zonder vader en zonder moeder" zo is ongetwijfeld Melchizedek (gelet op zijn geestelijke voorloperschap van de Heere Jezus) meerder geweest dan Johannes.

Dit blijkt ook uitdrukkelijk uit de titels die hem gegeven zijn: "Die vooreerst overgezet wordt, koning der gerechtigheid en daarna ook was een koning van Salem, hetwelk is een koning des vredes." - Hebréeën 7 : 2b.

Bovendien wordt hij genoemd: "Een priester des allerhoogsten Gods." - Genesis 14 : 18b. Met deze titel is Johannes de Doper nimmer gekroond geweest.

Ja wij zien het zelfs zo, dat het brood en de wijn die door Melchizedek voortgebracht zijn voor de vermoeide strijders in Abrahams leger, als een heenwijzing zijn naar de instelling van het Heilig Avondmaal des Heeren.

Zo is Johannes de Doper, de wegbereider van de Heere Jezus naar Zijn menselijke natuur, de meeste geweest van alle mensen die uit vrouwen geboren zijn.

Maar Melchizedek - om zo te spreken - als de wegbereider van de Heere Jezus naar Zijn Goddelijke natuur (althans voorzover deze in de Verbondssluiting van God met Abraham is geopenbaard) is de meerdere geweest van Johannes de Doper, omdat hij (ten opzichte van dit ambt) niet uit vrouwen geboren is geweest, maar als zodanig geweest is "zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, noch beginsel der dagen, noch einde des levens hebbende, maar de Zoon Gods gelijk geworden zijnde, een priester blijft in der eeuwigheid." - Hebréeën 7 : 3.

"De Zoon Gods gelijk geworden zijnde" betekent: Naar zijn eeuwige verkiezing en naar zijn eeuwige gelukzaligheid.

Want er staat geschreven: "Dit weten wij, als Hij geopenbaard zal zijn, zullen wij Hem gelijk wezen." - 1 Johannes 3 : 2; Efeze 1 : 3 en vervolgens.

Vandaar is het, dat ná deze geschiedenissen gezegd wordt: "Daarna verscheen hem de HEERE aan de eikenbossen van

Mamre" - Genesis 18 : 1 - namelijk nu de Zone Gods.

Daarom zien wij de Verbondssluiting van God, de Almachtige, als de Verbondssluiting van God, de Vader, met Abraham zoals die beschreven is in Genesis 17 : 1 en 2 en vervolgens.

Zij is als een akte van overdracht van de Vader aan de Zoon om de gevallen mensen nu voorts onder Zijn hoede te stellen om hen van de eeuwige dood te bevrijden.

Dit is het, waarom deze driedeling der Heilige Schrift overeenkomt met de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, met het blazen der bazuinen en met de uitgieting der fiolen van Gods gramschap.

Want vanaf Genesis één tot en met de Verbondssluiting van God, de Almachtige, met Abraham, is het alsof de geheimenissen van het verzegelde Boek voor ons ontsloten worden.

En in deze Verbondssluiting met Abraham is het alsof het zevende zegel van het verzegelde Boek geopend wordt, waarin wij de machtige Ruiter op het witte paard zien uitgaan, "overwinnende" en voorts (in de uitgieting van de Heilige Geest op de Pinksterdag) "om te overwinnen." - 6 : 2 en 8 : 1.

En vanuit de Verbondssluiting met Abraham zal (om zo te spreken) het blazen der bazuinen een aanvang nemen.

Echter, en dit willen wij wederom benadrukken, niet zo alsof in deze openbaring des Zoons aan de glorie des Vaders en des Heiligen Geestes voorbijgegaan zal worden, maar wel zo dat in den beginne, in de ontsluiting der zegelen, in het bijzonder de glorie des Vaders geopenbaard wordt, en bij het blazen der bazuinen (in de sluiting van het Verbond met Abraham) in het bijzonder de glorie des Zoons geopenbaard zal worden en bij de uitgieting van de fiolen van Gods gramschap over het beest en zijn beeld in het bijzonder de glorie des Heiligen Geestes geopenbaard zal worden.

Terwijl toch voortdurend in deze openbaringen steeds de onnavolgbare en verborgen glorie der majesteit des Drie-vuldigen Gods geopenbaard zal worden.

Onze zienswijze ten opzichte van deze openbaring des Zoons

wordt ook bevestigd, wanneer de evangelist Mattheüs het geslachtsregister van de Heere Jezus als de Zoon van God naar Zijn menselijke natuur aanvangt bij Abraham en dit doortrekt tot op Jozef, de man van Maria uit wie de Heere Jezus geboren is, gezegd de Christus.

Door de naam Jezus wijst hij Zijn menselijke natuur aan en door de naam Christus, dat is Gezalfde, Zijn Oudtestamentische of Goddelijke afkomst. Dit kan blijken uit Psalm 2 : 2 en uit Daniël 9 : 25 en 26.

En uit de Verbondssluiting met Abraham is de zoon der belofte geboren. - Genesis 3 : 15, 17, 19 en 18 : 10; Galaten 4 : 23b; Hebreëën 11 : 11.

Uit deze belofte is ook Jezus, gezegd de Christus, geboren naar Zijn menselijke natuur.

Het is echter niet alleen de driedeling in het boek der Openbaring, namelijk de ontsluiting der zegelen, het blazen der bazuinen en de uitgieting der fiolen (die in feite de gehele inhoud der Heilige Schrift op verborgen wijze in beeld brengt) maar elk der geopenbaarde heilsfeiten afzonderlijk (in het boek der Openbaring) geeft aanleiding tot deze zienswijze. Alle geopenbaarde heilsfeiten in dit boek, die betrekking hebben op de genadige uitverkiezing door God van verloren zondaren en Zijn rechtvaardige verwerping der goddelozen worden steeds in de gehele Heilige Schrift voor de aandacht gesteld.

De scheiding der geslachten bijvoorbeeld heeft zich al onmiddellijk voltrokken in de verkiezing der geslachten van Seth - Genesis 5 : 3 - en in de verwerping van de geslachten van Lamech - Genesis 4 : 23 - in de verkiezing van de geslachten van Noach en in de verwerping der eerste wereld, in de verkiezing der geslachten van Abraham met voorbijgaan van de rest van de wereld, want in die verleden tijden heeft God al de heidenen laten wandelen in hun wegen. - Handelingen 14 : 16.

In wezen blijkt er geen verschil te zijn tussen hetgeen er in het boek der Openbaring geopenbaard is en hetgeen er vanaf de

roeping van Abraham tot aan Handelingen 1 geopenbaard is, wat wij genoemd hebben de openbaring des Zoons of het blazen der bazuinen.

Ook blijkt er geen wezenlijk verschil te zijn tussen hetgeen er in het boek der Openbaring geopenbaard is en hetgeen er vanaf Handelingen 1 tot aan het begin der Openbaring geopenbaard is, wat wij genoemd hebben de openbaring des Heiligen Geestes of het uitgieten der fiolen.

Er is zelfs geen wezenlijk verschil met hetgeen geopenbaard is vanaf Genesis 1 tot aan de roeping van Abraham, want de Heere Jezus heeft gezegd: En gelijk de dagen van Noach waren, zo zal het ook zijn in de dagen van de Zoon des mensen. - Mattheüs 24 : 37.

De overeenkomst met die voortijd vat de Heere Jezus samen in enige kentekenen, namelijk:

”In die dagen waren er reuzen op de aarde en óók daarná, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren.” - Genesis 6 : 4a.

Dit geeft twee verschillende tijdsperiodes aan.

Zo nu is het ook in het laatste der dagen geschied.

Ook in de eindtijd zijn deze twee perioden gemakkelijk te onderscheiden.

In elk van deze perioden zijn die reuzen opgestaan.

In de eerste periode zijn het aanvankelijk wereldlijke keizers die de Kerk verdrukt hebben en in wat latere tijden de pausen der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. - 2 Thessalonicensen 2 : 1 t/m 4; 1 Timotheüs 4 : 1 t/m 3.

Maar ook daarná, in de tweede periode, zijn er reuzen opgestaan, namelijk nadat Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren en zich kinderen gewonnen hadden uit allen die zij verkozen hadden. Dezen zijn de geweldigen, die vanouds geweest zijn, mannen van naam. - Genesis 6 : 2 en 4.

Dit stemt overeen met hetgeen de Prediker gezegd heeft:

”Hetgeen er geweest is, hetzelfde zal er zijn en hetgeen er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden, zodat er niets nieuws

is onder de zon.” - Prediker 1 : 9.

Hetgeen er ten tijde van Noach is geschied, is ook geschied in de eindtijd.

Ook in die tijd zijn de zonen Gods tot de kinderen der mensen ingegaan door hun bestaansrecht als Apostolische Geréformeerde Kerk prijs te geven en zich te vermengen met allen die zij verkozen hebben, in een oecumenisch bondgenootschap.

Ook daarná (in die tweede periode) zijn er reuzen opgestaan zoals vanouds in de eerste periode. Dit blijkt uit Openbaring 13 : 12a.

Deze reuzen oefenen al de macht uit van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelfde.

Mannen van naam worden ook dezen genoemd, namelijk in het kerkelijk leven de voorzitters van de wereldraad van kerken en in het politieke leven de geweldigen, mannen van naam, die de gehele wereld beheersen.

Dit alles betreft slechts het eerste gedeelte der Heilige Schrift (dat wij genoemd hebben de openbaring des Vaders) dat zo treffend overeenkomt met hetgeen in het boek der Openbaring vermeld wordt.

Maar ook het tweede gedeelte der Heilige Schrift, vanaf de Verbondssluiting van God, de Almachtige, met Abraham tot en met Johannes 21, hetwelk wij in het bijzonder genoemd hebben de openbaring des Zoons, draagt deze kenmerken.

Deze zouden wij kunnen aantonen door (voorzoover het de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode betreft) te wijzen op de verdrukkingen van het volk des Heeren door de Farao's van Egypte, die overeenkomen met de verdrukkingen der Nieuwtestamentische Kerk onder de pausen van Rome.

En voorzoover het de tweede periode betreft wijzen wij op het verval der Oudtestamentische Kerk in haar wegvoering naar Babel onder de macht van Nebukadnézar.

Dit komt overeen met het verval der Nieuwtestamentische Geréformeerde Kerk en haar onderdrukking door het uit de af-

grond opgekomen beest.

Deze beide Nieuwtestamentische tijdsperioden blijken uitdrukkelijk in de hoofdstukken 11 en 13 van het boek der Openbaring.

Wat betreft het derde gedeelte der Heilige Schrift, dat wij genoemd hebben de openbaring des Heiligen Geestes, zouden wij o.a. kunnen wijzen op hetgeen de apostel Paulus aan Timotheüs geschreven heeft.

Ten opzichte van de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode schrijft hij in zijn eerste brief aan hem: "Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten en leringen der duivelen." - 1 Timotheüs 4 : 1.

Maar ten opzichte van de tweede periode spreekt hij aldus: "En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden." - 2 Timotheüs 3 : 1.

Wij achten het van zeer groot belang om de bijzondere kenmerken aan te wijzen, waaruit blijkt dat het tweede gedeelte der Heilige Schrift in het bijzonder de openbaring des Zoons is. Want van daaruit zal kunnen gaan blijken dat het ganse boek der Openbaring in feite een echo is van al hetgeen er in de Heilige Schrift tot dusver geopenbaard is.

Wij stellen voorop, dat de glorie des Zoons in dit tweede gedeelte van de Bijbel voortdurend in het middelpunt staat. Dit blijkt uit zoveel plaatsen, dat wij er slechts enige van willen aanwijzen die dit op bijzondere wijze onderstrepen. Aanwijzingen die het leven, het werk, de Ambten en de Staten van de Zoon afschaduwden of in beeld brengen.

Wanneer wij in het algemeen letten op de Oudtestamentische geschiedenis van Israël en op Gods leiding met dit volk, als daar zijn hun onderdrukking in Egypte, hun reis door de woestijn naar het beloofde land, hun verovering van het beloofde land onder leiding van Jozua, het koningschap van David en Salomo, hun wegvoering naar Babylon, hun genadig terug mogen keren naar het land der vaderen, de herbouw van

de verwoeste tempel te Jeruzalem onder leiding van de priester Zerubbabel en bovenal als wij Nieuwtestamentisch letten op de menselijke geboorte van de Zoon, op Zijn lijden en sterven, op Zijn opstanding uit de doden en op Zijn glorievolle hemelvaart, dan zijn dit allemaal en evenzovele tekenen en feiten die betrekking hebben op de openbaring des Zoons.

Allemaal tekenen en feiten die in gedachtenis brengen hetgeen geopenbaard is bij het blazen der bazuinen en die geopenbaard zullen worden bij de uitgieting der fiolen.

Bijzondere teksten waaruit blijkt, dat dit gedeelte van het Oude Testament in het bijzonder de openbaring des Zoons is, willen wij niet noemen, want dan zouden we welhaast dit gehele gedeelte moeten citeren.

Waar we wel de aandacht op willen vestigen is dit: In dit gedeelte der Heilige Schrift wordt uitdrukkelijk het drievoudige Ambt van de Zone Gods geopenbaard. Afgezien nog van het feit dat hierin ook de Goddelijke en Menselijke natuur geopenbaard worden.

Zijn drievoudig Ambt openbaart zich hierin, dat het Oudtestamentische gedeelte vanaf Abraham tot op de geboorte van de Heere Jezus in drie delen onderscheiden kan worden, namelijk in een Profetisch, een Koninklijk en een Priesterlijk gedeelte.

Dit blijkt ook uitdrukkelijk uit het geslachtsregister van de Heere Jezus zoals Mattheüs dit vermeldt.

Hij zegt:

”Van Abraham tot aan David zijn veertien geslachten.

Van David tot de Babylonische overvoering zijn veertien geslachten.

Van de Babylonische overvoering tot Christus zijn veertien geslachten.” - Mattheüs 1 : 17.

In elk dezer perioden afzonderlijk wordt één van Zijn Goddelijke Ambten aangewezen, namelijk:

15 : 6a

Van Abraham tot David: Zijn Profetische Ambt.

Van David tot de Babylonische overvoering: Zijn Koninklijke Ambt.

Van de Babylonische overvoering tot Zijn komst in het vlees: Zijn Hogepriesterlijke Ambt.

In elk dezer perioden wordt dit aangewezen door een of meerdere schaduwbeelden.

In de eerste periode door Abraham en Mozes.

In de tweede periode door David en Salomo.

In de derde periode door Zerubbabel en Jozua, de zoon van Jozadak. - Zacharía 6 : 11.

Er is echter nog een ander, zeer merkwaardig bewijs, dat dit gedeelte der Heilige Schrift in het bijzonder de openbaring des Zoons is, namelijk dit:

Nadat aan Abraham het Verbond bevestigd is, dat God met hem gemaakt had, heeft hij vanaf die dag met een sterk verlangen uitgezien naar de vervulling der belofte van het beloofde Zaad. - Genesis 15 : 4.

En de Heere Jezus heeft gezegd: "Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd dat hij Mijn dag zien zou en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest." - Johannes 8 : 56.

Naar onze overtuiging heeft Abraham ongetwijfeld in de verwachting geleefd, dat het aan hem beloofde Zaad de vervulling der belofte was die God in het paradijs gegeven heeft. Namelijk, dat het Zaad der vrouw de kop der slang vermorzelen zou. - Genesis 3 : 15.

Dit is ongetwijfeld het verheugen en het verlangen van Abraham geweest om zelf aanschouwer te mogen zijn van de vervulling van die belofte, om zelf te mogen zien de geboorte van dit beloofde Vrouwenzaad.

Het wonderlijke nu is, dat de Heere Jezus gezegd heeft: "En hij heeft hem gezien en is verblijd geweest."

Hij heeft Hem echter naar Zijn Goddelijke natuur gezien in Zijn verschijning aan hem aan de eikenbossen van Mamre. -

15 : 6a

Genesis 18 : 1.

Hij moet Hem herkend hebben aan de bevestiging der belofte die God hem gegeven had - Genesis 15 : 4 - toen een der mannen die tot hem gekomen waren - Genesis 18 : 2 - tot hem sprak: "Ik zal voorzeker weder tot u komen, omtrent deze tijd des levens en zie: Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben." - Genesis 18 : 10.

Abraham is ongetwijfeld van mening geweest, dat dit de Zoon der belofte zou zijn, die in het paradijs beloofd was. Door het geloof heeft Abraham zo, in deze Engel, de Zoon gezien, vertrouwend in de geboorte van de hem beloofde zoon het beloofde Zaad te zien. Dit temeer omdat ook Sara zelf door het geloof kracht ontvangen heeft om boven de tijd haars ouderdoms zaad te geven, overmits zij Hem getrouwd geacht heeft, Die het beloofd had. - Hebrëen 11 : 11.

Dit moet het bepaald geweest zijn, waarom in het vervolg de vrouwen in het nageslacht van Abraham zo gesteld geweest zijn op het ontvangen van een mannelijk zaad. - Genesis 25 : 21 en 30 : 1; Exodus 2 : 2; 1 Samuël 1 : 11 enz.

Zij hebben naar de vervulling van de paradijsbelofte uitgezien, hopen de dat haar zaad mogelijk het beloofde Zaad zou zijn. Dit moet ongetwijfeld een van de voornaamste redenen geweest zijn dat Mozes drie maanden door zijn ouders verborgen werd gehouden met gevaar huns levens.

Bovendien: waarom?

"Overmits zij zagen dat het kindeke schoon was; en zij vreesden het gebod des konings niet." - Hebrëen 11 : 23.

Het zou immers (vanwege zijn schone uiterlijk) wel eens kunnen zijn, dat hij Israël verlossen zou.

Zij allen hebben door het geloof getuigenis gegeven van die verwachting die in hen leefde, maar zij hebben de belofte niet verkregen - Hebrëen 11 : 39 - namelijk het in het paradijs beloofde Zaad in het vlees te mogen aanschouwen.

Er is echter nog een andere glorie in dit gedeelte der Heilige Schrift te aanschouwen, die, ondanks het feit dat het in het bij-

zonder de openbaring des Zoons is, op uitzonderlijke wijze de majesteit des Drieënigen Gods openbaart.

Namelijk deze: In de eerste periode van dit gedeelte, die wij hebben aangewezen te zijn de Profetische periode van de openbaring des Zoons, is het God de Vader Die als het ware de Zoon begeleidt naar Zijn Koninklijke Ambt.

Want God zei tot Mozes: Als zij u zullen vragen: Wie heeft u gezonden? Dan zult gij zeggen: "IK ZAL ZIJN heeft mij tot u gezonden."

En door de profeet Hosea zegt God: "Ik heb Mijn Zoon uit Egypte geroepen." - Hosea 11 : 1; Mattheüs 2 : 15.

De Zoon was (ook in de tijd) een voedsterling bij Hem en dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende; spelende in de wereld Zijns aardrijks en Zijn vermaaken waren met de mensenkinderen. - Spreuken 8 : 30 en 31.

Maar in de tweede periode van dit gedeelte, die wij hebben aangewezen te zijn de Koninklijke periode in deze openbaring des Zoons, blijkt het uitsluitend de majesteit des Zoons te zijn die hierin haar glorie openbaart.

Dit blijkt uitdrukkelijk uit en weerspiegelt zich op bijzondere wijze in het koningschap van David en Salomo en van andere koningen van Juda. Dit temeer daar aan dit koningschap door de koning van Babel een einde wordt gemaakt.

Zoals het Koningschap des Zoons ook dreigde verstoord te zullen worden door de koning van het geestelijke Babylon, toen zij de Heere Jezus, de Koning der Joden, gekruisigd hebben.

In de derde periode van dit gedeelte der Heilige Schrift, die wij genoemd hebben de Hogepriesterlijke periode des Zoons, is het bijzonder de majesteit des Heiligen Geestes die hierin blinkt.

Dit blijkt het duidelijkst bij de herbouw van de verwoeste tempel.

Daar was het woord des HEEREN tot Zerubbabel: "Niet door

kracht noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen." - Zacharía 4 : 6. Behalve dat deze majesteit der Heilige Drievuldigheid geopenbaard is in dit gedeelte, in deze openbaring des Zoons naar Zijn Goddelijke natuur, is zij nochtans ook geopenbaard in het eerste gedeelte der Heilige Schrift dat wij in het bijzonder genoemd hebben: de openbaring des Vaders. En zij zal ook geopenbaard worden in het laatste gedeelte der Heilige Schrift, dat wij in het bijzonder genoemd hebben: de openbaring des Heiligen Geestes.

Toch wordt niet minder de glorie der Heilige Drievuldigheid geopenbaard in de verschijning van de Heere Jezus als waarachtig Mens in het vlees. Dit bleek al onmiddellijk bij Zijn geboorte in het "Ere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen." - Lukas 2 : 14a.

Ten opzichte van de verheerlijking des Heiligen Geestes zouden wij, evenals van de verheerlijking des Vaders in die periode, wederom wel bijna iedere bladzijde van het heilig Evangelie moeten citeren.

Wij menen de glorie der driedeling van de Bijbel zó voor de aandacht gesteld te hebben, dat het ons toeschijnt, dat het niet noodzakelijk is om voor het laatste gedeelte van de Bijbel hiervoor nadere bewijzen bijeen te brengen.

Voor één tekst willen wij echter een uitzondering maken, namelijk deze: "Doch Ik zeg u de Waarheid, het is u nut, dat Ik wegga, want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik henenga, zo zal Ik Hem tot u zenden." - Johannes 16 : 7.

Na deze verhandelingen willen wij echter nog eens met nadruk de aandacht erop vestigen, dat alle heilige en hoge openbaringen des Allerhoogsten voortvloeien uit de majesteit van Zijn Heilig en Drievuldig Wezen en dat Zijn ondoorgrondelijke werken wel te onderscheiden maar nimmer van elkaar te scheiden zijn.

Ten opzichte van 15 : 6a (ons uitgangspunt voor deze verhan-

deling) willen wij nog het volgende opmerken:

Bij de openbaring van het eerste zevental, namelijk de ontsluiting der zeven zegelen van het verzegelde Boek dat was in de hand Desgenen Die op de Troon zat, hebben wij de overeenkomst met het eerste gedeelte van de Bijbel aangewezen.

Tot viermaal toe is bij de ontsluiting der zegelen de oproep uitgegaan: Kom en zie. De eerste maal zelfs met een stem als van een donderslag. - 6 : 1.

Dat betekende, dat de ganse schepping, vertegenwoordigd door de vier dieren, werd opgeroepen om te komen zien naar de grote werken van God de Vader, van Hem Die op de Troon zat, de werken die Hij in en door de Zoon tot stand gebracht heeft en die Hij nu voorts voor het oog van alle schepselen tot stand zal brengen.

Bij de openbaring van het tweede zevental, namelijk de zeven engelen met de zeven bazuinen, is de heilige oorlog geopenbaard die de Ruiters op het witte paard zal gaan voeren tegen de ruiters op het rode paard met zijn gevolg. Met Zijn uiteindelijke triomf die geopenbaard zal worden bij het blazen der zevende bazuin. Hiervan hebben wij gezegd, dat dit overeenkomt met het tweede gedeelte der Heilige Schrift.

Het blazen der zevende bazuin komt overeen met de geopenbaarde Christus in het vlees, voornamelijk in Zijn lijden en sterven en in Zijn opstanding uit de doden.

Bij de openbaring van het derde zevental (onze tekst) zijn *de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, uitgegaan uit de tempel* des tabernakels der getuigenis, die in de hemel was, om de zeven fiolen van Gods gramschap uit te gieten op de aarde vanwege de gruwelen der beesten die uit de zee en uit de aarde opgekomen zijn.

Dit komt overeen met het derde gedeelte van de Bijbel, hetwelk wij genoemd hebben de bijzondere openbaring des Heiligen Geestes.

Dat wij dit alles zo breedvoerig aangetoond hebben, is niet zonder grote oorzaak. Want niet alleen is dit vijftiende hoofdstuk, maar naar ons gevoelen het gehele boek der Openbaring:

DE KROON VAN DE BIJBEL.

Het heeft er (in dit opzicht) de schijn van dat de Bijbel geëindigd is met de brief van Judas, de broeder van Jakobus. Dit temeer daar hij zijn brief besluit met de volgende woorden: "De alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen." - Judas : 25.

Alleen de apostel Paulus benadert enigszins dit besluit van Judas, namelijk in zijn brief aan de Romeinen.

Maar overigens is het besluit van de brief van Judas geheel anders dan van alle zendbrieven, ja dan van alle Bijbelboeken. Hieruit vloeit naar onze overtuiging voort, dat het laatste Bijbelboek, met alles wat daarin nu voorts geopenbaard zal worden, als een bekroning gezien moet worden van de ganse Heilige Schrift.

Dit temeer, omdat al hetgeen (tot en met de brief van Judas toe) in het Woord van God vermeld is, zijn weerspiegeling vindt in dit Boek, zoals de kleuren van de zon weerspiegelen in de wolken, hetwelk de regenboog veroorzaakt. Daarom is de regenboog rondom de Troon van God gezien - 4 : 3 - en is ook de regenboog boven het hoofd van de sterke, uit de hemel gedaalde Engel, namelijk onze Heere Jezus Christus. - 10 : 1.

Dit is het, waarom de bruid in het Hooglied van Salomo alle dochteren Sions oproept om de glorie der heerlijkheid van de Koning Salomo te gaan zien ten dage toen Zijn moeder Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft, de dag der vreugde Zijns harten. - Hooglied 3 : 11.

Dit mag dan inderdaad in beginsel betrekking hebben op Bathseba, de moeder des konings, en op Salomo, maar deze

tekst uit het Hooglied zou voor alle dochteren Sions die ná die tijd geboren zijn, van geen betekenis zijn indien zij geen geestelijke betekenis had.

Aan hoe weinigen is het voorrecht geschonken om de kroning van Salomo daadwerkelijk te aanschouwen.

Daarom als de bruid uit het Hooglied de dochteren Sions oproept om naar dit schouwspel te komen zien, roept zij de ganse Bruidsgemeente van de Heere Jezus op om te komen zien. Zelfs hen die vóór Zijn geboorte door het geloof uit de belofte van deze Kroning geleefd hebben.

Hoeveel temeer hen die van de vervulling van dit schaduwbeeld der Kroning getuige mogen zijn, zoals die in dit boek der Openbaring te aanschouwen is.

Hierom zouden ook wij bijna geneigd zijn om als met een vernieuwde oproep alle dochteren Sions op te roepen om in dit Boek te komen zien naar de Kroning van de meerdere Salomo met de Kroon, waarmee Zijn moeder Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft, de dag der vreugde Zijns harten.

Zijn moeder (Jeruzalem dat boven is,.....hetwelk is ons aller moeder) die Hem, die onvergelijkelijk schone Roos van Saron - Hooglied 2 : 1 - tot aan Zijn geboorte verborgen heeft gehouden in de drie dekbladeren van de driemaal veertien geslachten des Ouden Verbonds - Mattheüs 1 : 17 - heeft Hem gekroond op de dag Zijner bruiloft, de dag der vreugde Zijns harten (namelijk op de dag toen Hij ten hemel gevaren is) met een glorie en een vreugde die alleen Zijn moeder Hem bereiden kon. Dit is bij Zijn kroning geopenbaard in 14 : 1 t/m 3. Dit was het beginsel der vreugde die Hem voorgesteld is bij de aanvang Zijner reis. - Hebréeën 12 : 2.

Daarom alle gij zonen en dochteren Sions, die met Hem op reis zijt naar Jeruzalem om dit Kroningsfeest te gaan aanschouwen op de dag Zijner bruiloft, ja zelfs zult mogen aanzitten aan de bruiloft des Lams - 19 : 6 t/m 9 - weet evenwel dit, dat gij op de reis daarheen met vele benauwdheden, angsten, verlatingen, rampen en gevaren te maken zult krijgen.

Want de poort is eng en de weg is nauw, die ten Leven leidt. Ja al zal er maar een weinig van de zegelen der verborgenheden des Heeren voor u op die weg ontsloten worden, dan zult gij verschrikken voor de bliksemen en de stemmen en de donderslagen en de aardbevingen die u van alle zijden omringen zullen.

Verschrikken voor de bazuinen des alarmgeklanks die uw oren als doorboren zullen.

Verschrikken als gij zult zien, dat de fiolen van Gods toorn rondom u zullen worden uitgegoten.

Maar weet bij dit alles, dat de Bruidegom Zelf dit alles voor u medegeleden heeft en u daar nu opwacht.

Hij weet bij ervaring, dat gij zijt opkomende uit de woestijn als rookpilaren, nochtans beroekt met de mirre en de wierook die Hij voor u verworven heeft. - Hooglied 3 : 6. Zo zelfs, dat gij gereinigd en geheiligd uit deze wasstede zult mogen opklimmen. - Hooglied 4 : 2.

Ons tekstgedeelte besluit met de woorden: *kwamen uit de tempel*. Namelijk *uit de tempel* des tabernakels der getuigenis.

Dat wil zeggen, *uit de tempel*, waar de getuigenis bewaard werd, namelijk de heilige Wet van God. Om van daaruit Zijn heilig recht over de overtreders van Zijn heilige Wet te gaan openbaren. Ja over allen die het beest en zijn beeld aanbeden hebben. Inzonderheid zoals dit in hoofdstuk 13 geopenbaard is.

Gods lankmoedigheid mag dan bijna grenzeloos geweest zijn over de aanbidders van het beest, die Zijn volk zo vreselijk gekweld en onderdrukt hebben, maar de Heere vertraagt de belofte Zijner wrake niet voor Zijn gekwelde volk, maar is lankmoedig over de inwoners van de wereld, niet willende dat er ook maar één (van Zijn uitverkorenen) verloren zal gaan, maar dat zij allen tot bekering komen.

Maar de dag (der wrake) des Heeren zál komen. - 2 Petrus 3 : 9 en 10a.

De zeven engelen die de zeven plagen hadden zijn reeds geko-

men uit de tempel, gereed om de zeven fiolen van Gods gram-schap over de aarde uit te gieten.

6b Bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels.

Hieruit blijkt, dat er een heilige, vlekkeloze en rechtvaardige rechtshandeling van Godswege over de inwoners der aarde geopenbaard zal worden.

Deze tekst is in feite een aansluiting op vers 1 van dit hoofdstuk.

De teksten die hier tussengevoegd zijn hebben de glorievolle verlossing van het volk des Heeren uit Egypteland in gedachtenis gebracht, ten teken van de verlossing van Gods volk uit de macht van de Nieuwtestamentische beesten die uit de zee en uit de afgrond opgekomen zijn.

Dit is het, waarom de overwinnaars aan de glazen zee gezongen hebben: "Wie zou U niet vrezen, Heere en Uw Naam niet verheerlijken? Want Uw oordelen zijn openbaar geworden." Namelijk over de Egyptenaren.

Maar ten opzichte van de oordelen die over het beest dat uit de zee opgekomen is en over het beest dat uit de afgrond opgekomen is en over zijn aanbidders geopenbaard zullen worden, zegt Johannes reeds in vers 1: "En ik zag zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, want in deze is de toorn Gods geëindigd."

En van hieruit is het vervolg in ons tekstgedeelte: "En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit de tempel, *bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels.*"

Als de overwinnaars aan de glazen zee reeds van de oordelen over Farao en zijn uiteindelijke ondergang met al zijn krijgsmacht gezegd hebben: "Uw oordelen zijn openbaar geworden", met hoeveel te meer ontzag en heilige vrees moeten wij dan vervuld worden bij het gezicht dezer zeven

engelen. Alleen al hun verschijning.

Wanneer het slechts één engel was, zou het al vreselijk en angstaanjagend zijn hem te zien, maar zeven, allen *bekleed met blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels*, hebbende de zeven plagen, we kunnen ons er geen voorstelling van maken, wat dat betekent.

Als één van Gods kinderen dit zou overkomen, zou zijn geest ongetwijfeld bezwijken.

Toen aan Elifaz, de Themaniet, slechts de beeltenis van één geest in een nachtgezicht vertoond werd en nog wel zonder enig uiterlijk gloriëteken, rezen hem de haren reeds te berge van verschrikking voor hem. - Job 4 : 15 en 16.

Hoeveel schrikwekkender is dan dit beeld dezer zeven engelen, die Gods toorn zullen gaan openbaren.

Nochtans is dit gezicht voor de kinderen Gods die in het laatste der dagen zullen leven, tot vertroosting en tot steun.

Voor hen zal het er de schijn van hebben, dat God hen in die dagen aan de willekeur en de macht van het afgrondsbeest heeft overgegeven.

Stelt u het zich voor, niet te kunnen kopen of verkopen, tenzij men het merkteken van het beest draagt. Dan blijven er slechts twee mogelijkheden over: óf het beest aanbidden en zijn merkteken aanvaarden óf sterven van honger.

Maar als de nood op het hoogst is, zal de redding nabij zijn.

7 En een van de vier dieren gaf de zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van de toorn Gods Die in alle eeuwigheid leeft.

Er is een opmerkelijk verschil tussen deze *zeven engelen* en de zeven engelen die de zeven bazuinen geblazen hebben.

Van hen werd gezegd, dat zij voor God stonden en dat hún zeven bazuinen gegeven werden - 8 : 2 - zonder enige nadere aanduiding.

Dit vloeide aldaar kennelijk voort uit de goedertierenheid en

de algemene genade van God over de wereld die in het boze ligt.

Het zijn wel bazuinen des alarmgeklanks, waarvan het God behaagd heeft die over de wereld te laten schallen om de inwoners der wereld bekend te maken met de alarmerende toestand waarin zij door het verlaten van de gehoorzaamheid aan God terechtgekomen zijn, maar nochtans zijn het ook Evangeliebazuinen, die de mensen de blijde boodschap van Gods vrije genade verkondigen om berouwhebbende zondaren te vertroosten met de belofte van Zijn ontferming over hen. Zelfs toont Hij hun daarin, dat hun gebeden als een liefelijk reukwerk zijn voor Zijn heilig aangezicht en dat die uit de hand des Engels, staande bij het gouden altaar dat voor de Troon is - 8 : 3 en 4 - gedurig opstijgen ter voorbede om hun schuld te verzoenen en van voor Zijn aangezicht weg te nemen.

Maar al is Gods goedertierenheid ook geweldig over degenen die Hem vrezen, het is bij het alarmgeklank der bazuinen bekend geworden, dat, ondanks de grote plagen die God ter kastijding en tot bekering van de goddeloze mensen over de wereld had doen komen, degenen die niet gedood zijn door deze plagen, zich toch niet bekeerd hebben van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen en de gouden en de zilveren en koperen en stenen en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen. Dat zij zich ook niet bekeerd hebben van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij noch van hun dieverijen. - 9 : 20 en 21.

Wij moeten er acht op geven, dat het feit der onbekeerlijkheid pas vastgesteld wordt, nadat de zesde engel de bazuin geblazen heeft.

En dat *déze zeven engelen*, die de zeven laatste plagen hadden, in feite pas bij het blazen der zevende bazuin uit de (door *de toorn Gods*) geopende tabernakel der getuigenis in de hemel gekomen zijn om de schalen van Gods gramschap over hen uit te gieten vanwege hun onbekeerlijkheid.

Vanuit dit oogpunt bezien zouden de verzen 5 t/m 8 van ons teksthoofdstuk het rechtstreekse vervolg hebben kunnen zijn van de verzen 20 en 21 van hoofdstuk 9.

Maar omdat Gods Woord in al Zijn geledingen wonderbaarlijk is, is alles wat hiertussen geopenbaard is in feite een inleiding op en een openbaring van het blazen der zevende bazuin.

Dit mag dan voor velen vanwege de inhoud van de hoofdstukken 12 t/m 14 onaanvaardbaar zijn, maar voor dezen willen wij ten overvloede nog eens herhalen, dat het blazen der zevende bazuin in beginsel reeds aangevangen is bij de komst van de Heere Jezus in het vlees. Ja dat het blazen van die bazuin in feite reeds verborgen is geweest in de Heilige Wetgeving op de Sinaï. Toen was het geluid dezer bazuin reeds gaande. - Exodus 19 : 19a.

Maar als het geluid dezer bazuin zeer sterk geworden zal zijn - Exodus 19 : 19b - zal de tabernakel der getuigenis in de hemel geopend worden en zal God Zijn rechten aan het volk bekend maken.

Over de vertreding Zijner rechten zal eenmaal *de toorn van God* geopenbaard worden in een punt des tijds, in een ogenblik, met het blazen der laatste bazuin.

”Want de bazuin zal slaan en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden en wij (zij die alsdan nog in leven zijn) zullen veranderd worden.” - 1 Corinthe 15 : 52.

Vandaar hier het beginsel der openbaring van de oordelen Gods op de onbekeerlijkheid der mensen zelfs na de vreselijkste aller oorlogen (de derde wereldoorlog) die bij het blazen der zesde bazuin geopenbaard is. - 9 : 13 t/m 21.

Daarom wordt in 16 : 2 als eerste de uitgieting van *de toorn van God* geopenbaard over de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden, om welks gruwelen deze derde wereldoorlog over de wereld gebracht is of gebracht zal worden.

Nu kan men echter hier de vraag stellen: Welke betekenis

heeft het, dat *een van de vier dieren de zeven gouden fiolen* (schalen) *vol van de toorn Gods aan deze zeven engelen geeft?* Naar onze mening hebben wij hier te letten op de verklaring die wij van deze *dieren* gegeven hebben.

Van het eerste *dier*, met de gelijkenis van een leeuw, hebben wij verklaard dat dit de uitbeelding van de almacht Gods was, zoals deze geopenbaard is in de schepping van de hemel en de aarde.

Van het tweede *dier*, dat de gelijkenis van een rund had, hebben wij verklaard, dat dit de uitbeelding van Gods goedheid was, die in de schepping aller dingen geopenbaard wordt.

Van het derde *dier*, met de gelijkenis als van een mens, hebben wij verklaard, dat dit de uitbeelding van de wijsheid van God was, die in Zijn schepping tentoongespreid wordt.

Van het vierde *dier*, met de gelijkenis van een arend, hebben wij verklaard, dat dit de uitbeelding van de majesteit van God was, die alom in Zijn schepping geopenbaard wordt.

Nu, *één van deze vier dieren heeft aan de zeven engelen de zeven gouden fiolen gegeven.*

Dus óf de leeuw óf het rund óf de mens óf de arend.

Namelijk opdat *de toorn van God* in Zijn heilig recht op de schepping geopenbaard zal worden. In deze *toorn* toont Hij Zijn almacht, Zijn goedheid, Zijn wijsheid en Zijn majesteit.

Daarom wordt geen der *dieren* als eerste, tweede, derde of vierde *dier* bij name genoemd, maar handelt (naar ons gevoelen) het eerste *dier* namens alle, opdat Zijn *toorn* in Zijn geschonden schepping in zijn volkomenheid geopenbaard zal worden.

In het besluit van onze tekst wordt eraan toegevoegd: *Die in alle eeuwigheid leeft.*

Ook hier zouden we de vraag kunnen stellen: Wat heeft dit de strijdende Kerk te zeggen, aan wie deze dingen getoond worden? Wie onzer zou deze woorden gemist hebben, als ze er niet gestaan hadden?

Ze zijn dus van buitengewone betekenis. Ze zijn, zoals steeds, een gevolg van de buitengewone, glorievolle samenstelling der Heilige Schrift.

Om deze toevoeging enigszins te kunnen verstaan moeten we letten op de gehele samenstelling van hoofdstuk 15.

Johannes heeft in dit hoofdstuk tot nu toe niets anders verhaald dan hetgeen hij gezien en gehoord heeft. Ja naar onze mening zelfs tot en met dit zevende vers toe (behalve het besluit: *Die in alle eeuwigheid leeft*).

Daarom zijn deze woorden die Johannes er nochtans aan toegevoegd heeft, bepaald van bijzondere betekenis.

In elk geval heeft de Heilige Geest Zelf hem deze woorden zo te schrijven gegeven, want volgens het getuigenis van Petrus is ál de Schrift van God ingegeven. - 2 Petrus 1 : 20.

Daar dit dus vaststaat, is dit spreken hier een spreken van de Heilige Geest in de Derde Persoon.

Want de openbaring als zodanig is de openbaring van Jezus Christus, die God, de Vader, Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die haast geschieden moeten.

Dit betekent dus, dat *de zeven gouden fiolen, vol van de toorn Gods, die aan de zeven engelen gegeven zijn, zien op de toorn Gods des Vaders.*

Vandaar dit besluit van deze tekst, omdat het (vanaf de aanvang van 15 : 1) de openbaring des Heiligen Geestes is.

Dit in tegenstelling tot de openbaring des Vaders en de openbaring des Zoons, die hieraan voorafgegaan zijn.

Doch de Heilige Geest Die deze woorden in de pen van Johannes gelegd heeft, is Zelf ook God *Die in alle eeuwigheid leeft*.

Maar Hij doet dit Johannes zó schrijven om enerzijds de Kerk des Heeren van de laatste dagen (hetgeen uit het besluit van 16 : 2 kan blijken) te vertroosten met dit getuigenis, dat *God in alle eeuwigheid leeft*.

Want mede door het spotten van de goddelozen: Waar blijft nu de belofte Zijner toekomst - 2 Petrus 3 : 4a - zal het in die

dagen de schijn ervan hebben, dat de goddelozen terecht spotten en dat God geen acht meer slaat op de rampspoed Zijner uitverkorenen.

Daarom zullen juist deze woorden voor hen die alsdan nóg aan de liefde en de genade Gods vasthouden, zo bijzonder ter vertroosting zijn, daar Hij de Eeuwiglevende is.

Ondanks het feit dat zij in die vreselijke tijd zo weinig van Zijn Vaderlijke zorg over Zijn Kerk zien, zal Hij hen op Zijn tijd ter hulpe snellen.

Maar anderzijds worden de goddelozen en onbekeerlijken in die dagen door deze woorden op het allerhoogst betuigd en vermaand zich alsnog ter elfder ure te bekeren.

Zij weten hierdoor, dat het vuur van *Gods toorn* in der eeuwigheid niet uitgeblust zal worden.

In feite zijn dit nog woorden van genade, opdat de goddelozen door deze hoogst ernstige woorden alsnog ontwaken zouden uit de doodsslaap hunner zonden en erdoor tot schuldbelijdenis en tot verootmoediging gebracht zouden worden.

God zal de verachting Zijner getuigenissen in der eeuwigheid niet ongestraft laten.

Dit is de grote tegenstelling tussen het geopend worden van de tempel Gods in de hemel, waardoor de ark Zijns Verbonds gezien is in Zijn tempel en het geopend worden van de tempel des tabernakels der getuigenis in de hemel.

Het eerste openbaart de genadige nieuwe toegang tot God voor arme en ellendige zondaren door de verzoening van hun zonden door de Heere Jezus Christus en de glorie Zijner overwinning over het rijk der duisternis.

Het tweede openbaart Gods heilig recht over allen die deze genade verworpen hebben.

Dit is het, waarom er in 15 : 5 gezegd is, dat de tempel des tabernakels der getuigenis in de hemel geopend is geworden om het heilig recht van Zijn getuigenis, van Zijn heilige Wet, te gaan openbaren.

Daarom het vervolg in vers 8:

8a En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods en uit Zijn kracht.

Elk der onderdelen van dit tekstgedeelte heeft de glorie van de majesteit van Gods Woord in zich verborgen.

Om hier iets van te kunnen zien is het noodzakelijk er acht op te slaan, dat ook deze tekst behoort tot het grote en wonderlijke teken dat door Johannes gezien is in de hemel.

Een teken, zoals wij verklaard en naar onze mening ook aangetoond hebben, waarin de werken en de majesteit van de Heilige Geest in het bijzonder geopenbaard zullen worden. En wel op zulk een wijze, dat uitdrukkelijk blijken zal de Eenswezenheid van de Heilige Geest met de Vader en de Zoon.

Ook Zijn werken zijn van eeuwigheid tot in eeuwigheid, waaruit voortvloeien zal, dat de werken van de Heilige Geest ook in de door God geschapen tijd geopenbaard zullen worden. En wel op dezelfde wijze als de werken des Vaders en des Zoons in de tijd geopenbaard zijn.

Daarom worden in dit hoofdstuk de werken van de Heilige Geest óók vanuit een teken in de hemel geopenbaard. Evenals de werken des Vaders en des Zoons in tekenen vanuit de hemel geopenbaard zijn.

Evenwel onderscheidt dit grote en wonderlijke teken des Heiligen Geestes zich hierin ten opzichte van de vorige twee tekenen, dat dit teken door Johannes zelf gezien kon worden.

Van de vorige twee tekenen heeft Johannes gezegd, dat zij wérden gezien in de hemel. - 12 : 1 en 3.

In het eerste teken werden in feite de zegelen van het verzegelde Boek ontsloten en de Raad Gods des Vaders geopenbaard.

In het tweede teken werd de oorsprong der zonden geopenbaard en de genade van God in de Heere Jezus Christus, die in het blazen der bazuinen tot de mensen is gebracht.

Maar in dit derde teken worden de werken des Heiligen Geestes geopenbaard.

15 : 8a

Enerzijds de werken Gods in Christus Jezus verheerlijkende en anderzijds de *rook* van het misnoegen Gods over de zonden openbarende.

Voortvloeiende uit de heerlijkheid Gods en uit Zijn kracht, zegt ons tekstgedeelte.

Vandaar in dit derde teken de zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen. - 15 : 1.

Hier blijkt weer de glorievolle volgorde der openbaring.

In de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek is de glorie van God de Vader geopenbaard.

In het blazen der bazuinen de glorie van God de Zoon.

En in de uitgieting der fiolen de glorie van God de Heilige Geest.

En daarna zal de glorie van de Drieënige God geopenbaard worden in hoofdstuk 20 en ten besluite, in de hoofdstukken 21 en 22, de glorie van God, alles en in allen zijnde.

Wij hebben gezegd dat de Heilige Geest enerzijds de werken Gods in Christus Jezus zal verheerlijken, maar anderzijds de *rook* van het misnoegen Gods over de zonden zal openbaren.

Vandaar is het, dat reeds vanaf 15 : 2 de heerlijke en wonderlijke werken van de Heere, de almachtige God, in het geding gebracht zijn, namelijk: de verlossing van Zijn uitverkoren volk uit Egypteland.

Maar in deze verlossing wordt de Heere Jezus verheerlijkt, door Wie deze verlossing mogelijk geworden is.

Aan Zijn Kerk toont Hij de overwinnaars, staande aan de glazen zee, die in Zijn Naam en *kracht* overwinnaars zijn geworden.

Vandaar in vers 4: Wie zou U niet vrezen Heere en Uw Naam niet verheerlijken?

Bovendien verheerlijkt de Heilige Geest in deze verlossing reeds Gods oordelen over Zijn en hun vijanden, namelijk over Farao en zijn ganse legermacht.

Voorts zullen alle verborgenheden en de glorie der oordelen,

zoals deze in de ontsluiting der zegelen en het blazen der bazuinen geopenbaard zijn, in dit grote en wonderlijke teken van de zeven engelen met de zeven laatste plagen door de Heilige Geest verheerlijkt en geopenbaard worden.

Toch willen wij hierbij opmerken, dat evenals bij de vorige openbaringen het hier nog slechts een tonen zal zijn van de dingen die haast geschieden moeten, zoals een maquette van een bouwwerk getoond wordt.

Omdat het een groot en wonderlijk teken is, zal dit dan ook in steeds toenemende mate gaan blijken.

Ja het blijkt in feite reeds onmiddellijk in vers 8, want wie is in staat van deze tekst een verklaring te geven, afgezien nog van het feit dat er niemand uit en van zichzelf in staat is om zelfs de schijnbaar eenvoudigste tekst te verklaren zonder de genadige verlichting des Heiligen Geestes.

Dit mag dan velen misschien ergeren, maar de Heilige Schrift zegt: "Met het gehoor zult gij horen en geenszins verstaan en ziende zult gij zien en geenszins bemerken." - Mattheüs 13 : 14; Jesaja 6 : 9.

Bij de verklaring van vers 8 moeten wij er acht op slaan, dat ook deze openbaring des Heiligen Geestes een volkomen openbaring is.

Evenals de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek en het blazen der bazuinen elk voor zich een volkomen openbaring waren van het handelen Gods van eeuwigheid tot in eeuwigheid. Zo zal het ook zijn met de uitgieting der fiolen van Gods gramschap.

Letten we op de betekenis van vers 5, dan blijkt, dat God een heilige wacht gesteld heeft bij Zijn getuigenis.

Uit vers 6 blijkt, dat zodra de zonde haar intrede in de schepping gedaan had, *de tempel* des tabernakels der getuigenis in de hemel geopend is geworden, opdat de heilige wacht van deze tabernakel der getuigenis Gods recht over het getuigenis zal gaan handhaven, eerst over de engelen die hun

15 : 8b

beginsel verlaten hebben.

Daarom heeft 12 : 7 gezegd: "En er kwam oorlog in de hemel."

En daarom wordt in 15 : 6 gezegd, dat de zeven engelen uit *de tempel* kwamen, bekleed met rein en blinkend lijnwaad en omgord om de borst met gouden gordels.

En uit het feit dat een van de vier dieren aan de zeven engelen zeven gouden fiolen gegeven heeft, vol van de toorn Gods, zoals in vers 7 vermeld is, blijkt dat óók de mens mede betrokken is geworden in de opstand tegen de Allerhoogste. Want deze dieren, zijnde in het midden van de Troon en rondom de Troon, hebben geen rust dag en nacht, zeggende: "Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was en Die is en Die komen zal." - 4 : 8b.

En daarom zijn (na de val van de mens) door één van deze dieren de fiolen van Gods toorn aan de zeven engelen gegeven.

Dit is het waarom vers 8a zegt: *En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods en uit Zijn kracht*, als de openbaring van Gods heilig misnoegen over de verachting van Zijn getuigenissen.

Daarom staat er in het volgende tekstgedeelte:

8b *En niemand kon in de tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.*

Dit betekent dat niet één zondaar deze heilige *tempel* van deze tabernakel der getuigenis in de hemel ooit zal kunnen binnengaan, tenzij aan het geschonden recht van God volkomen genoegdoening zal zijn geschonken.

Nimmer zou enig mensenkind, zelfs de allerheiligste niet, hiertoe verwaardigd zijn, indien niet alle plagen van Gods gramschap die voortgevloeid zijn uit de heerlijkheid en de kracht Gods, over de zonden der mensen uitgegoten waren. Dit is de genade van God, dat Hij in Zijn geliefde Zoon Zijn uitverkorenen in genade wil aannemen, omdat Zijn Christus

deze *zeven plagen* voor hen heeft willen dragen, zoals dit geopenbaard is in de ontsluiting van het zevende zegel.

Want aan "Hem werd veel reukwerk gegeven, opdat Hij het, met de gebeden der heiligen, zou leggen op het gouden altaar dat voor de Troon is." - 8 : 3.

In de uitgieting van deze zeven fiolen des toorns van God zal gaan blijken de onbeschrijfelijke genade die God Zijn uitverkorenen schenkt door hen in der eeuwigheid van Zijn toorn te bevrijden én zal gaan blijken, welke smarten de Heere Jezus voor hen heeft willen dragen en door welke duistere diepten Hij gegaan is.

Niemand der uitverkorenen Gods zal in der eeuwigheid ten volle kunnen beseffen, wat het betekent uit genade om niet verlost te zijn van deze toorn van God en van het helse vuur dat voor de verworpenen tot in der eeuwigheid branden zal en nimmer uitgeblust zal kunnen worden.

Evenmin zal iemand der heiligen hier en nu ten volle kunnen beseffen, wat het betekent de volkomenheid der zaligheid te genieten in de gemeenschap met de Drieënige God met al Zijn heiligen aan het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Door het dragen van de toorn Gods en het doorworstelen van de volkomenheid dezer *zeven plagen* is de Heere Jezus als waarachtig Mens de eerste geweest onder al Zijn broederen, Die deze *tempel* is kunnen *binnengaan*.

Toen Hij het uitgeroepen heeft: "Het is volbracht" heeft Hij vrijmoedig Zijn Geest in de hand Zijns Vaders kunnen bevelen en is het Hem gegeven in te gaan in Gods heerlijkheid en te zitten aan de rechterhand der kracht Gods.

In en door Hem is nu de toegang tot deze *tempel* van de tabernakel der getuigenis ontsloten voor allen die Hem gevolgd zijn in de wedergeboorte. - Mattheüs 19 : 28.

Dit is het, waarom de Heere tot Zijn discipelen gezegd heeft: "Ik ga heen om u plaats te bereiden en zo wanneer Ik zal heengegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt waar Ik ben." - Johannes 14 : 2b en 3.

Wij moeten er bij deze uitspraak van de Heere Jezus op letten, dat Hij tot Zijn discipelen gezegd heeft: Als Ik wederkom, zal Ik u tot Mij nemen.

Dit stemt overeen met ons tekstgedeelte, namelijk: *niemand kon in de tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.*

Maar niettemin stelt dit ons natuurlijk verstand voor onontwarbare raadselen.

Ook ten opzichte hiervan vragen wij met Nicodemus: "Hoe kunnen deze dingen geschieden?"

Ook voor ons zou hetzelfde antwoord gelding kunnen hebben, dat de Heere Jezus aan Nicodemus heeft gegeven, namelijk: "Indien Ik u de aardse dingen gezegd heb en gij gelooft niet, hoe zult gij geloven, indien Ik u de hemelse zou zeggen?" - Johannes 3 : 12.

Bij deze dingen behoren wij er acht op te slaan, dat er van Gods werken geschreven staat, dat al Zijn werken van de grondlegging der wereld af al volbracht zijn. - Hebreëen 4 : 3b.

Hierdoor werd voor de uitverkorenen Gods onder het Oude Verbond de toegang tot deze *tempel* toen reeds ontsloten door het geloof in de beloofde Verlosser.

Voor de heiligen des Nieuwen Verbonds is deze *tempel* van het getuigenis ontsloten, omdat de Heere Jezus Het Getuigenis als een geopend Boekje voor hen van de hemel afgebracht heeft. - 10 : 2.

Dit is het waarom de Heere Jezus tot Zijn discipelen gezegd heeft: "U is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan, maar degenen die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen." - Markus 4 : 11.

Toch kan het zijn, dat ondanks het feit dat de Heere Jezus de smarten dezer *plagen* voor Zijn volk heeft willen dragen, de rook waarmee deze *tempel* vervuld is, voor Gods kinderen toch droefheid en angst veroorzaakt. Dit blijkt uit het klagen van al Gods kinderen.

Asaf vraagt (klagende) aan God: "O God! waarom verstoet Gij in eeuwigheid? Waarom zou Uw toorn roken tegen de schapen Uwer weide?" - Psalm 74 : 1.

(Aan het feit dat in de vert. N.B.G. voor het woord 'roken' 'brandt' vertaald is, willen wij zonder commentaar voorbijgaan.)

Het is voorts naar aanleiding van het openen van deze *tempel* van de tabernakel der getuigenis (opdat de fiolen van Gods toorn geopenbaard zullen worden) van belang er acht op te slaan, dat bij het blazen der zevende bazuin de tempel Gods in de hemel is geopend met een geheel ander doel (zoals wij reeds terloops aangewezen hebben) namelijk opdat de glorie der overwinning van de Heere Jezus Christus geopenbaard zal worden, opdat de heerlijkheid van Gods genade in Jezus Christus geopenbaard zal worden.

Want de ark Gods waarin het getuigenis werd bewaard - Exodus 40 : 20 - werd gezien in Zijn *tempel*, ten teken dat de Heere Jezus voor Zijn verlost en een vrije toegang tot de *tempel* des tabernakels der getuigenis verworven had.

Want vóór de overwinning van de Heere Jezus was de ark waarin het getuigenis was, bedekt met een voorhang - Exodus 40 : 21 - zodat *niemand in de tempel kon ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd waren.*

Maar na de overwinning van de Heere Jezus aan het kruis op Golgotha's heuveltop, na Zijn sterven en opstanding uit de doden, waarin het beginsel van de glorie van de grote dag des Heeren is geopenbaard, werden er bliksemen en stemmen en donderslagen en grote hagel - 11 : 19 - om de weg te bereiden voor de zeven engelen die de zeven laatste plagen hadden.
- 15 : 1

Maar ondanks de bliksemen en de donderslagen die in dit oordeel geopenbaard zijn, is er nochtans een andere engel verschenen, vliegende in het midden des hemels, om het Evangelie te verkondigen degenen die op de aarde wonen, aan alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6. Met luide stem

verkondigende: "Vreest God en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen." - 14 : 7a.

Zolang dit Evangelie der genade verkondigd is, verankerd in het blazen der bazuinen, in de openbaring des Zoons, zijn er voortdurend genadige uitzonderingen geweest in de openbaring van het oordeel vanwege de genadige voorbedding van de Heere Jezus (staande bij het gouden altaar dat voor de Troon is - 8 : 3b) voor Zijn uitverkorenen.

Want de rook des reukwerks van dit liefelijke reukwerk der voorbedding van de Heere Jezus is gedurig met de gebeden der heiligen uit de hand des Engels voor Gods aangezicht opgestegen. - 8 : 4.

Bij het blazen der zevende bazuin werden donderslagen en aardbeving en grote hagel geopenbaard.

Maar wanneer bij de uitgieting van de zevende fiool van Gods gramschap een grote aardbeving zal geschieden, hoedanige niet is geschied van dat er mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot - 16 : 18b - zal gaan blijken dat de wegen der rechtvaardigen en der goddelozen zich beslissend vaneen zullen gaan scheiden.

Bij het blazen der zevende bazuin is deze scheiding in beginsel geopenbaard in het scheuren der voorhang in de tempel des Heeren op de aarde, maar bovenal in het zichtbaar worden van de ark Zijns Verbonds in *de tempel* Gods in de hemel - 11 : 19 - en in de openbaring der tekenen van Gods majesteit die daarna gevolgd zijn, aardbeving en grote hagel. - 11 : 19b.

Ook reeds bij de aanvang der uitgieting van *de zeven plagen* van Gods gramschap is dit geopenbaard. In beginsel door het jubelen der overwinnaars die stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods - 15 : 2b - én in de ontsluiting van *de tempel* des tabernakels der getuigenis in de hemel.

Bij de uitgieting van de zevende fiool van Gods gramschap zal geen enkele uitzondering of blijk van genade meer gekend of gezien worden.

Voor de Nieuwtestamentische Gemeente des Heeren betekent

dit, dat, nu de ark Gods gezien is in Zijn tempel, zij vrijmoedigheid mogen hebben om in te gaan in het Heiligdom door het dierbare bloed van de Heere Jezus op een verse en levende weg die Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is door Zijn vlees.

En dewijl wij een grote Priester hebben over het huis Gods, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart en volle verzekerdheid des geloofs. - Hebréeën 10 : 19 t/m 22a.

Maar voor de ongelovigen betekenen de aardbeving en de grote hagel - 11 : 19b - en de ontsluiting van *de tempel* van de tabernakel der getuigenis in de hemel - 15 : 5 - dat over hen, vooral daar zij het merkteken van het beest hebben en zijn beeld aanbidden - 16 : 2 - in de eerste plaats de fiolen van Gods toorn uitgegoten zullen worden. - 16 : 1.

Want de Nieuwtestamentische Kerk in het algemeen, maar de ongelovigen onder hen in het bijzonder, moeten er met aandacht op letten, dat er in 15 : 8a gezegd is, dat *de tempel* vervuld geworden is met rook uit de heerlijkheid Gods en uit Zijn kracht.

Deze rook is de uitbeelding van het misnoegen Gods dat zich openbaren zal in de uitgieting der *zeven plagen* Zijner gramschap vanwege het verlaten van Zijn Waarheid door Zijn Nieuwtestamentische Kerk.

Deze rook van het misnoegen van God is in beginsel geopenbaard, toen het uit de (volkeren)zee opgekomen beest zijn scepter over de Kerk des Heeren en over de wereld is gaan zwaaien.

Hoewel dit nog slechts een openbaring was van de verborgenheid der ongerechtigheid. - 2 Thessalonicensen 2 : 7a.

Maar dit misnoegen des Heeren zal zich op het hoogst openbaren, als het beest dat uit de afgrond opkomen zal - 11 : 7 en 13 : 11 - Zijn Kerk en de wereld tot in de grond toe zal trachten te bederven. Wiens toekomst is naar de werking des satans, in alle kracht en tekenen en wonderen der leugen.

En in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen die

verloren gaan, daarvoor dat zij de liefde der Waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. - 2 Thessalonicensen 2 : 9 en 10.

Bij de verklaring van al deze dingen moet men evenwel in gedachtenis houden, niet alleen dat dit in het bijzonder de openbaring des Heiligen Geestes is, maar dat deze openbaringen ook de volkomen openbaringen zijn, die álle heilsfeiten in zich verborgen hebben. Dat ook Zijn werken als waarachtig God van eeuwigheid af al volbracht zijn.

Hieruit volgt, dat deze *zeven plagen*, openbarende de toorn Gods des Heiligen Geestes over de zonden, niet eerst een aanvang genomen hebben bij de openbaring der gruwelen in de Nieuwtestamentische Gemeente van het laatste der dagen, maar dat deze plagen en het heilig misnoegen van God over de zonden der mensen in beginsel reeds onmiddellijk openbaar zijn vanaf het ogenblik dat er geworden is hagel en vuur, gemengd met bloed, welke op de aarde geworpen zijn. - 8 : 7. Dit is reeds bij het allereerste alarmgeklank der bazuin gebleken.

Vandaar de overeenkomst tussen het gedurig alarmgeklank der bazuinblazers en de uitgieting der fiolen van Gods gramschap. Hoewel in deze openbaring des Heiligen Geestes wél blijkt, dat de Nieuwtestamentische tempel op bijzondere wijze vervuld is geworden met de rook van het misnoegen van God, toen de beesten, uit de zee en uit de afgrond opgekomen, hun scepter over de Kerk en de wereld zijn gaan zwaaien. Daarom worden reeds bij de aanvang van het uitgieten der fiolen deze beesten in het geding gebracht. - 16 : 2.

In verband met ons tekstgedeelte tenslotte nog deze opmerking: Als het zegt, dat *niemand in de tempel zal kunnen ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelen geëindigd zullen zijn*, ziet dit ongetwijfeld ook op de tabernakel Gods, zoals deze in 21 : 3 voor de aandacht gesteld wordt.

15 : 8b

Ja zelfs op de heilige Stad, het nieuwe Jeruzalem, dat God zal doen nederdalen van de hemel. - 21 : 2.

Eerst dan zullen de woorden van de Heere Jezus, die geschreven staan in Johannes 14 : 3, in hun volle glorie en luister vervuld worden: "En zo wanneer Ik zal heengegaan zijn en u plaats zal bereid hebben, zo kom Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben."

HOOFDSTUK 16

1a *En ik hoorde een grote stem uit de tempel, zeggende tot de zeven engelen.*

Omdat deze *grote stem* gekomen is *uit de tempel* van de tabernakel der getuigenis en omdat deze *tempel* vervuld geworden is met rook (het beeld van het misnoegen van God over de zonden, zoals dit uit Psalm 74 : 1 blijkt) is het van buitengewone betekenis erop te letten, dat Johannes zegt: *En ik hoorde een grote (of luide) stem.*

Hieruit blijkt de heilige en heftige toorn van God over de aanbidders van het beest en zijn beeld.

Wanneer een zondig mens vertoornd is en zich wil wreken op degenen van wie hij meent dat zij hem onrechtvaardig behandeld of beledigd hebben, dan zegt hij niet met een liefelijke, zachte stem, dat hij het voornemen heeft zich te wreken.

Dan schreeuwt hij op de een of andere wijze zeer goddeloos om zijn vijanden schrik aan te jagen.

Hoeveel te meer moeten wij die God vertoornd en beledigd hebben, verschrikken en beven, als Hij vanuit Zijn heilige woning met een heilige en *grote stem* Zijn dienstknechten zal bevelen om de fiolen van Zijn toorn te gaan uitgieten over allen die zich tegen Hem gesteld hebben.

De Heilige Schrift vermeldt niet, dat Johannes verschrikt geworden is bij het horen van deze *luide stem*, maar naar ons gevoelen heeft hem ongetwijfeld heilige vrees bevangen, toen hij deze *luide stem, vanuit de tempel* komende, gehoord heeft.

De Heilige Schrift geeft hier zelfs op meerdere plaatsen aanleiding toe, deze *stem* vergelijkende met het brullen van een leeuw.

De profeet Jeremia heeft hiervan reeds geprofeteerd, zeggende: "De HEERE zal brullen uit de hoogte en Zijn stem verheffen uit de woning Zijner heiligheid. Hij zal schrikkelijk brullen over Zijn woonstede. Hij zal een vreugdegeschrei als de druiventreders uitroepen tegen alle inwoners der aarde." - Jeremia 25 : 30b.

En op een andere Schriftplaats: "En de HEERE zal uit Sion brullen en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEERE zal de Toevlucht Zijns volks en de Sterkte der kinderen Israëls zijn." - Joël 3 : 16.

Daarom kunnen wij met de profeet Amos wel vragen: "De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou niet profeteren?" - Amos 3 : 8.

En toch blijkt er enige ontferming en genade in deze *stem* van toorn verborgen te zijn.

Dit blijkt, als de zevende engel zijn fiool zal gaan uitgieten, dan zullen er stemmen en donderslagen en bliksemen geschieden en een grote aardbeving, zoals er nog nooit eerder geschied is.

Het opmerkelijke is, dat Johannes hier geen stem als van een donderslag te horen krijgt.

Wel is bij het blazen der zevende bazuin, namelijk bij de geopenbaarde overwinning van de Heere Jezus Christus, Zijn genade gebleken over allen die hun toevlucht genomen hebben tot de ark Zijns Verbonds blijkens de geopenbaarde bliksemen en stemmen.

Maar de openbaring van de donderslagen en de grote hagel en aardbeving - 11 : 19c - blijkt slechts een voorbode geweest te zijn van de openbaring van de opening van *de tempel* van de tabernakel der getuigenis in de hemel om vanaf die tijd de fiolen van de toorn Gods over de aarde uit te gieten.

Want bij de uitgieting van de eerste zes fiolen zal gaan blijken (evenals dit bij het blazen der bazuinen het geval was) dat er nog niet onmiddellijk een einde gemaakt zal worden aan het bestaan van alle vlees op de aarde.

Dit is hetgeen de Heere door de mond van de profeet Hosea geprofeteerd heeft, zeggende: "Hoe zóu Ik u overgeven, o Efraïm, u overleveren o Israël? Hoe zóu Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken." - Hosea 11 : 8.

Dit betekent: De Heere zou Zijn Kerk vanwege haar aanbedding van het beest en zijn beeld ten enenmale als

Adama en Zeboïm, die mede verbrand zijn in de omkering van Sodom en Gomorra, vernietigd hebben, maar vanwege Zijn innerlijke ontfermingen en de grootheid Zijner barmhartigheden heeft Hij haar om Zijner uitverkorenen wil niet gans en al ten verderve overgegeven.

De Heere wil de hittigheid Zijns toorns over dit Nieuwtestamentische Efraïm nog matigen, opdat het niet gans en al verdorven worde. Want, zegt de Heere: "Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u en Ik zal in de stad niet komen." - Hosea 11 : 8 en 9. Want dan zouden ook Mijn kinderen binnen u omkomen.

"Zij zullen de HEERE achterna wandelen, (als) Hij zal brullen als een leeuw; (ja) áls Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen." - Hosea 11 : 10. Vluchtende voor het geweld van het uit de zee opgekomen beest. - 13 : 1 t/m 10.

Ja, Zijn kinderen zullen als een bevend vogeltje aankomen, gevlucht uit Egypte en als een sidderend duifje uit het land van Assur. Gevlucht voor het uit de zee opgekomen beest, gevlucht uit de oecumene, gevlucht voor het geweld van het uit de afgrond opgekomen beest en alsdan zal de HEERE hén doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE. - Hosea 11 : 11. Want "in het huis Mijns Vaders zijn vele woningen", heeft de Heere Jezus gezegd. - Johannes 14 : 2a.

Hoewel de Heere door deze profetieën Zijn uitverkoren volk van alle tijden en plaatsen zo liefderijk vertroost, is het toch wel in het bijzonder ter vertroosting van Zijn uitverkorenen die in het laatste der dagen zo bijzonder gekweld zullen worden door het uit de afgrond opgekomen beest met zijn bedriegelijke hoornen, des Lams hoornen gelijk.

Dit blijkt hieruit, dat juist zij die bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur, het meest door de Heere vertroost en als vertroeteld worden, zoals een moeder haar bevende kindje vertroost. - Jesaja 66 : 13.

Deze profetieën zijn voor het verdrukte volk des Heeren dat in

de verschrikkelijke tijden van het laatste der dagen zal leven, als een echo van de vertroostende woorden die de Bruidegom in het Hooglied Zijn beminde bruid toegezongen heeft, zeggende tot haar: "Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk" - Hooglied 2 : 14 - en kom "bij Mij van de Libanon af, o bruid! kom bij Mij van de Libanon af; zie van de top van Amána, van de top Senir en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van de bergen der luipaarden." - Hooglied 4 : 8.

Hoewel deze *grote stem, komende uit de tempel*, de grote en heftige toorn van God openbaart over de gruwelen die in hoofdstuk 13 vermeld zijn, is zij voor Gods kinderen nog temeer een reden en oorzaak om in die vreselijke tijden wenende en bevende als een opgejaagd vogeltje en als een sidderend duifje bij de Heere een schuilplaats te zoeken, wanneer zij zullen zien dat de fiolen van Gods toorn over de aarde uitgegoten zullen worden.

Er blijkt ook nog een grote tegenstelling te zijn tussen deze *stem die uit de tempel komt* en de stem die uit de tempel des hemels komen zal, namelijk als de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgieten zal.

Deze *grote stem* die hier geschiedt, wordt door Johannes zelf gehoord en leidt de openbaring van Gods toorn in bij de uitgieting van de eerste zes fiolen over de aarde. De grote stem die bij de uitgieting van de zevende fiool geschieden zal, heeft echter een volkomen andere betekenis. Deze zal komen van de Troon Gods, die in de hemel is.

Alsdan zal het geschied zijn.

Alsdan zullen er wél stemmen en donderslagen en bliksemen geschieden. Ja zelfs een grote aardbeving, hoedanige niet geschied is van dat de mensen op de aarde geweest zijn, een zodanige aardbeving en zo groot.

Daarom als Johannes in ons tekstgedeelte zegt: *en ik hoorde*

16 : 1b

maar in tegenstelling hiermee in 16 : 17 zegt: "En er kwam" betekent dit een tegenstelling tussen het begin en het einde.

Dan betekent dit tevens, dat de uitgieting der fiolen, evenals het blazen der bazuinen, een volkomen openbaring is, samenvloeiende met de woorden die de Heere aan het begin der openbaring gezegd heeft: "Ik ben de Alfa en de Oméga, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is en Die was en Die komen zal, de Almachtige." - 1 : 8.

Om van de volkomenheid van deze openbaring des Heiligen Geestes overtuigd te worden hebben wij acht te geven op de bijzondere overeenkomst tussen déze openbaring en de openbaringen des Vaders en des Zoons, zoals deze in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek en in het blazen der bazuinen gegeven zijn.

Deze overeenkomst blijkt het sterkst uit de heilige tekenen die geopenbaard zijn bij de opening van het zevende zegel - 8 : 5 - bij het blazen van de zevende bazuin - 11 : 19 - en bij de uitgieting van de zevende fiool. - 16 : 18.

Zij komen echter ook hierin met elkaar overeen, dat in de ontsluiting van het zevende zegel - 8 : 1 t/m 6 - de glorie der verborgenheid van het blazen der zeven bazuinen geopenbaard wordt, dat bij het blazen der zevende bazuin - 11 : 15 t/m 19 (in het bijzonder in vers 18a) - de glorie der verborgenheid van de uitgieting der zeven fiolen van Gods toorn wordt geopenbaard en dat bij de uitgieting van de zevende fiool - 16 : 16 t/m 21 - de glorie van het eindgericht geopenbaard wordt.

Bovendien komen zij ook hierin met elkaar overeen, dat in feite in elk dezer drie openbaringen door middel van tekenen die in de hemel gezien zijn aan de strijdende Kerk de glorie dezer verborgenheden voor de aandacht gesteld is.

Dit blijkt uit 12 : 1 en 2; 12 : 3 t/m 5 en uit 15 : 1.

Uit het vervolg van ons tekstgedeelte,

1b *Gaat heen en giet de zeven fiolen van de toorn Gods uit op de aarde,*

16 : 1b

blijkt naar ons gevoelen overtuigend, dat het de Heilige Geest is Die deze grote stem vanuit de tempel heeft doen horen. Dit temeer omdat, als de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgegoten zal hebben, er een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon gekomen is, waarop de majesteitelijke tekenen des Heiligen Geestes gevolgd zijn.

Overigens zijn wij geneigd deze openbaring van het *uitgieten van de fiolen van Gods gramschap* te zien als en te beperken tot een geschiedkundig vervolg van hetgeen geopenbaard is in het tweede gedeelte van hoofdstuk 13.

Dit vloeit vooral voort uit hetgeen vermeld zal worden in 16 : 2 en uit onze natuurlijke neiging om zelfs het Woord van God onder ons verstandelijk bevattingsvermogen te brengen.

Onze theorie is dan, dat de toeneming en de ontwikkeling der zonden in onze tijden (de allerlaatste tijden) zoals geopenbaard wordt in het tweede gedeelte van hoofdstuk 13, zo ernstig zijn, dat die uitsluitend de oorzaak zijn waardoor *de fiolen van Gods toorn over de aarde uitgegoten zullen worden*.

En al blijkt dit in bepaalde zin zo te zijn, wij hebben toch bij deze openbaring in gedachtenis te houden de opdracht die bij de aanvang der openbaring aan Johannes gegeven is, namelijk: "Schrijf hetgeen gij gezien hebt en hetgeen is en hetgeen geschieden zal na dezen." - 1 : 19.

Deze opdracht heeft hier nog steeds gelding en is nog steeds van kracht.

Dit blijkt uit de overeenkomst van de openbaring van *Gods toorn* in de *uitgieting dezer fiolen* en het geopenbaarde in het blazen der bazuinen.

Daaruit blijkt tevens, dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is, die volkomen overeenstemt met de openbaring des Zoons, geopenbaard in het blazen der bazuinen.

En zij beide zijn volkomen openbaringen die de Raad des Vaders vanaf de oorsprong der zonde tot aan de overwinning van de Heere Jezus Christus (geopenbaard in de ontsluiting der

16 : 2a

zegelen van het verzegelde Boek) in het geding brengen.

En van hieruit is de samenstelling van ons tekstgedeelte al direct wonderbaar, omdat het de gehele *aarde* erbij betreft, zoals dit bij het blazen der eerste bazuin ook het geval was. - 8 : 7.

Bij de aanvang van het blazen der bazuinen is er geworden hagel en vuur vermengd met bloed, dewelke *op de aarde* geworpen zijn. Hierom zijn *de zeven fiolen van Gods toorn op de aarde uitgegoten*.

En pas daarna zijn de gevolgen van dit geworden zijn der zonde en van *de toorn van God* over dezelve geopenbaard.

Dit zijn de gevolgen geweest voor de aarde, de zee, de rivieren, de zon en voor allen, engelen en mensen, die tegen God gezondigd hebben.

Deze overeenstemming van *de uitgieting der fiolen* met het blazen der bazuinen is het bewijs, dat *de uitgieting der fiolen* elk voor zich, evenals het blazen der bazuinen, een wereld- en alle tijden omvattende openbaring in zich verborgen heeft.

De eerste bazuinblazer was een heraut, bekendmakende het geworden zijn der zonde en de verwoestingen op de aarde die er het gevolg van zijn.

En van hieruit zegt het volgende tekstgedeelte:

2a En de eerste (engel) ging heen en goot zijn fiool uit op de aarde.

Hiermee begint de zichtbare parallel tussen de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, het blazen der bazuinen des alarmgeklanks en de uitgieting der fiolen van Gods gramschap.

In de ontsluiting van het eerste zegel is de machtige Ruiters op het witte paard geopenbaard, toegerust als een krijgsman, ten oorlog trekkende tegen de sterke vijand, de ruiters op het rode paard met zijn gevolg, door wiens opstand tegen God er geworden is hagel en vuur.

In zijn verleiding van de mens is dit, gemengd met bloed, *op*

16 : 2b

de aarde geworpen, waarom en waarover God de fiolen Zijns toorns over haar doet uitgieten.

Deze heilige oorlog is ook afgeschaduwd in de strijd van het uitverkoren volk Israël tegen zijn vijanden.

Want toen de bazuinblazers voor het aangezicht des Heeren aan de spits van Gods uitverkoren volk optrokken, heeft Mozes tot de Heere gezegd: "Sta op HEERE! en laat Uw vijanden verstrooid worden en Uw haters van Uw aangezicht vlieden!" - Numeri 10 : 35.

Dit nu zal in het bijzonder in de uitgieting van deze fiolen van Gods gramschap gaan blijken. Want in de uitgieting van deze fiolen is het alsof de meerdere Mozes (de Ruiter op het witte paard) aan de spits van Zijn uitverkoren volk optrekt om uitsluitend Zijn vijanden te verstrooien.

Dit blijkt al onmiddellijk uit de samenstelling van het volgende tekstgedeelte, als het zegt:

2b En er werd een kwaad en boos gezweer aan de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden.

Deze woorden *aan de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden*, zijn het, die een ongeheiligd verstand zouden kunnen doen twifelen aan de verklaring van de driedeling van het boek der Openbaring.

Als wij deze woorden inderdaad in de letterlijke zin aldus zouden opvatten, dat alleen de mensen die in 13 : 15 en 16 of ook in 14 : 9 voor de aandacht gesteld zijn, namelijk *zij die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden*, (in die tijd levende) werden bedoeld, dan zouden wij al de verklaringen die wij tot hertoe van dit Boek gegeven hebben betreffende haar driedeling, dat het is:

de openbaring des Vaders in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek,
de openbaring des Zoons in het blazen der Evangeliebazuinen

16 : 2b

des alarmgeklanks,
en de openbaring des Heiligen Geestes in de uitgieting der fiolen van Gods gramschap, van Zijn toorn, over *de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden*, wel als volkomen ongegrond en van geen betekenis zijnde kunnen verwerpen.

Nu zou het naar onze natuurlijke overleggingen inderdaad veel eenvoudiger geweest zijn als in 16 : 2 niet in feite 13 : 15 en 16 in het geding gebracht zouden zijn, maar b.v. 13 : 8, namelijk aldus: 'En er werd een kwaad en boos gezweer aan de mensen (en dan vervolgens 13 : 8b) welker namen niet zijn geschreven in het Boek des Levens des Lams Dat geslacht is van de grondlegging der wereld.' Want dat is een onderscheid dat naar onze mening te allen tijde gelding gehad zou hebben. Ja vanaf het eerste ogenblik dat de mens in de zonde gevallen is.

Maar nu in ons tekstgedeelte de klemtoon gelegd is op *de mensen die het merkteken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden*, hebben wij er in de verklaring rekening mee te houden.

Hierdoor is de samenstelling van dit tekstgedeelte wederom uiterst merkwaardig en bij oppervlakkige beschouwing voor ons onverklaarbaar.

Toch wordt naar onze overtuiging juist door deze samenstelling van woorden het bewijs geleverd, dat deze openbaring (vanaf hoofdstuk 15 t/m hoofdstuk 19) in het bijzonder de openbaring des Heiligen Geestes is.

Dit temeer, omdat er in de uitgieting van deze fiolen van Gods toorn geen enkel blijk van genade gezien kan worden, zoals bij het blazen der Evangeliebazuinen nog wel het geval was. Althans voor de aanbidders van *het beest* en van *zijn beeld* over wie de fiolen van toorn uitgegoten zullen worden. Want de genade van God is alleen en uitsluitend in Jezus Christus te vinden.

Dit in overweging nemende, zijn wij van mening dat het heb-

ben van *het merkteken van het beest en de aanbedding van zijn beeld* een samenvatting is van de oorzaak der openbaring des toorns Gods des Heiligen Geestes.

Vanaf het ogenblik dat Adam en Eva *het beest* (de slang) in de hof des Heeren gehoor gegeven hebben en Gode ongehoorzaam zijn geworden, zijn zij *het merkteken van hét beest* deelachtig geworden.

En juist omdat dit de openbaring des Heiligen Geestes is, wordt hier de toorn van God over de aanbidders van *het beest* en van *zijn beeld* in het laatste der dagen geopenbaard.

Het is een onverbreekelijke keten, een aaneenschakeling van de aanbedding van *het beest*, althans voorzover de Heere Jezus Christus deze keten voor Gods uitverkorenen niet verbroken heeft.

Daarom wordt in dit uitgieten van de fiolen van Gods gramschap stilzwijgend aan de genadige uitzondering die er bij het blazen der bazuinen was, voorbijgegaan.

Dit heeft ten doel de gerechtigheid Gods over hen die volharden in de aanbedding van *het beest en zijn beeld*, met des te meer glorie in het licht te stellen.

Hieruit zal ook het aanvankelijke besluit van deze openbaring voortvloeien: "Het is geschied" - 16 : 17 - hetwelk bij de ontsluiting der zegelen en het blazen der bazuinen nog geen gelding had.

Er wás bij deze wel een bepaald besluit, maar nog geen beslissend besluit zoals in 16 : 17.

Bij de ontsluiting van het zevende zegel was het besluit: "een stilzwijgen in de hemel van omtrent een half uur." - 8 : 1.

Bij het blazen der zevende bazuin was daarentegen het besluit juist: "grote stemmen in de hemel", namelijk een onuitsprekelijk groot gejuich over de behouden terugkeer van de Overwinnaar - 11 : 15 - Die uitgegaan was overwinnende en opdat Hij overwonnen. - 6 : 2b.

Maar bij het uitgieten van de zevende fiool is het besluit: "Het is geschied." De laatste der uitverkorenen is thuisgebracht.

Wie bemerkt nu nog niet het verband tussen dit stilzwijgen in de hemel en deze jubel in de hemel en het besluit: "Het is geschied."

Wie hierin de glorie der openbaring des Drieënigen Gods niet ziet of erkennen wil, moet naar ons gevoelen wel ziende blind en horende doof zijn en een hart van steen hebben.

Nochtans kan het zijn, omdat *het beest en zijn beeld* in dit tekstgedeelte zo uitdrukkelijk in het geding gebracht worden, dat velen die niet overtuigd zijn van de aannemelijkheid van de verklaring dat de slang in het paradijs met *het beest* vereenzelvigd wordt, terecht de vraag stellen: Maar wat heeft het ons dan te zeggen, dat Gods Woord hier zo uitdrukkelijk de mensen in het geding brengt die in hoofdstuk 13 en in 14 : 9 zo positief en als met name genoemd zijn?

Vooraf hoofdstuk 13 is toch onmiskenbaar een openbaring die uitsluitend betrekking heeft op de dingen die in het laatste der dagen geschieden zullen?

Wij antwoorden hierop: Al is het een vaststaand feit dat in het laatste der dagen de zonde in de mens op haar hoogste toppunt geopenbaard zal worden, zoals o.a. blijkt uit 2 Thessalonicensen 2 : 9 t/m 12, namelijk dat zij zich zonder enige schaamte of terughoudendheid in de zonden uitleven zullen, zo is, niettegenstaande deze gruwelen, het beginsel hiervan te allen tijde in de harten van alle mensen aanwezig geweest.

Het maakt voor de Heilige Geest geen verschil of deze planting der goddeloosheid jong is of dat zij tot een boom der goddeloosheid uitgegroeid is.

Dit is het, waarom juist dit tekstgedeelte het allen- en allesomvattende werk des Heiligen Geestes aanwijst, ondanks het feit dat aan de dienstknechten van de Heere Jezus in hoofdstuk 13 getoond is op welke wijze het oorspronkelijke *beest* uit het paradijs zijn macht en krachten in de Gemeente van de Heere Jezus Christus ontplooid heeft of voorts nog ontplooiën zal in het laatste der dagen.

Zoals ons tekstgedeelte enerzijds inderdaad aansluit op het-

geen geopenbaard is in hoofdstuk 13, zo sluit het anderzijds (door de woorden *kwaad en boos gezweer*) uitdrukkelijk aan op hetgeen geopenbaard is bij het blazen der eerste bazuin, namelijk dat er "geworden is hagel en vuur, vermengd met bloed" - 8 : 7 - hetwelk "op de aarde geworpen is."

Bovendien is de samenstelling van ons tekstgedeelte mede een gevolg van het grote en wonderbare teken dat Johannes in de hemel gezien heeft, welk teken aansluit op en een onverbreekelijke eenheid vormt met de vorige twee tekenen die aan Johannes geopenbaard zijn.

Bovendien is dit grote en wonderlijke teken, namelijk zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, groot en wonderbaar, omdat het, ondanks het feit dat de laatste bazuin reeds geblazen is, nochtans aan de dienstknechten van de Heere Jezus Christus tonen zal hetgeen Johannes gezien heeft en hetgeen is en hetgeen geschieden zal na dezen. - 1 : 19.

In de uitgieting der fiolen zal gaan blijken, dat de plagen nu nog een tijdelijk karakter hebben, hoewel bij de verklaring van de hoofdstukken 17 en 18 zal gaan blijken dat zij van eeuwigdurende kracht zullen zijn.

Dit is het mede, waarom van dit teken gezegd is dat het groot en wonderbaar is, want hieruit vloeit het gehele vervolg van de openbaring des Heiligen Geestes voort tot en met hoofdstuk 19. Vandaar die drievoudige Halleluja's met een stem als van vele wateren en als een stem van sterke donderslagen en die stoet van witte paarden in hoofdstuk 19.

Voorzover het de letterlijke betekenis van ons tekstgedeelte betreft, *een kwaad en boos gezweer aan de mensen die het merkteken van het beest hadden en zijn beeld aanbaden* willen wij in verband met de voorgaande verklaringen (te weten dat ook dit een openbaring is die evenals het blazen der bazuinen alle tijden- en wereldomvattend is) er de aandacht op vestigen, dat dit *kwaad en boos gezweer* op de meest zichtbare wijze reeds in Egypteland geopenbaard is. Want er werden zweren, uitbrekende met blaartjes, aan de mensen die gere-

16 : 3a

kend werden tot het rijk van Farao, de koning van Egypte. Dat is "die grote zeedraak die in het midden zijner rivieren ligt." - Ezechiël 29 : 3b.

Zelfs aan het vee braken die zweren uit. Ook aan de tovenaars, zodat de tovenaars voor Mozes niet staan konden vanwege de zweren. Want aan de tovenaars waren zweren en aan al de Egyptenaren. - Exodus 9 : 10 en 11.

Ondanks het feit dat er in de uitgieting der fiolen van Gods toorn geen blijk van genade of bekering meer te zien is of vermeld wordt, is toch in de loop der tijden gebleken, dat, al is het dat hierin Gods gerechtigheid geopenbaard wordt over *de aanbidders van het beest en van zijn beeld*, toch steeds, zolang het Woord er is, het opgerichte teken in het midden der wereld is blijven staan, opdat een ieder die door de slang (door dit *beest*) gebeten is, als hij naar dit teken ziet, leven zal. - Numeri 21 : 8b.

Daarom zegt ons tekstgedeelte: *kwaad en boos gezweer*.

Want zonder dit opgerichte teken zou er ongetwijfeld 'kwaad en dódelijk gezweer' gestaan hebben.

Hieruit blijkt, dat, zolang de luide stem uit de tempel des hemels nog niet gesproken heeft: "Het is geschied" er nog een heden der genade is overgebleven zelfs voor de meest diep weggezunkenen in de *aanbidding van het beest en van zijn beeld*. Indien zij slechts willen opzien naar dit door God opgerichte teken in het midden der wereld, te weten: JEZUS CHRISTUS EN DIEN GEKRUISIGD.

Ook onder het oude Verbondsvolk Israël zijn er zeer velen geweest die dit *beest en zijn beeld* aanbeden hebben en toch behouden zijn geworden. - Exodus 16 : 3; 32 : 1; Numeri 14 : 1; 16 : 13; 2 Kronieken 36 : 16; Ezra 9 : 15; 2 Kronieken 17 e.a.

3a *En de tweede engel goot zijn fiool uit in de zee en zij werd bloed als van een dode.*

Om de geheimenissen van dit tekstwoord te kunnen verstaan is het van groot belang te letten op hetgeen geschied is, toen de tweede engel zijn bazuin geblazen heeft.

Aldaar is (volgens onze verklaring) geopenbaard dat in feite satan zelf met zijn ganse rijk als een grote berg, brandende, in de zee geworpen is, alleen uit oorzaak van zijn geworden zijn tot een grote berg, van vuur brandende. Dit had evenzoveel te betekenen voor de aarde, de rivieren, de zon, enz.

Maar omdat het in het blazen der Evangeliebazuinen des alarmgeklanks de openbaring des Zoons betrof, stond Zijn uitverkoren Gemeente aldaar in het middelpunt van deze beroeringen.

Daarom is er in 8 : 9 gezegd: "En het derde deel der schepselen in de zee, die leven hebben, is gestorven."

In tegenstelling hiermee wordt nu de gehele *zee* in het geding gebracht en sterft alle levende ziel *in de zee*, zonder uitzondering.

Hieruit blijkt uitdrukkelijk de afzonderlijke doelstelling der verschillende openbaringen.

En hierdoor komt de glorie der drievoudige openbaringsvorm in een helder en heerlijk licht te staan.

In de ontsluiting van het tweede zegel is het gewórden zijn, de oorsprong, der zonde geopenbaard, vertegenwoordigd door de ruiter op het rode paard.

Bij het blazen der tweede bazuin is geopenbaard welke gevolgen dit gehad heeft voor het van eeuwigheid uitverkoren volk van God.

Maar bij *de uitgieting van de tweede fiool* wordt geopenbaard welke gevolgen dit zal hebben voor de mens in zijn totaliteit.

Wij kunnen deze dingen ook op een meer geestelijke wijze verklaren, namelijk zo: In de ontsluiting van het tweede zegel is de Raad van God ontsloten, betrekking hebbende op de vastigheid van Zijn Troon, op Zijn gerechtigheid geopenbaard in Christus Jezus en op Zijn gericht over allen die zich tegen Hem gesteld hebben. - Psalm 97 : 2b.

Dit is de aanvang van de jubel van deze dichter: "De HEERE regeert, de aarde verheuge zich; dat vele eilanden zich verblijden. Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns Troons. Een vuur gaat voor Zijn aangezicht heen en het steekt Zijn wederpartijen rondom aan brand."

Hierdoor is de satan als een grote berg, van vuur brandende, *in de zee* geworpen. - 8 : 8.

Onder dit beeld is de glorie van dit door wolken en donkerheid omgeven bestuur van God (betreffende de openbaring der zonde) aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond.

Nochtans is het een Evangelieprediking, hoewel voortgevloeid uit het blazen van de bazuinen des alarmgeklanks.

Maar bij *het uitgieten van deze tweede fiool* wordt blijkens 16 : 1 uitsluitend Gods toorn over de zonden geopenbaard.

Hieruit blijkt, dat deze uitgieting der fiolen (ter onderwijzing van Gods dienstknechten) een ander doel heeft en anders gericht is dan het blazen der bazuinen en de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek.

De uitgieting der fiolen heeft ten doel de gramschap Gods des Heiligen Geestes te openbaren zonder daarbij de genade van het blazen der Evangeliebazuinen in het geding te brengen.

Daarom zegt ons tekstgedeelte: *En de tweede engel goot zijn fiool uit in de zee en zij werd bloed als van een dode.*

Dit betekent, dat buiten de genade van God in de Heere Jezus Christus alle geestelijke levensvoorwaarden voor de in de zonden gevallen mens in deze uitgieting der fiolen ten enenmale afgesneden en weggenomen zijn.

In deze *zee*, welker wateren *bloed geworden zijn als van een dode*, is er voor niemand der mensen enige levensmogelijkheid overgebleven.

Dit is hetgeen de apostel Paulus aan de Gemeente van Efeze geschreven heeft: "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." - Efeze 2 : 1. Daarom wordt in deze openbaring des Heiligen Geestes in be-

ginsel in 19 : 1 t/m 14 en voorts in de openbaring van God alles en in allen zijnde - hoofdstuk 22 - een zuivere rivier getoond van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de Troon Gods en des Lams. - 22 : 1.

De profeet Ezechiël heeft van dit zuivere water des levens reeds geprofeteerd. Hij heeft het zien ontspringen van onder de dorpel des Huizes hetwelk hem getoond was.

Deze zuivere, levende wateren hebben *de dode bloedzee* wederom gezond gemaakt.

Zij zijn uitgevloed naar het voorste Galilea, waarin de Evangeliebazuinen van Gods genade geblazen zijn en afgedaald in het vlakke veld en daarna komen zij in *de zee* en in *de zee* uitgebracht zijnde, worden de wateren gezond. - Ezechiël 47 : 8. Met als gevolg dat alle levende zielen (in deze *dode bloedzee*) leven zullen, omdat deze wateren daarheen gekomen zullen zijn. En zij (deze bedorven wateren) zullen gezond worden. - Ezechiël 47 : 9.

Dit nu is de machtige tegenstelling in *de uitgieting van deze tweede fiool*, want het volgende tekstgedeelte zegt:

3b En alle levende ziel is gestorven in de zee.

Bij het blazen der tweede bazuin is in feite gebleken, dat alle *levende zielen* die met de wateren des levens (die ontsprongen zijn van onder de dorpel van het Huis des Heeren) in aanraking gekomen zijn, leven zullen, omdat deze wateren des levens daarheen gekomen zullen zijn.

Het beslissende in deze tegenstelling is dit:

Bij het uitgieten van de fioelen van Gods toorn is *alle levende ziel gestorven*.

Bij het blazen der Evangeliebazuinen zijn echter alleen zij gestorven (te weten het derde deel der schepselen) die leven hebben.

Door middel van het blazen van deze bazuin des Evangelies zijn door Gods genade hun ogen geopend voor deze berg,

16 : 4

brandende van vuur en is de zonde in hen levend geworden, doch zij zijn gestorven blijkens Romeinen 7 : 9b.

4 *En de derde engel goot zijn fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren en de wateren werden bloed.*

Deze *fiool* onderscheidt zich op merkwaardige wijze van de overige fiolen, want alleen op *het uitgieten van deze fiool* komt een dubbele reactie vanuit de hemel.

Dit blijkt uit de volgende drie verzen.

Alle fiolen openbaren elk voor zich de toorn van God over de zonden en zij maken bekend, wat het betekent tegen de heilige God te zondigen.

Maar in *de uitgieting* van deze *derde fiool* wordt bovendien het récht van God geopenbaard in de uitgieting van Zijn toorn over de mensen.

Dit houdt verband met het feit, dat het uitgieten der fiolen van Gods toorn in bepaald opzicht het besluit dezer openbaring is, ja, in feite het besluit van de ganse Heilige Schrift.

Daarom zal er bij het uitgieten van de zevende fiool een grote stem uit de tempel des hemels komen, zeggende: "Het is geschied."

Al hetgeen daarna geopenbaard zal worden, zal slechts een toelichting zijn op hetgeen er in dit boek der Openbaring getoond is en op hetgeen er in de ganse Heilige Schrift omtrent al deze dingen geopenbaard is.

Hierop maakt hoofdstuk 20 deze uitzondering, dat het is als een samenvatting van het geopenbaarde in dit boek.

Ja dat het is als een kroon op het geopenbaarde:

in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek,

in het blazen der bazuinen en

in de uitgieting der fiolen van Gods gramschap.

Waarna tenslotte de glorie en het eindresultaat der grote werken van de Drieënige God geopenbaard zullen worden in de laatste twee hoofdstukken.

En vanwege dit besluit der openbaring van de ganse Heilige

Schrift wordt de Kerk des Heeren, aan wie deze dingen getoond worden, met nadruk nog eens bepaald bij alle openbaringen die in verband staan met of betrekking hebben op *de uitgieting* van deze *derde fiool*.

Dit zal gaan blijken uit de reacties der twee engelen (die in de volgende drie verzen in het geding gebracht zullen worden) op de uitgieting van deze fiool.

Voor de verachters van Gods Woord betekent *de uitgieting van deze fiool in de rivieren en in de fonteinen der wateren* dit: Als zij het Woord zelf met hun mond of metterdaad met het hart verachten, wordt het voor hen niet alleen onvruchtbaar, maar zal het zelfs dodelijke gevolgen voor hen hebben. Want het bedenken des vleses is de dood en vijandschap tegen God, omdat het zich niet onderwerpt aan de Wet van God. - Romeinen 8 : 6 t/m 8.

Voor dezen wordt het Woord van God ook als de woorden van een verzegeld Boek - Jesaja 6 : 9 en 10; Mattheüs 13 : 13 t/m 15 - ja, zij *worden* voor dezen in *bloed* veranderd.

De zegelen van het verzegelde Boek zullen voor hen niet ontsloten worden.

Maar voor de dienstknechten van de Heere Jezus worden ze wél ontsloten. - 1 : 1, 19 en 20. Ja, voor hen wordt het zelfs als een klein Boekske van de hemel afgebracht - 10 : 2 - door hun geliefde Heiland Die de toorn van God over hun zonden eruit weggenomen heeft door ze voor hen te verzoenen bij God. Voor dezen is de verkondiging van het Woord een goede reuk van Christus Die hen zalig maakt.

Maar voor hen die het Woord verachten, wordt het een reuk des doods ten dode. - 2 Corinthe 2 : 15 en 16.

Dit is reeds gebleken in de derde brief die de verheerlijkte Heiland door Zijn dienstknecht Johannes aan de Gemeente van Pergamus geschreven heeft.

De Heere zegt aldaar tot hen die de leer van Balak, Bileam of Nicolaï houden: Ik zal haastelijk tot u komen, zo gij u niet be-

16 : 4

keert en Ik zal krijg tegen u voeren met het zwaard Mijns monds. - 2 : 14 t/m 16. Of met de woorden van onze tekst: Ik zal *de rivieren en de fonteinen van de wateren* des levens voor u in *bloed* veranderen.

Hieruit en uit onze tekst blijkt, dat wanneer de Kerk in enig land of zelfs één Gemeente in enige plaats afwijkt van de verkondiging van de zuivere leer die naar de godzaligheid is, deze opgeblazen is en niets weet. - 1 Timotheüs 6 : 3 en 4a.

Deze leer leidt hen eerder ten verderve, dan dat zij een reuke des levens ten leven zou zijn. Dan worden *de rivieren en de fonteinen* van het Woord des levens voor hen in *bloed* veranderd.

Bij het blazen der derde bazuin is gebleken, dat het derde deel dezer *wateren* tot alsem geworden is, waardoor er velen gestorven zijn. Hierin werd geopenbaard het geweld van de ruiter op het zwarte paard met een weegschaal in zijn hand (zoals in de ontsluiting van het derde zegel geopenbaard is) om, indien het hem mogelijk ware, de levensvoorwaarde zelfs voor Gods uitverkoren volk weg te nemen. - 6 : 5 en 6.

Samenvattend zijn de oordelen die geopenbaard worden in de uitgieting van de fiolen van Gods toorn, het resultaat van de verwoestende macht der zonde, aanvankelijk geopenbaard in de wandeling van de verheerlijkte Heiland in de zeven Aziatische Gemeenten. In het bijzonder zoals dit vermeld is in de derde brief, de brief aan de Gemeente van Pergamus.

Als wij letten op de ontsluiting van het derde zegel van het verzegelde Boek, vervolgens op het blazen der derde bazuin en daarna op de uitgieting van deze *derde fiool* van Gods gramschap, is het meest opvallende in deze openbaringen de verwoestende macht der zonde.

In de openbaring van hoofdstuk 13 blijkt zij tot haar hoogste toppunt geklommen te zijn.

Uit deze vier verschillende openbaringsvormen blijkt (vooral in hoofdstuk 13) dat er een toenemende openbaring der zonden

16 : 4

op de aarde waar te nemen en te verwachten is.

Dit blijkt ook uit 2 Thessalonicensen 2 : 8 t/m 11 en uit 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 5, met als eindresultaat de uitgieting der fiolen van Gods toorn op de aarde.

Deze toename van de openbaring der zonde is ook reeds in elk dezer vier openbaringsvormen gebleken.

Zeer duidelijk is dit (ook in algemene zin) gebleken in de zeven brieven des Heeren aan de Gemeenten in Klein-Azië. In het bijzonder vanwege de vertroebeling der *wateren* door de leringen van Bileam en Nicolai, daar dit bederf als de kanker verspreid is in de zeven Gemeenten, zoals dit ook blijkt uit 2 Timotheüs 2 : 17, totdat het zijn hoogste toppunt bereikt heeft in de Gemeente van Laodicéa.

Bij de ontsluiting der zegelen is dit gebleken in de ontsluiting van het tweede, derde en vierde zegel en bij het blazen der bazuinen in het besluit van het blazen der zesde buis, namelijk: "En de overige mensen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen en de gouden en zilveren en koperen en stenen en houten afgoden, die noch zien kunnen noch horen noch wandelen. En hebben zich ook niet bekeerd van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverijen." - 9 : 20 en 21.

Maar in hoofdstuk 13 is geopenbaard, dat de goddeloosheid der mensen tot zo'n hoogte geklommen is, dat er voor Gods uitverkorenen geen enkele levensmogelijkheid meer overgebleven schijnt te zijn.

In het laatste der dagen zal in het bijzonder gaan blijken, dat vanwege de toorn Gods - 16 : 1 - *de rivieren en de fonteinen der wateren* van het levende Woord Gods voor de goddelozen tot *bloed* geworden zijn.

Alsdan zullen op bijzondere wijze de woorden uit 12 : 6 vervuld worden, namelijk dat God Zelf Zijn uitverkorenen in deze woestijn voeden zal.

16 : 5a

De Heere zal Zijn volk alsdan wel brood der benauwdheid en wateren der verdrukking geven, maar alsdan zullen uw oren horen het woord desgenen die achter u is, zeggende: "Dit is de weg, wandelt in dezelve, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand." - Jesaja 30 : 21 en 22.

Want velen dergenen, die achter u zijn, hebben gezegd: Ik ben des HEEREN of hebben met de hand geschreven: Ik ben des HEEREN. - Jesaja 44 : 4 en 5. In die dagen in het bijzonder zal het zijn als in de dagen van Noach.

Want ook in zijn dagen heeft de Kerk (hebben Gods zonen) de wegen des Heeren verlaten en hebben ook zij in een valse oecumene de kinderen der mensen aangezien dat zij schoon waren en zich met hen verenigd. - Genesis 6 : 2.

Op de meest aansprekende wijze is de werkelijkheid van onze tekst, dat *de wateren in bloed veranderd zijn*, geopenbaard in Egypte, toen de Heere *de rivieren* en alle vergaderingen van *water* in het land Egypte in *bloed* veranderd heeft. - Exodus 7 : 19.

En vanwege het feit dat de Kerk des Heeren in de eindtijd steeds meer aan Sodom en Egypte gelijk geworden is, zoals blijkt uit 11 : 7 en 8, hebben de getuigen van Jezus zelfs de macht ontvangen om *de wateren in bloed te veranderen* en de aarde te slaan met allerlei plagen, zo menigmaal als zij zullen willen. Evenals Mozes en Aäron dit in Egypteland gedaan hebben. - 11 : 6b.

5a En ik hoorde de Engel der wateren zeggen:

Zoals wij reeds bij de aanvang van de verklaring van vers 4 hebben opgemerkt, onderscheidt deze fiool zich op bijzondere wijze van de andere fiolen vanwege de reactie des hemels op deze fiool.

Alle fiolen openbaren evenwel de toorn van God over de zonden der mensen en elk voor zich met een eigen gericht doel.

Nu heeft het er echter in de verzen 2, 6 en 10 de schijn van, dat de uitgieting van de zeven fiolen van Gods toorn uitsluitend betrekking heeft op de beesten, zoals deze in hoofdstuk 13 geopenbaard zijn.

Maar hierbij moeten wij in gedachten houden, lettende op de overeenkomst dezer plagen met die dingen die in de tijden der oudheid meerdere malen en op verschillende wijze geopenbaard zijn, dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is, Die niet aan tijd of plaats gebonden is.

Al wordt dan ook de climax dezer plagen (uit de aard der openbaring) in het bijzonder geopenbaard over hen die het merkteken van het beest hadden en zijn beeld aanbaden. En voorts over de troon van het beest en over zijn rijk.

Wanneer wij dit voor ogen houden, zullen de verklaringen misschien meer aanvaardbaar worden geacht.

Naar onze overtuiging staat het vast, dat deze zeven fiolen van Gods toorn in beginsel reeds uitgegoten zijn vanaf het ogenblik dat er schepselen in opstand gekomen zijn tegen God.

Om deze overtuiging te versterken willen wij ons even tot het resultaat der eerste drie plagen beperken.

De eerste fiool is uitgegoten op de aarde en er werd een kwaad en boos gezweer aan de mensen die het merkteken van het beest hadden en zijn beeld aanbaden.

Niet één weldenkend mens zal toch willen ontkennen, dat onder het beeld van doornen en distelen, waardoor de aarde onmiddellijk getroffen is door de val van Adam, hetzelfde verstaan moet worden als een kwaad en boos gezweer, dat de aanbidders van het beest als straf ontvangen hebben. Ook Adam en Eva hebben het merkteken van het beest en van zijn beeld (in de gedaante van een slang) aanvaard.

De tweede fiool is uitgegoten in de zee en zij werd bloed als van een dode en álle levende ziel is gestorven in de zee.

Dit betekent ook, dat in Adam alle zielen die uit hem zouden voortkomen, op hetzelfde ogenblik dat zij leven ontvangen zouden, geestelijk gestorven zijn.

16 : 5a

Alle mensen zijn vanaf hun eerste oorsprong dood in de zonden en de misdaden. - Efeze 2 : 1.

Voorts zijn alle gééstelijke levensvoorwaarden voor alle menszielen vanaf dat ogenblik geworden als bloed van een dode. Maar deze derde fiool is uitgegoten op de rivieren en in de fonteinen der *wateren* en de *wateren* werden bloed.

Hier onderscheidt deze fiool zich wezenlijk van alle overige.

Deze brengt in feite het blazen van de derde bazuin in het geding, betrekking hebbende op de verkondiging van het heilig Evangelie.

Dit betekent ook, dat voor Adam en Eva, voor de mens in zijn natuurlijke staat, cherubim gesteld zijn met een vlammig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde om te bewaren de weg van de boom des levens - Genesis 3 : 24 - opdat hij, zonder het blazen van de genadige bazuin des alarmgeklanks van het Evangelie der belofte van het beloofde Zaad - Genesis 3 : 15 - zijn hand niet zal uitstrekken en nemen van de Boom des Levens, Jezus Christus, en eten en leve in eeuwigheid. - Genesis 3 : 22.

Het is daarom onvoorstelbaar, wat dit tekstgedeelte voor ons, in de zonden gevallen mensen, betekent.

Het onderwijst ons, welke gevolgen het voor de mens zal hebben, als hij op het bazuingeschal van het Evangelie der genade geen acht zal slaan.

Dan worden deze rivieren en fonteinen van het water des levens voor hem in bloed veranderd, in plaats van dat hij erdoor tot het waarachtige leven gebracht zou zijn geworden. Dit blijkt uit vele plaatsen in de Bijbel.

Het Woord wordt voor de mens in bloed veranderd, als hij de Waarheid Gods verandert in de leugen. - Romeinen 1 : 25 t/m 32.

"Wien zou Hij dan de kennis leren en wien zou Hij het gehoorde (alsdan) te verstaan geven?" - Jesaja 28 : 9.

Voor dezen zal het Woord des Heeren zijn: "gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een wei-

16 : 5a

nig daar een weinig, opdat zij heengaan en achterwaarts vallen en verbroken en verstrikt en gevangen worden.” - Jesaja 28 : 13.

Alsdan zijn deze liefelijke rivieren en fonteinen van levende *wateren* voor dezulken volkomen in bloed veranderd.

Inplaats dat zij erdoor tot leven gebracht hadden kunnen worden, zijn het nu wateren des doods voor hen.

Vandaar de reactie van *de Engel der wateren*.

Van zeer groot belang is, dat wij allereerst hier de vraag stellen: Wie is deze *Engel der wateren* Die zo heftig in beroering gebracht wordt over de verachting van de genade van God, die Hij de mens (ondanks het feit dat deze Hem de gehoorzaamheid heeft opgezegd) toch nog heeft willen schenken?

Wij kunnen ons er wel gemakkelijk vanaf maken door te zeggen: Dit is de engel die zijn fiool in de rivieren en in de fonteinen der *wateren* uitgegoten heeft, maar dan antwoorden wij: De tweede engel heeft eveneens zijn fiool in de wateren uitgegoten, namelijk in de wateren der zee. - 16 : 3.

Dan zouden er dus twee engelen der wateren zijn.

Daarom zijn wij ervan overtuigd, dat onder deze *Engel* niemand minder verstaan kan worden dan *de Engel* des Verbonds - Maleachi 3 : 1 - namelijk onze Heere Jezus Christus, het vlees geworden Woord van God. - Johannes 1 : 1.

Want Deze heeft van Zichzelf getuigd: ”Die in Mij gelooft, stromen van levend *water* zullen uit zijn binnenste vloeien.” - Johannes 7 : 38 (vert. N.B.G.). En ”het *water* dat Ik hem geven zal, zal in hem worden een fontein van *water*, springende tot in het eeuwige leven.” - Johannes 4 : 14b.

Hieruit kan vastgesteld worden, dat de rivieren en fonteinen van het *water*, waarin de derde engel zijn fiool uitgegoten heeft, de woorden des levens zijn, die uit de Heere Jezus Christus zijn.

Daarom is het bovenmate wonderlijk, dat deze derde engel zijn fiool ook uitgegoten heeft over de Heere Zelf, namelijk op

deze Fontein der *wateren*.

Dit is, omdat Hij Zichzelf in de plaats heeft willen stellen van de goddelozen, mensen die van nature Zijn Woord verachten, opdat Hij door Zijn bloedstorting deze dood voor Gods uitverkorenen eruit zou wegnemen.

"Om de overtreding Zijns volks is de plage (ook deze derde plaag) op Hem geweest." - Jesaja 53 : 8.

Hij is tot zonde voor ons gemaakt, opdat wij die Zijn genade aangenomen hebben, gerechtvaardigd zouden worden voor God.

Door Zijn reinigende bloedstorting zijn de zuivere rivieren van het *water* des levens, klaar als kristal, voortgekomen uit de Troon Gods en des Lams. - 22 : 1.

Onder een liefelijk beeld heeft Ezechiël deze *wateren* vanonder uit de rechterzijde van het Huis, van het zuiden des altaars zien ontspringen. - Ezechiël 47 : 1 en 2.

En in de zee uitgebracht zijnde (namelijk in de zee waarin de tweede engel zijn fiool uitgegoten had, de zee waarin alle levende ziel gestorven is, omdat haar *water* als bloed van een dode geworden was) zo worden *de wateren* gezond. - Ezechiël 47 : 8.

Met het resultaat dat "het geschieden zal, dat alle levende ziel, die er wemelt overal waarheen één der twee beken komen zal (namelijk van de liefde van God en de genade van de Heere Jezus Christus, gekomen zijnde uit de Troon Gods en des Lams) leven zal." - Ezechiël 47 : 9a.

Hieruit vloeien de verschrikkingen voort die in de uitgieting van deze derde fiool verborgen zijn voor hen die aan deze gezondmakende *wateren* die uit de zijde van Christus in Zijn dood gevloeid zijn - Johannes 19 : 34 - geen aandacht schenken of ze zelfs bespotten of verachten.

Want als God zelfs in Zijn toorn over de zonden Zijner uitverkorenen Zijn Zoon niet gespaard heeft, maar Hem in deze dode bloedzee heeft laten omkomen, "hoeveel zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft en het bloed des Testaments onrein

geacht heeft, waardoor hij geheiligd was en de Geest der genade smaadheden aangedaan heeft?" - Hebrëeën 10 : 29.

Niet alleen echter zullen deze rivieren en fonteinen van het levende *water* voor de goddelozen in bloed veranderd worden (dat wil zeggen een reuk des doods ten dode worden) indien zij het Woord van God verachten en soms misvormen en verknoeien in de vleselijke overleggingen huns harten - 2 Corinthe 2 : 16a - maar bovendien zal *de Engel der wateren* hun verdoemenis goedkeuren en rechtvaardigen, zeggende:

5b Gij zijt rechtvaardig, Heere!

Gij zijt rechtvaardig, Heere, Die is en Die was en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt.

Ja de Spreukendichter gaat nog verder en zegt: "Dewijl Ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb en er niemand was die opmerkte en gij al Mijn Raad verworpen en Mijn bestraffing niet gewild hebt, zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vrees komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt; dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden, zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden; daarom dat zij de wetenschap gehaat hebben en de vreze des HEEREN niet hebben verkoren. Zij hebben in Mijn Raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad." - Spreuken 1 : 24 t/m 30.

Het heeft er in onze dagen de schijn van, dat men Gods Woord steeds langer en vreselijker ongestraft kan verachten en het zelfs bespottelijk kan maken.

Niet alleen de zogenaamde hoogleraren van de moderne wetenschap, die het scheppingsverhaal in feite belachelijk maken door hun evolutietheorieën aan de mensen op te dringen, maar zelfs theologen die bij de Waarheid grootgebracht zijn, menen vele passages uit de Heilige Schrift in twijfel te moeten trekken of zelfs belachelijk te moeten maken.

16 : 5b

Zij worden nochtans door de hoogste kerkelijke leiding aangesteld om de studenten in de theologie te onderwijzen. Om nog maar te zwijgen van de gruwelen van de vele diep gevallen zondaars, wier keel een geopend graf is - Romeinen 3 : 13a - die Gods ware kinderen krenken met hun theorieën.

Voor deze allen staat het zonder meer vast, dat deze gezegende rivieren en fonteinen des levenden waters voor hen in bloed veranderd zijn.

Voor hen zijn ze geworden een reuke des doods ten dode.

Doch niet alleen voor zulke goddelozen staat dit vast, ook voor allen die er een eigenwillige godsdienst op na houden, is dit gevaar acuut.

Velen schijnen in onze dagen deze dreigende oordelen van God niet meer zo serieus te nemen. Dit blijkt o.a. uit het verachten van zeer duidelijke uitspraken van Gods Woord.

Wanneer God uitdrukkelijk de vrouwen verbiedt te spreken in de Gemeenten, maar onderworpen te zijn, gelijk de Wet zegt - 1 Corinthe 14 : 34 - negeert men dit op vele plaatsen volkomen door zelfs vrouwen als predikanten te bevestigen in de Gemeenten des Heeren.

Ja ook laat men zelfs de vrouwen zonder enig bezwaar met ongedekte hoofden toe tot het heilig Avondmaal des Heeren.

Om nog maar niet eens te spreken over de onbetamelijke en ergerlijke kleding der vrouwen in onze dagen, gelet op Deuteronomium 22 : 5, dat al wie zulks doet de Heere uw God een gruwel is.

Daar blijkt uit, dat Gods Woord en Zijn inzettingen volkomen veracht worden en men er niet in het minst ontzag voor heeft.

Of wanneer men (zoals dat in onze dagen geschiedt) de Bijbel gaat vertalen in straattermen en zelfs met spottekeningen gaat versieren, opdat de Bijbel de jeugd beter zal aanspreken.

Hierin wordt de *rechtvaardigheid des Heeren* geopenbaard (gelijk de Engel der wateren zegt) dat de Heere in Zijn toorn deze rivieren en fonteinen der wateren voor hen ten dode doet

16 : 5c en d

zijn door deze in bloed te veranderen.

Voor allen die het Woord van God niet serieus nemen dreigt dit dodelijke gevaar.

De uitgieting der eerste fiool deed ons de directe gevolgen van de zonde kennen, namelijk een kwaad en boos gezweer aan de mensen (van oorsprong doornen en distelen).

De tweede fiool toont ons onze verloren staat, namelijk dood in de zonden en misdaden.

Maar deze derde fiool doet ons zien wat de verachting van Gods Woord tot gevolg zal hebben.

Dit dringt temeer, als wij er acht op geven dat deze Engel der wateren dit Woord van God in een zware doodsstrijd voor de mensen verworven heeft en het voor hen als een klein Boekske van de hemel afgebracht heeft. - 10 : 1.

Dit is het wat de Engel der wateren zo heftig in beroering heeft doen komen bij de uitgieting van deze fiool. Want Hij zegt niet alléén: *Gij zijt rechtvaardig Heere*, dat Gij dit geoordeeld hebt, maar Hij voegt hier een tussenzin in, namelijk:

5c Die is en Die was en Die zijn zal,

5d dat Gij dit geoordeeld hebt.

Door deze tussenzin wordt de tekst uitermate wonderlijk.

Waarom laat de Engel der wateren aan deze tussenzin voorafgaan "Heere"?

Hieruit blijkt ten eerste, dat de Engel der wateren Hem aanspreekt, Wiens luide stem uit de tempel gekomen is - 16 : 1 - Die de opdracht gegeven heeft om de fiolen van Zijn toorn op de aarde uit te gieten, maar anderzijds blijkt uit de toevoeging *Heere, Die is en Die was en Die zijn zal*, dat Hij de Heilige Geest aanspreekt, Die Eenswezens is met de Vader en de Zoon.

Hieruit blijkt nog eens weer ten overvloede, dat dit gedeelte der openbaring de openbaring des Heiligen Geestes is.

Toch willen wij nog even aandacht schenken aan het verschil

tussen de St.Vert. en die van het N.B.G. wat betreft deze tussenzin.

De vertalers van het N.B.G. hebben namelijk: "Die zijt en Die waart, Gij Heilige."

Het voornaamste verschil is: St.Vert.: *Die zijn zal* en vert. N.B.G.: 'Gij Heilige'.

Als leek, onbekend met de grondtaal, kunnen wij ons toch wel enigszins voorstellen dat dit verschil ontstaan is.

Naar onze bescheiden mening hebben beide uitdrukkingen rechtsgeldigheid in dit tekstverband.

Dan zou dit tekstgedeelte (zonder de waarheid geweld aan te doen of haar enigszins te beschadigen) als volgt samengesteld kunnen zijn: 'Die is en Die was, Gij Heilige, Die zijn zal.'

Hierdoor zou nog duidelijker het werk en de majesteit des Heiligen Geestes uitgedrukt zijn.

Dit blijkt uit het besluit van deze tekst, namelijk: *Dat Gij dit geoordeeld hebt.*

Namelijk, dat vanwege Uw heiligheid en rechtvaardigheid de eeuwige Zoon Uwer liefde de fiolen van Uw toorn heeft willen doorworstelen, opdat Uw beminden bevrijd zouden worden.

Voorts wordt de glorie van deze tekst ook nog verhoogd door de verklaring van de rechtvaardigheid Gods die de Engel der wateren in het geding brengt als Hij zegt:

6 Dewijl zij het bloed der heiligen en der profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, want zij zijn het waardig.

Zoals steeds is de samenstelling van deze tekst ook weer bovenmate glorievol, wonderbaar en boordevol van heilgeheimen.

In de eerste plaats al vanwege deze dubbele aanduiding *der heiligen* en afzonderlijk *der profeten*.

Deze nadere reactie van de Engel der wateren op de uitgieting van deze fiool blijkt een tweeledig doel te hebben.

Het eerste doel is de glorie des Heiligen Geestes aan te wijzen

in de uitgieting van deze fiolen des toorns als Degene Die is. Maar het tweede doel blijkt te zijn de rechtvaardigheid des Heiligen Geestes aan te wijzen, reeds geopenbaard in Zijn oordeel over *het vergieten van het bloed der profeten*.

De andere glorie van deze tekst is verborgen in het woord *dewijl* of ook 'omdat'.

Door dit woord heeft het er de schijn van, dat er een noodzaak bestaat aan de zijde van God om Zijn rechtvaardigheid voor het schepsel te verdedigen.

Dit staat evenwel vóór alle dingen vast, dat dit de reden van het bestaan van deze tekst niet is, want de rechtvaardigheid van God heeft deze bewijsgrond niet van node. Deze ligt onwankelbaar en onuitwisbaar in de majesteit van Gods heilig Wezen verankerd.

Al Zijn schepselen kunnen deze alleen maar in de diepste ootmoed en de hoogste eerbied aanbidden.

Hierin is de Engel der wateren Zijn strijdende Kerk, aan wie deze dingen getoond worden, in het vorige vers juist voorgegaan door deze beslissende woorden te spreken: "Gij zijt rechtvaardig Heere, Die is en Die was en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt."

Een nadere toelichting op deze woorden zou van Godswege niet nodig geweest zijn.

Deze reactie van de Engel der wateren blijkt in het bijzonder ter meerdere vertroosting te zijn van de aangevochten Gemeente in de eindtijd, die haar weg gaat onder bloed en tranen. Deze woorden vertroosten echter eveneens de Kerk van alle tijden. De wijze waarop dit gebeurt gaat ons natuurlijk bevattingsvermogen oneindig ver te boven.

Waarom spreekt de tekst over *het bloed der heiligen en der profeten* afzonderlijk?

Naar onze overtuiging om enerzijds hierdoor de Oudtestamentische *heiligen en de profeten* in het geding te brengen, want door het geloof spreekt (zelfs) *het bloed* van Abel nog, nadat hij gestorven is - Hebréeën 11 : 4b - alsook

16 : 6

het bloed van Zacharía, de zoon van Barachía, welke zij gedood hebben tussen de tempel en het altaar. - Mattheüs 23 : 35b.

Hoewel het anderzijds toch onmiskenbaar is, dat de Engel der wateren Zich in deze tekst in het bijzonder richt op hetgeen in de hoofdstukken 11 t/m 13 geopenbaard is, want in hoofdstuk 11 is het vermoorden der twee *profeten* geopenbaard. En in hoofdstuk 13 is geopenbaard dat *de heiligen* krijg aangedaan is en dat dezen overwonnen zijn.

Maar in hoofdstuk 12 is de verwoesting *der heiligen en der profeten* van alle tijden en plaatsen in het geding gebracht.

Naar aanleiding hiervan willen wij gaan letten op de bijzondere samenstelling van onze tekst.

Eerst brengt zij *het bloed der heiligen* en daarna *het bloed der profeten* in het geding.

Wij letten ook op het onderscheid dat zij tussen deze twee maakt.

Deze samenstelling van woorden heeft ongetwijfeld een bijzonder doel.

In hoofdstuk 11 staat *het vergieten van het bloed der profeten* als eerste vermeld en pas daarna, in hoofdstuk 13, *het vergieten van het bloed der heiligen*.

Allereerst zegt ons verdorven verstand met zijn verdorven oordeel: Waarom zijn zij apart vermeld?

Wanneer er alleen gezegd was: 'dewijl zij het bloed der heiligen vergoten hebben', zou dit toch voldoende geweest zijn? Dan waren *de profeten* hier vanzelf bij inbegrepen geweest, want dezen kunnen toch wel in de allereerste plaats onder *de heiligen* gerekend worden.

Doch al is het, dat de Engel der wateren in eerste instantie de Nieuwtestamentische *heiligen en profeten* in het geding brengt, ontsluit Hij nochtans door deze samenstelling van woorden voor de Kerk een breder gezichtsveld.

Ten eerste vanwege het feit dat dit de openbaring des Heiligen Geestes is en alzo een volkomen openbaring, evenals die van

het blazen der bazuinen en van de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, maar ten tweede omdat de uitgieting van deze fiolen van Gods toorn voortgevloeid is uit het blazen der zevende bazuin.

Dat is de bazuin, in welke in feite de gehele heilshistorie verborgen is en waarin haar vervulling geopenbaard wordt.

En ten derde omdat de uitgieting van deze zeven laatste plagen de openbaring is van het derde wee dat de in het midden des hemels vliegende arend aangekondigd heeft - 8 : 13 - namelijk het wee dat de geboorte van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde tengevolge zal hebben, dit derde wee dat een gevolg is van en onafscheidelijk verbonden is met *het vergieten van het bloed der heiligen en der profeten*.

Want elk dezer drie openbaringen: de ontsluiting der zegelen, het blazen der bazuinen en de uitgieting der fiolen heeft niet alleen de tijd van het einde, maar ook de ganse heilshistorie in zich verborgen.

Zoals het Nieuwe Testament op zeer bijzondere wijze de glorie en de majesteit van de Heilige Geest geopenbaard heeft in Zijn uitstorting over alle vlees - Joël 2 : 28 - en Hij in feite de vervulling openbaarde van hetgeen in de Wet en de profeten beschreven was, zo wordt ook in de uitgieting der zeven fiolen en hetgeen hierop volgen zal in deze openbaring des Heiligen Geestes de vervulling geopenbaard van hetgeen in de Wet en de profeten beschreven is.

Daarom heeft de verheerlijkte Heiland in 10 : 11 tot Johannes gezegd: "Gij moet wederom profeteren."

Van hieruit heeft Johannes van de twee getuigen geprofeteerd, wier schaduwbeeld aanvankelijk in Mozes en Elia is gezien, maar wier vervulling op het hoogst geopenbaard is in de verschijning van Johannes de Doper en de Heere Jezus Christus.

Hun beider *bloed is vergoten* door het beest en zijn aanbidders. En van hieruit is de eerste reactie van de Engel der wateren: "Gij zijt rechtvaardig Heere, Die is en Die was en Die zijn zal,

dat Gij dit geoordeeld hebt.

Omdat zij het bloed der heiligen en der profeten vergoten hebben, hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.

Daarom heeft dit oordeel in de eerste plaats het volk Israël getroffen, dat *het bloed*, namelijk van Johannes de Doper en ook van de Heere Jezus, deze *Heilige* (en in hen *het bloed der heiligen en der profeten*) *vergoten heeft*. - Mattheüs 23 : 35; Handelingen 7 : 52.

Dit is de oorzaak, waarom voor het overgrote deel van hen het Evangelie van Jezus Christus in *bloed* veranderd is en het een reuke des doods ten dode voor hen geworden is. - 2 Corinthe 2 : 16; Lukas 2 : 34; 1 Petrus 2 : 7 en 8.

Maar in niet mindere mate zal dit gaan gelden voor de Nieuwtestamentische Kerk die tot "de grote stad" is uitgroeid, "die geestelijk Sodom en Egypte genoemd wordt, waarin óók onze Heere gekruisigd is." - 11 : 8.

Van hunlieder gruwelen is aanvankelijk in hoofdstuk 11 geprofeteerd, maar in hoofdstuk 13 zijn ze in al hun verschrikkingen geopenbaard.

De Kerk, die aanvankelijk verkeerde onder de macht van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest, is daarna in het bijzonder onder het geweld en de heerschappij gekomen van het uit de afgrond opgekomen beest. - 11 : 7; 12 : 17; 13 : 1 en 11.

Ja, dit oordeel om de moordenaars (van Jezus) *bloed te drinken te geven*, heeft God gelegd in de macht der getuigen van Jezus. - 11 : 6. Ja hun is, zoals weleer aan Elia, de macht gegeven de hemel te sluiten - 11 : 6a - opdat er geen regen zou regenen in de dagen hunner profetering.

Dat de derde engel zijn fiool uitgegoten heeft op de rivieren en de fonteinen der wateren, waardoor zij tot bloed geworden zijn, staat in onmiddellijk verband met het profeteren der twee getuigen, aan wie de macht gegeven is over de wateren om die in bloed te verkeren en om evenals Mozes en Aäron in Egypte gedaan hebben, de aarde te slaan met allerlei plagen zo menig-

16 : 7a en b

maal zij zullen willen. - 11 : 3 en 6c.

Dit opent het perspectief voor de alle tijden en eeuwen omvattende openbaring des Heiligen Geestes.

Zoals de eerste wereld, zoals Sodom en haar ganse vlakke, zoals Egypte met zijn ganse legermacht en zoals Babylon en zelfs het natuurlijke Israël, aan dit *bloed* en aan deze plagen te gronde zijn gegaan, zo zal ook de Nieuwtestamentische Kerk aan dit *bloed* en aan deze plagen zeker ten onder gaan, behalve zij die het ontkomen zullen.

Want zij zijn het waardig, is het besluit van onze tekst.

Het is de glorie der rechtvaardigheid Gods - 16 : 5 - dat Hij dit geoordeeld heeft. Ja, niet alleen dit is de eer des Heeren, maar die eer wordt verhoogd door Zijn gemartelde en gepijnigde volk in Zijn wrake over deze goddelozen te betrekken.

Want zij zullen zich niet alleen verblijden, als zij de wraak des Heeren zullen aanschouwen over hun vijanden - Psalm 58 : 11 - die hun gezinnen uit elkaar gerukt hebben, hen op duizenderlei wijze gefolterd, bespot en gegeseld hebben, in banden en gevangenissen gebracht hebben, verbrand en voor de wilde dieren geworpen hebben - Hebréeën 11 : 35 t/m 39 - maar zij zullen hun voeten wassen in het bloed der goddelozen. - Psalm 58 : 11b.

”Zij zullen van vreugde opspringen om die eer, zij zullen juichen op hun legers. De verheffingen Gods zullen in hun keel zijn en een tweesnijdend zwaard in hun hand; om wraak te doen over de heidenen en bestraffingen over de volken; om hun koningen te binden met ketenen en hun achtbaren met ijzeren boeien; om het beschreven recht over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van ál Zijn gunstgenoten zijn. Halleluja.” - Psalm 149 : 5 t/m 9.

7a En ik hoorde een Andere van het altaar zeggen:

*7b Ja Heere, Gij Almachtige God! Uw oordelen zijn
waarachtig en rechtvaardig.*

16 : 7a en b

Ook de samenstelling van deze tekst is weer hoogst merkwaardig, nog afgezien van het feit dát zij er staat. Want wie zou dit vervolg verwacht of als het er niet gestaan had, gemist hebben?

De reactie van de Engel der wateren op de uitgieting van de derde fiool was op zichzelf al wonderbaar. Dit temeer, omdat er bij de uitgieting van alle andere fiolen een dergelijke reactie niet is.

Bovendien heeft dit zevende vers er de schijn van dat het slechts een bevestiging is van hetgeen de Engel der wateren in vers 5 betuigd heeft, betrekking hebbende op de *rechtvaardigheid* van God in de uitgieting van deze derde fiool.

Bovendien heeft deze Engel in vers 6, God verheerlijkende, deze *rechtvaardigheid* Gods nog eens met redenen omkleed.

En nochtans wordt in dit zevende vers voor de derde maal door een ogenschijnlijk onbekende *Andere* op dezelfde wijze God verheerlijkt.

Nu zouden wij misschien met ons van nature verduisterde verstand aan de drievoudige reactie op de uitgieting van deze fiool nog wel gedachteloos voorbij zijn gegaan, wanneer dit zevende vers maar op een voor ons vleselijk verstand verstaanbare wijze was samengesteld.

Wanneer er b.v. gezegd was: 'En ik hoorde een andere Engel van het altaar zeggen' of 'En ik hoorde een andere stem, van het altaar komende, zeggen.'

Echter niet zoals de vertalers van het N.B.G. het blijkbaar ten einde raad overgezet hebben, namelijk: 'En ik hoorde het altaar zeggen.'

Dit is naar onze overtuiging onmogelijk.

Zoals het in de St.Vert. staat, komt het ons het meest aan-nemelijk voor.

Als er tenminste (blijkens beider overzettingen) van geen Engel of stem sprake is.

Voor ons natuurlijk gevoel bevat het eerste tekstgedeelte een onafgemaakte mededeling, die ons in hoge mate in verwonde-

ring brengt.

In elk geval houden wij hieraan vast, dat er geen vergissing plaatsgevonden heeft en dat Johannes niet vergeten heeft iets op te schrijven.

Hierom zijn wij voor onszelf ervan overtuigd, dat er in deze samenstelling van woorden een buitengewoon glorievol en wonderlijk geheimenis verborgen is. Dit temeer omdat dit de enige fiool is waarop dergelijke reacties gevolgd zijn.

Daarom rijst vanzelfsprekend de vraag: Maar waarom staat er dan ook niet: 'En ik hoorde een andere Engel van het altaar zeggen?' Of: 'En ik hoorde een andere stem van het altaar zeggen?'

Dit is een verborgenheid die het natuurlijk verstand niet kan uitvinden. Daarvoor hebben wij de verlichting des Heiligen Geestes van node.

Als Deze ons de glorie van *het altaar* doet zien, gaat iets van zijn glans zich voor het oog ontsluiten.

Ja dan kan het zijn, dat er een licht opgaat in de ziel, waardoor zijn glorie door ons gezien kan worden.

Bij de ontsluiting van het zevende zegel van het verzegelde Boek, dat is bij de aanvang van het blazen der bazuinen, is er een andere Engel met een gouden wierookvat bij *het altaar* gaan staan. - 8 : 3.

Deze was niet één van de zeven engelen aan wie de zeven bazuinen gegeven waren.

Ook niet één aan dezen gelijk.

Maar Hij was die grote *Andere* (toen nog in dienstknechts-gestalte) Engel genoemd.

Namelijk de Engel des Verbonds, Die snellijk tot Zijn tempel gekomen is - Maleachi 3 : 1 - hebbende een gouden wierookvat en aan Wie veel reukwerk gegeven is, opdat Hij het met de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden *altaar* dat voor de Troon is. - 8 : 3.

Hij is bij dit gouden *altaar* gaan staan ter bescherming en bevrijding van Gods uitverkorenen.

16 : 7a en b

Dit was voor hen een allerhoogste noodzaak, omdat door het alarmgeklank van het blazen der bazuinen van de zeven engelen, Gods heilig recht geopenbaard en uitgebazuind zou worden.

Daarom was Zijn staan aldaar een openbaring van Gods genade om de gebeden aller heiligen wier harten en ogen door de Heere geopend zijn in het blazen der Evangeliebazuinen, op het gouden *altaar* te brengen dat voor de Troon is, opdat hun zonden door Hem verzoend zouden worden.

Deze grote *Andere* is de openbaring van Gods genade in de Heere Jezus Christus.

Door Hem is het blazen der bazuinen geworden een openbaring van Wet én Evangelie.

Gedurende het blazen der bazuinen is deze grote *Andere* (Engel) niet van het gouden *altaar* geweken, maar Hij is daar gebleven om het liefelijke reukwerk van Zijns Zelfs offerande met de gebeden aller heiligen te brengen op *het altaar* Zijner liefde, om hen aangenaam te maken in de ogen Zijns Gods. Hij was des Vaders Knecht, door Hem ondersteund om het recht de heidenen voort te brengen. - Jesaja 42 : 1.

Al de tijd die Hij daar gestaan heeft, is Hij de Hogepriester des Nieuwen Verbonds geweest, heeft Hij daar gestaan in dienstknechtsgestalte en is Hij Engel des Verbonds genaamd geweest.

Maar nu de zevende engel de bazuin geblazen heeft - 11 : 15 - heeft Hij deze standplaats verlaten en is Hij verheerlijkt geworden.

Aanvankelijk geopenbaard in 11 : 15 t/m 19 is Hij daarna gezien op de berg Sion en met Hem de 144000 die Hij in Zijn dienstknechtsgestalte van de aarde gekocht had. - 14 : 1 t/m 3.

Nu Hij bij het blazen der zevende bazuin Zijn dienstknechtsgestalte afgelegd heeft, is evenwel (voor Johannes) de grootheid en de majesteit van deze grote *Andere van het altaar* gebleken.

Daarom zegt Johannes: *En ik hoorde een Andere van het altaar zeggen.*

In bepaalde zin aansluitende op Zijn vorige standplaats, toen Hij ook daar stond als de Engel der wateren (zoals Hij in 16 : 5a genoemd is).

Nu noemt hij Hem echter niet meer Engel, want de glorie van Zijn overwinning is geopenbaard bij het blazen der zevende bazuin.

Stél eens dat Johannes gezegd had: 'En ik hoorde een andere Engel van het altaar zeggen.'

Ten eerste zouden dan deze en de Engel der wateren als gewone engelen aangewezen zijn, waardoor hun beider majesteit als God onopgemerkt zou zijn gebleven, ja zelfs verduisterd zou zijn geworden.

En anderzijds zou de overwinningsglorie van deze *Andere van het altaar*, Die oorspronkelijk in dienstknechtsgestalte bij *het altaar* heeft gestaan en Wiens glorie geopenbaard is bij het blazen der zevende bazuin én in Zijn verheerlijking op de berg Sion, niet opgemerkt en daardoor onbekend zijn gebleven. In Zijn hemelvaart heeft Hij deze dienstknechtsgestalte verwisseld voor de glorie der ere aan de rechterhand Zijns Vaders.

Dit is hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft: "De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden." - Johannes 12 : 23.

In Zijn Hoge priesterlijke standplaats en gebed heeft de Heere om deze verhoging gebeden, zeggende: "En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelf met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was." - Johannes 17 : 5.

Wanneer Johannes gezegd had: 'En ik hoorde een Andere stem van het altaar zeggen' dan zouden de glorie en de majesteit van dit tekstgedeelte eveneens verdonkerd zijn, want dan zou er geen onderscheid gemaakt zijn tussen de glorie van de Overwinnaar en de Engel der wateren in dienstknechtsgestalte, hoewel zij beiden *de rechtvaardigheid en de waarachtigheid* van God in het oordeel van deze derde fiool verheerlijken.

En al is het onderscheid in beider verheerlijking van God zeer verborgen, zo is er nochtans een groot en majesteitelijk verschil in. Want de Engel der wateren verheerlijkt God, de Heilige Geest, uit Wie deze rivieren en fonteinen der wateren ontsprongen zijn.

De Engel der wateren spreekt aldus in Zijn Goddelijke natuur die Hem eigen was, ondanks Zijn waarachtig Mens zijn.

Daarom doet Hij aan de verheerlijking van Hem Die is en Die was en Die zijn zal, voorafgaan: "Heere, dat Gij dit geoordeeld hebt."

Dit is het waarom die grote *Andere van het altaar* (hoewel verheerlijkt zijnde aan de rechterhand des Vaders) door de Heilige Geest wordt verheerlijkt in Zijn Menselijke natuur, want, en dit willen wij in het bijzonder benadrukken, Hij heeft Zijn Menselijke natuur in Zijn ten hemel opneming niet afgelegd, daar Hij met de tekenen Zijner kruisiging in Zijn waarachtig Menselijk lichaam ten hemel gevaren is vóór en ten behoeve van Zijn uitverkorenen.

Want Hij bevestigt (als van minder naar meerder) hetgeen de Engel der wateren gesproken heeft en verheerlijkt God in Zijn *oordelen*.

In beginsel op dezelfde wijze, zeggende: *Ja Heere*, (en voorts) *Uw oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig*.

Om dit beschreven recht over hen te doen, dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn, zegt Psalm 149 en dit zal ook blijken uit 19 : 2a.

Uit het eerste vers van dat hoofdstuk blijkt, dat een grote schare in de hemel dit getuigenis van deze grote *Andere van het altaar* bejubeld heeft, zeggende: "Halleluja! de zaligheid en de heerlijkheid en de eer en de kracht zij de Heere onze God. Want *Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig*."

Aan de hoogte der glorie van de Engel der wateren blijken zij niet toe te komen.

Uit deze samenstelling van teksten en woorden blijkt andermaal op overstelpende wijze de Goddelijke samenstelling van het Woord.

8a *En de vierde engel goot zijn fiool uit op de zon.*

Ondanks het feit dat de derde fiool zo'n bijzondere plaats ingenomen heeft, omdat alleen op haar uitgieting een drievoudige hemelse reactie is gevolgd, staat nochtans *de uitgieting van deze vierde fiool* als een opgericht teken temidden der zeven fiolen.

Om de betekenis hiervan te kunnen zien, moeten we niet alleen letten op de overeenkomst tussen de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, het blazen der bazuinen en de uitgieting van de zeven fiolen, maar in het bijzonder letten op de overeenkomst tussen de ontsluiting van het vierde zegel, het blazen der vierde bazuin en *de uitgieting van deze vierde fiool*.

Allereerst blijkt daar dan onwankelbaar uit, dat de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek de ontsluiting van de Raad des Vaders is, die van eeuwigheid verborgen is geweest, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen. - Colossensen 1 : 26. Namelijk in Christus Jezus, de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel Davids, Die overwonnen heeft om het Boek te openen en zijn zeven zegelen open te breken. - 5 : 5.

En Hij heeft dit geheimenis geopenbaard aan Zijn dienst-knechten in het blazen der zeven Evangeliebazuinen des alarmgeklanks, in dewelke Hij de profetische Schriften naar het bevel des eeuwigen Gods tot gehoorzaamheid des geloofs onder alle heidenen bekendgemaakt heeft. - Romeinen 16 : 26. En in de uitgieting der fiolen van Gods toorn heeft Hij de gloriekroon der openbaring der rechtvaardigheid Gods des Heiligen Geestes geopenbaard.

En daarom staan de ontsluiting van het vierde zegel, het blazen der vierde bazuin en *de uitgieting van deze vierde fiool* in het middelpunt dezer Godsopenbaringen.

En van hieruit is hun onderlinge overeenstemming te verklaren.

Voor alle uitverkorenen Gods, zowel engelen als mensen, is

deze drievoudige openbaring der majesteit des Allerhoogsten de openbaring van de liefde des Vaders, Zijn genade voor de mensen in Zijn Christus, in de gemeenschap des Heiligen Geestes.

Maar voor alle mensen in het algemeen bevatten zij een gedurige vermaning om tot deze liefde des Vaders en deze genade van de Heere Jezus Christus in de gemeenschap des Heiligen Geestes de toevlucht te nemen. Want God openbaart over het algemeen maar aan zeer weinigen, wie Hij in het Boek Zijner genadige uitverkiezing geschreven heeft.

Want "de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde voor ons en onze kinderen." - Deuteronomium 29 : 29.

Evenwel nodigt Hij alle mensen uit om te komen tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams.

Want dit Boek zal besluiten met de woorden: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom!....En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." - 22 : 17.

Ook de Heere Jezus Zelf heeft in Zijn omwandeling als waarachtig Mens op de aarde met luide stem in de tempel geroepen: "Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke." - Johannes 7 : 37b.

Want "die in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien." - Johannes 7 : 38; Jesaja 12 : 3; 55 : 1; 58 : 11.

Nu wij deze drieërlei openbaringen op deze wijze voor de aandacht gesteld hebben, heeft het er de schijn van dat deze overeenkomsten zeer gemakkelijk te verstaan zullen zijn.

Toch zal gaan blijken, dat er ondanks deze overeenkomsten grote geheimenissen in verborgen zijn. Wel staat vast, dat in elk dezer openbaringen, zowel in de ontsluiting van het vierde zegel, als in het blazen der vierde bazuin, als in *de uitgieting van deze vierde fiool*, een climax der heerlijkheid en der majesteit des Allerhoogsten verborgen is.

Verkort kunnen wij dit aldus weergeven:

Bij de ontsluiting van het vierde zegel is geopenbaard dat de dood en de hel uitgetrokken zijn ten strijde tegen de Ruiter op het witte paard.

Bij het blazen van de vierde bazuin is geopenbaard, dat deze *Zonne* der gerechtigheid geslagen is.

Maar bij *de uitgieting van de vierde fiool* wordt geopenbaard dat deze *Zonne* der gerechtigheid wederom, maar nu met meerder en schoner glans aan het firmament staat te schitteren. Hierom staat driemaal de vierde openbaring in het middelpunt van de driemaal zeven openbaringen.

Zij symboliseren respectievelijk de oorsprong der strijd tussen de Ruiter op het witte paard en de ruiter op het vale paard, het hoogtepunt van deze strijd en de overwinningsglorie van de Ruiter op het witte paard.

In wezen wordt in *de uitgieting van deze vierde fiool* de kracht, de majesteit geopenbaard van de opstanding van de Heere Jezus uit de doden.

Het had er in het middelpunt, in het zwaarste van de strijd, tijdens het blazen der bazuinen, de schijn van dat de *Zonne* der gerechtigheid met al Zijn sterren voor altijd ten onder gegaan was.

Satan (in zijn dienaars) heeft aan de voet van het kruis gelachen en gespot. Zijn graf heeft hij met zijn keizerlijk zegel verzegeld.

De volgelingen van de Heere Jezus hebben twijfelmoedig de moed opgegeven, zeggende tot elkaar: "Wij hoopten, dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou" - Lukas 24 : 21 - maar nu is Hij verslagen en gedood.

Daarom is *de uitgieting van deze vierde fiool* als de triomf van de glorie Zijner verrijzenis.

Nu zal gaan blijken, dat Hem na Zijn verrijzenis alle macht gegeven is in de hemel en op de aarde. - Mattheüs 28 : 18. Dat aan de *Zonne* der gerechtigheid macht gegeven is de mensen te verhitten door vuur, zoals blijkt uit het volgende tekstgedeelte.

Namelijk allen die Hem bespot en ter dood toe vervolgd en verworpen hebben.

Dit is ongetwijfeld hetgeen de profeet Maleachi voorzegt heeft: "Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de *Zon* der gerechtigheid opgaan en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen en gij zult uitgaan en toenemen als mestkalveren. En gij zult de goddelozen vertreden, want zij zullen as worden onder de zolen van uw voeten, te dien dage die Ik maken zal, zegt de HEERE der heirscharen." - Maleachi 4 : 2 en 3.

In de ontsluiting van het vierde zegel zijn de dood en de hel aan het Lam in het vooruitzicht gesteld.

Bij het blazen der vierde bazuin heeft Hij dezelve doorworsteld, maar bij *de uitgieting van de vierde fiool* heeft Hij over hen getriomfeerd.

Voor het door Hem verlostte volk is deze volgorde:

De kennis hunner ellendigheid, de openbaring hunner verlossing en het leven der dankbaarheid daarop volgende.

Vanuit *de uitgieting van deze vierde fiool op de Zon* zullen de glorie en de victorie van de overwinnende Ruiters op het witte paard vervolgens geopenbaard worden.

Aanvankelijk in Zijn rechtvaardig oordelen over Zijn vijanden en de vijanden van Zijn uitverkoren volk, maar ook in de verheerlijking van Zijn verlostte volk.

De aanvang der openbaring van Zijn rechtvaardige oordelen over Zijn vijanden is het tweede gedeelte van onze tekst.

8b En haar is gegeven de mensen te verhitten door vuur.

Het is opmerkelijk dat in de uitgieting van de fioelen van Gods toorn de ganse schepping als gemobiliseerd wordt om de tegenstanders van God te verderven.

Namelijk: de aarde, de zee, de rivieren en de fonteinen der wateren, de zon, de troon die de mensen voor het beest opgericht hebben, de rivier de Eufraat, de lucht, alle tezamen komen in actie om zich tegen de mens te stellen.

Het heeft er de schijn van dat deze redeloze en van zichzelf

onbewuste schepping zich gaat wreken op de mensen, omdat zij om hunnentwil vervloekt is geworden.

Zij zijn ook alle tezamen als in barensnood tot nu toe - Romeinen 8 : 22 - op hoop dat het schepsel nog eens zal vrijgemaakt worden van deze dienstbaarheid der verderfenis tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods. - Romeinen 8 : 21.

Zij waren geschapen tot eer van God en om ons te dienen, maar door onze zonden blijken de fiolen van Gods toorn zelfs over de redeloze schepping uitgegoten te zijn.

De doornen en distelen die de aarde voortbrengt zijn als getuigen tegen ons, die niet gedogen kunnen dat zij door ons worden aangeraakt. "Hoewel God nochtans Zichzelf niet onbetuigd gelaten heeft, goeddoende van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid." - Handelingen 14 : 17.

"Of verachten wij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods tot bekering leidt?" - Romeinen 2 : 4.

Dit alles is het, waarop wij in de uitgieting van deze plagen steeds hebben te letten.

In het bijzonder echter op de volgorde. Namelijk dat de zon in het centrale middelpunt dezer plagen gesteld is.

Zij is in de scheppingsorde dan ook op de vierde dag geschapen als het grote licht, gegeven tot heerschappij des daags. - Genesis 1 : 16a.

En zo is zij de bron en het middelpunt van het bestaan van het natuurlijke leven van de mens.

In hoeveel hogere mate is dan de Zon der gerechtigheid voor het geestelijke leven van de mens de bron en het middelpunt. Daarom zullen, als de vierde schaal van Gods toorn op de Zon uitgegoten wordt, alle natuurlijke en voor de onbekeerlijken ook alle geestelijke levensvoorwaarden ten enenmale afgesneden worden, terwijl de goedertierenheid Gods hen tot bekering had moeten leiden.

Uit het feit dat de Zon in het middelpunt van deze openbaring staat, volgt, dat de aan haar voorafgegane openbaringen (zowel de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek als het blazen der bazuinen en de uitgieting der fiolen van Gods gramschap) gericht geweest zijn naar dit middelpunt.

Evenals het gehele Oude Testament gericht is geweest naar dit middelpunt der openbaring van God, naar deze Zon der gerechtigheid.

In feite is dit alles gericht op het kruis van de Heere Jezus en op Zijn opstanding uit de doden.

Hier volgt mede uit, dat zowel de ontsluiting van de laatste drie zegelen van het verzegelde Boek, als het blazen van de laatste drie bazuinen en de uitgieting van de laatste drie fiolen gericht zijn op en ten doel hebben de verheerlijking van de grote Overwinnaar van de dood.

Ten opzichte van de ontsluiting van het vijfde, zesde en zevende zegel is dit gebleken in 6 : 9 t/m 17 en 8 : 1 t/m 5 en ten opzichte van het blazen der vijfde, zesde en zevende bazuin in de hoofdstukken 9, 10 en 11.

Ten opzichte van de uitgieting dezer laatste drie fiolen zal dit blijken in 16 : 10 t/m 21 en in de hoofdstukken 17, 18 en 19. Deze alle tezamen openbaren in het bijzonder de Nieuwtestamentische tijdgeschiedenissen.

Dit alles sluit echter niet uit, dat elk dezer driemaal zeven openbaringen een wereld- en alle tijden omvattende openbaring in zich verborgen heeft en zo toch is een openbaring van de dingen die haast geschieden moeten.

Soms heeft het er voor ons natuurlijk verstand de schijn van, dat sommige dezer openbaringen strijdig zijn met elkaar.

Dit vloeit in de eerste plaats hieruit voort, dat de mens, zoals hij van nature is, de dingen die des Geestes Gods zijn, niet begrijpen kan, want ze zijn hem een dwaasheid en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden. - 1 Corinthe 2 : 14.

Hieruit blijkt, dat niet één mens uit en van zichzelf in staat is de majesteit der samenstelling van Gods Woord te vatten, nog

minder te doorgronden.

Want Gods Woord is een volmaakt gegeven - Psalm 19 : 8 - en wij zijn niet alleen onvolmaakt, maar bovendien verduisterd in ons verstand door de zonden en uit de aarde aards.

Zelfs de wedergeboren mens die door de Geest Gods in mindere of meerdere mate is verlicht, onderscheidt wel alle dingen - 1 Corinthe 2 : 15a - namelijk die beslissend ter zaligheid voor hem zijn, maar bij de naspeuring van de majesteit van Gods Woord wordt ook die mens (evenals Ezechiël) geconfronteerd met onverklaarbare en zelfs onvoorstelbare zaken.

Toen aan hém de heerlijkheid Gods geopenbaard werd, zag hij vier wezens, die heen en weer snelden als bliksemen. - Ezechiël 1 : 14. En toen hij op hun aanblik lette, werd dit zien steeds wonderlijker voor hem.

Hij zegt: Het was alsof er een rad was temidden van een rad - vers 16 - en waarheen de Geest wilde dat zij gaan zouden, gingen zij. - vers 20a.

Zoals deze openbaring der heerlijkheid van God onnaspeurlijk en wonderbaar is, zo zijn zeer veel gedeelten der Heilige Schrift onnaspeurlijk en wonderbaar.

Zelfs de geestelijke, wedergeboren mens is van nature geneigd om de ganse openbaring van Gods Woord met zijn verstandelijke overleggingen in overeenstemming te brengen en er dientengevolge een menselijke volgorde der tijdgeschiedenis aan te verbinden.

Zelfs de heilige apostel Paulus, hoewel hij van zichzelf zegt een man geworden te zijn in de kennis der Godzaligheid, zegt, dat hij nog niet verder gekomen is dan door een spiegel te zien in een duistere rede en dat hij slechts een gedeeltelijke kennis heeft van God en Goddelijke zaken. - 1 Corinthe 13 : 12.

Nochtans, vanuit dit duistere gezichtsveld, zeggen wij dat de uitgieting van deze vierde fiool (evenals het blazen der vierde bazuin en de ontsluiting van het vierde zegel) de climax en het middelpunt dezer openbaringen is.

En hieruit volgt, dat het uitgieten van de volgende drie fiolen als een vervulling is te zien van hetgeen in het uitgieten der eerste drie fiolen geopenbaard is.

Van hieruit willen wij nog enige aandacht schenken aan de woordelijke betekenis van ons tekstgedeelte en de gevolgen van deze openbaring van Gods gramschap. Dit zal op wonderbare wijze de glorie van God de Heilige Geest openbaren.

Aan haar (de Zon) is gegeven de mensen te verhitten door vuur.

Gelet op het besluit van vers 11 "en zij bekeerden zich niet van hun werken" is het reeds bij de eerste oogopslag duidelijk, dat deze woorden niet in hun natuurlijke zin genomen kunnen worden en dientengevolge een geestelijke betekenis moeten hebben.

Alleen al vanwege het feit der wisselende jaargetijden zou slechts een gedeelte der mensen hierdoor getroffen kunnen worden. Daarom moet dan ook deze *verzenging* (vert. N.B.G.) door de Zon verstaan worden als de *verzenging* door de Zon der gerechtigheid.

Daarom hebben wij er acht op te geven, hoe deze *verzenging* geopenbaard is in de ontsluiting van het vijfde en het zesde zegel, hoe zij geopenbaard is bij het blazen der vijfde en der zesde bazuin en hoe deze vervolgens geopenbaard zal worden in de uitgieting van de vijfde en de zesde fiool.

Het opmerkelijke is, dat de *verzenging* bij het blazen der zesde bazuin hetzelfde resultaat heeft gehad als het uitgieten van de vijfde fiool, namelijk: "en zij bekeerden zich niet van hun werken." - 9 : 20 en 21 en 16 : 11.

Alleen in 16 : 11 blijkt de goddeloosheid toegenomen te zijn, want dan wordt in de onbekeerlijkheid bovendien de God des hemels gelasterd.

Uit het feit dat de toorn van God geopenbaard is in de *verzenging* door de Zon der gerechtigheid, kan de gevolgtrekking gemaakt worden, dat deze *verzenging* onmiddellijk

geopenbaard is na de glorierijke overwinning van de Heere Jezus aan het kruis en in Zijn opstanding uit de doden.

Het eerste blijk van deze openbaring van de toorn des Heeren was dan ook, dat God de voorhang des tempels gescheurd heeft van boven tot beneden, daarmee te kennen gevende dat Hij Zijn intieme omgang met Zijn Verbondsvolk beëindigd heeft.

Het tweede blijk van Gods toorn is de verwoesting van Jeruzalem, die daarop gevolgd is.

Dit strenge oordeel is in beginsel geopenbaard over het Israëel naar het vlees, dat de Heere Jezus gekruisigd heeft.

In feite is echter met het sterven en de opstanding van de Heere Jezus (in beginsel) de grote dag des Heeren aangebroken, de dag waarop het eeuwig oordeel geopenbaard zal worden.

Deze blijken van Gods toorn zijn zwakke afschaduwingen van het eeuwig oordeel, waarvan de volle majesteit geopenbaard zal worden als alles geschied zal zijn.

9a En de mensen werden verhit met grote hitte.

Het is opmerkelijk, dat de Heere Jezus de oordelen die bij het blazen der vijfde en der zesde bazuin en die bij het uitgieten dezer vierde, vijfde en zesde fiool geopenbaard zijn, zo breedvoerig in een tijdrede voor de aandacht gesteld heeft. - Mattheüs 24.

Daarin betreffende de verwoesting van het aardse Jeruzalem, zeggende dat dit slechts beginselen der smarten zijn. Waaruit blijkt, dat de wezenlijke smarten pas geopenbaard zullen worden, als de grote dag des oordeels voor het menselijke geslacht gekomen zal zijn.

Dit is het, waarom wij de verwoesting van Jeruzalem (waarin *de mensen* in beginsel *verhit zijn geworden met grote hitte*) steeds voor de aandacht gesteld hebben als een afschaduwing van de grote dag des oordeels.

Nu is het ook opmerkelijk, dat er juist bij de uitgieting van

deze fiool zal gezegd worden, dat zij zich niet bekeerd hebben van hun werken om Hem heerlijkheid te geven.

Dit nu is onmiddellijk gebleken bij de verwoesting van het aardse Jeruzalem. Want in plaats dat Israël door dit oordeel dat zij ten enenmale voor onmogelijk gehouden hebben, tot bekering is gekomen, is het juist als volk van God in deze verwoesting ten ondergegaan.

Blijkens de profetieën van Johannes - Openbaring 11 - is deze onbekeerlijkheid van het oude Israël een profetie van de onbekeerlijkheid van het geestelijke Israël, als het beest dat uit de afgrond op zal komen, hun de krijg zal aandoen. - 11 : 7. Het geestelijke Israël zal alsdan genoemd worden de grote stad, Sodom en Egypte, waar óók onze Heere gekruisigd is.

Want als *zij verhit zullen worden met grote hitte*, zoals dit reeds geopenbaard is bij het blazen der vijfde en der zesde bazuin, zullen zij zich ook niet bekeren om Hem heerlijkheid te geven. - 9 : 20 en 21 en 16 : 9c.

Ja dan zal zelfs gaan blijken, dat in het laatste der dagen de verharding van het Nieuwtestamentische Israël nog vreselijker vormen zal aannemen dan bij het oude Israël.

Want zij zijn verworpen, niet alleen omdat zij de Heere Jezus gekruisigd hebben, maar ook omdat zij zichzelf een eigenwillige godsdienst gemaakt hebben, bestaande uit: raak niet, smaak niet en roer niet aan.

Maar het Nieuwtestamentische Israël van het laatste der dagen zal verworpen worden, omdat het Sodom en Egypte gelijk geworden is, alwaar óók onze Heere gekruisigd is - 11 : 8 - en omdat zijzelf de zoon Tábeals tot koning over zich gezalfd hebben - Jesaja 7 : 6 - met name het uit de afgrond opgekomen beest. - 11 : 7; 13 : 11 t/m 17.

Dit blijkt reeds in onze dagen op zo'n allerverschrikkelijkste wijze, dat het met geen pen te beschrijven is.

Van hieruit wordt de *verzenging* die over het oude Israël gekomen is in de verwoesting van Jeruzalem en voorts in de verstrooiing en in de verstering van het volk tot op de huidige

dag in beginsel reeds zichtbaar overgebracht op het Nieuwtestamentische Israël.

Hier hebben de twee wereldoorlogen van deze eeuw en de velerlei beroerten, de aardbevingen, hongersnoden, pestilentieën en de verschrikkelijke dingen en grote tekenen die van de hemel geschieden (zoals dit door de Heere Jezus voorgezegd is in Lukas 21 : 9) hun oorsprong.

Hierdoor zal de wereld in het algemeen, maar in het bijzonder de uitwendige Kerk, in steeds ernstiger mate getroffen worden. En dat nog niet eens alleen omdat zij het uit de afgrond opgekomen beest tot koning over zich gezalfd hebben, maar bovenal omdat zij het zullen aanbidden, vooral in de televisiebeelden en alle andere tekenen die het te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

Uit het oordeel dat in de uitgieting van deze vierde fiool geopenbaard wordt, blijkt dat het zich op bijzondere wijze onderscheidt van alle andere plagen in de uitgieting dezer fiolen van Gods toorn.

Dit onderscheid blijkt uit de reactie dergenen die erdoor getroffen worden. Een onderscheid dat op zeer bijzondere wijze de gruwelijkheid van onze tijden aanwijst.

Want, zegt ons volgende tekstgedeelte:

9b En zij lasterden de Naam van God Die macht heeft over deze plagen.

Dit is een andersoortige *lastering* dan die welke bij de uitgieting van de vijfde fiool van Gods toorn geopenbaard zal worden.

Dan zal het de *lastering* van "de God des hemels" betreffen.

Ook hieruit blijkt het toenemende verval der uitwendige Kerk in de eindtijd.

Onder het oude Israël heeft God Zich bekendgemaakt met Zijn *Naam* Heere. Alzo heeft Hij aan geen volk gedaan, zegt de dichter van Psalm 147 : 20.

Als er onder het oude Israël slechts één was, die uitdrukkelijk

16 : 9b

deze *Naam* vloekte, dan was zijn vonnis dat hij gestenigd moest worden. - Leviticus 24 : 11 en 23. En naar aanleiding hiervan heeft de Heere tot Mozes gezegd: "Een ieder, als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen." - Leviticus 24 : 15.

Maar in het Nieuwtestamentische, geestelijke Israël is het in toenemende mate zover gekomen, dat de *lastering* van de *Naam* des Heeren bij velen tot een ingeburgerde gewoonte is geworden.

En bij de uitgieting van de vijfde fiool zal gaan blijken, dat deze heilige *Naam* geheel en al in vergetelheid is geraakt, behalve in hun vloeken. Alsdan zal men nog slechts een vage kennis hebben van "de God des hemels."

Dit zal het beeld der massanaamkerk worden, die haar bestaansrecht als Kerk van Jezus Christus verloochend en prijsgegeven zal hebben door zich te vermengen met allen die op de aarde wonen.

Zij was al, onder de macht van het uit de zee opgekomen beest (ondanks de Reformatie en de nadere Reformatie) geworden tot de grote stad die geestelijk Sodom en Egypte genoemd kon worden, op welker straten de getuigen van Jezus vermoord hebben gelegen. - 11 : 8.

Maar dan, als het uit de afgrond opgekomen beest mede met hetzelfde zijn scepter over de Kerk en de wereld zal gaan zwaaien - 13 : 12 - zullen de ware kinderen Gods in het geheel niet meer door die massanaamkerk gedoopt worden.

Men zal hen dan zelfs verbieden te kopen of te verkopen, tenzij zij eveneens het merkteken van het beest uit de afgrond zullen hebben. - 13 : 17.

Reeds in onze dagen blijkt steeds meer *de Naam van God gelasterd* te worden vanwege de *plagen* die Hij hun om hun gruwelen doet overkomen.

Maar van bekering vanwege die *plagen* is geen sprake, zoals na het einde van de tweede wereldoorlog gebleken is.

16 : 9c

Het volgende tekstgedeelte zegt dan ook :

9c *En zij bekeerden zich niet om Hem heerlijkheid te geven.*

Wij willen de laatste vijf woorden van dit tekstgedeelte benadrukken, omdat deze onbekeerlijkheid van geheel andere aard is dan de onbekeerlijkheid dergenen die zich in feite daadwerkelijk rondom de troon van het uit de afgrond opgekomen beest verzameld hebben. Bij de uitgieting van de vijfde fiool zal dit blijken. - 16 : 10 en 11.

Daarom heeft deze toevoeging bij de uitgieting van de vierde fiool, namelijk *om Hem heerlijkheid te geven* een bijzondere betekenis.

Er is een heilgeheim in verborgen.

Allereerst blijkt hieruit, dat de uitgieting van deze vierde fiool niet alleen (evenals elk der fiolen, maar ook evenals elk der zegelen en der bazuinen) een alle tijden- en alle plaatsen omvattende openbaring is, maar dat deze, omdat het de Zon der gerechtigheid betreft, een boven alle andere uitstralende openbaring is, hier in het bijzonder gericht op de gehele Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis.

Dit sluit echter niet uit, dat alle overige genoemde openbaringen buiten hun algemene strekking elk voor zich ook op bijzondere doelen gericht zijn.

Het verschil tussen de uitgieting van deze vierde fiool en de overige is, dat *déze* (zoals wij reeds eerder aangewezen hebben) reeds in beginsel uitgegoten is bij het sterven van de Heere Jezus, voor Israël geopenbaard in het scheuren van de voorhang des tempels en in de verwoesting van Jeruzalem. En dat *de onbekeerlijkheid om Hem heerlijkheid te geven* reeds in beginsel geopenbaard is, toen de heilige apostelen in hun, voor hen verzengende, prediking hun gruwelen voor de aandacht gesteld hebben.

Stefanus antwoordde hun: "Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd de Heilige Geest, gelijk

16 : 9c

uw vaderen, alzo ook gij." - Handelingen 7 : 51.

Maar in plaats van zich te bekeren, "stopten zij hun oren en vielen eendrachtelijk op hem aan." - Handelingen 7 : 57.

Ook Paulus heeft zelf van deze lastering van de Naam Gods en van zijn *onbekeerlijkheid om Hem heerlijkheid te geven* getuigenis gegeven. - Handelingen 26 : 9 t/m 11; 1 Timotheüs 1 : 13.

De *onbekeerlijkheid* van Israël heeft zich voortgeplant, toen het als Gods oude Verbondsvolk onder de heidenen verstrooid is geworden.

Zij hebben hún bestaansrecht prijsgegeven door het verloochenen van de Waarheid.

En ook zij zijn (door deze vierde plaag) tot nu toe verzengd geworden en hebben de Naam van God gelasterd, Die macht heeft over deze plagen en *hebben zich* tot op heden nog *niet bekeerd om Hem heerlijkheid te geven*.

Hieruit is mede de opdracht aan Johannes voortgevloeid: "Gij moet wederom profeteren." - 10 : 11.

Want dit alles zal zich herhalen in het Nieuwtestamentische, geestelijke Israël, als zij wederom de Heere zullen kruisigen - 11 : 8 - de Waarheid verwerpen en Gods getuigen vermoorden. Dit is hetgeen Paulus gezegd heeft in zijn tweede brief aan de Gemeente der Thessalonicensen: De verborgenheid der ongerechtigheid (deze ongerechtigheid der laatste dagen) is alrede in werking. - 2 Thessalonicensen 2 : 7 t/m 10.

Zoals het oude Israël zijn bestaansrecht als Verbondsvolk prijsgegeven heeft, zo zal ook het geestelijke Israël zijn bestaansrecht prijsgegeven door zijn verwerping van de Waarheid. Deze verborgenheid der ongerechtigheid, waarover Paulus schrijft, heeft zich langzaam ontwikkeld in de Kerk des Heeren met de opkomst van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest.

Heeft zich voortgeplant in de opkomst van de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is en zal haar hoogste en verderfelijkste geweld in steeds sterkere mate openbaren als

het beest uit de afgrond in tegenwoordigheid van het beest uit de zee, tezamen met hetzelfde, zijn scepter in de Kerk zal gaan zwaaien. - 13 : 12.

Hoewel dit afgrondsbeest reeds vele tientallen jaren zijn invloed in de Kerk heeft laten gelden, kan het in onze dagen het best gekend worden aan de tekenen die hetzelfde te doen zijn gegeven. - 13 : 13.

Als wij dit alles zo gesteld hebben, blijkt er een treffende overeenkomst te zijn tussen het Oud- en het Nieuwtestamentische Israël.

Na hun verdrukkingen als volk des Heeren in Egypteland zijn zij na vele eeuwen weggevoerd naar Babylon.

En evenals velen van hen door Gods genade weer naar Jeruzalem hebben mogen terugkeren onder leiding van Ezra, Nehemia en anderen, is ook het geestelijke Israël aanvankelijk verdrukt geweest door de volken der wereld en daarna gekomen in het geestelijke Babylon der Rooms-Katholieke Kerk.

Maar ook velen van hén hebben door Gods genade weer mogen terugkeren naar het geestelijke Jeruzalem, namelijk tot de leer der apostelen en der profeten onder leiding van Luther, Calvin en vele anderen.

En evenals het oude Israël wederom tot lastering van God gekomen is, verzengd geworden zijnde door de grote hitte van de Zon der gerechtigheid (in Zijn prediking tegen hun zonden) Die zij deswege gekruisigd hebben, zo ook het Nieuwtestamentische Israël.

En evenals zij de twee getuigen, Johannes de Doper en de Heere Jezus, vermoord hebben, heeft het Nieuwtestamentische Israël blijkens 11 : 7 deze twee getuigen vermoord (vooral in het doden van de getuigen van Jezus) toen zij de verzengende hitte van de Calvinistische prediking niet konden verdragen.

En evenals het oude Israël *zich niet bekeerd heeft om Hem heerlijkheid te geven*, zo ook blijkens ons tekstgedeelte het geestelijke Israël niet.

Naschrift op de uitgieting van deze vierde fiool.

Het blijkt vele malen noodzakelijk te zijn, dat wij in herhalingen vervallen.

Dat betreft vooral het prijsgeven van het bestaansrecht der uitwendige Kerk in die gruwelijke tijd, waarin het uit de afgrond opgekomen beest zijn scepter in haar zal gaan zwaaien.

Wanneer wij echter aandachtig letten op de samenstelling van het boek der Openbaring, dan zijn deze herhalingen een noodzakelijk gevolg hiervan.

In feite bestaat dit Boek uit een aaneengesloten reeks van herhalingen, die in velerlei toonaarden en kleurschakeringen voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt.

Het allerduidelijkst blijkt dit uit de overeenkomst van het blazen der bazuinen en de uitgieting der fioelen.

Maar reeds in de zeven brieven die de verheerlijkte Heiland aan de zeven Gemeenten van Klein-Azië geschreven heeft, zijn deze zelfde openbaringen verborgen.

Zelfs in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek worden in wezen dezelfde dingen geopenbaard.

Al is dit daar op meer verborgen wijze, nochtans worden in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek de heilige oorlog en de overwinning geopenbaard van de machtige Ruiter op het witte paard.

Maar in het blazen der bazuinen wordt de veelkleurige glorie van deze heilige oorlog geopenbaard. Nochtans ook (aanvangende bij hoofdstuk 10) de glorie der overwinning van de Ruiter op het witte paard.

Voorts is er nog een bepaalde overeenkomst tussen het blazen van de vijfde en de zesde buis en hetgeen in hoofdstuk 13 geopenbaard is betreffende de twee beesten.

Zelfs in hoofdstuk 12 worden dezelfde verborgenheden, maar op een andere wijze, in het licht gesteld.

Bij de uitgieting van de fioelen van Gods toorn worden echter

al deze dingen belicht ten opzichte van de wrake Gods des Heiligen Geestes over allen die de Ruiters op het witte paard en Zijn rijk beoorloofd hebben.

Zij alle tezamen openbaren de majesteit van de Jaspis, de Sardius en de Smaragdus in hun veelkleurige weerspiegeling - 4 : 3 - zoals deze van eeuwigheid in het Wezen des Allerhoogsten geweest is.

Zij alle tezamen openbaren de glorie des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes met de stralende regenboog rondom de Troon.

Van hieruit zijn onze herhalingen te verklaren, die, omdat wij minder dan niet en ijdelheid zijn - Jesaja 40 : 17 - door ons slechts onbeholpen voor de aandacht gesteld kunnen worden, maar die door de Heilige Geest, door Zijn dienstknecht Johannes, met zo'n onvoorstelbare luister teboekgesteld zijn, dat alle schepselen zich daarover tot in alle eeuwigheid verwonderen zullen.

Nog een kleine opmerking over de chronologische volgorde van de uitgieting der zeven fioelen.

De eerste fioel openbaart welke gevolgen het zondigen der mensen heeft voor hun natuurlijk bestaan.

De tweede fioel openbaart de gevolgen voor hun geestelijk bestaan.

De derde fioel openbaart welke gevolgen de verwerping van het heilig Evangelie heeft voor de mens.

De vierde fioel openbaart de gevolgen voor het menselijk geslacht van het kruisigen van de Heere Jezus.

De vijfde fioel openbaart de aanbidding van het uit de zee opgekomen beest.

De zesde fioel openbaart de aanbidding van het uit de afgrond opgekomen beest.

De zevende fioel openbaart de eeuwige rampzaligheid van allen die zich tegen de Ruiters op het witte paard gesteld hebben en die niet tot bekering hebben willen komen.

16 : 10a

Anderzijds zal deze laatste fiool ook de glorie der overwinning van de Ruiter op het witte paard openbaren. (Zie hiervoor 19 : 11 t/m 21).

Vers 10a bestaat in wezen uit drie delen:

10a *En de vijfde engel goot zijn fiool uit op de troon van het beest.*

10b En zijn rijk is verduisterd geworden.

10c En zij kauwden hun tongen van pijn.

Ook deze tekst is weer buitengewoon wonderlijk.

Niet alleen vanwege haar woordelijke inhoud, maar ook vanwege de plaats die zij inneemt onder de *uitgieting van de fiolen*.

Deze is voortgevloeid uit de glorierijke overwinning van de Zon der gerechtigheid, in de uitgieting van de vierde fiool geopenbaard.

Uit deze overwinning is voortgevloeid, dat aan de Zon de macht gegeven is de mensen te verhitten door vuur.

Dit was slechts het beginsel van de openbaring der overwinning van de Heere Jezus. Want God heeft tot Hem gezegd: "Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting. Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat." - Psalm 2 : 8 en 9.

Gelet op hetgeen er geopenbaard is bij de uitgieting van de vierde fiool en op deze profetie uit de tweede Psalm, hebben wij er bij de verklaring van de laatste drie fiolen acht op te geven, dat met de verschijning van de Heere Jezus in het vlees, tezamen met Zijn lijden en sterven en Zijn opstanding uit de doden in feite in beginsel de grote en doorluchtige dag des Heeren is aangebroken.

Dit blijkt o.a. uit de profetieën van Joël - Joël 1 : 15 en 2 : 1 - maar kan beter verstaan worden uit de profetieën van Maleachi

- Maleachi 3 : 1b en 2a en 4 : 1 - waarin van die dag gezegd wordt dat hij komt, brandende als een oven. Of zoals bij de uitgieting van de vierde fiool gezegd is: Om de mensen te verhitten door vuur.

En voorts: "De toekomstige dag zal hen in vlam zetten, zegt de HEERE der heirscharen, Die hun noch wortel noch tak laten zal."

Als wij dit aan de hand van deze teksten en uit verschillende andere uitspraken van de Heilige Schrift aldus stellen, moeten wij erbij bedenken, dat de tijd die ligt tussen dit beginsel der openbaring van de dag des oordeels (namelijk bij de komst van de Heere Jezus in het vlees) en Zijn wederkomst ten oordeel voor de onbegrijpelijke majesteit van God van geen enkele betekenis is.

Want als duizend jaren voor de HEERE zijn als de dag van gisteren - Psalm 90 : 4a - en Johannes deze gehele tijd tot slechts één ure beperkt - 1 Johannes 2 : 18a - dan vloeit hieruit voort, dat met de uitgieting van de vierde fiool de eerste beginselen van een verzengende hitte geopenbaard zijn, maar dat er met de uitgieting van de laatste drie fiolen een glorievol licht geworpen zal worden op de uitgieting van de vierde fiool.

Daarom, wanneer *de vijfde engel zijn fiool op de troon van het beest uitgieten zal*, is dit onmiddellijk het symbool van het eeuwige oordeel dat de grote Overwinnaar over het rijk der duisternis brengen zal.

In feite is deze *vijfde fiool ook op de troon van het beest uitgegoten* in het sterven van de Heere Jezus. Want korte tijd tevoren antwoordde de Heere Jezus de schare die rondom Hem stond: "Nú is het oordeel dezer wereld, nú zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden." - Johannes 12 : 31.

Maar *het beest*, de draak, de oude slang, welke is de duivel en satanas, nu ervarende dat hij met een grote keten gebonden in de afgrond geworpen was blijkens 20 : 1 t/m 5, heeft in het ondoorgrondelijke bestuur van God met des te meer felheid ge-

16 : 10a

tracht door middel van zijn aanbiddeers op de aarde zijn *troon* opnieuw op te richten in de door de Heilige Geest opgerichte, geestelijke tempel.

Dit is al onmiddellijk gebleken in de Gemeente van Pergamus. De verheerlijkte Heiland schreef aan haar: "Ik weet uw werken en waar gij woont, namelijk daar *de troon* des satans is." - 2 : 13.

Ook de Gemeente der Thessalonicensen is door de apostel Paulus gewaarschuwd voor deze *troon* des satans, die hij (door middel van het uit de zee opgekomen *beest*) in haar midden zou trachten op te richten.

Paulus zegt van hem, dat hij zich tegenstellen en verheffen zal boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt, also dat hij in de tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende dat hij God is. - 2 Thessalonicensen 2 : 4.

Satan heeft zijn hoogtepunt in deze vertoning bereikt, door middel van het uit de (volkeren)zee opgekomen *beest*, in de Kerk des Heeren, zoals zij in latere tijden Rooms-Katholiek geworden is.

Welke gevolgen deze verderfelijke invloeden van satan zullen hebben in het laatste der dagen (dat wil zeggen in de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode) als het hem gegeven zal worden voor een kleine tijd - 12 : 12 en 20 : 3 - wederom ontbonden te worden, is met geen pen te beschrijven. Deze eerste periode is beschreven in 11 : 1 t/m 7 en in 13 : 1 t/m 11. In deze periode heeft hij niet eens zijn volle macht kunnen ontplooiën, omdat hij zelf met een grote keten gebonden in de afgrond geworpen was voor duizend jaren - 20 : 2 - en genoodzaakt was zichzelf te laten vertegenwoordigen door het uit de (volkeren)zee opgekomen *beest*.

De verwoesting door hem aangericht in de Kerk des Heeren is al niet te beschrijven geweest.

Hoeveel temeer zal dit zijn, als het hem gegeven zal worden om persoonlijk weer uit de afgrond op te komen.

Deze verschrikkelijke tijd (deze tweede Nieuwtestamentische

16 : 10b

tijdperiode) is beschreven in 11 : 7 t/m 10, in 13 : 11 t/m 17 en in 20 : 7 en 8.

Voor deze vreselijke tweede periode heeft Paulus zijn geestelijke zoon Timotheüs in het bijzonder gewaarschuwd in zijn tweede brief aan hem. - 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 8.

Maar laten wij nu aan de hand van onze tekst ons eerst bepalen bij de gevolgen van *de uitgieting van deze vijfde fiool*.

En dan in 't bijzonder welke gevolgen *de uitgieting van deze fiool* (in beginsel) gehad heeft voor *het beest* zelf.

En welke gevolgen dit gehad heeft voor zijn aanbidders.

Welke gevolgen zijn verderfelijke invloed gehad heeft in de Kerk des Heeren en voor de mensen van de gehele wereld in het algemeen, is bij het blazen der vijfde bazuin geopenbaard.

Welke directe gevolgen deze *uitgieting* voor *het beest* zelf gehad heeft is in 13 : 3 geopenbaard, namelijk dat hem aan een zijner hoofden een dodelijke wonde werd toegebracht.

Dit is het waarom het volgende vers zegt:

10b *En zijn rijk is verduisterd geworden.*

Verduisterd namelijk in de Reformatie der Kerk.

Zijn rijk werd hierdoor wel *verduisterd*, maar nog niet vernietigd. Deze vernietiging zal pas in hoofdstuk 18 geopenbaard worden.

Wanneer wij dus onze tekst in het Schriftverband nader bezien, blijkt zij een meervoudige betekenis te hebben.

Ten eerste kan eruit afgeleid worden, dat satan reeds bij het blazen der vierde bazuin volkomen vermorzeld en vernietigd is, ondanks het feit dat het derde deel der Zon bij het blazen van die bazuin geslagen is.

Want in de uitgieting van de vierde fiool is gebleken, dat deze Zon der gerechtigheid door Zijn opstanding uit de doden uit deze geslagenheid verheerlijkt is opgestaan en dat Hij in Zijn dood zelfs het huis van deze sterke en tronende vorst der duisternis is binnengegaan en hem naar Zijn welbehagen en tot

16 : 10c

satans bespotting voor duizend jaar heeft laten binden - 20 : 2 - en mede naar Zijn welbehagen hem zijn vaten ontroofd heeft. - Openbaring 12 en Markus 3 : 27.

Ten andere blijkt uit deze tekst, dat het beest dat uit de (volkeren)zee opgekomen is, als vertegenwoordiger van satan zijn regering in de Kerk des Heeren uitgeoefend heeft.

Dit is ook gebleken bij het blazen der vijfde bazuin en in de eerste helft van hoofdstuk 11 en in hoofdstuk 13.

10c En zij kauwden hun tongen van pijn.

Uit dit besluit blijkt tenslotte, dat hij als het uit de afgrond opgekomen beest in eeuwige rampzaligheid ten ondergegaan is, ondanks het feit dat het hem gegeven is voor een kleine tijd - het besluit van 12 : 12 en 20 : 3 - uit zijn gevangenis ontbonden te worden en opnieuw (maar dan door de grote tekenen die hem te doen gegeven zijn) de Gemeente van de Heere Jezus Christus tot het uiterste te verwoesten en te verderven.

Vandaar het bijzondere wee in 12 : 12 en zijn geopenbaarde gruwelen in 20 : 8 en 9 en de vervulling van ons tekstgedeelte in 20 : 10.

Ondanks het feit dat hij voor een kleine tijd ontbonden is geworden, staat het naar onze overtuiging vast, dat hij toch in het sterven van de Heere Jezus aan het kruis overwonnen is en onmiddellijk in deze eeuwige rampzalige staat terechtgekomen is.

Hieruit kan ook de felheid blijken en de ergernis waarmee hij met zijn ganse rijk is opgetreden tegen allen die (in de Reformatie der Kerk onder de leiding van de Heilige Geest) getracht hebben het Koninkrijk van de Heere Jezus wederom tot bloei te brengen.

Met hoeveel tmeer sluwheid, haat en afkeer zal hij tegen de Kerk des Heeren tekeergaan als hij zelf (uit de afgrond opgekomen zijnde) zich zal gaan wreken op allen die hem in

16 : 11a

de Reformatie der Kerk die zware wonde toegebracht hebben. Dit alles is het drievoudige wee, hetwelk de vliegende arend, in het midden des hemels vliegende, heeft uitgeroepen over degenen die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen der drie engelen die nog bazuinen zullen. - 8 : 13.

Dat het derde wee alle overige weeën verre in pijnen en benauwdheden zal overtreffen, blijkt uit ons tekstgedeelte en zal in het vervolg geopenbaard worden.

Nog één opmerking willen wij maken, betrekking hebbende op de uitgieting van deze fiool op de troon van het beest. Name-lijk dat zij in beginsel reeds uitgegoten is op de troon van het beest Farao, toen God hem met al zijn heir in de Rode Zee verdrongen heeft.

Ook zijn rijk is daardoor verduisterd geworden, zodat alle hem omringende volkeren met schrik en vrees bevangen zijn geworden.

Hieruit blijkt, dat ook de uitgieting van deze fiool, evenals die van de andere fiolen en evenals het blazen der bazuinen, een alle tijden- en wereldomvattende openbaring in zich verborgen heeft.

Ook vers 11 bestaat eigenlijk uit drie delen:

11a *En zij lasterden de God des hemels*

11b vanwege hun pijnen en vanwege hun zweren

11c en zij bekeerden zich niet van hun werken.

Wanneer wij deze tekst overdenken, staan wij weer verbaasd over haar samenstelling.

Wie zou uit zichzelf, gelet op de verzen 8 en 9 en in het bijzonder op het besluit van vers 10, deze tekst zó geformuleerd hebben?

Eenzijds wekt zij inderdaad de indruk, dat zij een logisch vervolg is op de voorgaande tekst en in feite is zij dat ook, maar anderzijds zal gaan blijken, dat zij met een geheel ander

oogmerk aldus samengesteld is.

Uit deze samenstelling van woorden zal weer de alles te boven gaande glorie van Gods getuigenissen gaan blijken, zodat wij die niet anders dan met diepe eerbied en heilig ontzag, aanbeddende, benaderen kunnen.

Het zal uiterst moeilijk zijn om de geheimenissen die deze tekst in zich verborgen heeft, zodanig voor de aandacht te stellen, dat zij door een ieder begrepen zullen kunnen worden.

Toch willen wij trachten die onder woorden te brengen.

Het besluit van de vorige tekst heeft de indruk gewekt, dat deze uitgieting der vijfde fiool een eeuwig beslissend oordeel was over het rijk der duisternis, zoals dit dan ook in hoofdstuk 18 : 21 t/m 24 uitvoeriger aangewezen zal worden.

Nu is volgens onze mening deze indruk gerechtvaardigd ten opzichte van het uit de zee opgekomen beest.

Alleen het middelste gedeelte der vorige tekst, met name "en zijn rijk is verduisterd geworden" en de ongehoorde mogelijkheid dat dit beest wederom in een andere gedaante uit deze afgrond op heeft kunnen komen, noodzaken ons om aan zijn rijk op een andere wijze aandacht te schenken.

Namelijk op een wijze waaruit blijkt, dat dit *lasteren van de God des hemels* voortgeplant is in de aanbidders van het beest dat uit de afgrond opgekomen is. Dit kan blijken uit 13 : 12.

Ook 13 : 8 en 14 : 9 blijken dit te onderstrepen.

Want het doel, ook van de uitgieting van deze fioelen van Gods toorn, is en blijft: de dienstknechten van de Heere Jezus te tonen de dingen die haast geschieden moeten. - 1 : 1 en 4 : 1.

Als wij dit voor ogen houden, blijkt er een grote tegenstelling te zijn tussen de verzen 9 en 11.

In 16 : 9 is gezegd: "En de mensen lasterden de Náám Gods, Die macht heeft over deze plagen."

Maar in 16 : 11 staat: *En zij lasterden de God des hemels* vanwege hun pijnen en vanwege hun zweren.

Wij hebben reeds in de verklaring van 16 : 9b gezegd, dat dit

een andersoortige *lastering* is dan die, welke bij de uitgieting van de vijfde fiool geopenbaard zal worden.

Dit is het eerste wonderbare geheimenis van dit elfde vers.

In de eerste eeuwen der Kerkhistorie en zelfs ook nog in de eeuwen toen de Kerk tot het Rooms-Katholicisme vervallen was en voorts nog enige eeuwen ná de Reformatie der Kerk stond de Naam Gods (in algemene zin) voorzover de Christelijke Kerk op de aarde bekend is geweest, nog in het middelpunt der Godsverering.

Men kon in al deze eeuwen geen kerken en wat later geen kloosters, geen bedrijven of winkels, geen schilderijen zien, geen gedichten lezen of gesprekken horen, of men in die tijden goddeloos was of bekeerd, of men vond de Naam Gods staande in het middelpunt der Godsverering.

Hierom is van de goddeloze wereld die dit tijdelijk gedaan heeft en inzonderheid van de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is, gezegd, als zij verhit geworden zijn door de Zonne der gerechtigheid: "en zij lasterden de Náám Gods." Want juist vanwege deze lastering van de Naam Gods, die door het uit de (volkeren)zee opgekomen beest tot een uiterst hoogtepunt opgevoerd is, heeft de vierde engel de fiool van Gods toorn over hen uitgegoten, waardoor het rijk van het beest verduisterd is geworden, doordat God Zijn getrouwe dienstknechten uit haar midden uitgevoerd heeft, opdat zij aan haar zonden geen gemeenschap zouden hebben.

Maar door de invloed, de kracht en de macht van het uit de aarde opgekomen beest - 11 : 7; 12 : 7 en 13 : 11 - is tenslotte ook de Ge-réformeerde Kerk weer zodanig verdorven, dat het afgrondsbeest gemaakt heeft, dat de aarde en die daarin wonen het uit de (volkeren)zee opgekomen beest, wiens dodelijke wond (in de Reformatie der Kerk hem toegebracht) inmiddels genezen was, wederom aangebeden hebben. - 11 : 7 en 8 en 13 : 12.

Met het noodlottige gevolg dat de Naam Gods hoe langer hoe meer in de wereld der zogenaamde Christenheid vervaagd is

als middelpunt der Godsverering.

Bij de grote massa is de Kerk in onze tijd in algemene zin in verachting gekomen en hiermee ook de Naam Gods.

Inzonderheid is ook dat deel der Kerk, dat zo genadig door God ge-réformeerd is, door de invloed van het uit de afgrond opgekomen beest verduisterd.

Aanvankelijk is zij door het beest in de negentiende eeuw, maar meer nog in de twintigste eeuw, in duizend stukken gescheurd en als een kudde schapen door de wolven en honden uiteengejaagd.

En met een satanische lach zal dit beest haar wederom tot aanbedding van het uit de zee opgekomen beest weten te brengen. - 13 : 12.

Doch daarmee niet tevreden zijnde, zal het maken, dat allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en dienstknechten, in één gezamenlijk bondgenootschap hem (dit afgrondsbeest) aanbidden en vereren zullen. - 13 : 16. Bovenal vanwege de tekenen die hetzelfde te doen zijn gegeven. - 13 : 14.

Dit is het, waarom vers 11 zegt: *En zij lasterden de God des hemels.*

Want de Naam van God zal alsdan volkomen uit het middelpunt der belangstelling verdwenen zijn.

Ja wat meer is, het kénnen van die Naam zal verdwenen zijn.

De Kerk der Reformatie zal haar bestaansrecht als Kerk van Jezus Christus tenslotte volkomen verloochenen en prijsgeven, daar zij zich zal gaan vermengen niet alleen met de aloude Rooms-Katholieke Kerk, maar bovendien met alle mogelijke godsdiensten die er op de aarde zullen zijn in het laatste der dagen.

Dit zal de vervulling zijn van de profetie van Johannes in Openbaring 11 : 1 t/m 10, met name de verzen 7 en 8: Als de twee getuigen hun profeteren geëindigd zullen hebben, zal het beest dat uit de afgrond opkomt, hun de oorlog aandoen en hen overwinnen en hen doden.

En hun dode lichamen zullen liggen op de straat der grote stad

(namelijk der oecumene) die geestelijk Sodom en Egypte genoemd wordt, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 7 en 8.

Daar zal bij de grote massa niet over getreurd worden, integendeel, zij zullen zich hierover verblijden en elkaar geschenken zenden, omdat die ouderwetse ergernis van de onderdrukking der armen en dat vrome getuigen door die kapitalistische onderdrukkers nu eindelijk een einde genomen hebben. - 11 : 10.

Het geringe overblijfsel der levende getuigen begint dit in onze tijd reeds een weinig te ervaren. - eind twintigste eeuw. Zij weten en ervaren, dat de Naam van God bij de grote massa al lang niet meer in tel is, laat staan dat Deze bij hen nog in het middelpunt der Godsverering zou staan.

Zij ergeren zich daarentegen op allerlei wijze aan Gods Woord, vooral als zij nog eens weer een mensenschedel gevonden hebben van miljoenen jaren oud naar zij menen.

En voorzover er nog een gedeelte is, bij wie een gedaante der Godzaligheid overgebleven is, al hebben zij de kracht ervan verloochend - 2 Timotheüs 3 : 5a - zo ergeren zij zich aan Zijn bestuur over de wereld en *lasteren Hem als de God des hemels*, omdat zij de Naam Gods als de enige Naam die onder de hemel gegeven is, door welke wij moeten zalig worden, verworpen hebben.

Men zal de oude glorie der Apostolische of der Ge-réformeerde Kerk in het laatste der dagen niet meer kunnen vinden.

Toch is het opmerkelijk, dat er in onze tekst gezegd wordt: *God des hemels*.

Wanneer er alleen gestaan had: *en zij lasterden God*, dan zou hierdoor de gehele oecumenische naamkerk uit het gezichtsveld verdwenen zijn, waarin in de toekomstige tijden het uit de afgrond opgekomen beest zijn beeld zal oprichten (namelijk in het aardse Jeruzalem) ter vervanging van zijn alsdan verwoeste Babylon te Rome. - hoofdstuk 18.

Ook aan het tweede gedeelte (vers 11b) willen wij apart enige

16 : 11b

aandacht schenken.

11b *vanwege hun pijnen en vanwege hun zweren.*

Allereerst willen wij hierover opmerken, dat sommige teksten of ook wel tekstgedeelten van Gods Woord een andere wending aan de zin van het vermelde geven dan in de oorspronkelijke zin der tekst of der teksten vermeld was. Dit nu blijkt in het bijzonder in deze openbaring het geval te zijn.

Bij de aanvang van de uitgieting van deze vijfde fiool kon ongetwijfeld de conclusie getrokken worden, dat alleen zij die op de troon van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest zaten met hun navolgers, in het geding gebracht zijn, omdat zijn rijk verduisterd is geworden door de Reformatie der Kerk. Letten wij echter op het feit van de uitgieting van deze vijfde fiool op de troon van het beest en op de gevolgen die dit in zijn rijk teweeggebracht heeft, dan kan dit onmogelijk beperkt gebleven zijn tot zijn troon, zoals het beest deze aanvankelijk opgericht heeft in de kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

Dit temeer, omdat er van het beest dat uit de afgrond opgekomen is, gezegd is, dat het al de macht uitoefent van het eerste beest in zijn tegenwoordigheid. - 13 : 12a.

Hieruit blijkt dus, dat de uitgieting van deze vijfde fiool van Gods toorn zich uitstrekt over alle geweld en alle boosheid en alle verderf hetwelk de vorst der duisternis (door middel van deze beesten) over de Kerk des Heeren en over de wereld teweeggebracht heeft.

Deze samenvoeging, namelijk: Het zitten in de tempel Gods en het als God daar geëerd worden (namelijk in de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is) tot aan zijn vernietiging door de Geest Zijnsmonds in de verschijning Zijner toekomst - 2 Thessalonicensen 2 : 4 t/m 8 - of ook zoals dit uit 1 Timotheüs 4 : 3 blijkt en vervolgens uit 2 Timotheüs 3 : 1 t/m 9, wordt samengevat in de uitgieting van deze vijfde fiool.

Deze wending van onze tekst, namelijk van verduistering van het rijk van het beest naar zijn vernietiging door de Geest Zijnsmonds in de verschijning van Zijn toekomst, blijkt uit de woorden " en zij kauwden hun tongen van pijn."

En hieruit zijn de woorden voortgevloeid: "En zij lasterden de God des hemels *vanwege hun pijnen en vanwege hun zweren.*"

Uit al deze samenvoegingen blijkt dus uitdrukkelijk, dat deze vijfde fiool van Gods toorn niet alleen en uitsluitend uitgegoten is in de eerste periode van het zitten van het beest op zijn troon in de Kerk des Heeren, maar dat deze ook uitgegoten is over al de aanbidders die hetzelfde aanbeden hebben nadat zijn dodelijke wond genezen was, want daarna heeft de gehele aarde zich verwonderd achter het beest.

Wij hebben hierbij ook te letten op het alle tijden- en allesomvattende van deze openbaring, zoals wij dit van elk dezer driemaal zeven openbaringen verklaard hebben.

Deze uitgieting der vijfde fiool van Gods toorn blijkt in beginsel reeds plaatsgevonden te hebben op de troon van het beest Farao, want ongetwijfeld hebben de mensen die door *zweren* gekweld zijn in Egypteland de God des hemels gelasterd. - Exodus 9 : 10 en 11.

Trouwens Johannes heeft zelf de verdrukkers van Gods volk in de Nieuwtestamentische Kerk vergeleken met de Sodomieten die ontucht wilden bedrijven met de mannen die des nachts tot Lot gekomen waren - Genesis 19 : 1 t/m 11 - en met de Egyptenaren die getracht hebben al Gods volk uit te roeien. - Exodus 1 : 13 t/m 16.

Dit blijkt, want hij heeft de Kerk die overwonnen is door het uit de afgrond opgekomen beest, Sodom en Egypte genoemd.

Ook bij het blazen der vijfde en der zesde bazuin is de uitgieting van deze vijfde fiool als onder één noemer voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld. Want het besluit van het blazen der zesde bazuin en de uitgieting van deze fiool is:

11c *En zij bekeerden zich niet van hun werken.*

Zo op het eerste gezicht is dit een onopvallend besluit van de uitgieting van deze vijfde fiool. Nochtans zal zijn glorie overweldigend blijken te zijn.

Om deze te kunnen zien is het noodzakelijk te letten op de tegenstelling tussen het besluit van de vierde fiool en dit besluit.

Deze besluiten zijn nauw verbonden met de wijze van hun godslasteringen.

Het besluit van vers 9 was: "Zij lasterden de Naam Gods...en zij bekeerden zich niet om Hem heerlijkheid te geven."

Maar het besluit op de uitgieting van deze vijfde fiool is: "En zij lasterden de God des hemels...*en zij bekeerden zich niet van hun werken.*"

Dit is een machtig verschil en dit verklaart op een andere wijze het gruwelijke verval der Reformatorische Kerk in het laatste der dagen, zoals wij dit reeds op vele plaatsen hebben aangewezen. Een verval dat ook op vele plaatsen in de Heilige Schrift voorzgd is.

Slechts enige van de meest duidelijke, aansprekende plaatsen willen wij aanwijzen:

Daniël 7 : 7 en 25;

2 Thessalonicensen 2 : 7;

2 Timotheüs 4 : 3;

2 Petrus 3 : 3;

Mattheüs 24 : 5, 9, 10, 11 en 12 e.a.

Evenals wij het verschil verklaard hebben tussen de lastering van de Naam Gods en de lastering van de God des hemels, zouden wij het resultaat van deze lasteringen kunnen verklaren, betrekking hebbende op hun *onbekeerlijkheid*.

In de eerste periode - 11 : 3 t/m 6 en 13 : 2 t/m 7 - was de belangstelling der mensen en waren de overleggingen hunner harten nog op velerlei wijze op de heilige Naam van God gericht.

Maar met al haar onheilige rechtzinnigheid bekeerde de grote massa zich niet om Hem heerlijkheid te geven.

Maar bij de grote massa in het laatste der dagen, bij wie alleen

nog maar de God des hemels bekend zal zijn en dat nog wel alleen met een verdorven, verstandelijke kennis, zal de gedachte om zich te *bekeren* en om Hem heerlijkheid te geven in hun harten zelfs niet opkomen. Daarom zegt ons tekst-gedeelte, dat *zij zich niet bekeerden van hun werken*.

Uit deze samenstelling van woorden en teksten blijkt, dat God nog lange tijd met Zijn genade en Geest in de uitwendige Kerk werkzaam is geweest, maar dat er tenslotte een tijd zal komen, dat de Heere Zich hoe langer hoe meer uit haar zal terug-trekken.

En voorts zal Hij alleen nog maar verblijven onder Zijn (door het uit de afgrond opgekomen beest) verspreide schapen.

Dit kan voornamelijk blijken uit 12 : 14 t/m 17.

En al zien de profetieën van Ezechiël kennelijk op de bekering van Israël in het laatste der dagen - Ezechiël 34 : 10 t/m 13 - zo blijkt nochtans uit de brief aan de Romeinen, dat als de volheid der heidenen zal ingegaan zijn, alzo geheel Israël zal zalig worden. - Romeinen 11 : 25 en 26a.

Inmiddels zal het geworden zijn één kudde en één Herder.

De oecumenische massanaamkerk van die dagen zal geen bestaansrecht hebben. Dit blijkt ook beslissend uit de tweede helft van de hoofdstukken 11 en 13.

Het blijkt echter bovenal uit geheel hoofdstuk 18, waarin de grote hoer van Babylon veroordeeld wordt, met wie de oorspronkelijke Kerk der Reformatie een bondgenootschap gesloten zal hebben.

Uit deze tegenstelling tussen het besluit van de verzen 9 en 11 blijkt ook, dat er geen herstel van de oorspronkelijke glorie der Apostolische of zelfs niet van die der Reformatorische Kerk meer te verwachten is. Want het beest en al zijn aanbidders zullen vanwege deze hun *onbekeerlijkheid* in de diepte der zee geworpen worden. - 18 : 21.

Daarom heeft de toorn Gods met de uitgieting van deze fiool zijn climax bereikt ten opzichte van Zijn misnoegen over de

16 : 12a

uitwendige Kerk.

Hetgeen bij de uitgieting van de zesde fiool geopenbaard zal worden, is een gevolg van hetgeen in de uitgieting van de vijfde fiool geopenbaard is.

Voor haar, voor de uitwendige Kerk, zou reeds nu het woord uit 16 : 17 gelding kunnen hebben, namelijk: "Het is geschied", ware het niet dat zij in het algemene oordeel dat over de ganse wereld geopenbaard zal worden, betrokken zal worden. Dit zal de glorie van de uitgieting der zesde en der zevende fiool zijn.

12a *En de zesde engel goot zijn fiool uit op de grote rivier de Eufraat.*

Wanneer wij maar enigszins konden beseffen, wat dit betekent en welke gevolgen dit voor de inwoners der wereld (reeds in onze tijd maar bovenal in de nabije toekomst) te betekenen zal hebben, dan zouden ons de haren te berge rijzen van verschrikking.

Het verschil tussen deze openbaring en die der vorige fiool is, dat de vijfde fiool de toorn van God geopenbaard heeft over de troon van het beest in het bijzonder als verderver der Kerk en over de Kerk zelf die het beest aanbeden heeft - 13 : 8 - terwijl deze *zesde fiool* de toorn van God over de wereld zal gaan openbaren met inbegrip van allen die het beest aanbeden hebben. - 13 : 8.

Dit zal echter niet betekenen, dat het beest over wiens troon de vorige fiool uitgegoten is, zijn macht tijdens de uitgieting van deze fiool verloren zou hebben, want het uit de afgrond opgekomen beest oefent zijn macht uit in tegenwoordigheid van hetzelfde. - 13 : 12a.

Zo zal het eerste beest dat uit de zee opgekomen is, tezamen met het beest uit de afgrond, zijn invloed en zijn macht over de Kerk en de wereld blijven uitoefenen. Het verschil is echter, dat het uit de afgrond opgekomen beest zal maken, dat de aar-

16 : 12b en c

de en die daarop wonen het eerste beest wiens dodelijke wond genezen was, aanbidden zullen. - 13 : 12b. De wond namelijk die hem in de Reformatie der Kerk is toegebracht.

Uit deze samenvoeging 'Kerk, aarde' of om in termen van onze tijd te spreken 'Kerk en wereld' blijkt het verschrikkelijke verval der Reformatorische Kerk.

Daarom hebben wij in de verklaring van vers 11a gezegd, dat de Heere Zich in deze vreselijke tijd van de uitgieting van *de zesde fiool* hoe langer hoe meer uit de gevestigde orde van de Kerk der Reformatie zal terugtrekken, zodat Hij tenslotte alleen nog zal vertoeven temidden van Zijn verspreide schapen.

Dit is hetgeen de verheerlijkte Heiland tot de diepgezonken Gemeente van Laodicéa gezegd heeft (de Gemeente die in profetische zin deze vreselijke eindtijd uitgebeeld heeft): "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen en Ik zal met hem avondmaal houden en hij met Mij." - 3 : 20.

Hoewel de tijd nu snel naderbij komt dat deze dingen geschieden zullen, zal nochtans uit het volgende tekstgedeelte gaan blijken, dat het een zeer langzaam ontwikkelingsproces zal zijn.

Want de tekstgedeelten 12b en c zeggen:

12b *En zijn water is uitgedroogd,*

12c *opdat bereid zou worden de weg der koningen die van de opgang der zon komen zullen.*

De komst der koningen zal ten doel hebben Gods toorn te openbaren over de verlaters en de verachters van Zijn Woord en over de aanbidders van het uit de afgrond opgekomen beest..

Wat dit voor de wereld betekenen zal, is in beginsel reeds enigszins geopenbaard bij het blazen der zesde bazuin. Zie de verklaring van 9 : 14 t/m 21 en let op de overeenkomst tussen 9 : 14 en 15 en 16 : 12.

Uit vers 12b: *En zijn water is uitgedroogd* en uit 9 : 14 en 15: En de vier engelen die gebonden waren bij de grote rivier de Eufraat, zijn ontbonden geworden.....tegen de ure en dag en maand en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden, blijkt dat *de komst der koningen die van de opgang der zon komen zullen*, niet onmiddellijk te verwachten is na het einde van het blazen der vijfde bazuin, die (zoals wij verklaard hebben) in bepaalde zin geëindigd is met het einde van de tweede wereldoorlog.

Van het blazen der vijfde bazuin kón (ook weer in bepaalde zin) het begin en het einde aangewezen worden, maar van het blazen der zesde bazuin, die (met de in die bazuin geopenbaarde oorlog) overeenkomt met de uitgieting van de zesde fiool (voorzover het *de komst* betreft *van de koningen die van de opgang der zon komen zullen*) konden wij wél de tijd der ontbinding der vier engelen aanwijzen, die gebonden waren bij de grote rivier de Eufraat, maar niet de ure en dag en maand en jaar waarop deze oorlog zou uitbreken die in 9 : 15 t/m 19 in beeld gebracht is.

Hiermee overeenstemmende kan wel de aanvang van de uitgieting van deze zesde fiool aangewezen worden, bestaande in de *uitdroging* van de grote rivier de Eufraat.

Maar de daadwerkelijke *komst van de koningen die van de opgang der zon komen zullen* (wier vreselijkheid geopenbaard is bij het blazen der zesde bazuin) kan om tweeërlei redenen niet met positieve zekerheid aangewezen worden.

De eerste reden is: Het betreft het *uitdrogings*proces van de rivier de Eufraat.

De tweede reden is: Het tekstgedeelte *opdat bereid zou worden de weg der koningen die van de opgang der zon komen zullen*, vervult naar onze overtuiging hier een dubbele functie. Dit zal gaan blijken in de verklaring van dit tekstgedeelte.

Evenwel de tekenen die met het *uitdrogings*proces der Eufraat verband houden, voordat *de koningen van het oosten komen*, zullen kennelijk in de wereld waarneembaar zijn.

Het beginsel van dit *uitdrogings*proces is aangevangen met de vestiging van de staat Israël in Palestina.

Maar als *de weg der koningen die van het oosten komen zullen*, eenmaal *bereid* zal zijn, zullen de profetieën van Mattheüs 24 inzonderheid de verzen 21 en 22 vervuld worden, namelijk: "De grote verdrukking, hoedanige er niet geweest is van het begin der wereld tot nu toe (tot dan toe) en ook niet zijn zal. En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden." Namelijk van die derde wereldoorlog. Maar vooraf zullen vele jaren, jaar in jaar uit sedert het einde van de tweede wereldoorlog, de tekenen van dit *uitdrogings*-proces, namelijk de tekenen die aan deze derde wereldoorlog vooraf zullen gaan, duidelijk waar te nemen zijn.

Of is iemand van mening, dat God de Sodomietische, de Egyptische en de Babylonische gruwelen van onze tijd, die ligt tussen het einde van de tweede en de aanvang van de derde wereldoorlog, ongewroken zal laten?

De rivier de Eufraat zien wij hier als een zinnebeeld van de scheiding tussen Oost en West. Figuurlijk een scheiding tussen Israël en Babylon. - Genesis 15 : 18; Deuteronomium 1 : 7; 2 Samuël 8 : 3; 1 Koningen 4 : 21 e.a.

Dit is ook de rivier die oorspronkelijk de hof van Eden bevochtigd heeft met de drie armen die uit haar voortkwamen. - Genesis 2 : 10.

Daarom houdt naar ons gevoelen het zinnebeeld der cherubim die tegen het oosten van de hof van Eden gesteld waren met een vlamtig lemmer eens zwaards dat zich heen en weer wendde om te bewaren de weg van de boom des levens, ongetwijfeld verband met "de vier engelen, staande op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen verdervende wind zou waaien op de aarde." - 7 : 1.

Het houdt ook verband met die andere Engel Die opgekomen is van de opgang der zon, zeggende: "Beschadig de aarde niet." - 7 : 2a en 3a.

16 : 12b en c

Het houdt ook verband met de vier engelen die gebonden waren bij de grote rivier de Eufraat. - 9 : 14b.

En ook met deze zesde engel die zijn fiool op de grote rivier de Eufraat uitgegoten heeft.

Het is deze rivier die in de ganse heilshistorie het zinnebeeld is der scheiding tussen Israël en Babylon. Maar in onze tekst blijkt zij de scheidslijn te zijn tussen de volkeren van het oosten en die van het westen.

Vanwege haar zinnebeeldige betekenissen wordt zij dan ook de grote rivier genoemd.

Er zullen ongetwijfeld wel meerdere rivieren zijn die groot genoemd zouden kunnen worden.

Uit deze tekst blijkt echter, dat rond het zinnebeeld van deze rivier de ganse heilshistorie tot ontplooiing komt.

Ja zij is zelfs (naar onze overtuiging) niet alleen het zinnebeeld der scheiding tussen Israël en Babylon, maar ook het symbool der scheiding tussen het verbond der werken en het verbond der genade dat God met de mensen heeft opgericht.

Dit blijkt, want van oorsprong besproeide zij met de drie armen die uit haar voortkwamen, namelijk Pison, Gihon en Hiddekel, de hof van Eden, waardoor deze bloeide in zijn volmaakte glorie. - Genesis 2 : 10.

Dit in tegenstelling tot de ganse aardbodem, want deze werd bevochtigd door een damp die uit haar was opgegaan. - Genesis 2 : 5 en 6.

Daarom is deze rivier sinds de ongehoorzaamheid van de mens aan God het symbool der scheiding tussen het paradijs der werken en de tot zonde geworden wereld. Zo ook het symbool der scheiding tussen het nieuwe paradijs en het oude paradijs dat door de zonde geworden is het grote Babylon.

Daarom stroomt deze grote rivier op symbolische wijze tussen de openbaring van recht en genade.

Daarom ligt aan haar ene zijde Babylon en aan haar andere zijde Jeruzalem.

Daarom dienen alle beroerten (die na het einde van de tweede wereldoorlog zijn voorgevallen en die zich nog zullen voor-

doen voor de komst *der koningen die van de opgang der zon komen zullen*) *ter bereiding van de weg dezer koningen*.

Zij worden tezamen onder het *uitdrogings*proces van de grote rivier de Eufraat in beeld gebracht. Zelfs de tekenen die het afgrondsbeest te doen zijn gegeven (de moderne technische ontwikkelingen op allerlei terrein, voornamelijk televisie, radio, kernenergie) zijn de grote *wegbereiders voor de komst van deze koningen*.

Ook de bondgenootschappen der volkeren en de bundeling van velerlei krachten en machten zijn als een voorbereiding, als een mobilisatie der volkeren tot deze vreselijke derde wereldoorlog.

Voorts is de massale verachting van alle gezag in onze tijd op alle terreinen van het leven met de vele revoluties en beroerten het gevolg van de uitgieting van deze zesde fiool van Gods toorn en zij behoren mede tot het *uitdrogings*proces van de Eufraat om *de weg te bereiden voor de koningen die van de opgang der zon komen zullen*.

In al deze beroerten tezamen worden de woorden van de Heere Jezus vervuld, die Hij gesproken heeft, zeggende: "Gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen." - Mattheüs 24 : 37.

"Alzo", want in de dagen van Noach is het geschied, dat de mensen zich op de aardbodem begonnen te vermenigvuldigen.

In zijn dagen is het geschied, dat Gods zonen (dat wil zeggen, dat zij die nog kennis hadden aan de Naam Gods, zoals wij van 16 : 9 verklaard hebben) de kinderen der mensen aanzagen, dat zij schoon waren en dat ook zij zich in een oecumenisch verbond met hen verenigden. - Genesis 6 : 1 en 2.

Maar "toen de Heere zag, dat de boosheid der mensen menigvuldig was op de aarde en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was" - Genesis 6 : 5 - heeft Hij hen nochtans nog 120 jaren lang willen sparen voor het oordeel dat Hij vanwege hun boosheid over hen wilde brengen. - Genesis 6 : 3.

16 : 12b en c

Deze 120 jaren blijken vanwege dit "alzó" een profetie te zijn van dit *uitdrogings*proces van de rivier de Eufraat in onze dagen.

Want "alzo", heeft de Heere Jezus gezegd, "zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen."

Van hieruit zou de gevolgtrekking gemaakt kunnen worden (hoewel wij dit niet positief zouden willen stellen) dat na het einde der tweede wereldoorlog, die, zoals wij verklaard hebben, het einde van het blazen der vijfde bazuin betekende en waarin de vijfde fiool van Gods toorn op de troon van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest uitgegoten is, het *uitdrogings*proces van de grote rivier de Eufraat is aangevangen.

En dat ook de tijd geopenbaard is, "alzo als in de dagen van Noach", dat de mensen zich op de aardbodem begonnen te vermenigvuldigen.

Dat ook de tijd thans geopenbaard is, waarin de grote afval gekomen is. - 2 Thessalonicensen 2 : 3.

De tijd waarin Gods zonen (de uitbeelding der uitwendige Kerk van onze tijd) "alzo als in de dagen van Noach" op allerlei terreinen van het leven een bondgenootschap gesloten hebben met allen die zij verkoren hebben. - Genesis 6 : 2b.

Dat "alzo" deze 120 jaren van uitstel van Gods toorn "in de dagen van Noach", de tijd zou kúnnen betekenen die ligt tussen het einde van de tweede wereldoorlog en de aanvang van de derde of laatste, grote wereldoorlog.

Dit zou dan betekenen, dat de vernietigende en wereldomvattende kernoorlog die in de tweede helft van hoofdstuk 9 beschreven is, pas omstreeks die tijd tot uitbarsting zal komen. Al is het dat de toorn Gods reeds in dit *uitdrogings*proces van de grote rivier de Eufraat geopenbaard wordt, zo zal toch de volle glorie van de uitgieting van deze zesde fiool pas geopenbaard worden, aanvankelijk bij het uitbreken van deze kernoorlog, bij *de komst van de aardse koningen die van de opgang der zon komen zullen.*

16 : 12b en c

Maar beslissend wanneer de geestelijke *koningen die van de opgang der zon komen zullen*, geopenbaard zullen worden, namelijk op de grote dag des Heeren, de dag van het laatste oordeel.

Nog één opmerking over dit *uitdrogings*proces.

Hieronder kan mede begrepen worden het langzaam opdrogen der scheiding tussen het Calvinisme en het Katholicisme, dat zich na het einde der tweede wereldoorlog heeft ingezet. In feite vanaf het ogenblik dat de zesde engel de fiool van Gods toorn - 16 : 1 - over de grote rivier de Eufraat uitgegoten heeft. En van hieruit komen wij aan de feitelijke betekenis van het derde deel van onze tekst, namelijk:

Opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van de opgang der zon komen zullen.

Vooraf willen wij er de aandacht op vestigen, dat er in dit tekstgedeelte een bepaald besluit verborgen is, want de teksten 13 t/m 16 geven slechts begeleidende verschijnselen te kennen, die zich tijdens dit *uitdrogings*proces en daarna bij *de komst der koningen die van de opgang der zon zullen komen*, zullen voordoen.

Terwijl zij tevens een waarschuwing bevatten voor het derde wee dat na dit tweede wee geopenbaard zal worden.

Hierbij merken wij op, dat dit tweede wee slechts een zwak schaduwbeeld is van het derde wee dat geopenbaard zal worden als de Heere komen zal als een dief. - 16 : 15.

Voorzover het de woordelijke betekenis van ons tekstgedeelte betreft, het bovenmate wonderlijke bestaat hierin, dat als het spreekt van *koningen* en dat deze *van de opgang der zon komen zullen*, deze aanduidingen een dubbele betekenis hebben, zoals wij dit kort tevoren aangewezen hebben.

Naar onze verstandelijke overleggingen zou het veel eenvoudiger en begrijpelijker geweest zijn, als er gezegd was: 'opdat bereid zou worden de weg der volkeren die van de

16 : 12b en c

opgang der zon komen zullen.'

Dit temeer omdat er in onze revolutionaire tijd zo weinig koningen meer gevonden worden.

Daarom moet er achter deze samenstelling van woorden iets verborgen zijn.

Dit blijkt bovendien, als wij letten op de overeenkomst tussen:

1 De ontsluiting van het zesde zegel van het verzegelde Boek.

2 Het blazen der zesde bazuin.

3 De uitgieting van de zesde fiool.

In de verklaringen van deze hebben wij er de aandacht op gevestigd, dat in elk dezer een bepaald besluit verborgen is. Want elke zevende openbaring van dit heilige drietal openbaart elk voor zich de overkoepelende glorie der voorafgaande zegelen, der bazuinen en der fioelen.

Dit is het, waarom bij *de komst van deze koningen* en het feit dat zij *komen van de opgang der zon* in de allereerste plaats gezien moet worden op *de koningen* die met Christus, de opgegane Zon der gerechtigheid, *zullen komen* ten oordeel over hun vijanden op die grote dag des almachtigen Gods, zoals 16 : 14 besluit.

Al is het, dat het volk hetwelk de Heere verkoren heeft, een arm en ellendig volk is - Zefanja 3 : 12 - en dat zij in de wereld menigmaal vreselijk verdrukt zijn door hun vijanden, zo zijn zij toch in en met Christus tot *koningen* en priesters gezalfd om met Hem als *koningen* te heersen over hun vijanden.

Daarom heeft de Heere Jezus tot Zijn apostelen gezegd: "Wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de Troon Zijner heerlijkheid, zult gij ook zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." - Mattheüs 19 : 28.

En "weet gij niet", zegt Paulus, "dat de heiligen de wereld oordelen zullen?" - 1 Corinthhe 6 : 2a.

Hierom is deze verheven spreekwijze van ons tekstgedeelte ter vertroosting van Gods kinderen die in deze vreselijke tijd (zoals in hoofdstuk 13 : 11 t/m 17 geopenbaard is en zoals in 16 : 13 t/m 16 geopenbaard zal worden) zullen leven, opdat zij

16 : 12b en c

weten zullen, dat zij in die grote dag des almachtigen Gods zullen zegevieren over hun verdrukkers.

Dit alles neemt echter niet de parallel weg van de uitgieting dezer zesde fiool met het blazen der zesde bazuin, zoals deze geopenbaard is in hoofdstuk 9 : 13 t/m 21.

Want uit 16 : 14 zal gaan blijken, dat bij de ontbinding der vier engelen die gebonden waren bij de grote rivier de Eufraat - 9 : 14 - de koningen der aarde en der gehele wereld vergaderd zijn met hun atoombommen om het derde deel der mensen te doden door vuur en door de rook en door het sulfer dat uit hun monden uitgaat. - 9 : 18b.

Nochtans worden in 16 : 12c *de koningen én de opgang der zon* in het geding gebracht, opdat de dienstknechten des Heeren, aan wie deze dingen geopenbaard worden, dit tweede wee - zie 8 : 13 - zullen kunnen onderscheiden van het derde wee dat op die grote dag des almachtigen Gods geopenbaard zal worden - 16 : 14 het besluit - als de koningen der aarde en der gehele wereld zich zullen vergaderen in de plaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon. - 16 : 16.

Bij het blazen der zesde bazuin is gebleken, dat in deze aanvankelijke vergadering van de koningen der aarde en der gehele wereld (in die verschrikkelijke, grote en laatste wereldoorlog) slechts *de weg bereid is voor de koningen die van de opgang der zon komen zullen* om als de heiligen der hoge plaatsen de wereld te oordelen.

Want na het einde van die oorlog is gebleken, dat "de overige mensen die niet gedood zijn door deze plagen, zich niet bekeerd hebben van de werken hunner handen." - 9 : 20 en 21.

Hieruit zal de spotternij ontstaan die door Petrus voorzeggd is, namelijk dat de mensen nadien spottende zullen zeggen: "Waar blijft nu de belofte van Zijn toekomst? Want vanaf de dag dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo, gelijk van het begin der schepping." - 2 Petrus 3 : 4.

Het uitzonderlijke verwilderingsproces der Kerk en der wereld, dat zich in de uitgieting van deze zesde fiool van Gods

16 : 13 en 14

toorn zal openbaren, zal in de verzen 13 en 14 bekendgemaakt worden. Aan Daniël is dit verwilderingsproces in een nacht-gezicht geopenbaard.

Hij zegt: "Het vierde dier was schrikkelijk en gruwelijk en zeer sterk, het had grote ijzeren tanden, het at en verbrijzelde en vertrad het overige met zijn voeten." - Daniël 7 : 7.

En in Daniël 7 : 26 wordt hem geopenbaard dat daarna het gericht zal zitten, namelijk het eindgericht, zoals dit in ons teksthoofdstuk in de verzen 15 en 16 en bij de uitgieting van de zevende fiool geopenbaard zal worden.

Hierbij merken wij op, dat deze vreselijke verwildering na het einde van de tweede wereldoorlog reeds in toenemende mate is waar te nemen.

Deze ontwikkeling zal in 16 : 13 en 14 onder woorden gebracht worden. Namelijk op deze wijze:

13a *En ik zag uit de mond des draaks*

13b *en uit de mond van het beest*

13c *en uit de mond van de valse profeet*

13d *drie onreine geesten gaan, de vorsen gelijk.*

14a *Want het zijn geesten der duivelen en zij doen tekenen,*

14b *welke uitgaan tot de koningen der aarde*

14c *en der gehele wereld,*

14d *om die te vergaderen tot de krijg*

14e *van die grote dag des almachtigen Gods.*

Wanneer wij deze twee teksten die onafscheidelijk bij elkaar behoren, in bovenstaande negen onderdelen nauwlettend in ogeschouw nemen, valt het ongetwijfeld onmiddellijk op, dat elk onderdeel een groot geheimenis in zich verbergt.

En dan blijken ook meteen het ontzettende verval en de hoge nood waarin de levende Kerk de laatste eeuwen zal komen te verkeren.

Ja zelfs vanaf het ogenblik waarop deze zesde engel zijn fiool op de grote rivier de Eufraat uitgegoten heeft.

Dan blijkt ook (hetgeen wij bij de aanvang van 16 : 12 gezegd hebben) dat als wij maar enigszins konden beseffen, welke gevolgen de uitgieting van deze zesde fiool voor de wereld van onze tijd en voor de nabije toekomst zal hebben, de haren ons te berge zouden rijzen van verschrikking.

En dan hebben wij nog niet eens zozeer het oog op de laatste grote wereld(atoom)oorlog die hier mede onder begrepen is en die gewis geopenbaard zal worden.

Die oorlog is wel benauwend voor degenen die God vrezen, maar nog niet eens het ergste in deze openbaring.

Vreselijker voor hen is echter de openbaring van deze *drie onreine geesten*. *Want het zijn geesten der duivelen*, die op buitengewoon geraffineerde wijze zullen trachten het overblijfsel van Gods Kerk te vernietigen, *tekenen doende*, om, zo het mogelijk ware, zelfs de uitverkorenen te verleiden. - Mattheüs 24 : 24.

Het is opmerkelijk, dat de indeling van de uitgieting van deze zesde fiool zo gans anders is dan die der voorgaande fioelen.

In feite wordt in 16 : 12 alles vermeld wat in betrekking staat tot de uitgieting van deze fiool.

De overige teksten vermelden slechts begeleidende verschijnselen die zich tijdens het uitdrogingsproces van de Eufraat zullen voordoen.

Dit moet ongetwijfeld de reden geweest zijn waarom Johannes bij deze openbaringen in verwondering is gebracht als hij zegt: *En ik zag*.

Ja het heeft er zelfs de schijn van, dat aan Johannes in een gezicht de vreselijke toestand der Kerk (in de wereld van onze tijd) getoond is.

Bij de uitgieting van alle vorige fioelen blijkt hij geen enkele maal zó in verwondering gebracht te zijn als hier, want hij zegt: *En ik zag!*

Wij zien dit dan ook als een uitroep van verbazing, omdat hem nú zulke vreselijke dingen geopenbaard worden.

Dezelfde ervaringen moet ongetwijfeld ook de profeet Daniël

16 : 13 en 14

gehad hebben, toen in feite dezelfde dingen hém in een nachtgezicht geopenbaard zijn, namelijk betreffende het vierde dier.

Ook dat dier was (evenals de voorgaande fiolen) verscheiden van al de voorgaande dieren die vóór hetzelfde geweest waren. - Daniël 7 : 7b.

Dit betekent echter niet, dat deze zesde fiool zich zo zou onderscheiden van de andere fiolen dat zij uitsluitend een weerspiegeling is van het tijdperk vanaf het einde van de tweede wereldoorlog tot aan de wederkomst des Heeren.

Hoewel dit (in algemene zin) zo is, heeft de uitgieting van deze fiool eveneens een wereld- en alle tijden omvattende betekenis, zoals dit van elk der zegelen, der bazuinen en der fiolen geldt.

Daarom zijn de woorden van de Heere Jezus ook hierop van toepassing, namelijk: "En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen." - Mattheüs 24 : 37.

Daarom hebben wij de 120 jaren van uitstel in het geding gebracht, die er mogelijk kunnen liggen tussen het einde van de tweede wereldoorlog en de aanvang van de derde wereldoorlog.

Ook naar aanleiding hiervan willen wij in gedachtenis brengen de woorden van de Prediker: "Hetgeen er geweest is, dat zal er zijn en hetgeen er gedaan is, zal er gedaan worden; zodat er niets nieuws onder de zon is. Is er enig ding waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat, het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen die vóór ons geweest zijn." - Prediker 1 : 9 en 10.

Bij het in 't geding brengen van de tijden van Noach staan ons twee dingen voor ogen.

Ten eerste:

Om des te scherper de verschrikkelijke geestesstromingen van onze tijd aan te wijzen, die sinds het einde van de tweede wereldoorlog zijn begonnen zich te openbaren en die zich in verband met het opdrogen van de grote rivier de Eufraat in

16 : 13 en 14

steeds sterkere mate doen gelden, zodat hun verderfelijke invloeden zich over de gehele aarde beginnen uit te breiden. *Geesten der duivelen* zegt 16 : 14.

Ten tweede:

Om de lankmoedigheid van God aan te wijzen, zoals deze ook ten tijde van Noach geopenbaard is, want ook nu worden in vele landen geen directe oordelen van God geopenbaard over deze gruwelen, maar ook nu moeten de mensen van onze tijd niet menen dat zij God tot in het oneindige zullen kunnen belasteren en bespotten.

Wij moeten er evenwel acht op geven, dat deze *drie onreine geesten* een nog veel gruwelijker doel voor ogen staat dan alleen maar het ontketenen van deze atoomoorlog, zoals die positief en beslissend geopenbaard is bij het blazen der zesde bazuin. - 9 : 14 t/m 21.

In de *tekenen* die hun te doen zijn gegeven - 13 : 13 en 14 en in onze tekst, vers 14 - *vergaderen zij de koningen der aarde en der gehele wereld tot de oorlog van die grote dag des almachtigen Gods*, namelijk vanwege de vrede die ná deze atoomoorlog volgen zal, zoals wij die aangewezen hebben in de verklaring van 9 : 20a, naar aanleiding van de profetieën van Jesaja en Micha. - Jesaja 2 : 4 en Micha 4 : 3 t/m 5.

Alsdan zullen zij (vanwege die verworven vrede) God verachtelijk en bespottelijk trachten te maken met de belofte van Zijn toekomst en van Zijn bedreiging met de voleinding der wereld. Vandaar die ernstige, vermanende woorden van de apostel Petrus. - 2 Petrus 3.

Evenwel zullen ook deze *drie onreine geesten* (deze poorten der hel) de Gemeente van onze Heere Jezus Christus niet kunnen overweldigen ondanks de grote *tekenen* en wonderen die deze *duivelse geesten* zullen kunnen doen om (zo het mogelijk ware) zelfs de uitverkorenen te verleiden. - Mattheüs 24 : 24.

Al deze dingen wijzen het machtige verschil aan tussen deze zesde fiool en de vorige vijf fiolen.

Dat wil ook zeggen tussen de eerste en de tweede Nieuwtestamentische tijdsperiode, welke perioden zo uitzonderlijk duidelijk te zien zijn in de hoofdstukken 11 en 13, waarvan de scheidslijn ligt in de grote Franse revolutie van 1789.

Voor de mensen van onze tijd duidelijker afgetekend in de eeuwen voor de tweede wereldoorlog en die daarna tot aan de wederkomst des Heeren op *die grote dag des almachtigen Gods*, zoals vers 14 besluit.

In de uitgieting van deze zesde fiool wordt in het bijzonder aan de dienstknechten van de Heere Jezus getoond, hoe het er in de Kerk en in de wereld zal uitzien in het laatste der dagen, als de vier engelen ontbonden zullen zijn - 9 : 14 - die tot het einde der tweede wereldoorlog nog gebonden waren bij de grote rivier de Eufraat.

Naar onze overtuiging zijn de cherubim die van oorsprong gesteld zijn ten oosten van de hof van Eden met hun vlamig lemmer eens zwaards dat zich heen en weer wendde om te bewaren de weg van de boom des levens - Genesis 3 : 24 - dezelfde engelen die gesteld zijn op de vier hoeken der aarde, aan wie macht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen - 7 : 2 - maar die vanwege de innerlijke barmhartigheden Gods des Vaders de aarde en de zee en de bomen niet hebben kunnen beschadigen ten einde toe.

Deze zelfde vier engelen zijn vanwege de Verbondsbelofte die God in de Heere Jezus Christus Die van de opgang der zon gekomen is, aan Abraham gedaan heeft, weerhouden om ook nadien de aarde en de zee te beschadigen, totdat de dienstknechten onzes Gods verzegeld zouden zijn aan hun voorhoofden. - 7 : 3.

Deze verzegeling uit alle geslachten der kinderen Israëls geschied zijnde - 7 : 4 - door de verzoening der zonden van de wereld door de Heere Jezus in Zijn lijden en sterven en door Zijn opstanding uit de doden, heeft aanvankelijk voor de kinderen Israëls tot gevolg gehad, dat voor hen de aarde en de zee beschadigd zijn geworden in de verwoesting van Jeruzalem en dat zij weggevoerd zijn uit het beloofde land en in hun ver-

spreiding onder alle volken.

Naar onze overtuiging zijn dit de vier engelen, die nadien gebonden zijn geworden bij de grote rivier de Eufraat - 9 : 15 - opdat het werk van de Heere Jezus Christus door de goedertierenheid Gods des Vaders door de Heilige Geest ook onder de heidenen verheerlijkt en groot gemaakt zou worden.

Want de Heere Jezus heeft Zelf van de Heilige Geest getuigd, zeggende: "Die zal Mij verheerlijken, want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen." - Johannes 16 : 14.

Zij zijn bij de grote rivier de Eufraat gebonden, opdat het Evangelie der genade van onze Heere Jezus Christus ook onder de heidenen veel vrucht zou voortbrengen. Want een engel, vliegende in het midden des hemels, heeft dit Evangelie der genade na de verheerlijking van het Lam Gods op de berg Sion - 14 : 1 - verkondigd aan degenen die op de aarde wonen en aan alle natie, geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

Deze zelfde vier engelen zijn tegen de ure en dag en maand en jaar (door God bepaald) ontbonden geworden om in beginsel de aarde en de zee en de bomen te beschadigen (de tegenwoordige milieuverontreiniging) en om het derde deel der mensen te doden - 9 : 15 - opdat bereid zou worden de weg der koningen die van de opgang der zon komen zullen - 16 : 12 - opdat zij met hun overste Leidsman (de Voleinder des geloofs) *op die grote dag des almachtigen Gods* tegen die verzamelde *koningen der aarde en der gehele wereld* krijg zullen voeren. Deze glorie zal geopenbaard worden in 19 : 13 t/m 15.

Wanneer wij voorts de teksten 13 en 14 naar haar letterlijke zin gaan verklaren, zal gaan blijken, hoeveel van hetgeen er na de tweede wereldoorlog op het publieke terrein van het leven verkondigd zal worden uit *de duivel* is.

Dan zal blijken, dat *drie onreine geesten die tekenen doen*, alsdan het wereldbeeld zullen beheersen.

Niet alleen vanwege hun verderfelijke *tekenen* zijn deze *geesten onrein*, maar bovenal vanwege de verderfelijke invloed van deze *tekenen* op het leven der mensen. Inzonder-

heid door het beeld van het beest, de televisie.

Maar ook blijkt dit in onze dagen uit het verachten van alle reinheid van zeden zoals o.a. verenigingen van nudisten, het bedrijven van de zonde der Sodomieten, het samenleven van homofielen dat door velen zelfs als een wettig erkende gemeenschap op huwelijksbasis wordt aanvaard.

Eveneens uit het onwettig, onrein samenleven van twee mensen, ongeacht hun geslacht.

De eerste oorzaak van dit verderf van onze tijd is *de draak*. - 16 : 13. Deze kon in de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode, waarin aanvankelijk de Apostolische en veel later de Reformatorische Kerk tot bloei gekomen is, deze gruwelen niet bewerken in de harten der mensen, want hij werd door de overwinning van de Heere Jezus Christus op het kruis met een grote keten gebonden en in de afgrond geworpen, opdat hij de volken niet meer zou verleiden, zoals hij dit oudtijds onder de heidenen gedaan had. Dit blijkt uit Leviticus 18 : 6 t/m 25.

De Heere had Zijn volk Israël van deze onreinigheden afgezonderd, zeggende tot hen: "Verontreinigt u niet met enige van deze, want de heidenen die Ik van uw aangezicht uitwerp, zijn met al deze verontreinigd, zodat het land onrein is en Ik over hetzelfde zijn ongerechtigheid bezoeke en het land zijn inwoners uitspuwt." - Leviticus 18 : 24 en 25.

Maar nu deze vreselijke *draak* in deze tweede periode voor een kleine tijd ontbonden is geworden, heeft hij zijn oude praktijken weer opgevat. Echter met des te meer duivelse arglistigheid, wetende dat hij een kleine tijd heeft. - 12 : 12; 20 : 3; 12 : 17; 11 : 7 en 13 : 11.

Het is ook opmerkelijk, dat Johannes zegt: *En ik zag uit de mond van de draak en uit de mond van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten gaan.*

Hier zou iemand met zijn natuurlijk en verdwaasd verstand kunnen tegenwerpen, dat *geesten* onzichtbaar zijn.

Daarom is er in dit *zien* van Johannes des te meer een geheimenis verborgen.

16 : 13 en 14

Hieruit kan blijken, dat al is het dat de *geesten* ook voor Johannes onzichtbaar geweest zijn, hij hun vreselijke, duivelse werkingen op de een of andere wijze heeft kunnen waarnemen.

Naar onze overtuiging zijn aan hem ongetwijfeld ook deze dingen getoond. Dit blijkt immers uit 1 : 1a en 4 : 1b.

Het is ook opmerkelijk, dat er tot driemaal toe gezegd wordt: *uit de mond*. (vert. N.B.G.: uit de bek).

Stel eens dat deze drie woorden ontbroken hadden en er alleen gezegd was: 'En ik zag uit de draak en uit het beest en uit de valse profeet drie onreine geesten gaan.'

Dan zouden deze teksten een volkomen andere klank gehad hebben met een geheel andere betekenis.

Nu er gezegd wordt dat deze *geesten uit hun monden voortgekomen zijn*, betekent dit dat zij elk voor zich *geesten* zullen zijn met een gruwelijke overredingskracht om de zwakken onder de mensen, die nog vast zouden willen houden aan de oude beproefde Waarheid, tot hun gewillige volgelingen te maken.

In de eerste Nieuwtestamentische tijdsperiode bestonden deze *tekenen* met hun vreselijke en verleidende overredingskracht nog niet. Maar de *onreine geesten* zijn, nu zij het einde der wereld snel naderbij zien komen - 16 : 14 - te heftiger vergrimd geworden op de vrouw - 12 : 17 - dat is op de Gemeente van de Heere Jezus Christus, om oorlog te voeren tegen de overigen van haar zaad, die nog de geboden van God bewaren en het getuigenis van Jezus Christus.

Of zoals onze tekst zegt: *Om de koningen der aarde en der gehele wereld te vergaderen* om Gods Kerk te vernietigen.

Het beginsel van hun verleidingen en hun overredingskracht was erop gericht de verscheurde Reformatorische Kerk op zoete toon weer te verenigen met de Roomse Kerk. Want het uit de afgrond opgekomen beest zal maken, dat de aarde en die daarin wonen het eerste beest aanbidden zullen, wiens do-

16 : 13 en 14

delijke wond genezen was. - 13 : 12.

Daarom zegt Johannes: *En ik zag uit de mond van de draak*, want deze is het tenslotte die aan het beest macht gegeven heeft - 13 : 4a - en die *uit de mond van het beest onreine geesten doet uitgaan*.

Maar ook *uit de mond van de valse profeet* die uit hun beider monden geboren is.

Deze verleidende *geest* is het, die de door *de draak* verscheurde Kerk der Reformatie verzamelen zal in een massakerk, vertegenwoordigd in de wereldraad van kerken.

Hieruit voortvloeiende zegt vers 13, dat deze *onreine geesten de vorsen gelijk zullen zijn*.

Dit betekent, dat zij allen met elkaar één en hetzelfde geluid zullen voortbrengen, *gelijk de vorsen* doen.

Hun eentonig gekwaak is de uitbeelding der valse oecumene, namelijk een eentonig geluid zonder inhoud.

Bovendien verblijven vorsen van nature in modderige poelen en sloten. Daarom zal het geen geluid zijn dat uit de zuivere fonteynen des heils voortkomt. Dit kan ook niet anders, want het zijn *geesten der duivelen, die tekenen doen*.

”En het verleidt degenen die op de aarde wonen door de *tekenen* die aan hetzelfde te doen gegeven zijn.” - 13 : 14a.

Dus zal men deze *duivelse geesten* van onze tijd kunnen herkennen aan de *tekenen* die hun te doen gegeven zijn en aan het *vorsengeluid* dat zij in de valse oecumene voortbrengen.

De mensen van onze tijd, die met deze *tekenen* opgegroeid zijn en geheel gewend geraakt zijn aan de verscheuring van de Kerk der Reformatie en aan de gemakkelijkerheid om zich weer met Rome te verzoenen, bemerken niet zozeer de vreselijkheid van deze tijd. Zij hebben in het geheel geen oog voor deze *drie duivelse geesten*.

Maar voor ons, die nog in de negentiende eeuw onze kinderjaren beleefd hebben, is het verschil op alle terreinen van het leven, zelfs mondiaal gezien, materieel, politiek, ker-

kelijk en geestelijk zo overweldigend groot, dat het met geen pen te beschrijven is.

En dan te bedenken dat wij pas aan het begin van het ontwikkelingsproces van het uitdrogen van de grote rivier de Eufraat staan.

Als de heiligen die in de tijd der apostelen of zij die in de tijd van de grootste bloei der Kerkreformatie geleefd hebben, eens konden opstaan en plotseling gezet zouden worden in onze tijd en de *tekenen* zouden zien die aan het uit de afgrond opgekomen beest te doen zijn gegeven, dan zouden zij in paniek raken.

Als zij plotseling gezet zouden worden op een van de modernste luchthavens van onze tijd of geconfronteerd zouden worden met de radio en de kleurentelevisie of gezet zouden worden op een der drukste kruispunten van onze moderne autowegen met uitzicht op sneltreinverkeer of beelden zouden zien van mensen, wandelend op de maan en zij tegelijkertijd kennis konden nemen van de geestelijke stromingen van onze tijd zowel in de Kerk als op het publieke terrein van het leven, zij zouden beter de woorden van de Heere Jezus verstaan, die Hij aangaande deze tijden voorzegt heeft. Vooral ten opzichte van een atoomoorlog.

Namelijk deze woorden: "Het hart der mensen zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen die het aardrijk zullen overkomen, want de krachten der hemelen zullen bewogen worden." - Lukas 21 : 26.

Doch dit alles zijn slechts uitwendige en zichtbare verleidingen van deze *drie onreine, duivelse geesten*, maar zij zullen eveneens revolutietheorieën verkondigen, zodat ze bijna (indien het mogelijk ware, zegt de Heere Jezus) de uitverkorenen zouden verleiden. "Ziet, Ik heb het u voorzegt!" - Mattheüs 24 : 24 en 25.

Velen vallen dan ook (in de zogenaamde gekerstende landen) af van de Kerk in onze dagen, velen wier vaderen nog bij de zuiverheid van het Evangelie opgevoed zijn.

En velen, van wie wij hopen en vertrouwen dat zij tot de gekenden des Heeren behoren in onze dagen, worden nochtans op de een of andere wijze besmet door deze *drie onreine geesten*.

Bovendien zullen de verderfelijke invloeden van deze *drie onreine geesten* (vooral na het einde van de derde wereldoorlog) zich onder de mensen gaan vermenigvuldigen.

Want in 9 : 20a staat, dat na die laatste wereldoorlog (die in 9 : 14 t/m 19 in beeld gebracht is) de overige mensen die niet gedood zijn door deze plagen (let op het woord plagen dat aldaar gebruikt is en dat ook in de uitgieting van deze zeven fiolen gebruikt wordt, namelijk in 15 : 8, het besluit) zich niet hebben bekeerd van de werken hunner handen, dat zij deze *duivelse geesten* niet zouden aanbidden. - 9 : 20 en 21.

Dit treft temeer, omdat, wanneer deze *drie onreine geesten uit de mond des draaks en uit de mond van het beest en uit de mond van de valse profeet zullen uitgaan*, er een lange tijd van vrede zal aanbreken (namelijk na die derde wereldoorlog) die dodelijke gevolgen voor hen hebben zal. Het zal een verschrikkelijke vredestijd zijn.

Jesaja, Micha, Paulus en Petrus hebben, geleid door de Heilige Geest, hiervan geprofeteerd.

Die vrede zal alsdan een richterlijke handeling van God zijn, waarmee de Heere de volkeren bestraffen zal, als deze *onreine geesten zullen uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods*.

Maar het overblijfsel der ware Kerk zal, tezamen met het overblijfsel van het oude Verbondsvolk Israël, in die dagen zeggen: "Komt, gij huis van Jakob, laat óns wandelen in het licht des HEEREN." - Jesaja 2 : 5.

Of zoals de profeet Micha het nog duidelijker zegt: "Want alle volken zullen wandelen, elk in de naam zijns gods, maar wij zullen wandelen in de Naam des HEEREN, ónzes Gods, eeuwiglijk en altoos." - Micha 4 : 5.

Het is buitengewoon opmerkelijk, dat de Heere spreekt: "Te

dien dage (als al deze dingen geschieden zullen) zal Ik haar die hinkende was (namelijk dat huis Jakobs) verzamelen en haar die verdreven was, vergaderen en die Ik geplaagd had. En Ik zal haar die hinkende was maken tot een overblijfsel en haar die verre henen was, tot een machtig volk." Namelijk het oude volk Israël, waarvan wij reeds eerder gezegd hebben, naar aanleiding van Daniël 8 : 12 t/m 14, dat het omstreeks het jaar 2370 tot aanneming van de Heere Jezus als de hun beloofde Messias zal komen.

Alsdan zal de Heere Koning over hen zijn op de berg Sion van nu aan tot in eeuwigheid.

Want tot haar zal komen de vorige heerschappij, namelijk het Koninkrijk der dochter van Jeruzalem - Micha 4 : 6 t/m 8 - van het Jeruzalem dat boven is.

Maar voor de overige volken zal het alsdan die verschrikkelijke vredestijd zijn, waarvoor de apostelen Paulus en Petrus gewaarschuwd hebben.

Paulus heeft aan de Thessalonicensen geschreven: "Want gij weet zelf zeer wel, dat de dag des Heeren alzo zal komen, gelijk een dief in de nacht, want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar, dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw en zij zullen het geenszins ontvliesen." - 1 Thessalonicensen 5 : 2 en 3.

En de Heilige Geest heeft door de dienst van Petrus op deze wijze voor deze vreselijke vredestijd gewaarschuwd, zeggende: "Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begerlijkheden zullen wandelen en zeggen: Waar is de belofte van Zijn toekomst? Want van die dag dat de vaderen ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping." - 2 Petrus 3 : 3 en 4. Terwijl zij genoeglijk zullen zitten een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom, zoals de profeet Micha dit voorzegt heeft. - Micha 4 : 4a.

De *tekenen* die aan deze *drie onreine duivelse geesten* te doen

zijn gegeven én deze uitermate gevaarlijke, valse rust die zij onder de mensen zullen weten te bewerken, zullen de middelen zijn die zij zullen aanwenden om *de koningen der aarde en der gehele wereld te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods*.

Dit heeft echter niets te maken met de laatste, grote wereldoorlog, waarmee God de volkeren der wereld in de vroegere tijden gestraft heeft, toen de wateren der grote rivier de Eufraat voldoende opgedroogd waren ter bereiding van de weg voor die grote wereldoorlog.

Maar dat zal een oorlog zijn die in 16 : 16 in beeld gebracht zal worden. De oorlog waarvan de profeet Ezechiël geprofeteerd heeft - Ezechiël 38 en 39 - namelijk de oorlog van de Gog en de Magog, de hoofdvorsten van Mesech en Tubal, die op de bergen Israëls zullen vallen.

Hierom vallen dan ook om twee redenen in het bijzonder ons de woorden op van 16 : 14b.

In de eerste plaats de tegenstelling die er is tussen deze *koningen der aarde en der gehele wereld* en de koningen die van de opgang der zon komen zullen.

In de tweede plaats valt dit tekstgedeelte op, omdat er schijnbaar tweemaal hetzelfde gezegd wordt. Want welk onderscheid is er tussen *de koningen der aarde en der gehele wereld*?

De Heilige Geest heeft dit ongetwijfeld niet zonder doel zo te Boek doen stellen.

Wanneer wij mensen in herhalingen vervallen en soms wel tienmaal hetzelfde zeggen, vloeit dit voort uit ons onverstand, maar als de Heilige Geest tweemaal of schijnbaar tweemaal hetzelfde zegt, dan is er ongetwijfeld een uitzonderlijk geheimenis in verborgen, waarvoor wij ons in aanbidding en diepe verwondering hebben neer te buigen.

Er moet dan ook bepaald een machtig onderscheid zijn tussen *de koningen der aarde en die der gehele wereld*.

Wie *de koningen der aarde* zijn, zal gaan blijken als een uit de

zeven engelen die de zeven fiolen hadden, aan Johannes het oordeel der grote hoer zal gaan tonen, die daar zit op vele wateren, met welke *de koningen der aarde* gehoereerd hebben. - 17 : 1 en 2.

Dat zijn zij, die geregeerd hebben over de grote stad, die geestelijk Sodom en Egypte genoemd wordt, alwaar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 8.

Maar *de koningen der gehele wereld* zijn zij die niet tot de gevestigde orde der oecumenische kerk behoren, namelijk de hoofdvorsten van Mesech en Tubal en met hen Perzen en Moren, Putceërs, Gomer en al zijn benden, Togarma aan de zijden van het noorden en vele volken met hen. - Ezechiël 38 : 2 t/m 6.

Zij zullen tezamen met *de koningen der aarde* door deze *drie onreine geesten vergaderd worden* in de plaats die in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon.

Allen die zich in het geheel niet meer met Kerk of godsdienst bemoeien, die vanwege het onderwijs dat hun gegeven wordt betreffende de evolutieleer of uit volkomen onverschilligheid het bestaan van God geheel verloochend zullen hebben, zij zullen door deze *drie onreine, duivelse geesten verzameld worden tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods*. Daarom moeten wij ons van die grote en beslissende oorlog géén aardse voorstelling maken zoals van de derde en laatste, grote wereldoorlog.

Het zal een geestelijke, een duivelse oorlog zijn, ontketend door deze *drie onreine geesten*.

Want ná de derde wereldoorlog zullen de zwaarden geslagen worden tot spaden en de spiesen tot sikkelen. Het oorlogvoeren als zodanig zal niet meer geleerd worden. Militarisme zal er in die tijd niet meer zijn.

Reeds in onze dagen wordt er allerwege geijverd om het militarisme uitgebannen te krijgen uit vrees voor de dreigende atoomoorlog.

Hoeveel temeer zal dit inderdaad geschieden, als in de komende kernoorlog het derde deel der mensen gedood zal

worden. - 9 : 18 en Micha 4 : 3.

Bijna alle mensen van de allerlaatste tijden zullen zó sterk door deze *drie onreine, duivelse geesten* beïnvloed worden, dat zij geheel naar hun *onreine* denkbeelden en begeerten zullen leven en wandelen.

Hun gewetens zullen als met een brandijzer toegeschroeid zijn. Zij zullen alle gedachtenis aan God en Zijn heilig Woord uitgeblust hebben.

Als in de dagen van Noach zal het zijn, ten dage toen hij gereed was de ark binnen te gaan.

De Heere Jezus heeft gezegd: "Als de Zoon des mensen komt, zal Hij nog geloof vinden op de aarde?" - Lukas 18 : 8b.

Zij zullen zijn etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, zittende een ieder onder zijn wijnstok en onder zijn vijgenboom in de meest mogelijke, valse rust.

En *de koningen der aarde* die eertijds met de grote hoer gehoereerd hebben en die degenen die de aarde bewonen dronken gemaakt hebben met de wijn harer hoerierij - 17 : 2 - zullen zich in tegenstelling tot het eenvoudige volk een beeld van God gemaakt hebben naar het beeld van de menselijke rede, zoals wij dit naar aanleiding van 13 : 18 van het getal 666 verklaard hebben.

Bij zichzelf zeggende: Vrede, vrede en zonder gevaar, ofschoon wij naar onzes harten goeddunken zullen wandelen. Zij zullen in die dagen zich er niet van bewust zijn, dat zij door deze *drie onreine geesten* gemobiliseerd worden *tot de krijg van de grote dag des almachtigen Gods*.

Hier zal de gelijkenis der tien maagden actueel worden, namelijk dat het Koninkrijk der hemelen alsdan gelijk zal zijn aan dezen, welke haar lampen namen en uitgingen de Bruidegom tegemoet. - Mattheüs 25 : 1.

Allen zullen te dien tijde in een geestelijke slaap gezonken zijn, zonder zich bewust te zijn van het nu onmiddellijk dreigende gevaar. Want in die middernachtelijke ure zal het zijn, dat er een geroep zal geschieden: "Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet!"

16 : 15

Dit is het, waarom er in het volgende tekstgedeelte staat:

15 *Ziet, Ik kom als een dief. Zalig is hij die waakt en zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele en men zijn schaamte niet zie.*

Gelet op 16 : 16 en op de verklaring van 16 : 13, is vers 15 een wonderlijk vervolg.

Vanuit een van nature onverstandig en vleeselijk oogpunt bezien, past deze tekst geheel niet op deze plaats en had ze eigenlijk wel gemist kunnen worden. Dan zou in elk geval vers 16 een betere aansluiting op vers 14 gehad hebben dan nu het geval is.

Bovendien is vers 15 vanwege haar samenstelling nog buitengewoon merkwaardig ook. Dit temeer als wij haar in verband brengen met de verzen 13 en 14.

Want de drie onreine geesten die in die teksten in het geding gebracht worden, zijn wel in het bijzonder in die allerlaatste tijd op het hoogst actief geworden om de Gemeente van de Heere Jezus Christus te verderven, maar in feite zijn zij de gehele tijd der laatste ure (zoals Johannes de gehele Nieuwtestamentische tijdgeschiedenis noemt in zijn eerste zendbrief - 1 Johannes 2 : 18) een bedreiging geweest voor de Gemeente van de Heere Jezus Christus.

In het bijzonder is dit gebleken in de ontwikkeling der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.

Met name in de tijd kort voor de Reformatie werd de Kerk met de ondergang bedreigd. Op profetische wijze is dit uitgebeeld in de vijfde brief, die de verheerlijkte Heiland aan de Gemeente van Sardis heeft laten schrijven.

Namelijk uit deze woorden: "Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt dat gij leeft en gij zijt dood." - 3 : 1.

En juist tot deze Gemeente heeft de Heere Jezus gezegd: "Bekeer u, indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen *als een dief* en gij zult niet weten op wat ure Ik over u komen

16 : 15

zal.” - 3 : 3.

En tot de zesde Gemeente, de Gemeente van Filadelfia, heeft de Heere gezegd, dat er een ure der verzoeking over de gehele wereld komen zal om te verzoeken die op de aarde wonen.

- 3 : 10.

Wie bemerkt hierin niet dezelfde combinatie van wereld en aarde als in 16 : 14?

Er is namelijk een wonderlijke overeenkomst tussen de twee brieven die de Heere aan deze Gemeenten van Klein-Azië geschreven heeft en de uitgieting van deze zesde fiool.

Trouwens, in de verklaring der zeven brieven hebben wij steeds gesteld dat zij niet alleen de gesteldheid der Kerk uitbeelden in de dagen waarin zij geschreven zijn, maar dat zij in het bijzonder elk voor zich ook een profetische strekking hebben en dat zij, evenals elk der zegelen, der bazuinen en der fiolen, een wereld- en alle tijden omvattende openbaring in zich verborgen hebben.

En dat zij desnietegenstaande elk voor zich, in volgorde, een openbaring zijn van de dingen die haast geschieden moeten, in het bijzonder de wederwaardigheden der Kerk betreffende.

Van hieruit hebben wij destijds de vijfde brief, die de Heere aan de Gemeente van Sardis geschreven heeft, verklaard als te zijn de uitbeelding der Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is. Haar diepe verval openbarende, voordat de Heere haar ge-réformeed heeft.

En vanuit deze verdorvenheid der Kerk van voor de Reformatie is in beginsel uit de mond van de draak deze onreine geest reeds uitgegaan, die aan het beest dat uit de (volkeren)zee opgekomen is (namelijk aan de heersers in de Kerk zoals zij Rooms-Katholiek geworden is) zijn macht en zijn kracht en zijn troon gegeven heeft. - 13 : 2b en 4a.

In feite heeft de draak reeds in die tijden (in de eerste Nieuwtestamentische tijdperiode) getracht om zonder de hulp van het beest uit de afgrond en zonder de hulp van de valse

profeet "de koningen der aarde en der gehele wereld te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods."

Daarom is tot die vijfde Gemeente (de Gemeente van Sardis) gezegd: "Als gij niet *waakt*, zal Ik over u komen *als een dief*."
- 3 : 3.

En de Heere zou ook over haar gekomen zijn *als een dief*, zoals ook 16 : 15 zegt, indien de Heere aan de zesde Gemeente (de Gemeente van Filadelfia) geen geopende deur gegeven had, namelijk in de Reformatie der Kerk, om door die geopende deur de kracht en de macht van de grote draak te ontvliesen.

Vanwege de goedertierenheid en de ontferming des Heeren is hierdoor de Kerk nog vele eeuwen bewaard gebleven voor de ure der verzoeking die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken die op de aarde wonen. - 3 : 3.

Deze verzoeking, deze vreselijke toestand, is in de zevende Gemeente, de Gemeente van Laodicéa, uitgebeeld en is haar in beginsel overkomen.

Daarom hebben wij in de verklaring van deze brieven er de aandacht op gevestigd op welk een geraffineerde wijze de draak zal trachten de Gemeente des Heeren geleidelijk aan (uitgebeeld in het uitdrogingsproces van de grote rivier de Eufraat) alles weer te ontnemen, wat haar door de Heere in de Reformatie der Kerk geschonken is.

Uit dit alles blijkt de wonderbare glorie der Heilige Schrift en hoe dit alles onlosmakelijk in elkaar sluit.

De verklaring van de laatste drie dezer zeven brieven, waarin wij de gehele staat der Kerk voor de aandacht gesteld hebben vanwege hun profetische strekking, sluit geheel aan op de verklaring van deze vijfde en zesde fiool.

Zeer in het bijzonder is dit gebleken in de verklaring van de zevende brief, want zijn besluit - 3 : 18 - komt in z'n feitelijke betekenis bijna letterlijk overeen met 16 : 15.

Uit deze overeenkomst valt dan ook weer onmiddellijk de onnavolgbare harmonie, de hoge glorie en de majesteit van het

Woord van God op.

Zelfs de meest verharde, verstokte loochenaar van God en bespotter van Gods Woord zou, als hij met zijn natuurlijke verstand de moeite zou willen nemen om onbevooroordeeld hierop acht te geven, genoodzaakt worden de wonderlijke samenstelling ervan te erkennen.

Misschien zou dit tot zijn redding dienstig kunnen zijn, daar hij dan ook bevende zou kunnen worden voor de vreselijke bedreigingen van God voor de verachters van Zijn Woord, lettende op 2 Corinthe 5 : 11, 19, 20 en 21.

Voorts sluit de aanhef van vers 15 (volgens onze verklaring) zo beklemmend aan op de aan haar voorafgaande teksten en op de door ons genoemde brieven, dat alle twijfel aan de verklaringen die wij van deze teksten gegeven hebben hierdoor naar onze overtuiging ten enenmale uitgesloten is.

Deze woorden: *Zie Ik kom als een dief*, voorkomende in Mattheüs 24 : 43; 1 Thessalonicensen 5 : 2; 2 Petrus 3 : 10; Openbaring 3 : 3 en in ons tekstgedeelte, zien zo beslissend op de dag van de wederkomst des Heeren ten oordeel, dat het verzamelen van de koningen der aarde en der gehele wereld door deze drie onreine geesten tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods geen andere uitleg toelaat.

Voorts willen wij met nog een enkel woord aandacht schenken aan het besluit van onze tekst, namelijk aan de woorden: *Zalig is hij die waakt en zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele en men zijn schaamte niet zie*.

Wij zouden kortweg kunnen verwijzen naar de verklaring van 3 : 17 en 18 uit de brief aan de Gemeente van Laodicéa. Maar dan zouden wij aan de vertroosting voorbijgaan die er op deze plaats in die woorden verborgen is, inzonderheid voor het uitzonderlijk verdrukte volk des Heeren van de allerlaatste dagen. Namelijk een *zaligspreking* voor hen die zich door het geloof bekleed weten met de mantel der gerechtigheid die de Heere Jezus Christus voor hen verworven heeft, waarvan het volk

16 : 16

des Heeren reeds onder het Oude Verbond zo spontaan en vol van zaligheid gejubeld heeft. - Jesaja 61 : 10.

16 *En zij hebben hen vergaderd in de plaats welke in het Hebreeuws genaamd wordt: Armageddon.*

En zij, namelijk die drie onreine, duivelse geesten die in vers 13 in het geding gebracht zijn, *hebben hen* (te weten de koningen der aarde en der gehele wereld) *vergaderd* tot de krijg.

Dit is het, waarom wij met ons natuurlijk verstand dit zestiende vers onmiddellijk verwacht hadden na vers 14 en pas daarná vers 15: "Ziet, Ik kom als een dief en zalig is hij die waakt."

Maar áls deze tekenen in deze volgorde gesteld zouden geweest zijn, zou het voor de strijdende Kerk de indruk hebben kunnen wekken, dat de overwinning in deze oorlog en de zaligheid van Gods volk daarop volgende, mede het gevolg waren van hún waken en van hún reine wandeling in de vreze des Heeren.

Nu deze teksten in deze volgorde gesteld zijn, volgt eerst de aankondiging van deze oorlog, daarna in feite de hulpeloosheid van de strijdende legers van de almachtige God en tenslotte een bespotting van de drie onreine, duivelse geesten, dat *zij* hun legers *vergaderd hebben in de plaats welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon.*

Doch daarover straks.

Door deze volgorde der teksten wordt de glorie dezer openbaring op het allerhoogst vermeerderd.

Nu blijkt dat, al verzamelen de drie duivelse geesten de koningen der aarde en der gehele wereld om de Kerk Gods te vernietigen, het een oorlog is die door God Zelf op de grote dag der openbaring Zijner almacht beslist zal worden.

Hierin ligt nu juist een vertroosting voor Gods volk van die dagen na al hun lijden dat hun door de vijanden van Gods Kerk overkomen is.

16 : 16

Het heeft er voor hen een lange tijd de schijn van gehad dat zij volkomen in de macht van deze boze geesten gekomen waren. Zo zelfs, dat zij niet meer in staat waren iets te kopen of te verkopen zonder het merkteken van de aanvoerder van hun vijanden, het uit de afgrond opgekomen beest, te hebben. - 13 : 17. Hun enige uitzicht is geworden de openbaring van de grote dag des almachtigen Gods, kennende en wetende de belofte van God, dat aan hen die verdrukt worden (op die dag) verkwikking zal geschonken worden met alle heiligen in de openbaring des Heeren Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht, met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen (in de eerste plaats die verzamelde koningen der aarde en der gehele wereld) en over degenen die het Evangelie onzes Heeren Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. - 2 Thessalonicensen 1 : 7.

Wie onder de kinderen des Heeren waarlijk heilbegeerig is naar het verloop en de uitslag van deze heilige oorlog, die lette inzonderheid op de ontsluiting van het zesde zegel van het verzegelde Boek. - 6 : 12 t/m 17.

Want God heeft Zijn uitverkorenen niet gesteld tot toorn maar ter verkrijging der zaligheid door onze Heere Jezus Christus. - 1 Thessalonicensen 5 : 9.

Naar aanleiding van deze openbaring van de grote dag des toorns des almachtigen Gods, die nu in ons teksthoofdstuk op zeer verborgen wijze voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt, merken wij bij deze gelegenheid nogmaals op, dat in feite de heidenen met de koningen der aarde reeds vergaderd zijn geweest op die grote dag des almachtigen Gods, die geopenbaard is op de heuvel Golgotha tegen Gods heilig Kind Jezus om in Hem Gods Kerk en Raad te vernietigen. - Handelingen 4 : 25 t/m 28.

Zoals dit oordeel, aanvankelijk op Golgotha geopenbaard, ook voor velen in de Kerk en in de wereld verborgen is gebleven, zo zal dit nochtans voor alle schepselen openbaar tentoonge-

steld worden op die grote dag des almachtigen Gods.

Want ziet, Hij komt met de wolken en aller oog zal Hem zien, ook degenen die Hem doorstoken hebben en dan zullen alle geslachten der aarde over Hem rouw bedrijven - 1 : 7 - ziende met verschrikking hun Rechter op de wolken des hemels.

Maar te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon geweest is in het dal Megiddon - Zacharia 12 : 11 - waar de koning Josia in de strijd gevallen is. - 2 Koningen 23 : 29. Maar "God zal alle tranen van hún ogen afwissen." - 21 : 4a.

Maar de koningen der aarde die zich tegen Hem opgesteld hebben en de vorsten (der wereld) die tezamen beraadslaagd hebben tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde, zeggende: Laet ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen, die zal Hij te dien dage belachen en bespotten, als Hij tot hen spreken zal in Zijn toorn, in Zijn grimmigheid hen verschrikkende. - Psalm 2 : 2 t/m 5.

En al heeft de wereld al deze dingen niet gezien en geloofd, dit lachen des Heeren en de bespotting Zijner vijanden zijn in beginsel geopenbaard in de opstanding van de Heere Jezus uit de doden en in Zijn ten hemel opneming

Voorts willen wij in het bijzonder nog aandacht schenken aan de plaats *Armageddon* en onszelf de vraag stellen: Waarom wordt erbij gezegd, dat dit haar *Hebreeuwse naam* is?

Deze toevoeging wijst ongetwijfeld op een verborgen geheimenis, want in de Heilige Schrift staat geen woord (althans in de originele, onvertaalde tekst) overbodig of doelloos.

Daarom wordt naar onze overtuiging op deze wijze als met uitgestrekte hand gewezen naar de strijd van Farao Necho, die hij gestreden heeft met koning Josia aan de rivier Frath, namelijk aan de grote rivier de Eufraat.

Deze strijd is geëindigd te Hadadrimmon, in het dal Megiddon. - 2 Koningen 23 : 29; Zacharia 12 : 11.

Deze plaatsen zijn in de uitgieting van de zesde fiool zo nadrukkelijk in het geding gebracht.

De overwinning die Farao Necho op koning Josia behaald heeft, moet deze drie onreine geesten ongetwijfeld overmoedig gemaakt hebben, menende dat zij te allen tijde wel over het Israël Gods zullen kunnen triomferen, want deze onreine geesten hebben noch de vernedering van Israël door Farao Necho, noch de vernedering door Nebukadnezar, de koning van Babel, ooit vergeten. Dit temeer omdat Israël van toen af opgehouden heeft als Koninkrijk te bestaan.

Evenmin zijn zij vergeten dat Israël zelf in zijn verwachting van een toekomstige verlossing teleurgesteld is (behalve zij over wie het Licht opgegaan is - Lukas 24 : 21 t/m 31) en dat zij hun staat, naar hun mening, voorgoed verloren hebben toen zij verstrooid zijn onder alle volken.

De drie onreine geesten: Tartan, Rabsaris en Rabsaké, de dienstknechten van Sanherib, de koning van Assyrië, mogen dan in de dagen van Hizkia, de koning van Juda, een beschamende nederlaag geleden hebben - 2 Koningen 18 : 17 en 19 : 35 - maar in het dal van Megiddon hebben zij Josia en in de dagen van Nebukadnézar hebben zij geheel Israël toch volkomen verslagen en vernietigd. - 2 Koningen 23 e.v.

De drie onreine, duivelse geesten mogen in het laatste der dagen in en met hun tekenen die hun te doen gegeven zijn de koningen der aarde en der gehele wereld wederom tezamen *vergaderen in de plaats welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon*, maar de Heere zal deze plaats met een andere naam noemen.

Hij zal haar noemen "dal des dorswagens." - Joël 3 : 14b.

Als al deze heidenen, zoals zij in ons teksthoofdstuk in vers 14 aan de Kerk des Heeren voorgesteld zijn, zich zullen opmaken en optrekken naar het dal van Josafat - Joël 3 : 12 - dat *in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon*, zal de Heere aldaar zitten om te richten alle heidenen van rondom.

Want de oogst is rijp geworden en de perskuipen lopen over, want hunlieder boosheid is groot.

De HEERE zal Zijn helden derwaarts doen nederdalen, me-

nigten, menigten in het dal des dorswagens.

De HEERE zal over hen brullen uit Sion en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen, maar de HEERE zal de toevlucht Zijns volks zijn en de sterkte der kinderen Israëls.

En zij zullen weten, dat de HEERE hun God is, wonende op Sion, de berg Zijner heiligheid. - 14 : 1; Joël 3 : 11 t.m 16.

Dat in dit *Armageddon* de beslissende strijd tegen het rijk der duisternis gestreden zal worden, zal gaan blijken uit de volgende tekst, als de zevende engel zijn fiool uitgegoten zal hebben.

17 En de zevende engel goot zijn fiool uit in de lucht en er kwam een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon, zeggende: Het is geschied.

Het is geschied, voorzover het de geschapen tijd betreft.

Het is geschied, voorzover het 't zien betreft van de aardse, zichtbare dingen met het natuurlijk oog van de mens.

In het dal der beslissing (vert. N.B.G.) zal om zo te spreken het gordijn worden neergelaten en is de voorstelling afgelopen. Vanuit de eeuwigheid van God is de geschapen tijd aan Zijn schepselen geopenbaard, namelijk vanaf het "in den beginne" toen God de hemel en de aarde en alle zienlijke en onzienlijke dingen geschapen heeft.

Wanneer de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgegoten zal hebben, zal het, voorzover het de tijd betreft, *geschied zijn*.

Bij de verworpenen zal de herinnering aan de geschapen tijd zijn als een knagende worm die nimmermeer sterven zal.

Bij de uitverkorenen Gods zal er een eeuwige verwondering zijn over de vrije genade die hun in Christus Jezus in de tijd geschonken is.

God, de Almachtige Zelf, is van eeuwigheid tot in eeuwigheid dezelfde, onveranderlijke God gebleven.

Het heeft er de schijn van dat ons spreken: 'einde der voorstelling' een oneerbiedig spreken is, omdat het ontleend is

aan een toneelvoorstelling van onze tijd.

Toch hebben wij dit zó gezegd, omdat hierdoor op beklemmende wijze de vergankelijkheid, de ijdelheid van ons aardse bestaan voor de aandacht gesteld wordt.

Opdat u die dit ooit onder ogen zal krijgen, ontwaken mag om acht te slaan op de genade van de Heere Jezus Christus, die ons in deze schaduw van de vergankelijke tijd, vanuit de eeuwigheid geopenbaard wordt.

Al is het, dat God degenen die de zaligheid beërven zullen, van eeuwigheid uitverkoren heeft ten eeuwigen leven, zo blijft toch Zijn onbedriegelijke Woord waarachtig: "Kiest u heden, wie gij dienen zult." - Jozua 24 : 15. Hetzij de wereld met haar betoverende genoegens (de goden dezer eeuw) of de Heere uw God Die u het leven en de adem en alle dingen geschonken heeft.

De Bijbel besluit niet tevergeefs en niet op misleidende wijze met de woorden: "Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." - 22 : 17b.

"Maar indien gij de HEERE verlaten en vreemde goden dienen zult, zo zal Hij Zich omkeren en Hij zal u kwaad doen en Hij zal u verdoen, naar dat Hij u goed gedaan zal hebben." - Jozua 24 : 20.

Want "de Heere heeft Zich van Zijn kant niet onbetuigd gelaten, goeddoende van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, onze harten vervullende met spijs en vrolijkheid." - Handelingen 14 : 17.

In deze vergankelijke tijd heeft het God behaagd het Evangelie Zijner genade bekend te maken onder het beeld van het blazen der zeven bazuinen.

Reeds bij het blazen der eerste bazuin heeft Hij ons bekend-gemaakt met onze verloren toestand, zeggende, dat er geworden is hagel en vuur, vermengd met bloed en dat deze op de aarde geworpen zijn.

Onze aartsvijand die dit gedaan heeft, is de duivel. - Mattheüs 13 : 39.

Maar de zevende engel die de bazuin des Evangelies heeft ge-

blazen, heeft ons de overwinningsglorie van de Heere Jezus Christus geopenbaard, Die ons in deze rampzalige verlorenheid te hulp gesnelde is om de kop van de duivel te vermorzelen. - Genesis 3 : 15.

En van hieruit zijn de zeven fiolen van Gods toorn uitgegoten over het rijk der duisternis op de aarde. - 16 : 1.

En met *het uitgieten* van *de zevende fiool* is aan de tijdgeschiedenis een einde gekomen.

Daarom is het besluit van onze tekst: *Het is geschied*.

Omdat de uitgieting van deze zeven fiolen van Gods toorn op de aarde voortgekomen is uit de verwerping van de Heere Jezus Christus en uit Zijn overwinningsglorie die geopenbaard is bij het blazen der zevende bazuin, is in feite de verborgenheid van God reeds tot vervulling gekomen bij het blazen der zevende bazuin. Dit heeft de verheerlijkte Heiland (zoals Hij aan Johannes geopenbaard is in 10 : 1) Zelf getuigd, zeggende: "Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de verborgenheid Gods vervuld worden (tot vervulling gekomen zijn) gelijk Hij Zijn dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft." - 10 : 7.

En alsdan zal er geen tijd meer zijn. - 10 : 6.

Het is geschied.

Daarom nu wordt de plaats waar de drie onreine geesten der duivelen de heirlegers van het rijk der duisternis vergaderd hebben, genoemd: "dal des dorswagens" of vert.: N.B.G.: 'dal der beslissing'. - Joël 3 : 14.

Daarom, nu *het geschied is*, begint met *de uitgieting van deze zevende fiool* in feite een nieuwe openbaring die buiten het begrip 'tijd' zal vallen.

Het zal in het vervolg der openbaring van nu af enerzijds zijn: een tonen aan de dienstknechten van de Heere Jezus van de dingen die in de tijd geschied zijn en anderzijds het tonen van de overwinningsglorie van de Heere Jezus Christus.

En voorts het tonen van de toekomstige zaligheid van allen die met Hem tegen de duivel, de wereld en hun eigen verdorven-

16 : 17

heden gestreden hebben, hun openbarende hetgeen zij te verwachten hebben, namelijk een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid wonen zal. Het zal de openbaring des Heiligen Geestes zijn, waarin de werken van de Heere Jezus verheerlijkt zullen worden. - Johannes 16 : 14.

In deze openbaring zullen alle registers van dit machtige koraal (met welk beeld wij de verklaring van het blazen der bazuinen begonnen zijn) uitgetrokken worden.

Dan zal gaan blijken, dat er in der eeuwigheid geen einde zal komen aan de jubel der verlostten.

Dit zal de glorie zijn na het geopenbaarde in het dal des dorswagens.

Voordat wij tot de feitelijke verklaring van dit zeventiende vers overgaan, willen wij er de aandacht op vestigen, dat ook *de uitgieting van de zevende fiool*, zoals deze verkort samengevat is in 16 : 17 t/m 21, een openbaring als in vogelvlucht is, zoals dit ook het geval was met de ontsluiting van het zevende zegel, verkort en als in vogelvlucht samengevat in 8 : 1 t/m 5 en met het blazen der zevende bazuin, verkort samengevat in 11 : 15 t/m 19.

Dat wil zeggen, dat in elk dezer openbaringen de volle glorie der openbaring in beginsel verborgen is.

Dit nu blijkt beslissend uit de tekenen der stemmen, der donderslagen en der bliksemen, die bij elk dezer openbaringen geschied zijn.

Het opmerkelijke evenwel is, dat bij het blazen der zevende bazuin - 11 : 15 t/m 19 - deze tekenen gevolgd zijn ná deze openbaring, terwijl bij de andere twee openbaringen deze heilige tekenen bij de aanvang der openbaring geschied zijn. In 8 : 5 bij de aanvang van de openbaring des Zoons en in 16 : 17 en 18 bij de aanvang van de openbaring des Heiligen Geestes.

Dit vloeit hieruit voort, dat in de openbaring des Vaders, in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek, maar in het bijzonder bij de ontsluiting van het zevende zegel, de majesteit

des Vaders in Christus Jezus verklaard zal worden.

Evenzo zal in de uitgieting der zeven fiolen, maar in het bijzonder *in de uitgieting van de zevende fiool*, de toorn van God door de Heilige Geest verklaard worden ter verheerlijking van Christus Jezus.

Maar bij het blazen der bazuinen (in het bijzonder bij het blazen der zevende bazuin) zal niet de majesteit van de Heere Jezus verkláárd maar geopenbaard worden, gelijk dit ook in Zijn lijden, Zijn sterven, Zijn opstanding uit de doden en Zijn hemelvaart geschied is.

Daarom zal het vervolg der openbaringen een verklaring zijn van de dingen die reeds geopenbaard zijn.

Nu is het van het hoogste belang, dat wij biddende en met geheiligde aandacht, als in spanning verkerende, letten op het verschil in deze drieërlei openbaringen.

Bij de ontsluiting van het zevende zegel is er een stilzwijgen in de hemel gekomen van omtrent een half uur.

Daarentegen bij het blazen der zevende bazuin geschiedden er grote stemmen in de hemel.

Maar toen *de zevende engel zijn fiool in de lucht uitgegoten had, kwam er een grote stem uit de tempel des hemels van de Troon*.

Aan het verschil der volgorde in de openbaring dezer tekenen met hun begeleidende verschijnselen als aardbeving e.a. willen wij nu voorbijgaan, omdat wij hieraan reeds aandacht geschonken hebben. Wel willen wij nu aandacht schenken aan de verschillende reacties in de hemel, die aan deze tekenen vooraf zijn gegaan of die erop gevolgd zijn.

Bij de ontsluiting van het zevende zegel was de reactie in de hemel, dat de Heere Jezus Christus Zelf Zijn heerlijkheid verlaten heeft en naar het altaar der verzoening is gesnel.

- 8 : 3a.

En voorts dat zeven engelen, aan wie zeven bazuinen gegeven waren, zich bereidden om te gaan bazuinen. - 8 : 2 en 6.

Bij het blazen der zevende bazuin hebben alle hemelingen, zo-

wel engelen als mensen, zich opgemaakt, ja is de ganse hemel in beroering gekomen om de overwinning van de Heere Jezus (als waarachtig Mens) op satan en zijn rijk te bejubelen, vreugde bedrijvende over Zijn verworven Koningschap en over het loon dat Hij hun zal geven, die in de vreze des Heeren gewandeld hebben en over het verderven dergenen die de aarde verdorven hebben.

Maar bij *de uitgieting van de zevende fiool* is er een volkomen andere reactie in de hemel.

Dan is het de Heilige Geest Zelf Die (in de openbaring van Zijn toorn over alle vijanden die de Heere Jezus benauwd hebben) Hem op die wijze zal gaan verheerlijken.

Hij is het Die de toorn van God, de almachtige Vader - 11 : 17 - over de toornigheid der volken (zoals in 11 : 18 geopenbaard is) de volken die hier door de drie onreine, duivelse geesten vergaderd zijn in de plaats Armageddon (verenigd in het grote Babylon - 16 : 19) in het geding brengt.

Het verschil is: Bij het blazen der laatste bazuin wordt de Heere bejubeld door alle hemelingen, maar bij *de uitgieting van de zevende fiool* wordt Hij verheerlijkt door God de Vader en door de Heilige Geest, want alsdan *komt er een grote stem uit de tempel des hemels* (ongetwijfeld uit de tempel van de tabernakel van het getuigenis - 15 : 5) *van de Troon* des Vaders, *zeggende: Het is geschied.*

Alle hemelingen mogen dan bij het blazen der laatste bazuin - 11 : 15 t/m 17 - de Overwinnaar verheerlijkt hebben, maar al deze stemmen zinken als in het niet bij de verheerlijking van de Overwinnaar door *de grote stem die gekomen is uit de tempel des hemels van de Troon.*

Wat past het hier alle schepselen, maar in het bijzonder Zijn verlost en door Hem vrijgekochte Gemeente, in aanbidding en met de hoogste eerbied acht te geven op deze *luide stem die uit de tempel des hemels van de Troon gekomen is zeggende: Het is geschied.*

Deze *stem* is als de handtekening des Heiligen Geestes, geplaatst door het zegel der koopakte van de heilige overeen-

komst die gesloten is tussen de Vader en de Zoon en de Heilige Geest ter vrijkoping van de uitverkorenen des Vaders uit de macht van de vorst der duisternis. Daarom zijn deze woorden *het is geschied* als een triomfjubilé des Vaders en des Heiligen Geestes op het volbrachte werk des Zoons.

Vandaar ook deze dubbele aanduiding in dit tekstgedeelte, namelijk: *komende uit de tempel des hemels én van de Troon*. Hier wordt zowel de majesteit des Vaders als die des Heiligen Geestes aangewezen.

Ten overvloede willen wij er nog eens de aandacht op vestigen, dat de tempel van de tabernakel van het getuigenis in de hemel geopend is, opdat het recht van God (verankerd in dit getuigenis) geopenbaard zou worden in de uitgieting der zeven fiolen van Gods toorn op de aarde. - 16 : 1.

Dit in tegenstelling tot de zevende bazuin die in beginsel geblazen is bij het sterven, in de opstanding en bij de hemelvaart van de Heere Jezus.

Hierin werd Gods genade nog geopenbaard, daar bij het sterven van de Heere Jezus de Ark Zijns Verbonds gezien is in Zijn tempel. - 11 : 19.

Maar nu door de uitgieting van de fiolen van Gods toorn op de aarde aan Gods heilig recht voldaan is, komt deze *grote stem uit de tempel* des tabernakels, *zeggende: Het is geschied*, als een echo van het woord des Heeren: "Het is volbracht."

Dat deze woorden dezelfde betekenis hebben blijkt hieruit, dat de tekenen die bij het sterven en de opstanding van de Heere Jezus plaatsgevonden hebben, vanaf heden in hun volle glorie en betekenis geopenbaard zullen worden, namelijk in 16 : 18 t/m 21. Aldaar slechts in vogelvlucht.

Evenwel de grote aardbeving en de verscheuring der grote stad zijn in beginsel geopenbaard bij het sterven en de opstanding van de Heere Jezus met als gevolg de verwoesting van Jeruzalem.

Dit als een profetie van de grote aardbeving die er geschieden zal, als alles geschied zal zijn, als een profetie van de ver-

16 : 18a

scheuring van het geestelijke Jeruzalem dat tot het grote Babylon geworden is.

Wij willen nog even aandacht schenken aan de vert. N.B.G. van vers 17b. Daar ontbreken de woorden *des hemels*.

In die vertaling staat alleen: 'Een luide stem uit de tempel van de Troon'.

Naar ons gevoelen wordt op deze wijze het contact met 15 : 5 verbroken. Namelijk het contact met: "de tempel van de tabernakel van het getuigenis, die in de hemel is, waaruit de oorsprong van de uitgieting der fiolen van Gods toorn voortgevloeid is.

Bovendien wordt naar onze mening door het weglaten van deze twee woorden aan de glorie en de majesteit des Heiligen Geestes voorbijgegaan, Die in de opening van de tempel des tabernakels van het getuigenis in de hemel de Heere Jezus verheerlijkte door de fiolen van Gods toorn over Zijn vijanden uit te gieten.

Dit zal in het bijzonder gaan blijken in 19 : 11 t/m 21.

18a *En er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen.*

De vert. N.B.G. heeft een andere volgorde, namelijk: 'En er geschiedden bliksemen, stemmen en donderslagen.'

Voor de feitelijke verklaring van deze heilige tekenen verwijzen wij naar de verklaring van 11 : 19b.

Daarom willen wij bij dit tekstgedeelte alleen nog even aandacht schenken aan de volgorde dezer tekenen en aan het verschil in deze twee overzettingen.

In de verklaring van 11 : 19 is duidelijk gebleken, welk een verschil van mening er bij deze twee overzetters is betreffende de volgorde waarin deze tekenen behoren gesteld te worden. Het heeft er bovendien de schijn van dat zij beiden deze volgorde onbelangrijk vinden of dat zij hierover in twijfel verkeerd hebben.

Opmerkelijk is evenwel, dat zij in 11 : 19 dezelfde volgorde hebben. Deze is naar onze mening de juiste volgorde.

Eén ding staat echter naar onze overtuiging vast, het is geen onbelangrijke aangelegenheid in welke volgorde deze tekenen vermeld worden.

Als leek zouden wij geen beslissende uitspraak willen doen hoe de volgorde in élk dezer openbaringen behoort te zijn.

Het komt ons wel voor, dat nog eerder de volgorde van de St.Vert. in 16 : 18 omgedraaid moet worden.

Enerzijds zou dit in overeenstemming zijn (nu het geschied is) met de oorspronkelijke glorie der tekenen, zoals deze van de Troon zijn uitgegaan.

Hoewel wij anderzijds opmerken, dat er tussen de St.Vert. en de vert. N.B.G. ook geen overeenstemming is in de volgorde van 4 : 5a.

Maar handhaven wij de omgekeerde volgorde van de St.Vert. in ons tekstgedeelte, dan komt er hetzelfde te staan als in 4 : 5a (St.Vert.) namelijk: *bliksemen en donderslagen en stemmen*.

Dan zou dit kunnen betekenen, dat de oorspronkelijke glorie der schepping (nu alles geschied is) in de herschepping teruggekeerd is.

Dit zou dan aldus verklaard kunnen worden: de *bliksemen* wijzen in de herstelde schepping op de heiligheid van God, de *donderslagen* op de gerechtigheid Gods, die in het oordeel over Babylon geopenbaard zal worden in hoofdstuk 18, de *stemmen* wijzen dan op de jubelende gezaligden, zoals zij in hoofdstuk 19 vermeld worden.

Letten wij echter op de volgorde die de vert. N.B.G. hier in 16 : 18 heeft, dan bemerken wij dat deze geheel overeenkomt met de volgorde in 4 : 5.

Hierbij moeten wij dan wel opmerken, dat áls wij de volgorde van de vert. N.B.G. hier in 16 : 18 zóuden aanvaarden, dan wel (naar onze mening) de glorie zou wegvallen die wij in de omgekeerde volgorde der St.Vert. aangewezen hebben.

Hieruit blijkt, dat ook wij evenals de Statenvertalers en die van de vert. N.B.G. niet positief weten welke volgorde in acht genomen behoort te worden.

Toch, omdat de omgekeerde volgorde der St.Vert. in dit vers ons als de meest juiste voorkomt, zouden wij hieraan de voorkeur willen geven.

Dit temeer, omdat Hij Die op de Troon gezeten is, in 21 : 5 zeggen zal: "Ziet, Ik maak alle dingen nieuw."

Hoe verdorven zij ook zijn door het rijk der duisternis, toch heeft de Heere tot Johannes gezegd: "Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw."

18b *En er geschiedde een grote aardbeving, hoedanige niet is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot.*

Deze begeleidende verschijnselen bij de openbaring dezer heilige tekenen staan in verband met het beslissende van de woorden: "Het is geschied."

In feite geven deze twee tekstgedeelten 18a en b de scheiding aan tussen Jeruzalem en Babylon. Enerzijds de glorie der tekenen en anderzijds *de grote aardbeving*.

Deze scheiding tussen de kinderen der duisternis en de kinderen des lichts zal geopenbaard worden in de hoofdstukken 18 en 19.

Iets van deze *grote aardbeving* is reeds geopenbaard bij het sterven van de Heere Jezus, want toen Hij de woorden gesproken had: "Het is volbracht" beefde de aarde, zodat de steenrotsen scheurden - Johannes 19 : 30; Mattheüs 27 : 51b - als een voorspel en een profetie van de dingen die haast geschieden moeten, zoals deze bij de uitgieting van de zevende fiool geopenbaard zullen worden.

In feite is er ook een treffende overeenkomst tussen de woorden : "Het is volbracht", die de Heere Jezus aan het kruis gesproken heeft en de woorden "Het is geschied", die uit de

tempel des henels van de Troon gekomen zijn.

Het is blijkaar het antwoord van God de Vader en God de Heilige Geest op het volbrachte werk van de Heere Jezus Christus.

Voorts willen wij er zeer in het bijzonder de aandacht op vestigen, dat de volgende verzen van hoofdstuk 16, de verzen 19 t/m 21, in feite een vervolg zijn van en aansluiten op hetgeen geopenbaard is in 11 : 19.

Wanneer wij letten op het blazen der zevende bazuin, zoals dit in 11 : 15 t/m 19 als in vogelvlucht geopenbaard is en we deze bazuin onmiddellijk verbinden met de uitgieting van deze zevende fiool die hier ook als in vogelvlucht geopenbaard wordt, kan dit gaan blijken.

Als wij dit zo doen, kunnen er verrassende ontdekkingen gedaan worden, want de zevende bazuin zal pas geblazen worden, als alles geschied zal zijn.

Dit blijkt o.a. uit 1 Corinthe 15 : 51 en 52 en uit 1 Thessalonicensen 4 : 16 en 17.

En bij het blazen der zevende bazuin is gebleken, dat de zaligheid en de heerlijkheid van het rijk des lichts in het middelpunt staan, voordat *de aardbeving* en de grote hagel geopenbaard worden.

Johannes heeft hiervan geprofeteerd in 11 : 12b en 13a.

Het heeft er in de openbaring der heilige tekenen in vers 18a de schijn van dat er bij de uitgieting van de zevende fiool van Gods toorn aan de zaligheid en de heerlijkheid van het rijk des lichts geen aandacht geschonken zal worden.

Wanneer wij hierop letten en vanuit dit gezichtsveld de uitgieting van de zevende fiool van Gods toorn gadeslaan, blijkt wederom de onbegrijpelijke glorie en wonderbare samenstelling van Gods Woord.

Want in vers 18b (mede behorende tot de openbaring des Heiligen Geestes) blijkt, dat na de verheerlijking van de Heere Jezus (zoals Deze verheerlijkt geworden is bij het blazen der zevende bazuin) de registers uitgetrokken zullen worden om in een allesoverstemmend koraal de Heere Jezus te gaan verheer-

lijken in de openbaring van de oordelen Gods des Heiligen Geestes over Babylon. Om daarna de Raad des Allerhoogsten te gaan ontsluiten in de openbaring Zijner onuitsprekelijke heerlijkheid over Zijn uitverkoren volk.

Als wij letten op de onbeschrijfelijke glorie der samenstelling van Gods Woord, merken wij op dat de Heere Jezus van al de plagen en beroerten die geopenbaard zijn in de ontsluiting der zegelen van het verzegelde Boek (met name in het blazen der eerste zes bazuinen en in de uitgieting der eerste zes fiolen van Gods gramschap) gezegd heeft: "Doch al deze dingen zijn slechts een beginsel der smarten." - Mattheüs 24 : 6 t/m 8.

En hierop aansluitende (en aansluitende op 11 : 18) wordt nu in de uitgieting van de zevende fiool van Gods gramschap deze *grote aardbeving (namelijk hoedanige er niet geschied is van dat de mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot)* in het geding gebracht. Includende en openbarende de toorn van God de Heilige Geest, welke over Babylon gebracht zal worden als alles geschied zal zijn. Welke toorn in 16 : 19 t/m 21 als in vogelvlucht voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld wordt.

Van hieruit zal gaan blijken, dat inderdaad alle vorige geopenbaarde beroerten en smarten slechts beginselen der smarten geweest zijn en dat met het uitgieten van deze zevende fiool van Gods toorn de wezenlijke smarten geopenbaard zullen worden, hoedanige er niet geweest zijn *vanaf het ogenblik dat de mensen op de aarde geweest zijn.*

Het zal namelijk de openbaring zijn van het eeuwig oordeel van God, dat in de volgende hoofdstukken geopenbaard zal worden. In het bijzonder in 18 : 21 t/m 23 en in 19 : 20.

Met als de hoogste openbaring der majesteit in dit oordeel 20 : 10 t/m 15.

Daarom zal het vervolg der openbaring niet meer zozeer zijn een tonen van de dingen die haast geschieden moeten, maar

meer een verklaring der dingen die getoond zijn. Namelijk het tonen van de gruwelen der grote hoer, genaamd Babylon en het tonen van Gods gramschap over haar.

Dit is het, waarom de voorgaande openbaringen afgesloten zijn met de woorden: "Het is geschied."

Hierbij merken wij op, dat ook Jesaja in feite op deze wijze en in deze volgorde geprofeteerd heeft. Want in hoofdstuk 11 heeft hij de heerlijkheid van Christus en Zijn Kerk voor ogen gesteld alsmede de strijd met de Filistijnen en de andere vijanden, maar in hoofdstuk 13 stelt hij de ondergang van al die vijanden voor de aandacht in de ondergang van het grote Babylon.

Dit beklemtoont hij in hoofdstuk 34 nog eens onder het beeld van de verderving der Edomieten.

Ten opzichte van de letterlijke betekenis van de in ons tekstgedeelte genoemde *aardbeving* merken wij op, dat verreweg de meeste mensen zich geen voorstelling kunnen maken van de beroerte, verschrikking, dood, benauwdheid en het rumoer, door zo'n aardbeving veroorzaakt. Want het zijn steeds ten opzichte van de gehele aarde maar betrekkelijk kleine gedeelten die erdoor getroffen worden.

Daarom moet dit beeld van deze uitzonderlijke *aardbeving* dan ook figuurlijk verstaan worden, namelijk: de verschrikkingen en rampzaligheden van de grote dag des oordeels.

Naar ons gevoelen wordt echter ook de eeuwigdurende rampzaligheid van het rijk der duisternis hiermee in beeld gebracht.

De heilige apostel Paulus heeft deze verschrikkingen aldus onder woorden gebracht, zeggende: "Die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden. Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van de Jood en ook van de Griek." - Romeinen 2 : 8b t/m 10.

16 : 19a en b

Wanneer we deze dingen overdenken, welk een onbeschrijflijke genade is het dan en welk een liefde en ontferming van God en de Heere Jezus, dat Hij voor ieder die met smart en afkeer over zijn zondige aard tot Hem de toevlucht neemt, een genadige Verlosser wil zijn.

Ja dat Hij zo iemand in plaats van verdrukking en benauwdheid heerlijkheid en eer en vrede wil geven - Romeinen 2 : 10a - zijn zonde hem niet toerekenende.

19a en b *En de grote stad is in drie delen gescheurd en de steden der heidenen zijn gevallen.*

Om deze ogenschijnlijk zo duistere en geheimenisvolle tekst enigszins te kunnen verstaan, moeten wij erop letten, dat ook de uitgieting van deze zevende fiool een alle tijden- en allesomvattende openbaring is, zoals wij dit o.a. ook aangewezen hebben bij de verklaring van 11 : 12b.

Heel opmerkelijk is de overeenkomst tussen 11 : 12 en 13 en 16 : 17 t/m 19.

In feite heeft Johannes in 11 : 12 (op profetische wijze) zonder woorden gezegd: Het is geschied.

”En in diezelfde ure geschiedde een grote aardbeving en het tiende deel der stad is gevallen.” - 11 : 13.

Maar in hoofdstuk 16, als aldaar blijkt dat deze profetieën van Johannes vervuld zijn, geschiedde er een zeer veel zwaardere aardbeving, waardoor niet slechts het tiende deel der stad is gevallen, maar waardoor *de grote stad* (het Nieuwtestamentische Jeruzalem dat geestelijk Sodom en Egypte genoemd is - 11 : 8) *in drie delen is gescheurd en de steden der heidenen* (allemaal) *gevallen zijn*.

Om dit te verduidelijken willen wij er nogmaals de aandacht op vestigen, dat én de ontsluiting van het zevende zegel én het blazen der zevende bazuin elk voor zich alle tijden- en allesomvattende openbaringen zijn en dat zij zo elk voor zich de volheid der Godsopenbaring in zich verborgen hebben.

Namelijk zo dat de ontsluiting van het zevende zegel het

16 : 19a en b

beginsel der openbaring is van de dingen die God van eeuwigheid bij Zichzelf besloten had om de heerlijkheid Zijner majesteit aan Zijn schepselen bekend te maken, dat vervolgens het blazen der bazuinen een profetie is van de dingen die bij de voleinding der wereld, als alles geschied zal zijn, geopenbaard zullen worden, maar dat de uitgieting van de zevende fiool een panorama ontsluit enerzijds van de dingen die geschied zijn tijdens het blazen der bazuinen, maar anderzijds van de dingen die geschieden zullen, nadat de zevende of laatste bazuin geblazen zal zijn.

Het is daarom noodzakelijk, dat wij nogmaals onze aandacht bepalen bij het verschil en de overeenkomst tussen 11 : 13 en 16 : 17 t/m 19.

Als Johannes in 11 : 12 en 13 op bepaalde wijze van het eindgericht profeteert, zegt hij: "In diezelfde ure."

In de verklaring van 11 : 13a hebben wij gezegd, dat deze ure ongetwijfeld ziet op de ure der overwinning van de Heere Jezus aan het kruis.

De aardbeving die in die ure geschied is - Mattheüs 27 : 54 - was een profetie van de grote aardbeving die geschieden zal, als alles wat vervuld moest worden geschied zal zijn.

Dit is het, waarom nu bij de aankondiging van deze uitzonderlijk grote aardbeving de woorden 'in diezelfde ure' ontbreken.

Hoe het tiende gedeelte der stad in die ure gevallen is en hoe er bij die aardbeving zeventuizend namen van mensen gedood zijn, hebben wij verklaard.

Maar het bovenmate opmerkelijke in 16 : 19 is, dat *de grote stad*, met name het oude Jeruzalem (dat in diezelfde ure, ten opzichte van zijn priesterlijke bediening, bij het sterven van de Heere Jezus in het geding gebracht is) nu in haar gééstelijke betekenis in het geding gebracht wordt. Kennelijk een heenwijzing naar *de grote stad* die in hoofdstuk 11 genoemd wordt 'Sodom en Egypte'. Dit blijkt beslissend daaruit, dat zij in het vervolg van onze tekst het grote Babylon genoemd wordt.

16 : 19a en b

Dus hieruit blijkt zeer beslist, dat *de grote stad* die allereerst in onze tekst in het geding gebracht wordt en die *in drie delen gescheurd is*, de tegenhanger en de directe opvolgster is van "de stad waarvan het tiende deel gevallen is."

Dit blijkt ook hieruit, dat deze *grote stad* geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, waar óók onze Heere gekruisigd is. - 11 : 8.

Nu, deze *grote stad* is, als het geschied zal zijn, als het grote Babylon voor God gedacht zal worden om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap, *in drie delen gescheurd*, omdat zij andermaal de Heere Jezus op geestelijke wijze gekruisigd heeft.

Dit is het, waarom wij nu bij de aanvang van ons tekstgedeelte als bij de hand geleid worden naar het ontstane verderf dezer *grote stad*, namelijk naar die tijd, waarin zij in steeds toenemende mate tot het geestelijke Sodom en Egypte geworden is.

Van háár wordt gezegd, dat zij *in drie delen gescheurd is*.

Deze *drie delen* zijn tezamen geworden het grote Babylon.

Met rondom haar *de steden der heidenen* die zich in 't geheel niet met *de grote stad* bemoeid hebben.

Uit haar benaming *grote stad*, die aan Sodom en Egypte gelijk geworden is - 11 : 8 - blijkt dus, dat zij in haar aanvang maar klein was.

Dit is ook zeer overtuigend gebleken uit 11 : 1 en 2, alwaar van haar gezegd is: "Meet de tempel Gods en het altaar en degenen die daarin aanbidden en laat het voorhof uit, dat van buiten de tempel is en meet dat niet, want het is *de heidenen* gegeven. En zij zullen de heilige stad vertreden tweeënveertig maanden." Dezen zijn het die haar tot *de grote stad* gemaakt hebben, doordat het uit de (volkeren)zee opgekomen beest over haar de scepter is gaan zwaaien.

Deze *heidenen* zijn het die *de stad groot* en tot een Sodom en Egypte gemaakt hebben.

En deze *grote stad* is het die *in drie delen gescheurd is*.

Door deze feiten en doordat deze openbaring aansluit op hetgeen in de hoofdstukken 11 en 13 is geopenbaard, wordt de verdervende invloed van het uit de zee opgekomen beest aangewezen.

Want deze is het die zich tegengesteld en verheven heeft boven al wat God genaamd of als God geëerd werd. - 2 Thessalonicensen 2 : 4a. Deze is er de oorzaak van, dat *de grote stad in drie delen gescheurd is*, namelijk:

1. *De grote stad* zoals zij Rooms-Katholiek geworden is.
2. De Grieks Orthodoxe Kerk die zich in 1054 van haar afscheiden heeft.
3. De Westeuropese Protestantse Kerk (de Kerk der Reformatie) die in 1517 protest tegen de leer der Roomse Kerk aangetekend heeft en die door haar in de ban is gedaan.

Omdat in de uitgieting van de zevende fiool deze dingen nog slechts als in vogelvlucht geopenbaard worden, wordt hier slechts een sober beeld gegeven van de dingen die bij het blazen der bazuinen en in de uitgieting der fiolen geopenbaard zijn en van de dingen die haast geschieden moeten en die voorts nog geopenbaard zullen worden.

Maar als de volle *scheuring der stad* geopenbaard zal worden, zal ook de glorie van het bestuur van God in deze *scheuring* geopenbaard worden.

Alsdan zal gaan blijken, wat deze *scheuring der grote stad* in der eeuwigheid voor het aanvankelijke en wezenlijke Babylon te betekenen zal hebben.

Namelijk voor de duivel en zijn engelen, voor het rijk van de Antichrist op de aarde en voor de door God Ge-réformeerde Gemeente die Hij uitverkoren heeft.

Deze *scheuring der grote stad* zoals wij die aangewezen hebben, is slechts een zeer zwakke afschaduwing, een uiterst zwakke uitbeelding, van de eeuwige scheuring en scheiding der delen die, als het geschied zal zijn, geopenbaard zal worden.

En uit het feit dat het grote Babylon in onze tekst slechts als

16 : 19a en b

terzijde in het geding gebracht wordt, blijkt dat de door ons aangewezen *scheuring* slechts een profetie is van de scheuring en scheiding in de dag der dagen, als het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde - 17 : 5b - met geweld (voor eeuwig) in de afgrond geworpen zal worden - 18 : 21 - en de druiftakken van de wijngaard der aarde afgesneden zullen worden om voor eeuwig in de grote wijnpersbak des toorns van God buiten de stad vertreden te worden - 14 : 18 t/m 20 - en het door God Ge-réformeerde en uitverkoren volk de zaligheid voor eeuwig zal beërven. - 19 : 1 t/m 9.

De Reformatie der Kerk was een heerlijke openbaring van Gods genade.

Door de verderfelijke invloed van het uit de (volkeren)zee opgekomen beest is zij tot een der *verscheurde delen van de grote stad* geworden die geestelijk Sodom en Egypte genaamd is. - 11 : 7 en 8.

Maar uit 11 : 7 en 16 : 13 en 14 is gebleken, dat het uit de afgrond opgekomen beest alles in het werk zal stellen om deze *grote stad* weer tot een éénheid te verzamelen om ze gezamenlijk te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods.

Dit is het, zoals wij schreven in de verklaring van 13 : 14b, dat in het laatste der dagen het grote Babylon onder leiding van het uit de afgrond opgekomen beest zal tronen te Jeruzalem. Aldáár residentie houdende, aldáár vertonende het door hem opgerichte beeld van het beest dat de wonde des zwaards had (*in drie delen gescheurd zijnde*) en dat nu weer leefde. - 13 : 14.

In de profetieën van Daniël is dit reeds uitgebeeld in het door Nebukadnézar opgerichte gouden beeld, welks hoogte was zestig ellen en zijn breedte zes ellen, hetwelk hij opgericht had in het dal Dura, in het landschap van Babel, hetwelk ieder (op straffe des doods) verplicht was te aanbidden. - Daniël 3 : 1 t/m 6 - overeenkomende met Openbaring 13 : 17.

De tekst vervolgt: *En de steden der heidenen zijn gevallen.*

Tezamen met *de scheuring der grote stad* zal dit oordeel van God, dat bij de uitgieting van de zevende fiool van Gods toorn geopenbaard zal worden, ook geopenbaard worden over *de steden der heidenen*.

Al hebben dezen zich buiten *de grote stad* gesteld, zij zullen toch mede gerekend worden tot het rijk der duisternis dat in drie delen haar duivelse onreinheid openbaren zal.

Want het rijk der duisternis zal zijn:

1. Een woonstede der duivelen.
2. Een bewaarplaats van alle onreine geesten.
3. Een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte.

Dit zal blijken uit 18 : 2.

Hierom blijkt uit de toevoeging *de steden der heidenen zijn gevallen*, wederom de wonderlijkheid en de grote glorie der samenstelling van Gods Woord, want niet alleen *de grote stad*, maar het ganse Babylon dezer wereld zal in feite door het oordeel dezer *scheuring* getroffen worden.

Namelijk ook allen die buiten elk kerkverband gebleven zijn, verzameld zijnde in *de steden der heidenen*, zullen getroffen worden als dit grote Babylon gedacht zal worden voor God om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap.

Want zij zullen allen tezamen, de Gog en de Magog, die in de vier hoeken der aarde zijn - 20 : 8 en 9 - die door de geesten der duivelen verzameld zijn, met de inwoners der *grote stad* - 16 : 14 - opkomen op de breedte der aarde om krijg te voeren tegen de almachtige God, om de legerplaats der heiligen te omsingelen (om die te vernietigen) en de geliefde Stad. - 20 : 9. Maar daar kwam vuur neder van God uit de hemel en heeft hen verslonden.

Vandaar vervolgt de tekst:

19c *En het grote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap.*

Ondanks het logische vervolg op de voorgaande teksten is dit tekstgedeelte in feite toch een wónderlijk vervolg.

In elk geval ligt de samenstelling der tekst buiten de lijn onzer verwachtingen.

Want reeds onmiddellijk is er bij de uitgieting van deze zevende fiool gezegd: "Het is geschied."

Wat zou er nu meer in de lijn onzer verwachtingen gelegen hebben dan dat er zonder meer gezegd zou zijn: 'En aan het grote Babylon werd gegeven de drinkbeker van de wijn des toorns der gramschap Gods.'

Maar nu staat er uitdrukkelijk, dat God haar oordeel slechts *in gedachtenis genomen heeft*.

Dit moet dan ook bepaald betekenen, dat dit oordeel nu nog niet onmiddellijk geopenbaard zal worden.

Dit vloeit voort uit het feit dat voor de dienstknechten des Heeren (aan wie dit oordeel getoond zal worden) vooraf de sluiers van deze grote hoer weggenomen zullen worden, opdat aan Gods volk haar schandelijkerheid getoond zal worden, waarmee deze grote hoer getracht heeft haar hoererijen bedekt te houden.

Bovendien vloeit deze samenstelling van ons tekstgedeelte voort uit het feit dat de uitgieting van deze zevende fiool nu nog slechts een openbaring als in vogelvlucht is.

De volkomenheid *van de beker met de wijn van de toorn van de gramschap des Heeren*, die Hij voor *Babylon* ingeschonken heeft, zal aanvankelijk geopenbaard worden in hoofdstuk 18 en vervolgens (nadat de Heilige Geest de Heere Jezus verheerlijkt zal hebben in Zijn door Hem verlore Gemeente) in hoofdstuk 19.

Dit is het, waarom dit oordeel nu slechts door God *in gedachtenis genomen wordt*, maar te Zijner tijd in zijn volle glorie aan de door deze hoer gekwelde en verdrukte Kerk getoond zal worden.

Het is bijzonder opmerkelijk, dat nu het oordeel over het rijk der duisternis staat geopenbaard te worden, *het grote Babylon* in het geding gebracht wordt.

Want er is in de ganse Heilige Schrift steeds sprake van de gruwelen die door de grote stad bedreven zijn, zowel door het Oudtestamentische Israël als door het Nieuwtestamentische Israël.

Daarom is er aanvankelijk van háár gezegd, dat zij in drie delen gescheurd is.

Hier zouden we de vraag kunnen stellen: Waarom is God (in het bijzonder) aan háár ongerechtigheid niet *gedachtig geworden*, om háár *te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap*? En waarom werd haar kennelijk wezenlijke naam verzwegen, toen zij door die uitzonderlijk zware aardbeving getroffen werd?

Er had naar onze dwaze overleggingen bij de aanvang van dit negentiende vers rechtstreeks gezegd kunnen worden: 'En het grote Babylon is in drie delen gescheurd en God is haar ongerechtigheden gedachtig geworden.'

Naar onze mening vloeit deze wonderlijke samenstelling van woorden voort uit het feit dat de uitgieting van deze zevende fiool (evenals het blazen der zevende bazuin en de ontsluiting van het zevende zegel) op zeer bijzondere wijze een alle tijden- en allesomvattende openbaring is. Hoewel zij nochtans in het bijzonder de ganse tijdsduur der grote stad - 11 : 8 - namelijk der Nieuwtestamentische Kerk in het geding brengt.

Wanneer vers 19 aanvangt met "de grote stad" heeft het er de schijn van dat de oude stad Jeruzalem in het geding gebracht wordt. Want welke stad is er waarlijk groot te noemen behalve Jeruzalem?

"God is immers in het midden van haar, zij zal niet wankelen, God zal haar helpen in het aanbreken van die morgenstond" als de steden der heidenen zullen vallen.

"De heidenen raasden, de koninkrijken bewogen zich" is de profetie uit Psalm 46 : 6 en 7a.

Hieruit zou geconcludeerd kunnen worden, dat de grote stad (zoals wij haar voor de aandacht gesteld hebben) staande is ge-

bleven, ondanks het feit dat zij in drie delen gescheurd is.

De Nieuwtestamentische Kerk blijkt toch in onze tekst alsook in 11 : 8 grote stad genoemd te worden, omdat zij een geestelijke voortplanting is van het oude Jeruzalem.

In haar zou de glorie van het Oudtestamentische Jeruzalem op geestelijke wijze wederom tot heerlijkheid hebben kunnen komen.

Ofschoon de Heere Jezus tot Zijn discipelen gezegd heeft: "Gij zult niet heengaan op de weg der heidenen en gij zult niet ingaan in enige stad der Samaritanen, maar gaat veel meer heen tot de verloren schapen van het huis Israëls" - Mattheüs 10 : 5b en 6; Handelingen 13 : 16 t/m 41 - heeft de Oudtestamentische Kerk toch de glorie der oude stad tot in haar diepste grond verdorven door in haar de twee getuigen bij uitnemendheid, namelijk eerst Johannes de Doper en daarna de Heere Jezus Christus te vermoorden.

Maar door hun vallen (namelijk der Joden) is de zaligheid de heidenen gegeven om hen tot jaloersheid te verwekken. - Romeinen 11 : 11.

Of zoals Paulus het gezegd heeft te Antiochië tot de Joden die hem lasterden en wederspraken: "Nademaal gij het Evangelie verstoot en uzelf des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen." - Handelingen 13 : 46.

Van hieruit is dit geestelijke Israël geworden de grote stad.

Maar evenals het oude Israël heeft ook zij de glorie der stad tot in het slijk toe vertreden. Ook zij is een karikatuur geworden van haar oorspronkelijke glorie.

Johannes heeft van haar in hoofdstuk 11 geprofeteerd, dat de heidenen die aanvankelijk in het voorhof, maar buiten de tempel waren, de heilige stad 42 maanden vertreden zullen en dat zij de twee getuigen (die ook tot háár gezonden waren) als deze hun getuigenis voleindigd zullen hebben, eveneens zullen vermoorden.

Velen der getuigen waren reeds door het uit de (volkeren)zee opgekomen beest in haar vermoord, evenals dit Oudtestamen-

tisch het geval is geweest. - Handelingen 7 : 52; Hebréeën 11 : 36 en 37.

Maar als het uit de afgrond opgekomen beest zijn scepter in de tot Sodom en Egypte geworden grote stad zal gaan zwaaien, zal hij de heiligen zodanig krijg aandoen, dat hij hen zal overwinnen en doden, zodat hun lichamen zullen liggen op de straat dezer grote stad.

En degenen die op de aarde wonen zullen hierover verblijd zijn. - 11 : 7 t/m 10.

Maar evenals God Jeruzalem verworpen heeft, omdat zij de profeten die Hij tot haar gezonden had, gedood en gestenigd heeft - Mattheüs 23 : 37 en 38 - zal de Heere blijkens onze tekst ook het geestelijke Jeruzalem verscheuren en de steden der heidenen, namelijk degenen die op de aarde wonen, die zich over haar verscheuring verblijd hebben - 11 : 10 - met haar doen vallen.

En alzo zal de Heere die grote stad, die door Hem smadelijk *het grote Babylon* genoemd wordt, *in gedachtenis nemen om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap*, omdat zij geworden is een karikatuur van Jeruzalem, de stad des levenden Gods.

Dit is het, dat God, nu alles geschied is en de tijd tot haar uiterste wasdom gekomen zal zijn, ten uitersten dage in de wederoprichting aller dingen alles nieuw zal maken. - 21 : 5.

Niet verbeteren, zoals het beest uit de afgrond (de moderne theologie) het de grote stad onderwijst, maar nieuw maken.

Daarom zal in het vervolg aan Johannes getoond worden de heilige Stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit de hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is.

Nieuw of verbeterd, wat een verschil. - 21 : 2.

Op de aarde is deze grote stad, zowel het aardse als het geestelijke Jeruzalem, door alle eeuwen heen het schouwspel geweest van het bespotten, stenigen, geselen, verbranden en het op velerlei wijze kwellen en martelen van Gods uitverkore-

16 : 19c

nen. - Hebrëeën 11 : 34 t/m 40; Openbaring 11 : 7 t/m 10; 13 : 7 en 17; 18 : 6 en 24. Daarom heeft God deze grote stad nu ontmaskerd dat zij is *het grote Babylon*.

Want *Babylons* doel is steeds geweest om het volk des Heeren, dat in haar verkeerde, uit te roeien en Jeruzalem en met haar des Heeren tempel te verbranden. - 2 Koningen 25 : 9 en 2 Kronieken 36 : 17 t/m 20.

De Heere heeft over het oude Jeruzalem, toen Hij nabij haar kwam, geweend en gezegd: "Och of gij ook bekendet, ook nog in deze uw dag, hetgeen tot uw vrede dient, maar nu is het verborgen voor uw ogen." - Lukas 19 : 41 en 42.

Met hoeveel tmeer wening moeten Gods kinderen in onze dagen wenen over het geestelijke Jeruzalem van onze dagen. Ja smartelijker tranen dan Jeremia geschreid heeft over het Jeruzalem van zijn dagen.

Want o, als de ogen van Gods gekenden in onze dagen verlicht worden door de Heilige Geest om het verval der Kerk te zien en zij ook zelf de verleidingen van het uit de afgrond opgekomen beest moeten ervaren (de geesten der duivelen die tekenen doen waardoor zij de gehele wereld vergaderen tot de krijg tegen Gods kinderen - 16 : 13 en 14) en zij ook zelf te strijden hebben met de zondige begeerten van hun verdorven vlees, dan zullen ongetwijfeld ook hun ogen verteerd worden door tranen over de breuken van Gods volk. - Klaagliederen van Jeremia 2 : 11.

Het mag dan voor de strijdende Kerk, aan wie deze dingen getoond worden, een onverwacht vervolg zijn dat de oorspronkelijk zo glorievolle, grote stad hier zonder meer wordt aangewezen te zijn *het grote Babylon*, maar reeds in hoofdstuk 14, het hoofdstuk waarin de glorievolle intocht van de Heere Jezus vermeld is ten dage dat Hij ten hemel opgenomen is, werd van de grote stad die Hij bij Zijn ten hemel opneming verlaten had, gezegd: "Zij is gevallen, zij is gevallen, *Babylon*, die grote stad, omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken heeft gedrenkt." - 14 : 8.

Dit was in feite het besluit van het blazen der zevende bazuin, waarin de overwinningsglorie van de Heere Jezus bij Zijn terugkeer in de hemel voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld is. - 11 : 15 t/m 19.

Daar werd reeds gewezen op de toornigheid der volken en op *Gods toorn* die gekomen is en op de tijd der doden om geoordeeld te worden. - 11 : 18. Want met het oordeel dat over de Heere Jezus is gegaan, is in beginsel de grote dag *des toorns* reeds aangebroken. "Om het loon te geven aan Zijn dienstknechten, de profeten en de heiligen en degenen die Zijn Naam vrezen, de kleinen en de groten en om te verderven degenen die de aarde verdierven." - 11 : 18b.

Reeds in die dagen waren in der waarheid vergaderd tegen Gods heilig Kind Jezus, Welke door God gezalfd was, beiden Herodes en Pontius Pilatus met de heidenen en de volken Israëls. - Handelingen 4 : 27.

Dit oordeel, waarvan het beginsel der tekenen reeds bij het sterven en de opstanding van de Heere Jezus geopenbaard is, zou ongetwijfeld onmiddellijk over beiden, Herodes en Pontius Pilatus en de heidenen en de volken Israëls voltrokken zijn, indien de Heere Jezus bij Zijn kruisiging niet gebeden had: "Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." - Lukas 23 : 34.

Hoewel de graven van vele heiligen die ontslapen waren, reeds geopend zijn geworden en vele lichamen werden opgewekt en uit hun graven uitgegaan zijn (na de opstanding van de Heere Jezus) en in de heilige stad zijn gekomen en aan velen verschenen zijn, is het oordeel vanwege de bede des Heeren nog enige tijd over Jeruzalem en nog vele eeuwen over de wereld uitgesteld, omdat de Heere nog andere schapen had die van deze stal niet waren, die Hij ook moest toebrengen en opdat ook dezen Zijn stem zouden horen, opdat het zou worden één kudde en één Herder. - Johannes 10 : 16.

Het was de Vader te gering, dat Hij een Knecht zou zijn om alleen de stammen van Jakob op te richten en om alleen de be-

waarden in Israël weder te brengen. De HEERE heeft Hem ook gegeven tot een Licht der heidenen en om Zijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde. - Jesaja 49 : 6.

Dit is het, dat Johannes, na getuige geweest te zijn van de verheerlijking van de Heere Jezus die Hem ten deel gevallen is bij Zijn hemelvaart, een andere engel heeft gezien, vliegende in het midden des hemels om het eeuwig Evangelie te verkondigen degenen die op de aarde wonen en alle natie en geslacht en taal en volk. - 14 : 6.

Desniettenstaande heeft God de grimmigheid *Zijns toorns* geopenbaard op de aarde.

In beginsel in de verwoesting van Jeruzalem en de verstrooiing van Israël onder de heidenen. En vervolgens in de uitgieting van de fiolen *Zijns toorns* op de aarde, omdat allen die op de aarde wonen het beest aanbidden, welker namen niet geschreven zijn in het Boek des Levens des Lams, Dat geslacht is van de grondlegging der wereld. - 13 : 8.

Toch is het opmerkelijk, dat vanwege dit uitstel *des toorns*, waarvan in ons tekstgedeelte sprake is, de van de hemel nedergedaalde sterke Engel - 10 : 1 - in bepaalde zin Zelf in beroering is gekomen. - 10 : 6 en 7 (vert. N.B.G.).

Daaruit is de bede der zielen onder het altaar geboren: "Hoelang o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen?"

Vandaar het antwoord dat zij nog een kleine tijd moesten rusten, totdat ook hun mededienstknechten en hun broeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden gelijk als zij. - 6 : 10 en 11.

Dit is geopenbaard bij de ontsluiting van het vijfde zegel.

Deze profetieën zijn in vervulling gegaan bij de aanvang van het blazen der vijfde bazuin - hoofdstuk 9 - en nader verklaard in hoofdstuk 13.

Deze mededienstknechten en broeders zijn blijkens 11 : 1 t/m 13 vermoord in de grote stad, die geestelijk Sodom en Egypte genaamd is, alwaar óók onze Heere gekruisigd is.

16 : 19c

En blijkens ons tekstgedeelte is dit Sodom en Egypte geworden *het grote Babylon*, dat aanvankelijk als grote stad in drie delen is gescheurd.

Op welke wijze zij tot de grote stad en *het grote Babylon* geworden is, wordt in ons tekstvers niet vermeld. Maar uit 11 : 1 t/m 10 is gebleken, dat zij een ontwikkelingsproces doorgemaakt heeft.

Daniël, de profeet, heeft hiervan op deze wijze geprofeteerd, zeggende: "Vanaf de tijd dat het dagelijks offer gestaakt zal worden, zal er een gruwel worden ópgericht die verwoesting brengt." - Daniël 12 : 11a (vert. N.B.G.). En de apostel Paulus heeft deze ontwikkeling beschreven in 2 Thessalonicensen 2.

Ook daarin blijkt het een verwoesting der Kerk te zijn met een ontwikkelingsproces.

Eerst bij de verklaring van de uitgieting van de zevende fiool zal gaan blijken, hoe ook het Nieuwtestamentische Jeruzalem evenals het oude Jeruzalem hoererij bedreven heeft.

Zij evenwel met de grote hoer die daar zit op vele wateren, met welke de koningen der aarde (zoals deze in het bijzonder in 16 : 14 genoemd zijn) gehoereerd hebben. - 17 : 1 en 2.

Eerst bij de uitgieting van deze zevende fiool van Gods *toorn* zal dit *grote Babylon gedacht worden voor God om haar te geven de drinkbeker van de wijn des toorns Zijner gramschap*, omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft. - 14 : 8.

Uit ons tekstgedeelte blijkt, dat er van het gegeven uitstel geen afstel zal komen, zoals ook de van de hemel afgedaalde Engel dit onder eedzwering verklaard heeft. - 10 : 6 en 7.

Uit het ontwikkelingsproces in ons tekstgedeelte blijkt, dat zij van grote stad naar *Babylon* gegroeid is.

Dit zal ook in 18 : 2 bevestigd worden.

En van hieruit zal gaan blijken, dat het een uitzonderlijk heilig en rechtvaardig oordeel zal zijn, dat over haar geopenbaard zal worden.

Reeds in 14 : 8 is van het oorspronkelijke *Babylon*, hetwelk aanvankelijk en in beginsel in het aardse Jeruzalem is opgericht, gezegd dat het gevallen is.

Dit oorspronkelijke *Babylon* is gevallen, omdat zij als de kroon van haar gruwelen de twee getuigen, Johannes de Doper en de Heere Jezus Christus, vermoord heeft.

Daarom wordt er in 14 : 8 (dat is direct na de openbaring van de verheerlijking van de Heere Jezus Christus op de berg Sion, die Hem bij Zijn hemelvaart ten deel is gevallen) gezegd: *Babylon* en pas daarna de grote stad, is gevallen.

Zij is aldaar gevallen, omdat met het lijden, sterven en de opstanding uit de doden van de Heere Jezus de overste dezer wereld geoordeeld is. - Johannes 12 : 31.

Ja zelfs ook buiten geworpen is.

En van hieruit heeft 14 : 8 getuigd (als in profetie na de val van *Babylon*, de grote stad, dat is als de moeder van haar geestelijke dochter, het geestelijke Jeruzalem) dat dit *Babylon* zal vallen, omdat zij uit de wijn des toorns harer hoererij alle volken gedrenkt heeft. - 14 : 8b.

Zij is gevallen en zal vallen, omdat zij andermaal de twee getuigen bij uitnemendheid op haar straten vermoord heeft. En dat wel door het wederom uit de afgrond opgekomen beest. - 11 : 7 en 8.

Dit is het, waarom 18 : 6 zeggen zal: "Vergeldt haar gelijk zij ulieden vergolden heeft en verdubbelt haar dubbel naar haar werken; in de drinkbeker, waarin zij geschonken heeft - 14 : 8b - schenkt haar dubbel."

Als wij dit alles zo zien, dan verwonderen wij ons over de onbeschrijfelijke, onvoorstelbare, glorievolle majesteit die verborgen is in de samenstelling van Gods Woord.

Het uit de afgrond opgekomen beest doet de mensen van onze tijd geloven, dat de velerlei tekenen en uitvindingen die hem te doen gegeven zijn, de glorie van Gods Woord verre overtreffen en juist hierdoor verblindt hij de mensen voor de Waarheid.

20 *En alle eiland is gevloeden en de bergen zijn niet gevonden.*

Bij de eerste oogopslag is ook deze tekst weer een onverklaarbaar vervolg op vers 19.

Wanneer nu vers 21 het rechtstreekse vervolg geweest was, zou dit naar onze zondige mening veel aannemelijker en eenvoudiger geweest zijn.

Volgens onze natuurlijke overleggingen hebben de grote hagelstenen die in de volgende tekst aan de orde zullen komen en het lasteren van de mensen over de plaag des hagels geen zin meer, hebben zij hun betekenis verloren, als toch *alle eiland gevloeden is en de bergen niet meer zullen zijn*.

Hieruit blijkt nog eens te meer, dat ook deze tekst in de rangorde van deze verkorte openbaring van het oordeel dat over Babylon gebracht zal worden geen geschiedkundig en logisch vervolg is op hetgeen in vers 19 geopenbaard is, maar dat zij te zien is als een schakel tussen de verkorte samenvattingen van:

1. de ontsluiting van het zesde zegel - 6 : 12 t/m 17.
2. het blazen der zevende bazuin - 11 : 15 t/m 19.
3. de uitgieting van de zevende fiool - 16 : 17 t/m 21.

En bovendien is zij een schakel tussen deze en de openbaring van het laatste oordeel van de Drieënige God. - 20 : 11 t/m 15.

Toch ligt de vraag voor de hand: Wat heeft dit vervolg op vers 19 dan te betekenen? Is het een onderdeel van de oordelen die over Babylon geopenbaard zullen worden of heeft dit vers ook nog een andere betekenis?

Letten wij op het blazen der zevende bazuin, namelijk zoals dit verkort geopenbaard is in 11 : 15 t/m 19, dan is gebleken dat bijna uitsluitend de glorie der overwinning van de Heere Jezus daar geopenbaard is. Maar aan het oordeel over Zijn vijanden werd nauwelijks aandacht geschonken.

Slechts in het besluit werden de bliksemen, stemmen en donderslagen en de zware aardbeving in het geding gebracht.

En dit alles juist in tegenstelling tot het uitgieten van deze zevende fiool.

Hierin wordt (ook verkort) bijna uitsluitend de glorie van het oordeel over de vijanden van de Heere Jezus geopenbaard.

Vandaar nu de aanvang: "En er geschiedden stemmen en donderslagen en bliksemen en er geschiedde een grote aardbeving, hoedanige niet is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot."

Bij het blazen der zevende bazuin hebben wij wel even de indruk kunnen krijgen, dat er iets van het toekomstige oordeel geopenbaard zou worden, omdat er in 11 : 18 gezegd is, dat de tijd der doden om geoordeeld te worden nu gekomen is, om een iegelijk te vergelden naar zijn werken en om te verderven degenen die de aarde verdierven.

Op dezelfde wijze wordt nu in onze tekst (in tegenstelling tot 11 : 18) de indruk gewekt dat, hoewel bijna uitsluitend het oordeel hier geopenbaard wordt, de invoeging van onze tekst: *alle eiland is gevloeden en de bergen zijn niet gevonden*, ter vertroosting dient voor de Kerk van de eindtijd.

Voor haar is een nieuwe hemel en een nieuwe aarde weggelegd, waarop gerechtigheid wonen zal. Welker heerlijkheid dan ook in hoofdstuk 21 voor de ganse Kerk geopenbaard zal worden.

Maar anderzijds betekent onze tekst voor de vijanden van Gods Kerk, dat voor hen alle mogelijke schuilplaatsen ter ontkoming van het gericht te dien dage ten enenmale weggenomen zullen worden. Dit zal ook in 20 : 11b geopenbaard worden. Daar zal blijken, dat ook de aarde en de hemel weg zullen vlieden.

De hoge glorie van dit alles is, dat reeds in de ontsluiting van het zesde zegel aan het Lam (toen nog gezien, staande als geslacht - 5 : 6) deze dingen in het vooruitzicht zijn gesteld. - 6 : 16.

Van hieruit gezien wordt onze tekst voor de dienstknechten

des Heeren, aan wie toch deze dingen die haast geschieden moeten, getoond worden, als een wonderbare schakel, die enerzijds de majesteit van Gods oordeel over hun verschrikkelijke vijanden openbaart, maar anderzijds voor hen een perspectief opent van de te verwachten nieuwe hemel en nieuwe aarde.

Juist door deze tekst worden zij (al is het dan nog slechts als in vogelvlucht) bekendgemaakt met het beslissende oordeel dat over het Babylon dezer wereld gebracht zal worden.

Zij vermeldt in het kort de dag des Heeren, namelijk de grote dag des gericht.

Dit is de schakel die wij aangewezen hebben tussen de openbaring des Vaders en die des Zoons en die des Heiligen Geestes en de openbaring des Drieënigen Gods.

21a En een grote hagel elk als een talentpond zwaar, viel neder uit de hemel op de mensen.

21b En de mensen lasterden God vanwege de plaag des hagels.

21c Want deszelfs plaag was zeer groot.

Wij zijn geneigd al onze aandacht te concentreren op die onvoorstelbaar grote *hagelstenen*.

Voor de andere delen der tekst huiveren we misschien nog wel even, maar naar ons verduisterde verstand zijn daarover in elk geval geen bijzonderheden te vermelden.

Het zal echter blijken, hoezeer wij ons vergissen in deze onze dwaasheid.

Bij de aanvang van de verklaring van vers 20 hebben wij gezegd: Wanneer nu vers 21 het rechtstreekse vervolg geweest was van vers 19, was dit veel beter te begrijpen en te verklaren geweest.

Maar hier zeggen wij, als nu vers 20 het besluit van het oordeel over Babylon geweest was, zou dit weer meer aanvaardbaar geweest zijn, want in vers 20 werd onmiskenbaar gezien

op het uiteindelijke gericht dat over Babylon voltrokken zal worden. Dit temeer omdat er in vers 21 gezegd wordt, dat *de mensen God lasterden vanwege de plaag des hagels*.

Nu heeft het er hierdoor de schijn van dat het eeuwige oordeel over Babylon andermaal uitgesteld zal worden, zoals het ook uitgesteld is bij het sterven van de Heere Jezus, toen Hij gebeden heeft: "Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen."

Dit alles vloeit hieruit voort, dat in dit verkorte overzicht van het oordeel dat over Babylon gebracht zal worden, slechts enige vage perspectieven als in een vergezicht voor de aandacht der strijdende Kerk gesteld worden.

De volle glorie van het oordeel, zoals dit nu tot driemaal toe in het geding gebracht is, namelijk in de ontsluiting van het zesde zegel en bij het blazen der zesde en der zevende bazuin en in de uitgieting van deze zevende fiool, zal pas geopenbaard worden in 19 : 11 t/m 21 en in 20 : 9 t/m 15.

Daarna zal voor Gods uitverkorenen de glorievolle heerlijkheid van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde en de zaligheid van God, alles en in allen zijnde, geopenbaard worden.

Wij willen voorts nog enige aandacht schenken aan de woordelijke betekenis van deze tekst.

21a En een grote hagel elk als een talentpond zwaar, viel neder uit de hemel op de mensen.

Het eerste waaraan wij aandacht willen schenken is de sterke overeenkomst met het oordeel dat de Kanaänieten getroffen heeft, toen zij tezamen uitgetrokken waren om Jozua en het volk des Heeren te vernietigen. - Jozua 10 : 5.

Toen wierp de Heere grote stenen op hen van de hemel, zodat er te dien dage meer gedood zijn door de hagelstenen dan dat er door Jozua en zijn volk met het zwaard gedood werden.

Dit was een afschaduwing van het eeuwige oordeel dat over

16 : 21b

alle tegenstanders van God en Zijn volk geopenbaard zal worden.

Dat is hieruit gebleken, dat de zon en de maan stilgestaan hebben aan de hemel, totdat des Heeren volk zich aan zijn vijanden gewroken had. - Jozua 10 : 13. Daarom is er gezegd, dat dit geschreven is in het boek des oprechten.

De Kanaänieten in de eindtijd zullen vertegenwoordigd zijn in de drie onreine geesten der duivelen, die uit zullen gaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld om die te vergaderen tot de krijg van die grote dag des almachtigen Gods.

21b *En de mensen lasterden God vanwege de plaag des hagels.*

Uit de samenstelling van dit Schriftgedeelte (namelijk uit de wijze van *lasteren*) blijkt, dat het alsdan tot een uiterste en hoogste *lastering van God* gekomen zal zijn.

In het beginsel van de uitgieting der zeven fiolen van Gods toorn hebben de mensen ook wel voortdurend God gelasterd, maar op andere wijze.

Bij de uitgieting van de vierde fiool hebben de mensen de Naam van God gelasterd over de hitte der verdrukking.

En bij de uitgieting van de vijfde fiool lasterden zij de God des hemels, maar nu, bij de uitgieting van deze zevende fiool, *lasterden zij zonder meer God.*

Hieruit blijkt niet alleen het steeds voortwoekerende verval der uitwendige Kerk, maar ook de toeneming der openbaring van de mens der zonde.

Uit deze *lastering van God*, zoals ons tekstgedeelte dit zegt, blijkt, dat alle bijzondere kennis van God ten enenmale uitgeblust is.

Bij de aanvang van de uitgieting der fiolen van Gods toorn bleken de mensen nog enigszins de Naam van God te kennen, namelijk: de enige Naam Die onder de hemel gegeven is, waardoor de mens zalig kan worden.

16 : 21c

Deze kennis is langzaam gaan vervagen.

Later lasterden de mensen de God des hemels.

Toen bleek er nog enige kennis te bestaan bij velen, dat Hij het was Die hen voortdurend overlaadde met Zijn ontelbare zegeningen, hen gevende brood om te eten en klederen om aan te trekken. Maar zelfs deze kennis en deze genadegaven zijn bij de meeste mensen steeds meer in verachting geraakt.

Men kan *God* in Zijn kastijdingen over het algemeen alleen nog maar *lasteren*.

Want wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen.

Zelfs deze kennis zal in steeds meerdere mate van het Babylon dezer wereld (in Gods oordeel over haar) weggenomen worden.

Daarom zegt ons tekstgedeelte: *En zij lasterden God vanwege de plaag des hagels.*

Het is een heenwijzing naar een duistere en zeer vage kennis en wetenschap van *God*.

Met deze onbewuste kennis en wetenschap van *God* zal het hart der mensen in het laatste der dagen vervuld zijn.

Nochtans *lasteren zij Hem*, als zij de grootheid Zijner plagen ervaren zullen.

21c want deszelfs plaag was zeer groot.

Namelijk de *plaag* der hagelstenen.

Wat dit betekent en hoe *groot* deze *plaag* zal zijn, zal in de hoofdstukken 18 en 19 geopenbaard worden.

Het zal alsdan een *plaag* blijken te zijn, waar alle ontferming en barmhartigheid van God ten enenmale uit weggenomen is.

Er is nog één opmerkelijkheid in de uitgieting van deze plagen, waarop wij de aandacht willen vestigen.

Er is, zoals gebleken is, nu tot driemaal toe melding gemaakt van de godslastering der mensen over Zijn oordelen die Hij over hen heeft uitgestort, namelijk in 16 : 9 en 11 en

16 : 21c

nu in 16 : 21.

Bij de eerste twee lasteringen bleek er nog een mogelijkheid tot bekering te zijn, want er is tot tweemaal toe gezegd: "En zij bekeerden zich niet."

De eerste maal in 16 : 9, "om Hem heerlijkheid te geven."

De tweede maal in 16 : 11, "van hun werken."

Bij de derde lastering echter, hier in 16 : 21, is er van bekering geen sprake meer.

Hieruit blijkt, dat met de uitgieting van deze fiool in beginsel de grote dag des Heeren, namelijk de grote dag des gericht, in het geding gebracht is.

Alsdan zal de dag der genade voorbijgegaan zijn.

Samenvattende: de uitgieting van deze zevende fiool (als in vogelvlucht) openbaart zulke wonderbare en onvoorstelbare perspectieven voor de uiteindelijke glorie der openbaring van God Drieënig, zowel in de verheerlijking van Zijn uitverkoren volk als in het oordeel dat God over het Babylon dezer wereld zal brengen, dat ze feitelijk niet door een mens te bevatten, nog minder te omschrijven zijn.

De hoofdstukken 17 t/m 19 zullen de volmaakte glorie der Drieënige God en voorts God, alles en in allen zijnde, inleiden. In hoofdstuk 20 zal Hij als de Drieënige God gekomen zijn om met vlammend vuur wrake te doen over degenen die God niet kennen.

In de hoofdstukken 21 en 22 zal Hij Zich openbaren als God, alles en in allen zijnde, gekomen om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en wonderbaar te worden voor allen die in Hem geloofd hebben. - 2 Thessalonicensen 1 : 10.